

Sénat de Belgique

Session ordinaire 1999-2000

2-65

Séances plénières
Mercredi 19 juillet 2000

Séance de l'après-midi

Annales

Belgische Senaat

Gewone Zitting 1999-2000

Handelingen

Plenaire vergaderingen
Woensdag 19 juli 2000

Namiddagvergadering

2-65

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs.
Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be www.lachambre.be

Abréviations - Afkortingen

AGALEV	Anders Gaan Leven
CVP	Christelijke Volkspartij
ECOLO	Écologistes
PRL-FDF-MCC	Parti Réformateur Libéral – Front Démocratique des Francophones – Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	Parti Socialiste
PSC	Parti Social Chrétien
SP	Socialistische Partij
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU-ID	Volksunie-ID21

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be www.dekamer.be

Sommaire**Inhoudsopgave**

La modernisation de l'administration fédérale (Doc. 2-436)	5	De modernisering van de federale openbare besturen (Stuk 2-436)	5
Discussion.....	5	Bespreeking.....	5
Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «le fonctionnement et les compétences du Service de médiation des télécommunications et les conventions de protocole que celui-ci peut conclure» (n° 2-213)	16	Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «de werking en de bevoegdheden van de Ombudsdienst Telecommunicatie en de protocolovereenkomsten die deze kan afsluiten» (nr. 2-213).....	16
Demande d'explications de M. Jacques Santkin au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «les menaces qui pèsent sur le Centre de Distribution du timbre de Jemelle» (n° 2-216)	20	Vraag om uitleg van de heer Jacques Santkin aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «het dreigend gevaar voor het Distributiecentrum voor zegels van Jemelle» (nr. 2-216).....	20
Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne au premier ministre et à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au ministre de l'Intérieur sur «la possibilité de réorientation des modalités de l'immigration» (n° 2-214).....	22	Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de eerste minister en aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid en aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de mogelijkheid tot heroriëntering van de immigratiemogelijkheden» (nr. 2-214).....	22
Demande d'explications de Mme Marie-José Laloy au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «l'exécution de l'accord euro-méditerranéen au Proche-Orient» (n° 2-202)	27	Vraag om uitleg van mevrouw Marie-José Laloy aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «de uitvoering van de Euro-mediterrane overeenkomst in het Midden-Oosten» (nr. 2-202)	27
Demande d'explications de M. Michiel Maertens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «les travaux du Comité interdépartemental pour la lutte contre le commerce illégal des armes» (n° 2-203).....	30	Vraag om uitleg van de heer Michiel Maertens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «de werkzaamheden van het Interdepartementaal Comité in de strijd tegen de wapentrafiëken» (nr. 2-203).....	30
Demande d'explications de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur et au secrétaire d'État à l'Énergie et au Développement durable sur «la sécurité nucléaire, et en particulier la sécurité des travailleurs à Tihange, et l'audit Telerad» (n° 2-206)	31	Vraag om uitleg van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over «de nucleaire veiligheid, inzonderheid de veiligheid van de werknemers in Tihange, en het onderzoek van het Telerad-systeem» (nr. 2-206)	31
Demande d'explications de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur sur «la réforme des polices» (n° 2-215)	33	Vraag om uitleg van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de politiehervorming» (nr. 2-215).....	33
Demande d'explications de M. Michiel Maertens au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur «l'application de l'article 10 de la loi du 5 août 1991 relative au commerce d'armes, plus particulièrement en ce qui concerne les compétences en matière de poursuites» (n° 2-204).....	40	Vraag om uitleg van de heer Michiel Maertens aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over «de toepassing van artikel 10 van de wet van 5 augustus 1991 op de wapenhandel, en meer in het bijzonder voor wat de vervolgingsbevoegdheid betreft» (nr. 2-204).....	40
Demande d'explications de M. Michiel Maertens au ministre des Finances et au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur «la mise sur le marché de produits et services par certaines ASBL et leur taxation» (n° 2-205).....	42	Vraag om uitleg van de heer Michiel Maertens aan de minister van Financiën en aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over «het in de handel brengen van producten en diensten door bepaalde VZW's en de contributies daarop» (nr. 2-205).....	42

Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne au premier ministre et au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration sur «la diminution des charges administratives» (n° 2-176).....	45	Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de eerste minister en aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen over «de vermindering van de administratieve lasten» (nr. 2-176).....	45
Demande d'explications de Mme Iris Van Riet à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'élaboration d'une stratégie efficace pour l'identification et la lutte contre les substances suspectées d'influer sur le système hormonal des hommes et des animaux» (n° 2-212).....	56	Vraag om uitleg van mevrouw Iris Van Riet aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het uitstippelen van een doeltreffende strategie voor de identificatie en de aanpak van stoffen waarvan vermoed wordt dat ze de hormoonhuishouding van mensen en in het wild levende dieren ontregelen» (nr. 2-212).....	56
Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le problème aigu du sida» (n° 2-207).....	61	Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de acute aidsproblematiek» (nr. 2-207).....	61
Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «la souffrance infligée aux animaux à l'occasion de transports sur une longue distance» (n° 2-211).....	64	Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het dierenleed bij vervoer over lange afstanden» (nr. 2-211).....	64
Demande d'explications de M. Michel Barbeaux au ministre des Affaires sociales et des Pensions et au ministre des Finances sur «la nécessité d'augmenter le financement public de la recherche scientifique en Belgique par un allègement des charges fédérales» (n° 2-210).....	68	Vraag om uitleg van de heer Michel Barbeaux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen en aan de minister van Financiën over «de noodzaak om de overheidsfinanciering van het wetenschappelijk onderzoek in België te verhogen door een verlaging van de federale lasten» (nr. 2-210).....	68
Demande d'explications de M. Michel Barbeaux au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «l'application de la franchise sociale à un couple de chômeurs cohabitants» (n° 2-209).....	71	Vraag om uitleg van de heer Michel Barbeaux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de toepassing van de sociale franchise op samenwonende werklozen» (nr. 2-209).....	71
Demande d'explications de M. Frans Lozie au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale sur «les séquelles des problèmes de l'AGCD pour ceux qui ont abordé la problématique» (n° 2-186).....	73	Vraag om uitleg van de heer Frans Lozie aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over «de naweeën van de ABOS-problemen voor hen die de problematiek aankaarten» (nr. 2-186).....	73
Demande d'explications de M. Jean-François Istasse au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au secrétaire d'État à la Coopération au développement sur «l'Union internationale pour l'étude scientifique de la population (UIESP)» (n° 2-218).....	76	Vraag om uitleg van de heer Jean-François Istasse aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de Internationale Unie voor wetenschappelijk bevolkingsonderzoek (UIESP)» (nr. 2-218).....	76
Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur «le problème aigu du sida en Afrique» (n° 2-208).....	80	Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de acute aidsproblematiek in Afrika» (nr. 2-208).....	80
Excusés.....	89	Berichten van verhindering.....	89

Présidence de M. Armand De Decker

(La séance est ouverte à 14 h 40.)

La modernisation de l'administration fédérale (Doc. 2-436)**Discussion**

Mme Iris Van Riet (VLD), rapporteuse. – *Le rapport est un compte rendu des travaux de notre commission. Cependant, certaines de ses remarques datent de quelques mois, si bien qu'elles peuvent paraître anachroniques. Lors de trois auditions, notre commission a entendu le premier ministre Verhofstadt, le ministre Van den Bossche ainsi que les représentants des syndicats. Le rapport est donc divisé en trois parties. Il a été adopté à l'unanimité par la commission ; les conclusions l'ont été par sept voix et cinq abstentions.*

L'accord gouvernemental définit la modernisation de la fonction publique comme une priorité absolue pour les prochaines années. La structure des services publics n'est plus adaptée ni aux besoins de notre temps ni aux techniques et structures actuelles de gestion. Après avoir envisagé l'organisation d'un audit externe, le gouvernement a mis sur pied deux groupes de travail composés de spécialistes en la matière. Le premier examine l'organigramme des services publics fédéraux tandis que le second se penche sur le statut des fonctionnaires.

La réforme envisagée par le gouvernement comprend cinq lignes de force. Primo, chaque cabinet ministériel serait supprimé et remplacé par un conseil de direction présidé par le ministre. Celui-ci disposerait toujours d'un secrétariat de 10 à 15 personnes. Secundo, un système de mandats serait instauré pour les fonctions dirigeantes au sein de l'administration. Tertio, le contrôle ex ante de l'Inspection des finances serait complété par un monitoring qui comprendrait également un contrôle ex nunc. Quarto, l'organisation hiérarchique pyramidale des fonctionnaires serait remplacée par trois grandes catégories : les fonctions dirigeantes, les fonctions de gestion et les collaborateurs. Quinto, l'organigramme des services publics fédéraux serait adapté. Des administrations verticales et horizontales seraient ainsi créées.

Grâce à l'enquête qu'il a organisée, le gouvernement a tenté d'impliquer et d'informer les citoyens. Il a aussi détaillé les étapes de la modernisation qu'il veut atteindre durant la législature actuelle : modification de l'organigramme, harmonisation de la nature des missions, création de services horizontaux, suppression des cabinets ministériels, création de cellules stratégiques, instauration d'un nouveau système de mandats, responsabilisation de la gestion et introduction d'une stratégie de communication interne et externe.

Lors des auditions, la CGSP s'est plaint du fait que le gouvernement ne tient pas assez compte du point de vue des syndicats. Son délégué a fait état d'une enquête interne organisée par ses soins et permettant de cerner l'avis des fonctionnaires quant à la modernisation des services publics fédéraux. Enfin, la CGSP n'accepte pas que le citoyen ait été consulté sur des questions relatives au statut des fonctionnaires, questions qui doivent être réglées lors de négociations, en concertation avec les syndicats. Par contre,

Voorzitter: de heer Armand De Decker

(De vergadering wordt geopend om 14.40 uur.)

De modernisering van de federale openbare besturen (Stuk 2-436)**Bespreking**

Mevrouw Iris Van Riet (VLD), rapporteur. – *Eerst en vooral wil ik de leden van de commissie voor de Binnenlandse Zaken en de Administratieve Aangelegenheden en de voorzitter, mevrouw Lizin, danken voor de inspanningen die ze hebben gedaan om de besprekingen vlot te doen verlopen.*

Hoewel de organisatie van de federale openbare besturen het prerogatief van de regering is, heeft de Senaatscommissie gemeend er goed aan te doen deze grondige hervorming te volgen, vermits het van de invoering van het Camu-statuuut in 1937 geleden is dat zulke ingrijpende wijzigingen in het statuut van de federale ambtenaren worden overwogen.

Het verslag is de weergave van de werkzaamheden van de commissie en van de besluiten die de commissie daaruit heeft getrokken. De opmerkingen in het verslag dateren van enkele maanden geleden, zodat sommige delen nu al anachronistisch kunnen lijken. Er moet dan ook rekening worden gehouden met de datum van de hoorzittingen om de verklaringen van de sprekers in hun juiste context te plaatsen.

Het overzicht van de commissiewerkzaamheden inzake de modernisering van de openbare besturen bevat drie grote onderdelen. Er werden immers drie hoorzittingen gehouden: de eerste op 16 mei van dit jaar met eerste minister Verhofstadt, de tweede op 30 mei met minister Van den Bossche en de derde op 23 mei met vertegenwoordigers van de representatieve vakbonden, meer bepaald de heer De Vos, afgevaardigde van de CCOD, de heer Herman, afgevaardigde van het VSOA, en de heer Biamont, afgevaardigde van de ACOD. Ik dank deze mensen voor de inspanningen die ze zich hebben getroost om hun standpunten met betrekking tot deze ingrijpende hervormingen met ons te delen. Tevens wil ik ook de diensten van de Senaat danken voor hun inspanningen om alles tijdig klaar te krijgen.

Het rapport werd in de commissie unaniem goedgekeurd. De besluiten werden goedgekeurd met zeven stemmen bij vijf onthoudingen.

Ik zal in grote lijnen het verslag overlopen, te beginnen bij de geplande hervormingen, zoals in de Copernicus-nota weergegeven en in eerste instantie bij de procedure die door de regering werd gevolgd.

In het regeerakkoord is de modernisering van de openbare besturen opgenomen. Dit wordt een topprioriteit voor de volgende jaren. De structuur van de openbare diensten is niet meer aangepast aan de noden van onze tijd noch aan de huidige managementstructuren en -technieken. Aanvankelijk was het de bedoeling van de regering om met een externe audit een doorlichting te maken van de federale overheidsdiensten. De regering heeft echter beslist niet een zoveelste audit te organiseren. In de plaats daarvan werden twee werkgroepen opgericht, samengesteld uit specialisten terzake.

la SLFP soutient les lignes directrices de la réforme mais elle se demande si les moyens prévus seront suffisants.

La question est de savoir si les moyens prévus sont adéquats.

Le SLFP ne sait pas encore exactement qui sera chargé du travail de préparation et d'évaluation. De plus, peu d'informations sont disponibles sur la nouvelle situation juridique de l'immense majorité du personnel des administrations publiques.

Selon la CGSP, le gouvernement aurait d'abord dû étudier le marché avant de passer à la réforme. Elle s'est également inquiétée du déroulement des carrières.

Lors des auditions, de nombreuses questions portaient sur l'opportunité et le coût de l'enquête. La qualité du service a fait l'objet d'une grande attention. La suppression des cabinets a suscité de nombreuses interrogations, tout comme le contrôle effectué par l'Inspection des finances et le rôle du parlement.

Des sénateurs se sont demandé si la législation linguistique avait été respectée. D'autres ont regretté que les citoyens soient trop souvent appelés clients alors qu'en réalité ils sont des utilisateurs.

Les conclusions générales insistent sur le fait que la réforme est nécessaire pour restaurer la confiance du citoyen dans les services publics. Pour évaluer ses prestations, l'administration fédérale réclame également des critères objectifs tenant compte de l'avis des fonctionnaires et des clients utilisateurs.

La réforme doit accorder une plus grande attention à la qualité et les personnes disposant d'un mandat doivent connaître précisément leurs normes d'évaluation.

De eerste werkgroep onderzocht het organogram van de federale overheidsdiensten, terwijl de tweede zich boog over het statuut van de ambtenaren.

Ik wil vervolgens kort de krachtlijnen van de hervorming toelichten.

Een eerste belangrijke krachtlijn heeft betrekking op de ministeriële kabinetten. Deze worden afgeschaft en er blijft enkel nog een secretariaat over dat ter beschikking staat van de minister en uit 10 à 15 personen bestaat. De beleidsraad, die geleid wordt door de minister en waarvan de voorzitter en de leden van het directiecomité deel uitmaken, zal de huidige taken van de ministeriële kabinetten op zich nemen.

Een tweede grote krachtlijn bestaat in de invoering van een mandaatsysteem voor de topfuncties in de administratie.

De derde grote wijziging behelst een reorganisatie van de controle. Nu doet de Inspectie van financiën een controle ex ante. Deze wordt aangevuld met een monitoring, die in de toekomst verder zal reiken dan de klassieke controle ex ante, maar ook een ex nunc controle zal omvatten.

Een vierde grote krachtlijn heeft betrekking op de hervorming van de ambtenarij in haar geheel. De piramidale opbouw die de ambtenarij nu nog kenmerkt, wordt vervangen door drie grote categorieën: de leidinggevende functies, de managementfuncties en de medewerkers.

De vijfde krachtlijn behelst de aanpassing van het federale organogram. Er zullen zowel horizontale als verticale besturen worden opgericht. Daarnaast kunnen ook specifieke opdrachten worden gegeven die variëren naar gelang van de samenstelling van de regering en de accenten die deze wil leggen.

De ambtenaren worden bij de modernisering betrokken. Op het ogenblik gebeurt dit via het zogenaamde "podium modernisering" binnen de openbare diensten.

Tijdens de toelichting bij de krachtlijnen van de hervorming werd eveneens stilgestaan bij de enquête die de regering organiseert. Met deze enquête wordt gepoogd de burgers te betrekken bij, te informeren over en inspraak te geven in het geheel van de hervormingsplannen van de regering.

Er werd ook stilgestaan bij de planning van de regering. De regering gaf duidelijk aan welke stappen ze nog wil doen tijdens de huidige regeerperiode. Het gaat onder meer om de wijziging van het organogram, de homogenisering van de aard van de opdrachten van de federale openbare diensten, de oprichting van horizontale diensten, het afschaffen van de ministeriële kabinetten en daaraan gekoppeld de oprichting van strategische cellen. Eveneens wil de regering nog werk maken van het invoeren van een nieuw mandaatsysteem, van de responsabilisering van het management, van een nieuw verloningssysteem en van de interne en externe communicatiestrategie.

Ik wil nu in grote lijnen de standpunten toelichten van de diverse vakorganisaties die we in de commissie hebben gehoord.

De CCOD gaf een overzicht van de standpunten die werden ingenomen tijdens de onderhandelingen in het gemeenschappelijk comité voor alle overheidsdiensten, het Comité B, met betrekking tot de modernisering van de

federale overheidsdiensten. De CCOD klaagde vooral aan dat de overheid weinig belang hecht aan de standpunten van de vakbonden. De afgevaardigde van de CCOD verwees ook naar een eigen interne enquête, die het volgens hem mogelijk heeft gemaakt beter te omschrijven wat de ambtenaren over het ontwerp tot modernisering van de federale openbare besturen denken. De CCOD kan overigens niet goedkeuren dat de burger in de volksraadpleging ondervraagd wordt over aangelegenheden die verband houden met het statuut van de ambtenaren. Deze worden rechtstreeks geregeld na onderhandelingen of overleg met de vakbonden. Zo is het tenminste tot nog toe altijd geweest.

Het VSOA schaart zich achter de krachtlijnen en doelstellingen van de regering, maar vroeg zich af of de geplande middelen voldoende zijn.

De vraag is of de vooropgestelde middelen adequaat zijn.

Het VSOA heeft nog geen duidelijk beeld over de personen die verantwoordelijk zijn voor de optimale benadering van het beleidsvoorbereidend en het evaluatiewerk.

Het leeuwenaandeel van de tot op heden voorgestelde oplossingen op het vlak van het vernieuwd personeelsbeleid handelt alleen over het topniveau van de federale overheidssector. Volgens het VSOA is er nog maar weinig informatie over de wijziging van de rechtspositie van het overgrote deel van de andere personeelsleden bij de openbare besturen.

De VSOA-afgevaardigde maakte ook nog een aantal specifieke opmerkingen met betrekking tot de competenties en het potentieel als basis voor de selectie en de loopbaanontwikkeling, de objectivering van de selectie en de benoemingen, de kansen op zelfontwikkeling en verhoging van competenties, de modernisering van het verloningssysteem en de uitbreiding van de contractuele tewerkstelling in de federale overheidssector.

De afgevaardigde van de ACOD herinnerde eraan dat de overheidssector zich voortdurend aan de vraag moet aanpassen. Het zou niet meer dan logisch geweest zijn dat de regering eerst de markt had bekeken alvorens de overheidssector te hervormen.

Ook had de vertegenwoordiger van de ACOD moeilijkheden met de filosofie die aan de basis lag van de enquête. Hij overliep de vragen een voor een en gaf over elke vraag zijn mening.

Tijdens de hoorzittingen ontspannen zich boeiende gedachtewisselingen tussen de senatoren en de sprekers. Ik zal de voornaamste aandachtspunten aanhalen.

Er is uitgebreid ingegaan op de publieke bevraging die door de regering werd georganiseerd. Er waren nogal wat vragen over de opportuniteit en de kostprijs van deze enquête.

Vele opmerkingen hadden betrekking op het mandaatsysteem, onder meer over de haalbaarheid van het systeem vanaf rang 13.

Ook de zorg voor de kwaliteit van de dienstverlening kreeg veel aandacht. Er werd tevens gepleit voor het formuleren van een missie en doelstellingen voor elke dienst. Het evaluatiesysteem mag niet verlamd werken.

De afschaffing van de kabinetten kwam eveneens aan bod. Sommigen vroegen zich af of de tijd rijp is, of er niet opnieuw een politisering kan tot stand komen en of de minister nog voldoende greep zal kunnen houden op het beleid dat hij of zij wenst te voeren.

Er werden ook vragen gesteld over de controle ex nunc door de Inspectie van financiën en de rol van het Parlement in dit verband.

Er werd gevraagd of bij de bevraging de taalwetgeving werd nageleefd. Daarenboven wezen verscheidene senatoren op het fundamentele belang van de motivatie van de ambtenaren fundamenteel voor de hervorming.

Sommige senatoren wezen erop dat de burgers thans al te vaak als klanten van de openbare diensten worden omschreven, terwijl het eigenlijk gebruikers zijn. De burgers hebben immers niet altijd de keuze om al dan niet contact te hebben met een openbare dienst.

Er werd bijvoorbeeld verwezen naar gevangenen en belastingbetalers.

Tot slot wil ik nog even kort ingaan op de in het verslag opgenomen besluiten. In de algemene besluiten wordt benadrukt dat de hervorming noodzakelijk is om het vertrouwen van de burger in de openbare diensten, die nu vaak nog een zeer negatief imago hebben, te herstellen.

Uit de besprekingen is ook gebleken dat er bij de federale overheidsdiensten behoefte bestaat aan objectieve criteria om op een duidelijke en meetbare manier de resultaten van de diensten te beoordelen. Bij die evaluatie moet ook rekening worden gehouden met de mening van de betrokken ambtenaren en van de cliënt-gebruiker en met de maatschappelijke waardering van de openbare diensten. Technieken als gebruikersbevraging moeten worden geïntroduceerd om de burger-gebruiker maximaal bij de werking van de administratie te betrekken en zoveel mogelijk resultaatgericht te werken.

In een volgend besluit wordt vooral aangedrongen om in het geheel van de hervorming van de openbare diensten meer aandacht te schenken aan de kwaliteitszorg.

Over het mandaatsysteem wordt in een besluit gezegd dat de mandaathouders een duidelijk zicht moeten krijgen op de normen op basis waarvan en de instrumenten waarmee ze gedurende hun mandaat worden geëvalueerd. Ze moeten autonoom hun medewerkers kunnen kiezen en vooraf kunnen onderhandelen over de middelen die hen ter beschikking worden gesteld.

De heer Michel Barbeaux (PSC). – *Ik vind dat de bevoegde minister, aangezien hij zal moeten antwoorden, aanwezig moet zijn.*

De voorzitter. – *Hij zal hier over enkele ogenblikken aankomen.*

Wil u in het debat tussenbeide komen, mijnheer Barbeaux?

De heer Michel Barbeaux (PSC). – *Inderdaad mijnheer de voorzitter, maar ik wens dat de minister aanwezig zou zijn.*

De voorzitter. – *Dat wens ik ook, maar zoals u weet, laat het reglement ons niet toe de aanwezigheid van een minister in de Senaat te vorderen. De minister moet ook nog antwoorden op*

M. Michel Barbeaux (PSC). – J'estime que le ministre responsable de la modernisation des administrations devrait être présent, puisqu'il devra nous répondre.

M. le président. – Il devrait nous rejoindre dans un instant. Voulez-vous intervenir dans le débat, monsieur Barbeaux ?

M. Michel Barbeaux (PSC). – Oui, monsieur le président, mais je souhaite que le ministre soit présent.

M. le président. – Je le souhaite aussi, mais comme vous le savez, le règlement ne prévoit pas de quérir la présence d'un

ministre au Sénat.

De plus, le ministre doit répondre à cinq ou six demandes d'explications qui lui sont adressées. Soyez assuré qu'il va nous rejoindre.

Mme Marie Nagy (ECOLO). – Je pense qu'il serait intéressant, tant en commission qu'en séance plénière, que le gouvernement puisse entendre le rapport. Je soutiens totalement la remarque de M. Barbeaux. Autant on peut consacrer des moyens à mener une vaste enquête publique, autant on peut écouter les parlementaires, même si le règlement ne le prévoit pas.

M. le président. – Je partage votre point de vue, madame. Vous avez la parole, monsieur Barbeaux.

M. Michel Barbeaux (PSC). – Je regrette que le ministre affiche un certain dédain pour le Parlement, puisqu'il n'est pas présent dès le début de la discussion sur un dossier qu'il doit gérer. Comme vient très justement de le rappeler Mme Nagy, le ministre interroge huit millions de citoyens, mais il ne vient pas écouter les représentants de la population que sont les sénateurs.

A la suite des gouvernements précédents, l'actuel gouvernement a décidé de s'atteler à la modernisation de l'administration fédérale. On ne peut que s'en réjouir, tout en regrettant, ici aussi, une sorte de dédain du gouvernement pour ce qui a été fait avant lui. Quand on entend le Premier ministre ou le ministre de la Fonction publique, on croirait que rien n'a été fait avant eux. Je pense à une récente interview du Premier ministre qui fêtait le premier anniversaire de son gouvernement sur les chaînes de la RTBF, lors du journal télévisé. Je voudrais d'ailleurs savoir ce qu'en pensent les anciens ministres de la Fonction publique et notamment MM. Vande Lanotte et Flahaut, toujours présents dans ce gouvernement.

Rappelons quelques décisions importantes prises ces dernières années :

- le vote par le Parlement, en 1992, de la Charte de l'utilisateur des services publics, qui impose davantage d'exigences dans le chef de l'administration, vis-à-vis des utilisateurs des services publics ;
- le vote, en 1995, de la Charte de l'assuré social ;
- l'obligation de motivation des actes administratifs et la mention des procédures de recours ;
- l'indication du nom et du numéro de téléphone de l'agent traitant un dossier ;
- l'élargissement des heures d'ouverture des services accessibles au public ;
- l'accélération de l'offre de service : aujourd'hui, il ne faut plus huit jours au moins pour obtenir une plaque de voiture, mais quelques minutes dans un des services déconcentrés de l'administration de l'infrastructure et des communications ;
- l'informatisation des services et de la communication avec le citoyen ;
- l'élaboration du baromètre de la qualité des services en vue d'une évaluation régulière ;

vijf of zes vragen om uitleg die aan hem zijn gericht. Wees gerust, hij zal komen.

Mevrouw Marie Nagy (ECOLO). – *Ik denk dat het interessant is dat de regering het verslag hoort, zowel in de commissie als in de plenaire vergadering. Ik sta volledig achter de opmerking van de heer Barbeaux. Als men vele middelen kan besteden aan een groots opgezette enquête, moet men ook naar de parlementsleden kunnen luisteren, ook al staat daarover niets in het Reglement.*

De voorzitter. – *Ik ben het met u eens, mevrouw. Mijnheer Barbeaux, u heeft het woord.*

De heer Michel Barbeaux (PSC). – *Zoals mevrouw Nagy betreurt ik dat de minister acht miljoen burgers wil bevragen maar dat hij niet komt luisteren naar de senatoren die de bevolking vertegenwoordigen.*

Zoals de vorige regeringen, wil de huidige regering de federale administratie moderniseren. Dit is op zich een goede zaak. Toch doen de huidige premier en de minister van Ambtenarenzaken alsof voorheen niets werd gedaan. Dit was althans de teneur van een televisie-interview met de eerste minister naar aanleiding van de eerste verjaardag van zijn regering. Ik vraag mij trouwens af wat de vorige ministers van Ambtenarenzaken Vande Lanotte en Flahaut, die nu ook in deze regering zitten, daarvan moeten denken.

In de loop van de voorbije jaren werden in dit verband een aantal belangrijke beslissingen genomen, onder meer de eisen vastgelegd in het Charter van de gebruiker van de openbare diensten en het Charter van de sociaal verzekerde, de verplichting om bestuurshandelingen te motiveren en de rechtsmiddelen te vermelden, om de naam en het telefoonnummer van de persoon die het dossier behandelt te vermelden, de uitbreiding van de openingsuren van de diensten die voor het publiek toegankelijk zijn, de versnelling van de dienstverlening, de automatisering van de diensten en van de communicatie met de burger, de creatie van de kwaliteitsbarometer met het oog op een geregelde evaluatie en de installatie van de ombudsman. Dit lijstje kan trouwens nog aangevuld worden aan de hand van een brochure van de toenmalige minister van Ambtenarenzaken Flahaut. Ik vind het dus vreemd en niet correct dat de regering waar hij nu deel van uitmaakt, stelt dat er voorheen niets is gebeurd.

De regering wekt de indruk het kind met het badwater te willen weggooien. Dit is althans de mening van sommige hoge ambtenaren die werk hebben gemaakt van vorige hervormingen die nu alweer van tafel worden geveegd.

De motivatie van de hoofdacteurs is fundamenteel voor het welslagen van de hervorming. Motivatie en responsabilisering zijn hoekstenen van de goede werking van de administratie. In die zin heeft de vorige regering het koninklijk besluit van 20 april 1999 genomen tot invoering van het mandatenstelsel voor leidinggevende ambtenaren, met een opdrachtbrief die de doelstellingen vastlegt, de middelen en de evaluatiesystemen. Het koninklijk besluit voorziet tevens in een directiebrevet voor het bekomen van een mandaat van manager, met de overeenkomstige opleiding.

- l'instauration de la fonction de médiateur.

Une brochure publiée par le ministre Flahaut, alors ministre de la Fonction publique, complète d'ailleurs très bien la liste que je viens d'énumérer. Il est donc étrange et, me semble-t-il peu correct, de la part du gouvernement actuel dont M. Flahaut fait partie, de faire croire que rien n'a été fait avant aujourd'hui et d'affirmer, comme me l'a dit l'actuel ministre de la Fonction publique, dans cette même salle, que la situation actuelle de l'administration est « désastreuse ».

Le gouvernement donne l'impression, face à certains dérèglements comme il en existe partout, de vouloir « jeter le bébé avec l'eau du bain ». Cette expression m'a été faite par des hauts fonctionnaires qui se sont investis dans des réformes antérieures qui semblent aujourd'hui balayées.

Or, la motivation des principaux acteurs est fondamentale pour la réussite d'une réforme. La motivation et la responsabilisation des agents sont des pièces maîtresses pour un bon fonctionnement de l'administration. C'est en ce sens que le précédent gouvernement avait adopté l'arrêté royal du 20 avril 1999 créant le système des mandats à durée déterminée pour les fonctionnaires dirigeants, avec une lettre de mission déterminant les objectifs, les moyens et les systèmes d'évaluation. L'arrêté royal prévoyait également un brevet de direction nécessaire pour l'obtention d'un mandat de manager, avec une formation correspondante.

Il est là aussi assez curieux que le gouvernement actuel ait rapidement suspendu cet arrêté qui devait entrer en vigueur au 1er janvier dernier, mais qu'il en ait redécouvert le principe, même s'il le modulera autrement, et qu'il soumette ce principe à la consultation populaire, après l'avoir d'abord décidé.

En ce qui concerne cette fameuse consultation populaire, qui n'en est pas une, puisque le premier ministre a plutôt parlé d'enquête publique, même si la déclaration de gouvernement utilise les termes « consultation populaire », une récente carte blanche du journal *Le Soir*, écrite par un professeur de l'UCL titrait : « Copernic : surtout ne diffusez pas les résultats ». La réaction générale des éditorialistes a d'ailleurs été très négative, considérant cette consultation ou enquête comme une des grandes erreurs de ce gouvernement. Selon l'éditorialiste de *La Libre Belgique* « sous couvert de culture citoyenne, on nous sert ici un lourd cocktail de marketing politicien et de dogmatisme idéologique ».

De plus, et c'est le comble, le ministre Van den Bossche a déclaré en commission qu'en tout cas, il n'attend pas les résultats de cette enquête pour continuer à décider.

Quant aux questions posées, soit elles considèrent les personnes interrogées comme des simples, soit elles soumettent deux propositions dans une seule question, ce qu'on ne fait jamais dans une enquête, soit elles forcent à se positionner sur l'ensemble d'un plan alors qu'un accord est généralement partiel. De plus, l'absence de questions ouvertes empêche tout commentaire.

Il eut été à la fois beaucoup plus fiable et nettement moins coûteux pour le contribuable de réaliser un véritable sondage d'opinion auprès d'un échantillon de l'ordre de 5.000 personnes, plutôt que d'envoyer un questionnaire à 8 millions de personnes, les résultats très partiels dont on aura

Het is eigenaardig dat de huidige regering dit besluit, dat in werking trad op 1 januari jongstleden, snel heeft opgeschort om vervolgens het principe ervan te herontdekken, zij het in licht gewijzigde vorm, en te onderwerpen aan de volksraadpleging, na er reeds toe te hebben besloten.

De volksraadpleging die er feitelijk geen hoort te zijn, aangezien de eerste minister het had over een openbaar onderzoek, werd nochtans texto vermeld in de regeringsverklaring en gaf onlangs aanleiding tot een column van de hand van een professor van de UCL in de krant "Le Soir", onder de titel: "Copernic, vooral de resultaten niet verspreiden."

De reactie van de meeste commentatoren was ronduit negatief, zij zagen in de raadpleging of het onderzoek een van de grote flaters van deze regering.

Volgens de hoofdartikelschrijver van La Libre Belgique "serveert men een zware cocktail van politieke marketing en ideologisch dogmatisme onder het mom van burgercultuur".

Tot overmaat van ramp heeft minister Van den Bossche in de commissie verklaard dat hij de resultaten van de raadpleging niet zou afwachten om de besluitvorming voort te zetten.

De vragen worden gesteld alsof de ondervraagden eenvoudigen van geest waren, in één vraag liggen vaak twee voorstellen vervat, wat niet gebruikelijk is voor een enquête, soms dwingen de vragen om stelling te nemen over het geheel van het plan terwijl men meestal slechts gedeeltelijk akkoord gaat. Bovendien wordt er geen enkele open vraag gesteld zodat er geen plaats is voor commentaar.

Een echte opiniepeiling bij een staal van 5000 personen zou veel betrouwbaarder zijn geweest en een stuk goedkoper voor de belastingbetaler dan het verzenden van een vragenlijst aan 8 miljoen personen. De zeer gedeeltelijke resultaten waarvan we wellicht morgen kennis kunnen nemen, zouden, naar het schijnt, volkomen scheefgetrokken kunnen zijn.

Dit uitermate slecht voorbereide openbaar onderzoek dat echt veel wegheeft van een raadpleging die aan alle burgers ouder dan 16 jaar werd gezonden, heeft als verschrikkelijk nadeel dat het de volksraadpleging te grabbel gooit, een volksraadpleging die alle democratische partijen nochtans ingang willen doen vinden in ons democratisch bestel.

Als er echt minder dan 10% van de ondervraagden hebben geantwoord, zoals de krant Le Soir vandaag vreest, dan zou de telling in het geval van een wettelijke volksraadpleging verboden zijn.

De brochure die met de vragenlijst werd rondgedeeld, ademt van meet af aan een welbepaalde ideologische oriëntatie, met name van neoliberale signatuur. Volgens de brochure wil het Copernicusplan het staatsapparaat omvormen tot een moderne, klantgerichte organisatie. Het openbaar onderzoek volgt een soortgelijke procedure. De mensen worden uitgenodigd hun behoeften ten aanzien van de Staat uit te drukken. Het gaat om een confrontatie tussen het individu en de Staat in een klimaat van wantrouwen vanwege de overheid ten aanzien van de intermediaire niveaus, zoals de representatieve goed hebben begrepen.

In de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden hebben de vakbondsvertegenwoordigers

connaissance demain, paraît-il, pouvant être totalement biaisés.

Cette enquête publique, qui s'apparente pourtant vraiment à une consultation puisqu'elle est adressée à tous les citoyens à partir de 16 ans, a aussi l'énorme tort de galvauder la procédure de consultation populaire que tous les partis démocratiques veulent inscrire dans notre régime démocratique, tellement elle a été mal préparée. D'ailleurs, s'il devait vraiment y avoir moins de 10% de réponses, comme le craint aujourd'hui le journal *Le Soir*, une consultation populaire légale interdirait le dépouillement des réponses.

Quant à la brochure distribuée avec le questionnaire, elle affirme dès l'abord une certaine orientation idéologique de la réforme, orientation néolibérale en l'occurrence. Selon cette brochure, le plan Copernic « entend transformer l'appareil public en une organisation moderne orientée vers le client ». La procédure de l'enquête publique va dans le même sens. Les gens sont invités à exprimer leurs besoins dans un face-à-face entre l'État et l'individu et dans un climat de méfiance de la part de l'autorité à l'égard des corps intermédiaires, comme l'ont bien compris les organisations syndicales représentatives du personnel.

En commission de l'Intérieur et des Affaires administratives, les représentants de ces organisations nous ont exprimé leur grande méfiance et leur refus non seulement de l'enquête publique mais également de cette idéologie néolibérale qui remplace la démocratie sociale représentative par une démocratie directe qui marginalise les organisations représentatives.

Parmi celles-ci, outre les organisations syndicales, il faut également citer les groupements d'usagers des services publics.

Le premier ministre a déclaré à la RTBF qu'il avait voulu l'enquête publique notamment pour créer la pression nécessaire pour dépasser les obstacles à la modernisation. En clair : pour pouvoir imposer celle-ci malgré les réserves syndicales. Or, il apparaît clairement des auditions des représentants syndicaux en commission, que ceux-ci sont demandeurs de la poursuite des réformes de l'administration, qu'ils sont partisans de la responsabilisation des fonctionnaires dirigeants et du système des mandats.

La création de cellules de gestion des ressources humaines dans les divers ministères, présentée par le ministre de la Fonction publique a, d'ailleurs, été acceptée au sein du Comité B.

Il est vrai que ces mêmes représentants du personnel ne font pas nécessairement plaisir au gouvernement lorsque certains d'entre eux déclarent que « la consultation populaire décidée par le gouvernement relève d'une fumisterie qui ne servira en rien la réforme approfondie de la Fonction publique fédérale, mais constituera sans doute un beau coup médiatique à quelques mois du scrutin électoral ».

Les syndicats ont aussi posé des questions importantes.

« La note Copernic ne concerne que 3% des fonctionnaires », aurait dit le ministre Van den Bossche au Comité B. Quelles perspectives offre donc cette réforme pour les 80.000 autres agents de l'administration fédérale ? Que compte faire le

hun wantrouwen uitgedrukt; zij weigeren niet alleen het openbaar onderzoek, maar ook de neoliberale ideologie die de vertegenwoordigende sociale democratie vervangt door een directe democratie die de representatieve organisaties buitenspel zet.

Naast de vakbonden moeten ook de verenigingen van gebruikers van de openbare diensten worden vermeld.

De eerste minister heeft op de RTBF verklaard dat de enquête noodzakelijk was om de hindernissen voor de modernisering te overwinnen, dit wil zeggen ze ondanks de terughoudendheid van de vakbonden op te leggen.

Vertegenwoordigers van de vakbonden gaven tijdens een hoorzitting aan dat ze wensen dat de hervorming van de administratie wordt voortgezet en dat ze voorstander zijn van meer verantwoordelijkheid en een mandaatsysteem voor de leidende ambtenaren.

Het comité B heeft ingestemd met het voorstel van de minister van Ambtenarenzaken om in de verschillende ministeries beheercellen voor human resources op te richten.

Het zal de regering niet verheugen om sommige personeelsvertegenwoordigers te horen verklaren dat de enquête van de regering een grap is die niets zal bijdragen tot een grondige hervorming van de ambtenarij, maar ongetwijfeld een mediastunt is op enkele maanden van de verkiezingen.

De vakbonden stellen ook belangrijke vragen.

Minister Van den Bossche heeft aan het Comité B gezegd dat de Copernicusnota slechts op 3% van de ambtenaren betrekking heeft. Wat zijn de perspectieven voor de overige 80.000 ambtenaren van de federale administratie? Wat gaat de regering doen om hen te motiveren, te vormen, uit te rusten, te evalueren? Zij staan elke dag in de administratie en staan in contact met het publiek. Hoe zullen ze worden gemobiliseerd om deel te nemen aan deze hervorming, die iedereen nodig acht?

Minister Van den Bossche zou in het Comité B ook hebben verklaard dat het management de overhand heeft op het recht. Dit is een belangrijke opmerking want ze geeft aan dat deze hervorming, die door een socialistische minister en een regering met socialisten en groenen werd gestart, een liberaal karakter heeft.

Natuurlijk is het management belangrijk en het moet in de administratie worden geïmplementeerd. Door te zeggen dat het de bovenhand heeft op het recht, verwacht men de overheid met een privé-onderneming. De staat wordt gereduceerd tot een speler in een grote markt en de regulerende rol wordt vergeten.

Moet het management de bovenhand hebben op het recht op gelijkheid tussen de burgers, het recht op objectieve selectie- en promotiecriteria voor ambtenaren, het recht op een taalevenwicht of het recht op een gelijke behandeling?

Een vertegenwoordiger van de liberale vakbond van het overheids personeel stelde dat de collectieve rechten van de ambtenaren worden vernietigd om over te schakelen naar een individualisering van de rechten. Hij vreesde voor meer subjectiviteit bij de omschrijving en de evaluatie van de bekwaamheden van de ambtenaren als men zich niet langer

gouvernement pour toujours mieux les motiver, les former, les équiper, les évaluer : ce sont eux qui font l'administration au jour le jour et sont en contact avec le public. Comment vont-ils être mobilisés pour participer à cette réforme que tout le monde juge nécessaire ?

Autre phrase qu'aurait prononcée le ministre Van den Bossche en Comité B, toujours selon certains représentants syndicaux, « le management domine le droit ». Cette affirmation est fondamentale parce qu'elle traduit parfaitement le caractère néo-libéral de cette réforme initiée par un ministre socialiste et un gouvernement composé pourtant aussi de partis socialistes et écologistes !

Le management est important, c'est évident, et ses techniques doivent être implantées dans nos administrations. Mais affirmer qu'il domine le droit, c'est confondre le pouvoir public avec une entreprise privée, c'est réduire l'État à un simple agent dans un grand marché, c'est oublier le rôle régulateur qui fonde l'État et l'intervention publique.

Le management, pour une meilleure satisfaction du client, doit-il dominer le droit à l'égalité entre les citoyens, le droit à l'objectivité des critères de sélection et de promotion pour un fonctionnaire, le droit à l'équilibre linguistique au sein des administrations ou le droit à l'égalité de traitement ?

« On détruit les droits collectifs des fonctionnaires pour aller vers l'individualisation des droits » a affirmé, en commission, un représentant du syndicat libéral de la Fonction publique qui craint, par exemple, une plus grande subjectivité lors de la définition et de l'évaluation des compétences des agents, si l'on ne se base plus sur les diplômes et si le classement opéré par le Selor n'a plus cours parmi les dix lauréats proposés aux diverses administrations.

Si le management est important, s'il faut toujours viser à augmenter la satisfaction des utilisateurs des services publics, la modernisation de l'administration ne s'identifie pas à ces seuls objectifs. Si le citoyen a des droits, il a aussi des devoirs. Le droit, qui codifie ces devoirs, existe pour créer les conditions nécessaires à une vie harmonieuse en société et pour protéger en particulier les plus faibles. Et, au niveau fédéral, les départements dits d'autorité sont relativement beaucoup plus importants qu'aux niveaux régional et communautaire ; c'est pourquoi une réforme réalisée dans la Fonction publique d'une Région ne doit pas nécessairement être transposée telle quelle au niveau fédéral.

C'est encore un lecteur du journal *Le Soir* qui écrit : « Partout, on assiste à des manœuvres, dans les pays européens et aux États-Unis, visant à transformer le citoyen en consommateur et le salarié en actionnaire de sa propre boîte, bref à remplacer la citoyenneté par du consumérisme. Comment le PS et les Ecolos ont-ils pu accepter une aussi énorme manipulation ? »

Après ces quelques commentaires sur la méthode utilisée par le gouvernement et sur la philosophie politique de la réforme, je voudrais émettre quelques remarques sur certains éléments de son contenu.

Un des gros problèmes de nos diverses fonctions publiques, que ce soit au niveau fédéral ou aux niveaux régional ou communautaire, c'est le manque de définition claire du rôle des ministres et de leurs cabinets ministériels, d'une part, et celui des administrations, d'autre part. L'immixtion

op diploma's baseert en de rangschikking van Selor niet meer telt voor de tien kandidaten die aan de verschillende ministeries worden voorgesteld.

Het management is belangrijk en er moet altijd worden gestreefd naar een grotere tevredenheid bij de gebruikers van de openbare diensten. Dit zijn echter niet de enige doelstellingen van de hervorming. De burger heeft niet alleen rechten, maar ook plichten. Het recht codificeert deze plichten en heeft tot doel de voorwaarden te scheppen voor een harmonieus gemeenschapsleven en de meest zwakken te beschermen. Op federaal niveau zijn de departementen veel belangrijker dan op gewest- en gemeenschapsniveau. Om die reden moet een hervorming van de ambtenarij in één gewest niet zomaar op federaal niveau worden overgenomen.

Een lezer van Le Soir schrijft dat alle Europese landen en de Verenigde Staten proberen de burger om te vormen tot een consument en de werknemer tot een aandeelhouder van zijn bedrijf. Ze proberen dus het burgerschap te vervangen door het consumentisme. Hij vraagt zich af hoe de PS en Ecolo die enorme manipulatie kunnen aanvaarden.

Ik maak nu enkele opmerkingen over de inhoud.

Een van de grote problemen van onze overheidsdiensten is dat de rol van de ministers en van hun kabinetten, enerzijds, en die van de administraties, anderzijds, niet duidelijk is omschreven. De inmenging van de kabinetten in de beslissingen en de werking van de administraties werkt storend en verlamd. Soms vormen de kabinetten een echte parallelle administratie.

In een democratisch regime moet een onderscheid worden gemaakt tussen de bepaling van het beleid, waarvoor de minister bevoegd is, en de voorbereiding van de beslissingen, de uitvoering en de evaluatie ervan. In de voorgestelde hervorming zal de minister, die nog over een beperkt secretariaat beschikt, aan het hoofd staan van een strategische raad, bijgestaan door een cel die het beleid bepaalt. De administratie wordt geleid door een directiecomité met aan het hoofd iemand die hiertoe een mandaat heeft gekregen. De autonomie van dat comité is een test voor de depolitisering. Er wordt immers gevreesd dat de raad een vergaarbak wordt voor de leden van de kabinetten die elders worden afgeschaft. Als die cel, die bij de administratie wordt ondergebracht, gelijkenissen vertoont met een kabinet, zal de administratie nog meer gepolitiseerd worden dan vroeger.

De beheersautonomie van de administratie impliceert ook de autonomie van de leidend ambtenaar. Voor een statutair ambtenaar is die autonomie verzekerd, dat is echter niet het geval voor iemand die slechts voor bepaalde of onbepaalde duur is aangesteld.

De indienstneming van gekwalificeerd personeel uit de privé-sector is zeker een troef, vooral voor expertises. Voor leidinggevende ambtenaren daarentegen is het ambtenarenstatuut vereist.

Ik vraag mij ook af waarom drie zaken tegelijk worden aangepakt, namelijk de herziening van het statuut-Camus, de hervorming van de interne organisatie, inzonderheid de controle, en de herstructurering van de federale administratie en de wijziging van de benamingen.

perpétuelle des cabinets dans les décisions et dans le fonctionnement de l'administration perturbe celle-ci et la démobilise. Parfois, les cabinets constituent une véritable administration parallèle.

Dans un régime démocratique comme le nôtre, il importe de distinguer la définition de la politique, qui relève du mandataire politique élu, donc le ministre, de la préparation des décisions, leur exécution et leur évaluation. Dans la réforme proposée, c'est le ministre avec un secrétariat restreint, qui préside un conseil stratégique et est aidé par une cellule, qui définit la politique à mener. L'administration, quant à elle, est dirigée par un comité de direction présidé par un haut dirigeant sous mandat. L'autonomie de ce comité de direction, chargé de la gestion quotidienne par rapport au ministre et au conseil stratégique, sera un test de la véritable volonté de dépolitisation qu'affirme, notamment, la déclaration gouvernementale.

Il existe une véritable crainte, exprimée notamment par un représentant du personnel entendu en commission, que la cellule stratégique ne soit, en fin de compte, que le réceptacle des membres des cabinets ministériels, supprimés par ailleurs.

Si cette cellule, placée au sein de l'administration, s'apparente à un cabinet ministériel, la politisation de l'administration sera encore plus grande que précédemment. Et même si ce n'est pas dans l'intention du ministre de la Fonction publique, il n'est pas exclu que les choses se passent de cette façon chez certains de ses collègues, malgré les procédures de sélection envisagées.

L'autonomie de gestion que doit avoir l'administration au quotidien passe aussi par l'autonomie du fonctionnaire dirigeant dans le cadre du mandat qui lui est attribué. Le statut de fonctionnaire statutaire octroie une telle autonomie mais il n'en va pas de même pour un agent contractuel, nommé pour une durée déterminée ou indéterminée mais toujours à la merci d'un licenciement. Comment un dirigeant sous contrat pourrait-il résister à une injonction politique qui dérogerait aux règles ?

Certes, le recrutement de personnel qualifié provenant du secteur privé peut être un apport intéressant pour le secteur public, particulièrement pour des fonctions d'expertise. La fonction d'autorité, quant à elle, justifie et nécessite le statut de fonctionnaire – même si c'est le statut Camus réformé – dans le chef des dirigeants et des hauts dirigeants de l'administration publique, y compris dans ses n° 1 et 2, évoqués par le ministre de la Fonction publique et que celui-ci voudrait ouvrir à des contractuels.

Autre réflexion que j'ai développée en commission : Faut-il vouloir faire trois choses en même temps ? Revoir le statut Camus, réformer l'organisation interne des ministères, et notamment le contrôle, et modifier en même temps toute l'architecture de l'administration fédérale, en changeant le nom de ce qui existe : les ministères deviennent des services publics fédéraux, l'administration du Budget et du contrôle des dépenses avec l'inspection des Finances, le service d'Administration générale de la fonction publique, les services de la politique scientifique deviennent des services publics horizontaux.

On peut réformer le fonctionnement sans pour autant réformer l'intégralité de la structure de l'architecture des ministères.

Niet de hele structuur van de ministeries moet worden hervormd. Er rijzen vragen bij de rol van de horizontale besturen ten opzichte van de verticale besturen. Ze moeten zodanig op elkaar afgestemd zijn, dat de eerste geen belemmering zijn voor de vraag naar meer autonomie van de tweede.

Welke meerwaarde mag men nog verwachten van een herstructurering van de departementen na de hervorming ten gevolge van de regionalisering en communautarisering? Is die meerwaarde belangrijker dan de herrie die een dergelijke ingrijpende verandering veroorzaakt? Bestaat er trouwens geen verborgen agenda om met deze versnippering van ministeries nieuwe bevoegdheden en nieuwe departementen te regionaliseren? Zo was het ministerie van Landbouw bijvoorbeeld al ontmanteld vooraleer het kernkabinet besliste om landbouw te regionaliseren.

Ik heb nog drie vragen.

De bevolking en de ondernemingen dringen aan op een administratieve vereenvoudiging. Wanneer mogen we resultaten verwachten van het Commissariaat voor de administratieve vereenvoudiging? Komen er multifunctionele formulieren die door de ondernemingen slechts één keer moeten worden ingevuld, maar die naar de verschillende betrokken administraties kunnen worden gestuurd?

Een van de grote zwakheden van het openbaar bestuur was vaak het gebrek aan evaluatie van het beleid. De regering stelt graag nieuwe beleidsmaatregelen voor, maar evalueert zelden de effecten van de vorige. Dat is het geval voor de modernisering van de administratie die door de vorige regering is uitgewerkt.

Tot slot moet er worden nagedacht over de rol van de federale administratie in een steeds sterker geïntegreerd Europa. Hoe kan het federale openbare bestuur nog geassocieerd worden met de uitwerking van mechanismen voor Europese normatieve projecten? In welke mate kan de federale overheid nog optreden als federaliserend element in het autonome beleid van de gemeenschappen en gewesten en in hun betrekkingen met de Europese Commissie?

De PSC, de burger, de ambtenaren, de syndicale organisaties, de vorige en huidige regeringen hadden en hebben de vaste wil om de federale administratie te moderniseren. Teneinde deze operatie ten volle te doen slagen en een voor de overheid efficiënt instrument te behouden, ben ik het met de wetenschappers eens dat we de voorstellen van de minister van Openbaar Ambt en de regering aan voorwaarden moeten onderwerpen. Ik zie er ten minste zes.

Het moderniseringsproces moet ten eerste gesteund worden door een ondubbelzinnig politiek en administratief engagement van de top.

De modernisering mag niet onderbroken worden door een gewijzigde regeringsmeerderheid, de minister of de leidend ambtenaar.

Er moeten ten derde voldoende middelen en begeleidingsmaatregelen voorhanden zijn, zelfs als er door de nog steeds aanwezige budgettaire druk keuzen moeten worden gemaakt.

Ten vierde, zij moet het voorwerp uitmaken van objectieve en

On peut aussi s'interroger sur le rôle des services publics horizontaux par rapport aux services publics verticaux. Leur articulation doit être telle que les premiers n'aillent pas à l'encontre de la volonté de renforcement de l'autonomie des seconds.

Quelle plus-value faut-il attendre de la restructuration de l'ensemble de l'architecture des ministères, après celle qui a déjà été réalisée, suite à la régionalisation et à la communautarisation d'une partie d'entre eux ? Cette plus-value est-elle plus importante que les risques de cacophonie que tout changement aussi fondamental porte en germe ? Par ailleurs, – et c'est une réaction francophone –, la volonté de redécoupage des ministères ne contient-elle pas un agenda caché visant à transférer de nouvelles compétences et donc de nouvelles administrations aux Régions ? Il était significatif de constater, dans la note de travail soumise au gouvernement en janvier dernier, que, par exemple, le ministère de l'Agriculture était déjà démantelé, avant même qu'une décision ait été prise par le kern cabinet.

Je me pose encore trois questions au sujet de la réforme.

Tout d'abord, la simplification administrative est revendiquée avec insistance par la population et les entreprises. Le commissariat à la simplification administrative fait aujourd'hui des constats mais il n'a pas encore proposé grand-chose. Quand peut-on attendre des résultats ? Peut-on envisager, par exemple, des formulaires multifonctionnels qui seraient remplis une seule fois par les entreprises mais qui seraient distribués aux diverses administrations concernées et demanderesses ?

Ensuite, une des grandes faiblesses de la gestion publique a souvent été le manque d'évaluation des politiques. En général, le pouvoir aime élaborer de nouvelles politiques mais évalue rarement les effets des politiques antérieures. C'est d'ailleurs ce que fait ce gouvernement avec les mesures de modernisation de l'administration décidées par ses prédécesseurs. Une évaluation systématique des politiques et des mesures prises doit être instaurée, avec des instruments d'analyse, par exemple, le fameux baromètre de la qualité qu'a conçu le bureau ABC qui fait partie de l'administration fédérale.

Enfin, je pense qu'il faut également réfléchir au rôle de l'administration fédérale dans une Europe de plus en plus intégrée. De quelle manière la fonction publique fédérale sera-t-elle encore associée aux mécanismes d'élaboration des projets normatifs européens ? Et dans quelle mesure l'administration fédérale pourrait-elle intervenir comme élément fédérateur des politiques autonomes des Régions et des Communautés, dans leurs relations avec la Commission européenne.

Le PSC, comme les citoyens, les fonctionnaires, les organisations syndicales de la fonction publique et les gouvernements, actuel et passés, a la volonté de moderniser l'administration fédérale. Toutefois, pour que ce processus porte pleinement ses fruits et pour conserver à l'autorité politique un outil efficace, j'estime, en même temps que la plupart des scientifiques qui ont étudié la modernisation de l'administration, tant dans notre pays que dans les pays voisins, qu'un certain nombre de conditions doivent être posées au sujet de l'action du ministre de la Fonction

door iedereen gekende evaluatieprocedures, die eventuele heroriënteringen mogelijk maken.

Ten vijfde, men moet de initiatieven tot modernisering, die in de departementen werden opgestart en op veel goede wil kunnen rekenen, niet tegenwerken, maar ze versterken. Men kan moeilijk zeggen dat de minister van Ambtenarenzaken dit doet.

De modernisering mag niet beperkt blijven tot het verhogen van de tevredenheid van de burger, de zogenaamde "klant", omdat de burger zich ook aan wetten en reglementen moet houden. De administratie moet erover waken dat dit gebeurt, rekening houdend met de toekomstige behoeften en om de maatschappij zelf leefbaar te houden.

Het is overigens spijtig dat deze operatie van electorale marketing tot gevolg heeft dat de kredieten voor de modernisering van de administratie met 80 miljoen frank verminderen.

publique et du gouvernement. J'en vois au moins six. Premièrement, il m'apparaît que le processus de modernisation doit s'appuyer sur un engagement politique et administratif au sommet, dépourvu d'ambiguïté et, le plus largement possible, participant à tous les niveaux de la hiérarchie, à la fois politiques et administratifs. Deuxièmement, la modernisation doit s'inscrire dans la durée, sans rupture due au changement de majorité gouvernementale, de ministres ou de fonctionnaires dirigeants. Troisièmement, elle doit bénéficier de moyens et de mesures d'accompagnement importants, même si la contrainte budgétaire qui demeure oblige à définir des priorités et donc à faire des choix.

Quatrièmement, elle doit faire l'objet de procédures d'évaluation objectives et connues de tous, et qui permettent, le cas échéant, les réorientations indispensables.

Cinquièmement, il convient de ne pas faire l'impasse sur les actions de modernisation déjà commencées dans les départements et prises en charge avec beaucoup de bonne volonté par de nombreux fonctionnaires, mais, au contraire, il s'agira de les consolider et de les valoriser. Ce n'est franchement pas ce que fait le ministre de la Fonction publique.

Enfin, cette modernisation, et c'est l'essentiel, ne peut se réduire à la seule recherche de l'augmentation de la satisfaction du citoyen appelé « client » car le citoyen doit aussi respecter les lois et les règlements ; l'administration est là aussi pour veiller à ce respect avec le souci de l'équité, pour anticiper les besoins de la société de demain et, de manière générale, pour assurer la viabilité même de la vie en société.

Par ailleurs, il est dommage que l'opération de marketing électoral constituée par l'enquête publique soit venue amputer de plus de 80 millions les crédits qui avaient été réservés pour cette opération de modernisation de l'administration.

Mme Iris Van Riet (VLD). – *Je voudrais, au nom de mon groupe, donner quelques explications sur notre position par rapport à l'enquête dont les résultats seront communiqués demain.*

Cette enquête permet non seulement d'adresser un signal au citoyens, elle constitue également une occasion pour ceux-ci de faire connaître leur avis au sujet des grandes lignes de la réforme.

Le journal « De Standaard » a incité les citoyens à utiliser cette possibilité de s'exprimer sur les changements souhaités, même si les questions étaient jugées inadaptées, trop compliquées ou fermées. C'est d'autant plus important que les citoyens sont en quelque sorte les actionnaires de la fonction publique.

L'organisation d'une telle enquête contribue à sensibiliser la population, ce qui est indispensable pour atteindre l'objectif visé. Selon les principes de la qualité totale, divers éléments doivent être pris en compte pour évaluer les résultats d'une entreprise ou d'une institution. Il s'agit de l'appréciation des résultats par les collaborateurs, en l'occurrence les fonctionnaires, de l'appréciation par les utilisateurs, dans ce cas les citoyens qui font appel au service public et, enfin, de l'appréciation par la société. L'enquête en question s'adresse

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – *Namens de VLD-fractie wil ik de houding tegenover de enquête toelichten, waarvan de resultaten morgen zullen worden bekend gemaakt, zoals we een aantal weken geleden hebben vernomen.*

De informatieve rol van deze enquête voor de burgers op het vlak van de geplande ingrijpende hervormingen kan niet genoeg worden benadrukt. De enquête was een kans om een signaal te geven aan de burgers. Het was ook een kans voor de burgers om aan de overheid te laten weten hoe zij staan tegenover de grote lijnen van de geplande hervorming.

De heer Barbeaux heeft verwezen naar de redacteur van "Le Soir". Ik verwijs in dit verband naar de redacteur van "De Standaard", die een oproep aan de burgers heeft gedaan om een signaal te geven. Hij vond de enquête de geschikte gelegenheid voor de burger om een signaal te geven, indien hij of zij wil dat er echt iets verandert, zelfs wanneer de burger de vragen als niet geschikt, te moeilijk of gesloten zou beoordelen. Het is des te belangrijker dat de burger dit signaal kan geven want uiteindelijk zijn alle burgers aandeelhouder van het openbaar ambt.

De organisatie van een dergelijke enquête is ook belangrijk in het raam van een sensibilisering, die nodig is om uiteindelijk het te beogen resultaat te kunnen bereiken. Volgens de

aux deux dernières catégories et est de nature à contribuer à l'amélioration de l'appréciation par la société.

M. le président. – Je regrette que cet excellent rapport qui montre le travail intéressant réalisé en commission n'ait pas fait l'objet d'un débat plus passionné en séance publique.

– La discussion est close.

**Demande d'explications de
M. Vincent Van Quickenborne au ministre
des Télécommunications et des
Entreprises et Participations publiques sur
«le fonctionnement et les compétences du
Service de médiation des
télécommunications et les conventions de
protocole que celui-ci peut conclure» (n°
2-213)**

M. le président. – M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur, répondra au nom de M. Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Le rapport annuel du service de médiation des Télécommunications pose des questions pertinentes. Légalement, ce service est compétent pour les relations entre les utilisateurs, d'une part, et les fournisseurs de services de télécommunications – dans des conditions bien définies – ainsi que les éditeurs de guides téléphoniques, d'autre part. En application de cette loi, le service de médiation a conclu des protocoles d'accord avec les opérateurs de téléphonie et de mobilophonie ainsi que les éditeurs de guides téléphoniques ; d'autres sont en cours de négociation avec les fournisseurs d'accès à Internet.*

Un certain nombre de questions se posent en rapport avec la convergence.

Premièrement, étant donné les différentes infrastructures des télécommunications, quelle est la compétence exacte du service de médiation, par exemple, en cas de plaintes déposées à propos d'images télévisuelles mises à disposition par Belgacom via son réseau ?

Deuxièmement, quelle est la compétence du service en matière de protection de la vie privée ?

Troisièmement, quel est le rôle du service dans les conflits relatifs au contenu des messages transmis par internet ? Je pense au racisme et à la pornographie enfantine.

Quatrièmement, que peut faire le service de médiation dans

principes van de integrale kwaliteitszorg moeten de volgende elementen worden betrokken bij een meting van de resultaten van een bedrijf of een organisatie: de waardering van de behaalde resultaten door de medewerkers, in dit geval de waardering door de ambtenaren van de resultaten die openbare diensten bereiken; de waardering door de gebruikers van de organisatie of in dit geval van de openbare dienst, en tenslotte de waardering door de maatschappij. De enquête die is gehouden heeft betrekking op de laatste twee categorieën, namelijk de waardering door de burgers en de waardering door de maatschappij. Door bij de enquête alle burgers en dus de maatschappij te betrekken zal de waardering door de maatschappij misschien worden verhoogd.

De voorzitter. – *Ik betreur dat dit uitstekende verslag, dat getuigt van het interessante werk dat in de commissie werd gepresteerd, geen gepassioneerder debat in de plenaire vergadering heeft uitgelokt.*

– De bespreking is gesloten.

**Vraag om uitleg van
de heer Vincent Van Quickenborne aan de
minister van Telecommunicatie en
Overheidsbedrijven en Participaties over
«de werking en de bevoegdheden van de
Ombudsdienst Telecommunicatie en de
protocolovereenkomsten die deze kan
afsluiten» (nr. 2-213)**

De voorzitter. – De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken, antwoordt namens de heer Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – In het jaarrapport van de ombudsdienst Telecommunicatie, dat de leden van het parlement onlangs hebben ontvangen, worden een aantal pertinente vragen gesteld.

Overeenkomstig de wet van 21 maart 1991 over de overheidsbedrijven, gewijzigd door de wet van 19 december 1997, is de ombudsdienst bevoegd voor de relaties tussen de eindgebruikers en de volgende bedrijven: alle leveranciers van telecommunicatiediensten die hun activiteiten uitoefenen met individuele vergunning van de minister bevoegd voor telecommunicatie; alle leveranciers van aan het publiek aangeboden telecommunicatiediensten, die krachtens de artikelen 88 en 90 van de wet verplicht zijn een aangifte in te dienen; alle andere leveranciers van telecommunicatiediensten die zich vrijwillig aan de bevoegdheid van de ombudsdienst onderwerpen en de uitgevers van de telefoongidsen.

In uitvoering van die wet heeft de ombudsdienst eerst protocolovereenkomsten afgesloten met de operatoren spraaktelefonie, vervolgens met de mobilfoonoperatoren en de uitgevers van de telefoongidsen en momenteel zijn de internetserviceproviders aan de beurt. Aangezien de internetserviceproviders aangifteplichtig zijn, hebben zij de wettelijke verplichting een protocolovereenkomst af te sluiten met de ombudsdienst. Onlangs werd overleg gepleegd tussen

des litiges relatifs à des produits ou services vendus par internet ?

Cinquièmement, un rôle a-t-il été réservé au service de médiation quant à l'appréciation de la dimension éthique du contenu et du commerce sur internet ?

Sixièmement, quelle est la compétence de ce service si les Communautés compétentes concrétisent elles-mêmes la notion de service universel ?

Les problèmes relatifs au contenu et à la technologie peuvent difficilement être scindés. Les utilisateurs ont une approche holistique en la matière et leurs litiges doivent être considérés dans leur ensemble et sous tous leurs aspects.

Quels seront les coûts du service de médiation pour les fournisseurs d'accès à internet ? Un arrêté royal est-il en préparation à ce sujet ? Le chiffre d'affaires sera-t-il pris en considération pour déterminer les cotisations ? Si oui, ce montant est-il le plus approprié étant donné l'accès gratuit à internet ?

Que pense le ministre du fait que certains fournisseurs de services et resellers ne sont pas des fournisseurs d'accès à internet, comme par exemple VT4 et Shell ? Un protocole d'accord peut-il être conclu entre les resellers et le service de médiation ?

enerzijds de vertegenwoordigers van de internetproviders en anderzijds de ombudsdienst.

In het verlengde van deze thematiek en met betrekking tot de convergentie rijzen een aantal vragen. Ze zijn opgesomd in het jaarrapport, maar er werd tot nu toe niet op geantwoord. Ten eerste, wat is de juiste bevoegdheid van de ombudsdienst voor telecommunicatie ten aanzien van de inhoud die via de onderscheiden infrastructures wordt verspreid? Als er morgen door Belgacom televisiebeelden ter beschikking gesteld worden via haar netwerk, wat is dan de bevoegdheid van de ombudsdienst bij klachten hieromtrent? Het betreft de zogenaamde convergentie, waarbij zowel het internet, media als telecommunicatie convergeren in één medium, bijvoorbeeld een televisietoestel of een computer. De vraag wie hier bevoegd wordt is een heet hangijzer.

Ten tweede, wat is de bevoegdheid van de ombudsdienst voor telecommunicatie bij geschillen in verband met het respecteren van de privacy op het internet? Wat zal er worden gedaan om de garantie op privacy voor elke gebruiker te garanderen?

Ten derde, wat kan de rol van de ombudsdienst voor telecommunicatie zijn bij het behandelen van de geschillen in verband met de inhoud van de boodschappen die over het internet worden verspreid? In de commissievergadering en in de plenaire vergadering werd reeds verwezen naar de problematiek van racisme en van kinderpornografie op internet. Wat is de meest efficiënte manier om die elementen te bestrijden?

Ten vierde, wat kan de ombudsdienst voor telecommunicatie doen indien er geschillen rijzen naar aanleiding van producten of diensten die verkocht werden via het internet?

Ten vijfde, is er een bepaalde rol weggelegd voor de ombudsdienst voor telecommunicatie bij de beoordeling van de ethische dimensie van inhoud en handel op het internet?

Ten zesde, welke is de bevoegdheid van de ombudsdienst voor telecommunicatie indien de bevoegde gemeenschappen in ons land overgaan tot een eigen invulling van het begrip universele dienstverlening?

Er zijn nog talrijke vragen. Problemen rond inhoud en technologie kunnen moeilijk perfect gescheiden gehouden worden. Eindgebruikers hebben een holistische benadering van hun problemen. Klanten denken niet in vakjes. Voor klagers dient een probleem of geschil zich aan in zijn totaliteit, in al zijn aspecten, materiële en immateriële, met alle consequenties en implicaties, los van technologieën of informatiedragers.

Inzonderheid met betrekking tot de relatie tussen de internetproviders en de ombudsdienst wens ik nog de volgende vragen te stellen.

Wat zijn de kosten voor de dienstverlening van de ombudsdienst voor de internetproviders? Deze mogelijkheid zou blijkens eerste verklaringen worden ingevoerd bij koninklijk besluit, maar dit is momenteel nog niet gebeurd. Is dit juist? Het criterium dat wordt gehanteerd om de bijdrage van ieder bedrijf te bepalen is het omzetcijfer met betrekking tot de telecommunicatieactiviteiten van elk bedrijf in vergelijking met het totaal omzetcijfer van alle bijdrageplichtige bedrijven. Plant de minister een gelijkaardig

(M. Jean-Marie Happart, vice-président, prend place au fauteuil présidentiel.)

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – *Le ministre Daems m'a demandé de vous donner lecture de la réponse suivante.*

Première question. La loi du 21 mars 1991 prévoit que le service de l'ombudsman a entre autres pour tâche d'examiner toutes les plaintes émanant de consommateurs finals pour autant qu'elles soient liées aux activités d'entreprises du secteur des télécommunications qui sont énumérées dans la loi.

En d'autres termes, ces plaintes relèvent de la relation entre le consommateur final et l'entreprise concernée et portent sur les aspects qualitatifs du service de l'entreprise de télécommunication en question.

Deuxième question. Le service de l'ombudsman n'est pas compétent pour trancher de tels conflits car ils sortent clairement du cadre esquissé. Le service ne peut en aucun cas donner une interprétation contraignante de la législation en matière de protection de la vie privée. Le cas échéant, il vaut mieux qu'il transmette à la commission pour la Protection de la vie privée du ministère de la Justice.

Troisième question. En principe, de tels conflits ne peuvent être traités par l'ombudsman. Les fournisseurs d'accès internet, représentés par l'ISPA, ont signé un protocole de coopération avec les ministres de la Justice et des Télécommunications en vue de régler la problématique du contenu de l'internet. La police judiciaire gère un numéro vert Contenu illégal. Les fournisseurs d'accès informés de la possibilité d'un contenu illégal prennent contact avec cette cellule qui examine les faits, propose les mesures adéquates et entame une enquête judiciaire. Si l'ombudsman est informé par des consommateurs de tels faits, il vaut mieux qu'il les signale immédiatement au numéro vert de la police judiciaire.

Quatrième question. De tels conflits sortent du champ d'action de l'ombudsman. Il n'est pas davantage compétent pour la qualité ou la nature des services ou produits offerts par téléphone.

Ce sont ceux qui offrent ces produits qui sont responsables et non ceux qui offrent le canal par lequel ils sont vendus. Les compétences de l'ombudsman ne s'étendent pas aux entreprises qui n'offrent pas elles-mêmes les services de télécommunication. Il convient en outre de souligner que l'Inspection économique du ministère des Affaires économiques a elle probablement certaines compétences dans ce domaine.

Cinquième question. La loi du 21 mars 1991 n'a pas prévu que l'ombudsman joue pareil rôle.

Sixième question. L'Ombudsman chargé des Télécommunications relève du niveau fédéral. Dans le cadre

iets, en zo ja, is het omzetcijfer wel het meest geschikte gelet op het gratis aanbieden van het internet?

Wat doet de minister met het feit dat bepaalde dienstverleners- resellers, helemaal geen internetproviders zijn, zoals bijvoorbeeld VT4 en Shell, dat gratis het internet aanbiedt? Kan er een protocolovereenkomst afgesloten worden tussen een reseller en de ombudsdienst?

(Voorzitter: de heer Jean-Marie Happart, ondervoorzitter.)

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Minister Daems heeft gevraagd het volgende antwoord voor te lezen.*

Eerste vraag. De wet van 21 maart 1991 bepaalt dat de ombudsdienst ondermeer als taak heeft om alle klachten van de eindgebruikers te onderzoeken op voorwaarde dat deze verband houden met de activiteiten van de ondernemingen uit de telecomsector die opgesomd worden in de wet. Deze klachten moeten met andere woorden gesitueerd worden in de relatie eindgebruiker-betrokken onderneming en zullen slaan op de kwalitatieve aspecten van de dienstverlening van het betrokken telecommunicatiebedrijf.

Tweede vraag. De ombudsdienst is inhoudelijk niet bevoegd voor dergelijke geschillen daar deze de geschetste omkadering duidelijk te buiten gaan. De ombudsdienst kan in geen geval een dwingende interpretatie geven aan de wetgeving inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Hij verwijst in voorkomend geval beter door naar de commissie voor de Bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het ministerie van Justitie.

Derde vraag. Dergelijke geschillen kunnen in principe niet door de ombudsdienst behandeld worden. De internetproviders hebben middels hun belangenorganisatie ISPA een samenwerkingsprotocol ondertekend met de ministers van Justitie en Telecommunicatie voor de regeling van de problematiek inzake internetinhoud. De gerechtelijke politie is verantwoordelijk voor een meldpunt Illegale Inhoud. Internetproviders die door hun gebruikers op de hoogte worden gebracht van mogelijk illegale inhoud nemen contact op met dit meldpunt dat de gemelde feiten onderzoekt, de gepaste maatregelen voorstelt en een strafrechtelijk onderzoek start. Indien de ombudsdienst door eindgebruikers op de hoogte zou worden gebracht van dergelijke feiten, licht ze best onmiddellijk het meldpunt van de gerechtelijke politie in.

Vierde vraag. Dergelijke geschillen vallen buiten de werkingssfeer van de ombudsdienst. Ook in het off line gebeuren is de ombudsdienst niet bevoegd voor de kwaliteit of de aard van de bijvoorbeeld via telefoon aangeboden diensten of producten. Diegene die de betrokken diensten of producten aanbiedt, draagt de verantwoordelijkheid, niet diegene die enkel het kanaal aanbiedt voor het aanbod van deze diensten of producten. De bevoegdheid van de ombudsdienst strekt zich niet uit tot de ondernemingen die niet zelf de telecommunicatiediensten aanbieden. Overigens valt op te merken dat de Economische Inspectie van het ministerie van Economische Zaken hier waarschijnlijk wel bepaalde bevoegdheden heeft.

Vijfde vraag.: De wet van 21 maart 1991 heeft niet in een dergelijke rol voorzien voor de ombudsdienst.

de la réforme de l'État, les télécommunications sont une compétence résiduelle. Il faudra mener une concertation à ce sujet.

Septième question. Le fonctionnement du service de l'ombudsman sera financé par des montants à attribuer par l'Institut belge des Services postaux et des Télécommunications. Ces montants sont fonction du chiffre d'affaires réalisé par les entreprises dans les activités qui relèvent de la compétence de l'ombudsman. Cette règle vaut pour toutes ces entreprises et donc aussi pour les fournisseurs d'accès internet.

Huitième question. Dans la mesure où ces entreprises offrent des services qui sont soumis à une déclaration préalable, elles tombent automatiquement dans la catégorie, énumérée dans la loi, des entreprises qui sont tenues de coopérer avec l'ombudsman. Si les revendeurs d'accès ne doivent pas faire de déclaration préalable, ils peuvent, conformément à la loi, signer une convention avec le service de l'ombudsman sur une base volontaire.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *On a largement répondu à mes questions. Je transmettrai aussi les réponses au service de l'ombudsman Télécommunications.*

Quant à ma question principale relative au rapport entre la compétence de l'autorité fédérale et celle des Communautés, j'ai encore une remarque à formuler. Le ministre maintient que les télécommunications sont une compétence résiduelle. C'est vrai, mais les télécommunications et leur contenu se fondent. Je renvoie à cet égard à la question des nouveaux médias. Il sera bientôt possible de consulter internet par la télévision. Le ministre défend l'idée que les télécommunications sont une compétence fédérale mais il est incontestable que la politique des médias est du ressort des Communautés.

J'espère que le ministre ne se contentera pas d'une concertation mais qu'il veillera aussi à ne pas dépasser ses compétences. Personnellement, j'accorde plus d'importance au contenu d'internet qu'à son infrastructure. C'est pourquoi j'estime que les Communautés doivent être les premières compétentes pour la gestion d'internet. J'espère que les discussions sur la réforme de l'État vont dans la même direction et que ce thème est inscrit à l'ordre du jour de la CIIRI.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – *Les télécommunications sont une compétence résiduelle et donc une matière fédérale mais comme je l'ai dit, il y aura concertation.*

– **L'incident est clos.**

Zesde vraag. De ombudsman Telecommunicatie is een federale instantie. Het dossier telecommunicatie is in het kader van de staatshervorming een residuaire bevoegdheid. Hier aangaande zal er overleg worden gepleegd.

Zevende vraag. De werking van de ombudsdienst wordt gefinancierd via door het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) vast te stellen bijdragen. Deze bijdragen zijn inderdaad gerelateerd aan het omzetcijfer dat de betrokken ondernemingen behaald hebben voor de activiteiten die onder de bevoegdheid van de ombudsdienst vallen. Deze regel geldt voor alle ondernemingen die gehouden zijn om samen te werken met de ombudsdienst en dus voor de internet service providers.

Achtste vraag. In zoverre deze ondernemingen zelf diensten aanbieden die aan voorafgaande aangifte onderworpen zijn, vallen ze automatisch in de door de wet opgesomde categorie van bedrijven die gehouden zijn om samen te werken met de ombudsdienst. Indien de zogenaamde resellers geen voorafgaande aangifte moeten doen, kunnen ze conform de wet op vrijwillige basis een overeenkomst met de ombudsdienst aangaan.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Mijn vragen werden in ruime mate beantwoord. Ik zal de antwoorden ook doorspelen aan de ombudsdienst Telecommunicatie.

Met betrekking tot mijn belangrijkste vraag, met name deze over de verhouding tussen de bevoegdheid van de federale overheid en die van de gemeenschappen, heb ik nog wel een opmerking. De minister houdt staande dat telecommunicatie een residuaire bevoegdheid voor de federale overheid is. Dat klopt uiteraard, maar de telecommunicatie en inhoud van de telecommunicatie vloeien samen. Ik verwijs in dit verband naar de problematiek van de nieuwe media. Zo zal het zeer binnenkort mogelijk worden het internet te raadplegen via de televisie. De minister verdedigt dat telecommunicatie een federale bevoegdheid is, maar het mediabeleid is ontegensprekelijk een gemeenschapsbevoegdheid.

Ik hoop dat de minister niet alleen overleg pleegt, maar zich er tevens voor hoedt zijn bevoegdheden niet te overschrijden. Persoonlijk vind ik de inhoud van het internet belangrijker dan de infrastructuur van het internet zelf. Daarom vind ik dat de gemeenschappen de eerste verantwoordelijken dienen te zijn voor het beheer van het internet. Ik hoop dat de discussies over de staatshervorming in dezelfde richting gaan en dat dit thema op de agenda van de Costa wordt ingeschreven.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – Telecommunicatie is een residuaire bevoegdheid en dus een federale materie, maar zoals ik heb gezegd, zal er overleg worden gepleegd.

– **Het incident is gesloten.**

**Demande d'explications de
M. Jacques Santkin au ministre des
Télécommunications et des Entreprises et
Participations publiques sur «les menaces
qui pèsent sur le Centre de Distribution du
timbre de Jemelle» (n° 2-216)**

M. le président. – M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur, répondra au nom de M. Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques.

M. Jacques Santkin (PS). – C'est entre Luxembourgeois que nous allons essayer d'éclaircir une situation, ce qui fera plaisir aux personnes directement intéressées.

Je remercie en tout cas le ministre Duquesne de sa présence. La question que je vais poser et qu'il a découverte voici quelque temps déjà démontrera que, sans venir sur le terrain communautaire, des choses valent la peine d'être dites.

Je m'en tiendrai au texte que j'ai envoyé à M. Daems et je ne voudrais absolument pas dérailler sur le terrain communautaire.

Actuellement, les bureaux de poste belges sont alimentés en timbres-poste ordinaires ou spéciaux ainsi qu'en timbres fiscaux, postogrammes, postpacks et produits tiers, c'est-à-dire billets de loterie, matériel et cartes de téléphonie, go-pass SNCB, abonnements TEC, etc., par deux centres de distribution : d'une part, celui de Malines pour la Région bruxelloise et la partie flamande du pays et, d'autre part, celui de Jemelle pour la partie wallonne.

Je me fais l'interprète des représentants syndicaux selon lesquels une menace sérieuse pèserait sur la branche « distribution des timbres » de Jemelle.

J'étais parmi ceux qui ont voté la loi sur les entreprises publiques. A l'époque, on nous a dit que nous ne savions pas ce que nous faisons, nous politiques, et que nous n'aurions plus grand-chose à dire. Je ne vais pas renier mes propos ni mes actes. Je relaierais tout simplement ce qu'on me dit, à savoir que le comité exécutif de La Poste aurait décidé de transférer à Malines les activités de Jemelle. D'après mes informations, on aurait dit au personnel de Jemelle – il faut se replacer dans le contexte de l'époque – qu'à titre compensatoire, les produits tiers concernant l'ensemble du pays seraient attribués à Jemelle. Il semblerait qu'il n'en irait pas ainsi.

Je souhaiterais poser plusieurs questions à cet égard. Mes informations sont-elles exactes ? Va-t-on rompre avec ce qu'on a voulu faire à l'époque, c'est-à-dire que le Nord et le Sud du pays retrouvent en quelque sorte leur dû ? Je sais que certains me répondront que cette époque est révolue !

Cette question avait, à l'époque, fait l'objet de longs débats. Cet acquis est-il remis en cause ?

Dans l'hypothèse où mes informations s'avéreraient exactes, va-t-on faire abstraction des lois linguistiques ? En d'autres termes, dans quelle langue faudra-t-il s'exprimer pour téléphoner à Malines et espérer obtenir des renseignements ?

**Vraag om uitleg van
de heer Jacques Santkin aan de minister
van Telecommunicatie en
Overheidsbedrijven en Participaties over
«het dreigend gevaar voor het
Distributiecentrum voor zegels van
Jemelle» (nr. 2-216)**

De voorzitter. – De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken, antwoordt namens de heer Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties.

De heer Jacques Santkin (PS). – *Ik dank minister Duquesne voor zijn aanwezigheid. Ik zal de tekst volgen die ik aan minister Daems heb bezorgd en ik zal het communautaire terrein niet betreden.*

Twee distributiecentra bevoorraden de Belgische postkantoren in gewone en speciale postzegels, fiscale zegels, postogrammen, postpakketten en producten van derden zoals loterijbiljetten, telefoonkaarten, go-pass van de NMBS, abonnementen voor het openbaar vervoer, enzovoort. Het centrum voor het Brussels Gewest en het Vlaamse landsgedeelte is gevestigd in Mechelen. Het centrum voor het Waalse landsgedeelte is gevestigd in Jemelle. Ik ben de spreekbuis van de vakbonden volgens dewelke er een ernstige bedreiging bestaat voor het distributiecentrum van Jemelle, wat de verdeling van zegels betreft. Ik heb destijds de wet op de openbare ondernemingen mee goedgekeurd. Sommigen beweerden toen dat wij, politici, niet wisten wat we deden en dat we niet veel meer zouden te zeggen hebben. Men zegt me nu dat het bestuur van De Post beslist zou hebben de activiteiten van Jemelle naar Mechelen over te hevelen. Men zou aan het personeel van Jemelle hebben gezegd dat, als compensatie, de verdeling van de producten van derden voor het gehele land naar Jemelle zou gaan. Blijkbaar is het zo niet gegaan.

Is die informatie juist? Komt men terug op wat men vroeger wilde doen, namelijk beide landsgedeelten geven wat hen toekomt? Sommigen zullen me zeggen dat de tijden veranderd zijn.

Over deze kwestie werden indertijd lange debatten gevoerd. Wordt deze verworvenheid op de helling geplaatst?

Als mijn hypothese juist zou blijken, zal men dan geen rekening houden met de taalwetten? In welke taal zal men naar Mechelen moeten telefoneren als men inlichtingen wil? Mijnheer de minister, het verheugt me dat u mijn vraag zal beantwoorden. Ik herhaal dat niet mijn bedoeling is de vrede in dit land te verstoren. Ik wil enkel weten hoe het zit met het engagement van destijds.

Toen we de wet op de overheidsbedrijven goedkeurden, heb ik ervoor gewaarschuwd dat we een groot gedeelte van onze politieke macht dreigden te verliezen. Ik moet nu vaststellen dat ik gelijk had. In dergelijke zaken moet de politiek altijd het laatste woord hebben. Ik zou dus willen weten of dit ook zo zal zijn.

Monsieur le ministre, je suis très heureux que ce soit vous qui soyez amené à répondre à cette question. Je n'ai, je le répète, pas l'intention remettre en cause la paix dans laquelle nous vivons dans ce pays. Je voudrais simplement savoir ce que vaut encore l'engagement pris à l'époque.

Lors du vote de la loi organisant les entreprises publiques, j'ai été parmi ceux qui ont dit leurs craintes de nous voir abandonner une grande partie de notre pouvoir politique. A mon vif regret, je constate que j'avais raison. Je suis convaincu qu'en ces matières, le pouvoir politique devrait toujours avoir le dernier mot. Par conséquent, monsieur le ministre, je vous demande de nous dire que, finalement, il en sera bien ainsi.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Un ministre luxembourgeois fera office de facteur en portant à un sénateur luxembourgeois le message de M. Daems.

La poste, société anonyme de droit public, est arrivée à la conclusion qu'il est indispensable de réunir la majorité de l'ensemble des départements du Business Unit Timbres-poste et Philatélie dans les locaux de l'imprimerie du Timbre à Malines. Toutefois, en ce qui concerne le Musée postal et la Boutique de Philatélie située au Centre Monnaie, le statu quo est maintenu.

Ce changement est dicté par des impératifs de rationalité, d'efficacité, d'économie, de commerce et de fonctionnalité, afin de préserver l'avenir de cette entité et donc, in fine, l'emploi.

À la demande des organisations professionnelles, le personnel concerné a été informé de tous les aspects de la nouvelle organisation et a été invité à faire part de ses intentions. Par ailleurs, ceux qui ne désirent pas quitter la direction auront droit pendant cinq ans à l'indemnité de délocalisation prévue dans de tels cas. À cet effet, un sondage sera effectué parmi le personnel concerné afin de pouvoir résoudre les problèmes éventuels. Ceux qui souhaitent quitter la direction bénéficieront d'une nouvelle formation leur permettant d'occuper un autre emploi au sein de La Poste.

Cette mesure ne porte pas préjudice au fait que la philatélie reste un service à caractère national. La Poste respectera les dispositions des lois linguistiques et la jurisprudence du Conseil d'État régissant ces services. Quant à l'emploi des langues en service intérieur, aucune modification n'intervient.

M. Jacques Santkin (PS). – Je remercie le ministre de la réponse qu'il vient de me communiquer et qui confirme ce que j'avais dit.

Je le répète, je n'ai vraiment pas l'intention de rallumer le brûlot communautaire sur un dossier tel que celui-là. Cependant, il me paraît quelque peu dommage que le ministre concerné – et que M. Duquesne n'en prenne pas ombrage – n'ait pas répondu de façon plus claire à ma question.

Selon moi, ce qui s'est passé à Jemelle dépasse les clivages politiques linguistiques. En son temps, on a réalisé un montage de façon judicieuse. Compte tenu des moyens dont on dispose à l'heure actuelle, j'aurais voulu entendre le gouvernement dire que ce qui était vrai à une certaine époque l'était encore aujourd'hui. Je n'ai pas entendu de réponse sur le fond de ma question. Je n'incrimine pas M. Duquesne pour qui, par ailleurs, j'ai beaucoup d'amitié. Ma question était

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – Een Luxemburgs minister zal een Luxemburgs senator de boodschap van de heer Daems overbrengen.

De Post, een naamloze vennootschap van publiek recht, is tot het besluit gekomen is dat de departementen Postzegels en Filatelie in de zegeldrukkerij van Mechelen moeten worden ondergebracht. Het Postmuseum en de Filatelieboetiek blijven in het Muntcentrum.

Deze wijziging is nodig om de toekomst van deze afdeling, en dus ook de werkgelegenheid, te vrijwaren.

Op verzoek van de beroepsverenigingen werd het personeel over de nieuwe organisatie ingelicht en werd geïnformeerd naar hun intenties. Degenen die de directie niet willen verlaten, zullen gedurende vijf jaar recht hebben op een verplaatsingsvergoeding. Degenen die de directie wel willen verlaten, zullen een opleiding krijgen zodat ze een andere functie binnen De Post kunnen uitoefenen.

De filatelie blijft niettemin een nationale dienst. De Post zal de taalwetten respecteren evenals de rechtspraak van de Raad van State terzake. Wat het taalgebruik binnen de dienst betreft, verandert er niets.

De heer Jacques Santkin (PS). – Ik herhaal nogmaals dat het niet mijn bedoeling is om in dit dossier het communautaire vuur terug aan te wakkeren. Toch is het jammer dat de betrokken minister geen duidelijker antwoord heeft gegeven op mijn vraag.

Wat in Jemelle is gebeurd, gaat verder dan de taalpolitieke tegenstelling. Indertijd heeft men een evenwichtige beslissing genomen. Kan de regering, rekening houdend met de beschikbare middelen, bevestigen dat wat toen gold, ook nu nog geldt? Hierop heb ik geen antwoord gekregen. Dit is geen verwijt aan minister Duquesne.

In de eerste plaats wens ik de werknemers van het distributiecentrum van Jemelle gerust te stellen. Verder wil ik weten of het akkoord over de verdeling tussen Mechelen en Jemelle ter discussie staat. Ik wens geen wijziging van de situatie. Ik stel echter vast dat de kaarten worden herverdeeld

simple et visait, d'abord, à rassurer les travailleurs du Centre de Jemelle et, ensuite, à savoir si l'on remettait en question les accords qui ont été conclus concernant la répartition entre Jemelle et Malines. Pour ma part, je ne souhaite pas voir modifier la situation. Cependant, je constate que l'on vient de changer la donne et en tant que wallon modéré, je dis que ce n'est pas correct. On aurait dû discuter plus ouvertement de ce qui se préparait. Ma réflexion va au-delà des dix postes d'emploi concernés : elle est d'ordre symbolique.

Je n'en dirai pas plus, monsieur le ministre, car, je le répète, je suis un modéré, mais pour terminer, au-delà de l'amitié qui nous lie, je vous demande de vous faire le porte-parole auprès de votre collègue compétent en la matière pour lui rappeler qu'un accord tout à fait clair a été conclu entre le Nord et le Sud et que s'il est remis en question, cela débouchera inévitablement sur d'autres problèmes.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Je ne manquerai pas de faire part au ministre des Télécommunications de l'accord auquel vous avez fait référence et de votre revendication quant à l'obtention d'une compensation pour Jemelle, comme cela avait été prévu, à savoir les produits tiers pour l'ensemble du pays.

– **L'incident est clos.**

**Demande d'explications de
M. Vincent Van Quickenborne au premier ministre et à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au ministre de l'Intérieur sur «la possibilité de réorientation des modalités de l'immigration» (n° 2-214)**

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *La question de l'immigration a été l'un des thèmes principaux du Sommet européen de Feira. La mort de 58 Chinois y fut qualifiée de choquante mais, en même temps, on continue de croire dans la philosophie du rideau de fer et on affirme que le forteresse Europe doit encore être fortifiée. Bref, l'attitude de l'Europe reste xénophobe.*

Pourtant, des pays comme les États-Unis, le Canada, l'Australie et la Nouvelle-Zélande posent un regard plus positif sur les immigrants. L'Allemagne a récemment changé d'attitude et a décidé d'attirer 20.000 informaticiens. Les spécialistes indiens ont déjà laissé entendre qu'ils préfèrent les États-Unis. Heureusement, l'Europe peut facilement débaucher du talent à l'Est. Actuellement, une partie de notre économie grise repose sur une main-d'œuvre temporaire polonaise, slovaque, hongroise et estonienne. Si ces pays deviennent membres de l'Union, ce flux va s'accroître.

Ces dernières années, l'immigration vers la plupart des pays de l'Union a diminué. Pour maintenir la population active durant les cinquante années à venir, l'Union doit compter sur un afflux annuel de 4100 personnes par million d'habitants. Pour notre pays, cela représente grosso modo 41.000 immigrants par an. Aujourd'hui, le solde migratoire belge est inférieur à 10.000.

en, als gematigde Waal, vind ik dit niet correct. Er had meer openheid moeten zijn. Dit gaat verder dan de tien betrokken arbeidsplaatsen; het is een symbolische kwestie.

Ik vraag de minister dan ook zijn collega die hiervoor bevoegd is eraan te herinneren dat Noord en Zuid een duidelijk akkoord hebben gesloten. Dit ter discussie stellen, zal ongetwijfeld tot andere problemen aanleiding geven.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Ik zal de minister van Telecommunicatie herinneren aan het akkoord en aan de eis dat Jemelle, ter compensatie, het gehele land zou bevoorraden in producten van derden.*

– **Het incident is gesloten.**

**Vraag om uitleg van
de heer Vincent Van Quickenborne aan de eerste minister en aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid en aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de mogelijkheid tot heroriëntering van de immigratiemogelijkheden» (nr. 2-214)**

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – “58 Chinezen vinden een afschuwelijke verstikkingsdood”, “Vol, afficheert Hotel Europa”. Ziedaar twee recente krantenkoppen die typerend zijn voor een van de politieke debatten in de toekomst.

De immigratieproblematiek was ook een van de hoofdthema's van de Europese Top in Feira in Portugal. De dood van 58 Chinezen werd er schokkend genoemd, maar tegelijkertijd bleef men geloven in de filosofie van het IJzeren Gordijn en werd gezegd dat het Fort Europa moet worden versterkt, omdat het de enige manier is om potentiële migranten de risico's te doen inzien van samenwerking met de criminelen die de mensenhandel controleren. Met andere woorden de attitude van Europa blijft xenofob.

Nochtans zijn er landen die positiever aankijken tegenover immigranten, zoals de Verenigde Staten, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland. Ze kunnen als belangrijke wegbereiders worden gezien. Ook Duitsland is onlangs van houding veranderd. Kanselier Schröder heeft onlangs beslist 20.000 softwarespecialisten vanuit de hele wereld aan te trekken. Indische informaticaspecialisten lieten al weten niet geïnteresseerd te zijn. Ze willen naar de VS.

Gelukkig kan Europa gemakkelijk talent overtappen uit het oosten. Nu reeds draait een stukje van onze grijze economie

Il ressort d'une récente étude américaine que la population immigrée du Massachusetts possède un nombre particulièrement important de patentes. La plupart d'entre eux travaillent dur et veulent s'élever socialement. La Belgique ferait bien d'accueillir ces Belges d'un nouveau genre. Dans de nombreux secteurs, on manque de travailleurs hautement ou peu qualifiés. Certes, nous devons d'abord nous tourner vers les immigrés de la deuxième et de la troisième générations qui sont au chômage, mais il n'est pas possible de transformer chaque chômeur en spécialiste des technologies de communication modernes. Une étude de l'International Data Corporation indique que, dans deux ans, nous serons confrontés à une pénurie de 35.000 informaticiens. Si nous voulons que nos secteurs de pointe restent compétitifs, ils doivent être libres d'attirer les meilleurs spécialistes d'autres pays.

Lors du débat que nous avons tenu ici il y a quelques mois, nous avons souligné la nécessité de revoir le flux migratoire en tenant compte de la pénurie de travail dans notre pays. La présidence belge de l'Union sera l'occasion d'organiser une conférence internationale sur le sujet. Un rapport des Nations Unies annonce, pour 2050, une diminution sensible de la population et un vieillissement important dans les pays industrialisés. Même une forte augmentation de la natalité dans les prochaines années modifierait peu ces prévisions.

La loi sur l'embauche de la main-d'œuvre étrangère adoptée l'année dernière peut être une solution. Elle interdit à un employeur d'embaucher un telle main-d'œuvre s'il ne dispose pas préalablement d'une autorisation. Cependant, pour l'instant, le gouvernement n'a pas encore pris position dans cet important débat.

Les questions suivantes peuvent constituer la base d'un débat. Le gouvernement entend-il maintenir le flux migratoire du milieu des années 70 ? Est-il éventuellement prêt à le dépasser ? Si oui, de quelle manière et via quels canaux ? Sinon, comment compte-t-il contenir l'afflux grandissant de réfugiés économiques ? Que pense le ministre de l'affirmation suivante : « La Belgique et l'Europe ont besoin d'une politique d'immigration ouverte mais contrôlée » ? Le gouvernement est-il d'accord ? Dans l'affirmative, quels sont les instruments concrets permettant de développer une telle politique ?

Que pense le ministre du plan allemand visant à attirer 20.000 immigrés ? Une initiative semblable est-elle également possible dans notre pays ? Est-il conscient des énormes pénuries de main-d'œuvre dans notre pays, et pas seulement dans le secteur informatique ? Quels sont les intentions du ministre pour combattre la pénurie sur le marché du travail ? Comment entend-il aborder le paradoxe de ce marché, avec d'une part un grand nombre de postes vacants et d'autre part une importante réserve de chômeurs ? Se contentera-t-il de faire appel aux chômeurs de notre pays ? Le ministre pense-t-il que la loi de l'année dernière constitue un instrument suffisamment précis pour combler rapidement et efficacement les vacances d'emplois ?

op tijdelijke werkkrachten uit Polen, Slowakije, Hongarije en Estland. Als deze landen volwaardige EU-leden worden, zal die stroom aangroeien. Maar waarschijnlijk zullen weinig Oost-Europeanen zich hier komen vestigen. Ze zullen wel met wekenlang "werktoerisme" het thuisfront financieel ondersteunen.

De voorbije jaren nam de migratie naar de meeste EU-landen af. Om de werkende bevolking de komende 50 jaar op peil te houden, heeft de Europese Unie volgens de berekeningen van de Verenigde Naties een jaarlijkse instroom van 4.100 migranten per 1.000.000 inwoners nodig. Voor ons land komt dat dus neer op ruwweg 41.000 migranten per jaar. Vandaag bedraagt het Belgische migratiesaldo minder dan 10.000.

Het is ook niet louter een kwestie van aantallen. Uit een recente studie over de Amerikaanse staat Massachusetts blijkt dat de migrantenbevolking er bijzonder veel patenten op haar naam heeft. De meeste migranten werken hard, willen hogerop en geven meer dan de lokale bevolking de voorkeur aan welvaart- en jobcreërende bedrijven.

Ook België zou er goed aan doen dat soort nieuwe Belgen te verwelkomen. De Vlaamse regering heeft een half miljard vrijgemaakt om 1.500 anderstalige migranten in te burgeren. In heel wat sectoren is er een groeiend tekort aan hoog- en laaggeschoolde werknemers. Ik weet wel dat we ons in de eerste plaats moeten richten tot de werkloze migranten van de tweede en de derde generatie, maar tegelijkertijd weten we ook dat niet elke werkloze tot een ICT-specialist kan worden omgeturnd. Er zijn terzake verschillende studies gemaakt. Zo wijst de studie van International Data Corporation uit dat we over twee jaar zullen worden geconfronteerd met een tekort van 35.000 informaticaspecialisten. Willen onze spitssectoren competitief blijven dan moeten ze de vrijheid hebben om de beste mensen ook uit andere landen aan te trekken.

In het debat omtrent het migratiebeleid dat we hier een paar maanden geleden in de plenaire vergadering hebben gevoerd is ook gewezen op de de noodzaak om de migratiestop te herzien op basis van het arbeidstekort in ons land. Rekening houdend met het voorrapport van de Verenigde Naties over de denataliteit en de vervangingsimmigratie, stelde de Senaatscommissie in haar rapport voor deze problematiek te onderzoeken zowel op Belgisch, als op Europees, als op mondiaal vlak. Het Belgische voorzitterschap van de EU dat België in de tweede helft van 2001 zal waarnemen leek voor de commissie het moment om een internationale conferentie hierover te organiseren

Het VN-rapport "Replacement migration: is it a solution to declining and ageing populations?" van maart 2000 kondigt voor het jaar 2050 voor de geïndustrialiseerde landen een aanzienlijke afname van de bevolking aan en enorme vergrijzing. En zelfs als de nataliteit in komende decennia plots sterk zou toenemen zal dat weinig veranderen aan die vooruitzichten.

De wet betreffende de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten die vorig jaar tot stand kwam en die van toepassing is op niet-Belgische werknemers en op de werkgevers, kan een oplossing bieden. De wet steunt op een systeem van arbeidskaarten en arbeidsvergunningen om een arbeidsimmigratiebeleid te voeren.

Als principe geldt dat een werkgever geen buitenlandse

arbeidskracht mag tewerkstellen zonder over een vergunning te beschikken. Er zijn wel bijzonder veel uitzonderingen. Wanneer een vergunning nodig is, moet die altijd worden aangevraagd vooraleer de buitenlandse werknemer in ons land is.

Tot nog toe heeft de Belgische regering in dit belangrijke debat nog geen standpunt ingenomen, in tegenstelling tot Duitsland, dat onlangs besliste 20 000 buitenlandse werknemers aan te trekken. Ook in het migratiedebat zijn het tekort op de arbeidsmarkt en de migratiestop niet expliciet ter sprake gekomen.

Volgende vragen kunnen een basis vormen van het debat. Wil de regering de immigratiestop van het midden van de jaren '70 handhaven? Is ze eventueel bereid deze te doorbreken? Zo ja, op welke manier en langs welke kanalen? Zo nee, hoe denkt ze de groeiende instroom van de in hoofdzaak economische vluchtelingen tegen te houden?

Wat denkt de minister van volgende stelling: "Europa en België hebben nood aan een beleid van open, maar gecontroleerde immigratie"? Gaat de regering hiermee akkoord, en zo ja, welke zijn de concrete instrumenten om zo een beleid te ontwikkelen?

Wat is de houding van de minister ten opzichte van het Duitse plan om 20.000 migranten aan te trekken? Acht hij een gelijkaardig initiatief ook mogelijk in ons land? Is hij zich bewust van de enorme arbeidstekorten in ons land, niet alleen in de informaticasector, maar ook in andere sectoren?

Hoewel ik besef dat de volgende vraag veeleer voor de minister van Werkgelegenheid is bestemd, wil ik ze toch stellen. Welke plannen heeft de minister om de krapte op de arbeidsmarkt op te vangen? Hoe wil hij de paradox op de arbeidsmarkt, met enerzijds een groot aantal vacatures en anderzijds een belangrijke stille reserve van werklozen, aanpakken? Denkt hij dat het zal volstaan een beroep te doen op werklozen uit ons land?

Meent de minister dat de wet van vorig jaar die de regels vastlegt in verband met de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten een voldoende accuraat instrument is om de vacatures snel en efficiënt op te vullen? Is het criterium van "het niet vinden binnen een redelijke termijn" geen te stroef instrument?

Pol Hauspie, Vlaams bedrijfsleider en een van de medestichters van Lernout & Hauspie, bekend voor zijn spraaktechnologie, doet in zijn bedrijf geregeld een beroep op buitenlandse arbeidskrachten. Hij vertelde mij volgend verhaal. Een van zijn arbeidskrachten, een hooggeschoolde informaticus uit Rusland, overwoog om zijn verblijf in België te beëindigen omdat hij er niet in slaagde een verblijfsvergunning te krijgen voor zijn vrouw en kinderen. Het zou een jaar duren vooraleer er een beslissing dienaangaande kon worden genomen. Deze anekdote illustreert wat er schort aan het immigratiebeleid.

Het migratiedebat wordt het debat van de toekomst. Het zal een breuklijn trekken tussen de partijen. Ik hoop dat de minister samen met mij aan de goede kant zal staan.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – De politiek van de regering bestaat niet in een immigratiestop. We voeren veeleer een politiek van

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – La politique du gouvernement ne consiste pas en un arrêt de l'immigration mais en une immigration contrôlée. Chaque jour, des visas

sont délivrés, des regroupements familiaux et des demandes d'établissement sont accordés, sans oublier la procédure de régularisation en cours. Les titres de séjour sont toujours délivrés à l'issue d'un contrôle et d'un examen individuel de la demande.

Cette politique d'immigration contrôlée doit être poursuivie en collaboration avec les autres pays de l'Union européenne et tendre vers une harmonisation.

La Commission européenne fera d'ailleurs une communication à ce sujet à la fin de l'année.

La Belgique prépare actuellement, en collaboration avec la Commission européenne et l'Organisation Internationale pour les Migrations, une conférence sur l'immigration qui s'inspirera des enseignements tirés des conclusions du Sommet de Tampere. Cette conférence se tiendra sous la présidence belge l'année prochaine et abordera les questions que vous soulevez. En effet, il y a des problèmes d'ordre répressif par rapport aux contrôles aux frontières ou à la lutte contre la traite des êtres humains. Il y a des problèmes d'harmonisation des conditions d'accueil et des procédures d'asile, mais il faut aussi aborder très franchement le problème global de l'immigration et voir, de manière solidaire, ce qui est acceptable en Europe, dans quelles mesures et à quelles conditions.

Il faut effectivement éviter les slogans réducteurs et les solutions simplistes : l'immigration est une question complexe qui nécessite une étude approfondie et nous entendons apporter notre contribution à l'occasion de la présidence belge.

Comme vous l'indiquez à juste titre, le permis de travail n'est en principe accordé que lorsqu'il n'est pas possible de trouver, dans un délai raisonnable, de travailleur adéquat parmi ceux se trouvant sur le marché du travail belge.

Il existe néanmoins des dérogations à cette règle, auxquelles vous ne faites pas référence. Une dérogation importante consiste en ce que l'on ne tient pas compte de la situation du marché du travail pour l'octroi d'un permis de travail lorsqu'il s'agit de personnel hautement qualifié. La condition est que ces personnes aient un salaire annuel d'au moins 1.147.000 francs. Cela représente, en tenant compte de la prime de fin d'année et du pécule de vacances, un salaire mensuel brut de 85.000 francs. Si l'on dépasse ce plafond, le permis de travail peut être délivré pour un maximum de quatre ans, sans analyse du marché belge de l'emploi.

En outre, la condition selon laquelle il doit s'agir de ressortissants d'un pays avec lequel la Belgique a conclu un accord ou une convention internationale ne s'applique pas à ces travailleurs. De telles embauches peuvent donc se faire avec des ressortissants de n'importe quel pays.

Ce plafond salarial a encore été diminué l'année dernière. Celui-ci est à présent inférieur à ce qu'un employeur paie habituellement à un jeune ayant une qualification semblable qu'il va chercher sur les bancs scolaires. On peut donc aisément dire pour un tel personnel que la Belgique est un pays aux frontières ouvertes. Néanmoins, cela est

gecontroleerde immigratie.

Elke dag worden er immers visa uitgereikt, wordt er gezinshereniging toegestaan en worden aanvragen tot vestiging aanvaard, om niet te spreken van de lopende regularisatieprocedure. De verblijfstitels worden steeds verleend na controle en individueel onderzoek door de diensten die de aanvragen onderzoeken.

Deze gecontroleerde immigratiepolitiek moet worden voortgezet in samenwerking met de andere landen van de Europese Unie. Daarbij moet een grotere harmonisatie worden nagestreefd.

De Europese Commissie zal nog dit jaar een mededeling over dit onderwerp doen.

België bereidt, samen met de Europese Commissie en de Organisatie voor Internationale Migratie, een conferentie voor over de immigratie met als uitgangspunt de conclusies van de Top van Tampere. Deze conferentie zal volgend jaar plaatsvinden onder het Belgisch voorzitterschap en zal ook de hier gestelde vragen aansnijden. Er zijn problemen inzake repressie bij de controles aan de grenzen en op de mensenhandel evenals inzake harmonisatie van toegang tot het grondgebied en de asielprocedures. Maar we moeten tevens oog hebben voor het globale migratieprobleem en zien hoe we dat op een aanvaardbare manier in Europa aanpakken. Men moet inderdaad vermijden te vervallen in slogans en simplistische oplossingen. De immigratie is een complex vraagstuk dat een grondige studie vereist is en we willen daartoe bijdragen tijdens het Belgisch voorzitterschap.

De arbeidsvergunning wordt in principe inderdaad enkel toegekend wanneer het niet mogelijk is binnen een redelijke termijn op de Belgische arbeidsmarkt een gepaste werknemer te vinden.

Op deze regel bestaan echter afwijkingen. Een belangrijke afwijking is dat voor de toekenning van een arbeidsvergunning geen rekening gehouden wordt met de toestand van de arbeidsmarkt wanneer het om hooggeschoold personeel gaat. Voorwaarde is dat deze personen een jaarlijkse bezoldiging genieten van minstens 1.147.000 BEF. Dit betekent, rekening houdend met de eindejaarspremie en het vakantiegeld, een bruto maandinkomen van ongeveer 85.000 frank. Indien deze grens wordt overschreden, kan de arbeidsvergunning afgeleverd worden voor maximaal 4 jaar, zonder onderzoek van de Belgische arbeidsmarkt. Bovendien geldt voor deze werknemers niet de voorwaarde dat het moet gaan om onderdanen van een land waarmee België een internationale overeenkomst of akkoord afsloot. De loongrens werd vorig jaar nog verlaagd. Deze grens ligt nu lager dan wat een werkgever gewoonlijk betaalt aan een jongere met een dergelijke kwalificatie die hij van de schoolbanken plukt. Voor dergelijk personeel kan dus gerust gesteld worden dat België een land met open grenzen is. Alleen is dit waarschijnlijk te weinig geweten.

Ik ben mij bewust van het probleem van de wachttijden die men in België soms in acht moet nemen voor het bekomen van een visum. Dat is ook de reden waarom ik mij niet beperk tot de hervorming van de asielprocedure en het begeleiden van de regularisatieoperatie. Het hervormen van de visadiensten is een andere doelstelling. Het is mijn bedoeling het afleveren van visa te decentraliseren door dit toe te vertrouwen aan de

apparemment méconnu.

Quant aux délais qui sont parfois nécessaires en Belgique pour la délivrance de visas, je suis conscient du problème. C'est pourquoi je ne me contente pas de réformer la procédure d'asile et de mener à bien l'opération de régularisation. La réorganisation du service des visas est un autre de mes objectifs. Il entre dans mes intentions de décentraliser davantage la délivrance de ces visas via les postes diplomatiques, avec informatisation des services, même si c'est le ministre de l'Intérieur qui reste en définitive compétent pour l'accès au territoire. Cette autre réforme devrait être achevée avant la fin de l'année, je l'espère dès le mois d'octobre.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Je voudrais m'attarder un instant encore sur le fait que nous sommes confrontés, d'une part, au vieillissement de la population et, d'autre part, à la pénurie sur le marché du travail. Le problème est crucial dans le secteur de l'informatique mais également dans d'autres secteurs.*

Le ministre renvoie aux exceptions de la loi relative à l'engagement de travailleurs étrangers et plus précisément à l'enquête individuelle sur chaque dossier. Je crois davantage dans la fixation de quotas pour combler le déficit existant sur le marché du travail mais le gouvernement n'est pas partisan de cette idée.

Une deuxième remarque concerne le plan allemand en vue d'attirer des immigrés. Le gouvernement fera-t-il de même dans une série de secteurs ou se référera-t-il à nouveau à la loi votée l'année dernière ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Il s'agit d'un problème complexe qu'il faut étudier avec sérieux et pour lequel les décisions doivent être prises au niveau européen. La dimension nationale est en effet insuffisante pour appréhender l'ensemble de la problématique de l'immigration.

En voulant compenser un déficit démographique, il faut cependant éviter d'aggraver la situation des comptes dans notre pays. S'il s'agit de recevoir chez nous des personnes non actives, on ne fera qu'accentuer les déséquilibres dénoncés.

Si par contre, on prévoit des conditions pour avoir accès à notre territoire, notamment en exigeant certaines qualifications comme c'est le cas dans certains pays, il ne faut pas perdre de vue le déséquilibre que cela peut causer dans certains pays d'origine qui ont précisément besoin de qualifications et d'encadrement pour faire face à leur situation de sous-développement. Il n'y a certainement aucune objection de principe à rechercher des formules comme celle-là mais il faut le faire dans une approche d'ensemble.

Vous avez fait référence à d'autres pays. J'ai eu l'occasion de rencontrer le ministre australien ainsi que le ministre canadien de l'immigration. Il ressort de ces contacts que le problème est autrement compliqué que d'accorder simplement des

diplomatieke posten, samen met de informatisering van de diensten, zelfs al blijft de minister van Binnenlandse Zaken bevoegd voor de toegang tot het grondgebied. Deze hervorming moet tegen het einde van dit jaar worden gerealiseerd. Ik hoop dat dit kan tegen de maand oktober.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik wil nog even stilstaan bij de fundamentele vaststelling dat we te maken hebben met enerzijds een enorme vergrijzing en anderzijds met tekorten op de arbeidsmarkt. Ik heb een aantal cijfers gegeven in verband met de problemen in de informaticasector. Maar ook in andere sectoren zijn er steeds meer knelpuntvacatures. Uit het antwoord leid ik af dat de minister een oplossing ziet. De minister verwijst naar de uitzonderingen in de wet op de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten en meer bepaald naar het individueel onderzoek voor elk dossier. Ik verwacht daar niet zoveel van en geloof meer in contingering, waarbij via quota de tekorten op de arbeidsmarkt worden opgevuld. Een aantal meerderheidspartijen staan achter dat idee, maar de regering is daar geen voorstander van. Er is meer nodig dan het efficiënt toepassen van de wet. Er moet een fundamentele stap gedaan worden in het doorbreken van de immigratiestop.

Een tweede opmerking betreft het Duitse plan om migranten aan te trekken. Zal de regering dat ook doen voor een aantal sectoren of verwijst ze weer naar de wet die vorig jaar is goedgekeurd.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Het gaat hier om een ingewikkeld probleem dat ernstig moet worden onderzocht en waarvoor op Europees niveau oplossingen moeten worden gezocht.*

We moeten ervoor zorgen dat we, in ons streven om het demografisch tekort weg te werken, het gebrek aan evenwicht niet vergroten door niet-actieven toe te laten.

Als we echter, zoals sommige landen, bepaalde kwalificaties eisen, kan dat het evenwicht verstoren in de landen van herkomst, die juist die kwalificaties nodig hebben om hun ontwikkelingsachterstand weg te werken. Er is geen bezwaar tegen zulke principes, maar dan wel in het kader van een totaalpak.

U verwees naar andere landen. Uit contacten die ik had met de Australische en de Canadese minister van immigratie blijkt dat het probleem ingewikkelder is dan het louter toekennen van quota. We moeten ons grondig over dit probleem bezinnen. Dat menen ook een groot aantal van mijn collega's op Europees niveau, wat dus een meer open en ontspannen discussie mogelijk maakt.

De steun van de Europese landen aan de landen van herkomst mogen we niet uit het oog verliezen, evenmin als de opvang en de inschakeling, in goede omstandigheden, van de

quotas. Il faut donc certainement se livrer à une réflexion en profondeur. Cette préoccupation est d'ailleurs partagée par une grande partie de mes collègues au niveau européen, ce qui devrait permettre une discussion plus franche et plus détendue.

Il ne faut pas oublier un autre aspect des choses, celui du codéveloppement entre les pays européens et les pays d'origine, ni le problème de l'accueil et de l'insertion dans de bonnes conditions de ceux que nous sommes prêts à accepter sur notre territoire. Je n'ai vraiment aucune objection de principe mais je souhaite que tout cela fasse l'objet d'une réflexion sérieuse et je considère que les décisions doivent être prises ensemble, au niveau européen.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Marie-José Laloy au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «l'exécution de l'accord euro-méditerranéen au Proche-Orient» (n° 2-202)

M. le président. – M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur, répondra au nom de M. Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.

Mme Marie-José Laloy (PS). – La semaine dernière, plusieurs collègues ont interrogé le gouvernement dans le cadre d'une demande d'explications sur « la position de la Belgique en cas de proclamation de l'indépendance de la Palestine ». J'ai lu la réponse avec beaucoup d'attention et la présente demande d'explications porte sur une partie de cette réponse qui précise : « à l'issue du Conseil européen de Santa Maria da Feira le 20 juin 2000, l'Union européenne a souligné l'importance de tenir pleinement compte, dans les discussions sur le statut permanent, de la viabilité de tout État palestinien qui pourrait en résulter. »

A Berlin, en mars 1999, les États membres de l'Union européenne ont réaffirmé le droit des Palestiniens à l'autodétermination et se sont engagés à reconnaître, dès sa proclamation, un "État souverain démocratique, viable et pacifique".

Dans le cadre de négociations sur le statut définitif des territoires palestiniens qu'ils souhaitaient voir s'achever un an plus tard, ils ont invité les deux parties à rechercher de bonne foi une solution négociée sur la base des accords existants, sans préjudice du droit des Palestiniens à cet État, droit qui ne saurait faire l'objet d'aucun veto. L'année est écoulée. Un aboutissement honorable du processus de paix n'a pas encore été trouvé et je crains fort qu'il prenne encore du temps. Le président Yasser Arafat s'apprête à proclamer l'État palestinien l'automne prochain.

Les pressions provenant du parlement palestinien ne laissent pour ainsi dire plus aucune marge de manœuvre au président Arafat. Or, des questions essentielles persistent quant à la viabilité du futur État palestinien, tant pour son intégrité territoriale que pour son économie.

Les problèmes de l'économie et de la territorialité se

personen die we op ons grondgebied willen toelaten. Ik heb echt geen enkel principieel bezwaar, maar we moeten er ernstig over nadenken en de beslissingen moeten op Europees niveau worden genomen.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Marie-José Laloy aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «de uitvoering van de Euro-mediterrane overeenkomst in het Midden-Oosten» (nr. 2-202)

De voorzitter. – De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken, antwoordt namens de heer Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – *Vorige week hebben heel wat collega's de regering vragen gesteld over de Belgische houding tegenover de Palestijnse onafhankelijkheidsverklaring. Ik heb de antwoorden met veel belangstelling gelezen en mijn vraag om uitleg sluit aan bij de opmerking dat de Europese Unie op de Europese Raad van Feira van 20 juni 2000 heeft onderstreept dat het belangrijk is dat bij de besprekingen over het permanent statuut rekening wordt gehouden met de leefbaarheid van de Palestijnse staat die eruit voortkomt.*

In maart 1999 hebben de lidstaten in Berlijn bevestigd dat de Palestijnen een recht op zelfbeschikking hebben en hebben ze zich ertoe verbonden een democratische, soevereine en vredelievende staat te zullen erkennen zodra die wordt uitgeroepen.

Tijdens de onderhandelingen over het definitieve statuut voor de Palestijnse territoria die ze binnen een jaar beëindigd willen zien, werden beide partijen uitgenodigd een oplossing te vinden op basis van de bestaande akkoorden, onverminderd het recht van de Palestijnen op deze staat, waartegen onmogelijk een veto kan worden uitgesproken. Ondertussen zijn we een jaar verder. De vredesgesprekken zijn nog niet tot een goed einde gebracht en de vrees bestaat dat het nog een tijd kan duren. President Yasser Arafat neemt zich voor in de herfst de Palestijnse onafhankelijkheid uit te roepen.

Het Palestijnse parlement geeft hem geen onderhandelingsruimte. Bovendien vraagt men zich af of een toekomstige Palestijnse staat, zowel wat de territoriale integriteit betreft als op economisch vlak, levensvatbaar is.

De economische en territoriale problemen stapelen zich op en worden voor een groot deel van de Palestijnse bevolking in deze gebieden steeds dramatischer. Sinds 1993 verschijnen er

cumulent et deviennent dramatiques pour une large part de la population palestinienne de ces territoires. La colonisation israélienne est de plus en plus active depuis 1993. Elle entraîne des répercussions considérables sur le niveau de vie de la population palestinienne.

La Belgique et l'Union européenne participent à différents projets de développement en Palestine. Mais ces projets sont freinés par un système de permis mis en place par les autorités israéliennes. Les problèmes économiques rencontrés par la population palestinienne se doublent dans certains cas de problèmes dans l'interprétation d'accords internationaux. Je pense évidemment ici à l'accord euro-méditerranéen d'association. La Belgique a été l'un des derniers États membres à ratifier cet accord.

La Commission européenne a, à plusieurs reprises, demandé à Israël de respecter la clause de territorialité inscrite dans cet accord signé en 1995, à savoir de ne pas exporter sous préférences tarifaires les produits ne provenant pas du territoire israélien internationalement reconnu. Les territoires palestiniens occupés en 1967 n'en font pas partie. Malgré ces injonctions, Israël continue d'inclure dans ses exportations les productions des territoires occupés.

En Belgique, certains produits labellisés « Made in Israël » et bénéficiant de tarifs préférentiels au titre de l'accord UE-Israël ont d'ores et déjà été repérés comme produits dans les territoires occupés.

Pouvez-vous nous dire si des mesures ont été prises par la Belgique pour identifier ces produits et y appliquer la législation européenne ? Des contacts ont-ils été pris entre nos différents services douaniers européens et israéliens ? Pouvez-vous préciser ce qui est actuellement effectué ou envisagé au niveau européen ? Croyez-vous que la Belgique pourrait, avec ses collègues du Benelux, encourager les États membres de l'Europe à exercer une vigilance semblable ?

À mon initiative, un intergroupe parlementaire dont j'assume la présidence a été mis sur pied. Cela a également été évoqué la semaine dernière, monsieur le ministre. Nous nous sommes fixé toute une série d'objectifs. Nous avons entre autres demandé à M. le ministre Louis Michel une rencontre afin de lui faire part des projets et des objectifs que s'est fixés ce groupe. Je n'ai pas encore reçu de réponse à ma demande. Je voudrais vous demander d'être notre interprète auprès de M. Michel pour qu'il nous accorde une entrevue le plus rapidement possible.

M. Paul Galand (ECOLO). – Je voulais également intervenir en tant que membre de l'intergroupe parlementaire Belgique-Palestine. Mme Laloy, en sa qualité de présidente de cet intergroupe, a rappelé la problématique en question. Depuis le début du processus de négociation, et encore maintenant comme on le voit à Camp David, l'Union européenne a le rang de « nain politique » dans cette affaire.

L'Union européenne fait des déclarations louables mais n'utilise pas les moyens à sa disposition pour se faire respecter par Israël et les États-Unis comme un interlocuteur incontournable malgré les importants moyens financiers engagés vis-à-vis des pays de la région.

Personne ne peut cependant nier l'importance du pourtour méditerranéen pour l'avenir de l'Union européenne et de

steeds meer Israëlische kolonies die een enorme weerslag hebben op de Palestijnse bevolking.

België en de Europese Unie nemen deel aan verschillende ontwikkelingsprojecten in Palestina. Die worden echter afgeremd door het vergunningensysteem van de Israëlische overheid. De economische problemen worden soms nog vergroot door de interpretatie van internationale akkoorden zoals de Euro-Mediterrane associatie-overeenkomst. België heeft deze overeenkomst als een van de eersten geratificeerd.

De Europese Commissie heeft Israël herhaaldelijk gevraagd de territorialiteitsclausule van het akkoord van 1995 na te leven die bepaalt dat producten die niet uit de internationaal erkende gebieden komen niet onder de preferentiële tarieven vallen. De Palestijnse gebieden die in 1967 werden bezet, horen daar niet bij. Ondanks deze aanmaningen blijft Israël producten uit de bezette gebieden in zijn export opnemen.

In België zijn reeds producten met een "Made in Israel"-label aangetroffen die dus onder de preferentiële tarieven van het akkoord tussen de EU en Israël vallen en uit de bezette gebieden afkomstig waren.

Heeft België maatregelen genomen om deze producten op te sporen en de Europese wetgeving toe te passen? Wordt reeds contact opgenomen met de Europese en Israëlische douanediensten? Wat is reeds op Europees vlak gedaan of gepland? Zal België samen met de andere Beneluxlanden de andere lidstaten aansporen om even waakzaam te zijn?

Ik ben voorzitter van een parlementaire werkgroep die een onderhoud met vice-eerste minister Michel heeft gevraagd om hem in te lichten over de doelstellingen van de werkgroep. We hebben nog geen antwoord gekregen en ik vraag de minister dan ook bij hem nogmaals op een snel onderhoud aan te dringen.

De heer Paul Galand (ECOLO). – Sinds het begin van het onderhandelingsproces is de Europese Unie de diplomatieke dwerg in deze zaak.

De Unie heeft lovenswaardige verklaringen afgelegd, maar ondanks het feit dat ze aanzienlijke middelen in de regio pompt, gebruikt ze die niet om zich door Israël en de Verenigde Staten te laten respecteren als een gesprekspartner waar ze niet omheen kunnen.

Niemand kan het belang van het Middellandse- Zeegebied voor de toekomst van de Europese Unie en voor de vestiging van een duurzame vrede voor de buurlanden ontkennen.

De parlementen van de lidstaten en het Europees parlement moeten hier steeds op wijzen en erop aandringen dat elke lidstaat van de Unie middelen vrijmaakt om deze politieke

l'établissement d'une paix durable pour les pays riverains.

Il appartient donc aux parlements des pays de l'Union européenne et au parlement européen de rappeler sans cesse cette réalité et d'insister pour que chaque pays qui compose l'Union européenne se dote des moyens de faire respecter cette volonté politique qui, actuellement, se limite trop souvent à des déclarations.

Par ailleurs, comme Mme Laloy l'a rappelé, la détresse des populations en Palestine est aujourd'hui telle que l'on risque en permanence de voir se reproduire des manifestations, des répressions et tous les drames que cette situation peut générer. Si ces problèmes devaient réapparaître, je pense que l'Union européenne, par la faiblesse de son attitude sur le plan politique, porterait une responsabilité que nous devons sans cesse dénoncer en tant que parlementaires. Ce sera l'un des rôles de cet intergroupe.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Le ministre des Affaires étrangères, actuellement en Afrique, m'a prié de vous communiquer sa réponse.

L'Union européenne et la Belgique accordent une grande importance à l'application correcte de l'ensemble des dispositions prévues par les accords qui les lient à Israël et, en particulier, au respect de leur application territoriale, notamment en ce qui concerne les règles d'origine.

Le Comité des douanes, qui relève de la compétence du ministre des Finances, est chargé de cette problématique.

Il était prévu de faire le point sur les difficultés que vous mentionnez, au niveau des ministres des Affaires étrangères, lors du lunch qui était prévu le 13 juin dernier, à l'occasion de la première session du Conseil d'association entre l'Union européenne et Israël. Ce déjeuner n'a malheureusement pas pu avoir lieu en raison des obsèques du président syrien.

Ceci étant, la commission poursuit ses investigations et a des contacts avec les autorités douanières des États membres pour s'assurer de la mise en œuvre des accords et de la législation européenne et pour leur porter appui pour contrôler l'origine des produits importés.

Sur un plan plus général, je voudrais préciser que la déclaration de Barcelone a jeté les bases de la réalisation d'un espace de libre - échange « euro-méditerranéen ». Pour ce faire, il est indispensable que les échanges commerciaux entre les zones s'effectuent sur la base des mêmes règles d'origine.

Le cumul de l'origine contribuera à l'intégration régionale de la zone. Dans ce dossier complexe, des pistes de réflexion de modification des « protocoles d'origine » existent afin de permettre l'établissement du cumul « euro-méditerranéen ». Ces idées doivent encore être approfondies par l'Union européenne et ses partenaires méditerranéens, notamment Israël. Nous aurons certainement l'occasion d'en reparler et je ne manquerai pas d'insister auprès de mon collègue Michel pour qu'il donne suite à la demande de rendez-vous que vous lui avez adressée.

Mme Marie-José Laloy (PS). – Merci, Monsieur le ministre, pour la réponse que vous m'apportez. Je constate effectivement qu'il existe une volonté d'avancer par le biais de bonnes intentions qu'il faudrait cependant mettre en pratique. Je demanderai au ministre des Finances de nous

wil, die al te vaak tot verklaringen beperkt blijft, te laten respecteren.

De wanhoop van de bevolking in Palestina is zo groot dat het risico bestaat dat we permanent worden geconfronteerd met betogingen, repressie en alle drama's die een dergelijke situatie met zich mee kan brengen. Als deze problemen opnieuw de kop opsteken, draagt de Europese Unie door haar zwakke houding een verantwoordelijkheid die we als parlementsleden constant aan de kaak moeten stellen.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – België en de Europese Unie hechten zeer veel belang aan een correcte toepassing van de overeenkomsten die ze met Israël hebben gesloten. Dit geldt in het bijzonder voor de territoriale toepassing van de regels van oorsprong.

Het Douanecomité, dat onder de minister van Financiën ressorteert, houdt zich met dit probleem bezig.

De ministers van Buitenlandse Zaken zouden deze problemen bespreken op een lunch op 13 juni jongstleden naar aanleiding van de eerste zitting van de Associatieraad tussen Israël en de Europese Unie. Deze lunch heeft door het overlijden van de Syrische president niet kunnen plaatsvinden.

De commissie zet haar onderzoek voort en onderhoudt contacten met de douaneoverheden van de lidstaten om zich ervan te vergewissen dat de akkoorden en de Europese wetgeving worden toegepast en om hen te steunen bij de controle van de oorsprong van de geïmporteerde producten.

De verklaring van Barcelona legt de basis voor de Euro-mediterrane vrijhandelszone. Om die te realiseren moet de handel tussen de zones gebeuren op basis van identieke regels van oorsprong.

De dubbele oorsprong zal bijdragen tot de regionale integratie van de zone. In dit complexe dossier bestaan heel wat mogelijkheden om de protocollen van origine te wijzigen teneinde dat mogelijk te maken. De Europese Unie en haar partnerlanden, waaronder Israël, moeten deze ideeën nog verder uitwerken. We zullen hier zeker nog over praten.

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – *Ik stel vast dat er veel goede wil aanwezig is die nog in de praktijk moet worden omgezet. Ik zal de minister van Financiën vragen welke initiatieven zijn departement heeft genomen, als het er al heeft genomen.*

éclairer également sur les initiatives prises par son ministère, pour autant qu'elles existent déjà. Nous surveillerons, en tout cas, l'évolution des bonnes intentions dont vous nous avez parlé mais celles-ci sont néanmoins insuffisantes et ne nous rassurent pas totalement.

– **L'incident est clos.**

**Demande d'explications de
M. Michiel Maertens au vice-premier
ministre et ministre des Affaires étrangères
sur «les travaux du Comité
interdépartemental pour la lutte contre le
commerce illégal des armes» (n° 2-203)**

M. le président. – M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur, répondra au nom de M. Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *La question du trafic des armes et du rôle de plaque tournante de notre pays est l'un des plus grands problèmes de société auxquels les gouvernements successifs sont régulièrement confrontés.*

Le problème des armes en général est une priorité du gouvernement. Le projet 26 du plan fédéral de sécurité et de politique pénitentiaire a pour but de revoir cette question dans son ensemble.

Le comité interdépartemental de lutte contre le trafic des armes, créé en 1998 et relevant de la compétence du ministre des Affaires étrangères, s'est réuni de façon irrégulière sous cette législature. La dernière réunion devait avoir lieu le 6 juin dernier, mais elle a été reportée. Depuis le début de cette législature, plusieurs trafics illégaux d'armes se sont pourtant produits, entre autres à Ostende avec les hélicoptères pour Kabila et le matériel militaire de radio pour Delhi. Ce n'est manifestement que le sommet de l'iceberg. Il semble que la Justice dispose de nombreuses informations à ce propos, même si elle n'intervient pas. Le problème réside dans le fait que contrairement à l'Allemagne, le Luxembourg et les Pays-Bas, notre pays ne dispose plus d'instruments légaux spécifiques pour lutter contre le commerce des armes via des pays tiers.

L'ancienne loi du 3 janvier 1933 est toujours d'application tandis que la loi du 5 août 1991 sur les transports internationaux extra- et intra- communautaires d'armes de guerre et de matériel militaire ainsi que les transports extra-communautaires d'armes plus légères est régie par la directive européenne 91/477, qui est entrée en vigueur en 1994 mais n'a pas encore été complètement transposée en droit belge.

Nous nous trouvons donc en plein vide juridique et le comité précité, qui doit conseiller le ministre de la Justice, ne fonctionne pas.

Pourquoi la directive 91/477 n'est-elle toujours pas complètement transposée en droit belge six ans après ? Quand sera-ce fait ? Pourquoi le comité interdépartemental s'est-il réuni de façon irrégulière durant cette législature ?

– **Het incident is gesloten.**

**Vraag om uitleg van
de heer Michiel Maertens aan de
vice-eerste minister en minister van
Buitenlandse Zaken over «de
werkzaamheden van het
Interdepartementaal Comité in de strijd
tegen de wapentrafiëken» (nr. 2-203)**

De voorzitter. – De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken, antwoordt namens de heer Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – De problematiek van de wapentrafiëk met ons land als draaischijf, vormt één van de grootste problemen van de maatschappij waarmee de openvolgende regeringen met de regelmaat van een klok werden en worden geconfronteerd.

Het probleem van de wapens in het algemeen vormt één van de prioriteiten van de huidige regering. Het project 26 van het federaal veiligheids- en detentieplan heeft tot doel deze problematiek in zijn geheel te herzien. Dit moet nochtans interdepartementaal gebeuren.

Het interdepartementaal comité tegen de wapentrafiëk, opgericht in 1998 en volledig ressorterend onder de bevoegdheid van de minister van Buitenlandse Zaken is, naar verluidt, sedert het begin van deze regeerperiode onregelmatig samengekomen. De jongste vergadering diende plaats te vinden op 6 juni ll. maar werd uitgesteld en nog niet opnieuw samengeroepen.

Toch werden reeds verschillende illegale wapentrafiëken sedert het begin van deze regeerperiode gemeld, o. m. te Oostende met helikopters voor Kabila en militair radiomaterieel voor Delhi, telkens zonder vergunning. En dit is blijkbaar maar het spreekwoordelijke topje van de ijsberg. Uit de literatuur over dit onderwerp in de voorbije twaalf maanden gepubliceerd, blijkt dat Justitie daarover heel wat informatie heeft, ook al wordt er niet opgetreden. Het probleem blijkt immers te liggen in het feit dat, in tegenstelling tot onze buurlanden Duitsland, Luxemburg en Nederland, in ons land geen specifieke wettelijke instrumenten meer voorhanden zijn tegen wapenhandel via derde landen. De oude wet van 3 januari 1933 is immers nog altijd van toepassing, terwijl de wet van 5 augustus 1991 over de extra- en intracommunautaire internationale transporten van oorlogswapens en militair materieel en de extracommunautaire transporten van lichtere wapens, beheerst wordt door de E. U. -richtlijn 91/477, die sinds 1994 in werking is getreden maar nog steeds niet volledig in Belgisch recht werd omgezet. We zitten dus in een rechtsvacuüm en het geëigende comité, dat de minister van Justitie moet adviseren, werkt niet.

Pourquoi la réunion du 6 juin a-t-elle été reportée et quels sont les points litigieux ? Quelles sont les propositions complémentaires du ministre pour activer et parachever cette question et quand verrons-nous la fin du tunnel ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – *Il serait préférable que M. Maertens adresse sa question au ministre de la Justice, qui est compétent pour faire des propositions de transposition en droit belge de la directive 91/477.*

L'arrêté royal du 9 février 1999, publié au Moniteur du 26 mai 1999 et créant le Comité interdépartemental de coordination de la lutte contre les transferts illégaux d'armes ne précise pas la fréquence des réunions du comité. La dernière réunion a été reportée pour des questions pratiques liées à l'emploi du temps des co-présidents.

Le département des Relations extérieures peut incontestablement contribuer au débat sur la lutte contre les transferts illégaux d'armes, mais ce sont les services de douane et les parquets qui sont concernés au premier chef. Le ministre de la Justice prépare une nouvelle législation visant à assurer un meilleur contrôle de la détention et du commerce des armes à l'intérieur du pays.

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Cette réponse ne me satisfait pas. Il s'agit d'armes, non de ping-pong. La semaine passée, j'ai interrogé le ministre de la Justice, qui m'a renvoyé au ministre des Relations extérieures. Aujourd'hui, celui-ci me renvoie à son collègue de la Justice. C'est incroyable !*

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur et au secrétaire d'État à l'Énergie et au Développement durable sur «la sécurité nucléaire, et en particulier la sécurité des travailleurs à Tihange, et l'audit Télérad» (n° 2-206)

M. le président. – M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur, répondra.

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Mes questions portent sur la sécurité nucléaire. La première concerne plus particulièrement la sécurité des travailleurs à Tihange et la seconde l'audit Télérad. Bien entendu, tout le problème de la sécurité est qu'elle ne relève pas uniquement de votre compétence. Je

Graag had ik vernomen waarom de richtlijn 91/477 na zes jaar nog steeds niet volledig in Belgisch recht werd omgezet. In welke domeinen moet dit nog gebeuren en voor wanneer is dit gepland?

Waarom is het interdepartementaal comité zo onregelmatig samengekomen tijdens deze regeerperiode? Waarom werd de vergadering van 6 juni uitgesteld en wat zijn de knelpunten in dit verband precies?

Wat zijn eventueel de bijkomende voorstellen van de minister om deze zware problematiek te activeren en te finaliseren en wanneer zien we het einde van de tunnel?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – Ten eerste is de minister van Justitie bevoegd om voorstellen te doen om de richtlijn 91/477 in het Belgisch recht om te zetten. De heer Maertens kan zijn vraag dan ook beter aan hem stellen.

Ten tweede schrijft het koninklijk besluit van 9 februari 1999, dat in het Belgisch Staatsblad van 26 mei 1999 is gepubliceerd, tot oprichting van het Interdepartementaal Coördinatiecomité ter bestrijding van Illegale Wapentransfers, het ICIW, niet voor hoe vaak het comité moet bijeenkomen. De laatste vergadering werd uitgesteld omdat er onder meer praktische problemen waren gerezen in verband met de agenda's van de co-voorzitters.

Ten derde, hoewel het departement van Buitenlandse Zaken ongetwijfeld een bijdrage kan leveren tot de discussie over het bestrijden van illegale wapentransfers, staan vooral de douanediens en de parketten in de frontlijn in de strijd tegen de illegale wapentrafiëken. Het ministerie van Justitie bereidt een nieuwe wetgeving voor een betere controle op het binnenlands wapenbezit en de binnenlandse wapenhandel voor.

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Dit antwoord voldoet helemaal niet. Het gaat hier niet om tafeltennis, maar om wapens. Vorige week heb ik de minister van Justitie over deze materie een vraag gesteld en hij verwees me naar de minister van Buitenlandse Zaken. Deze laatste verwijst me vandaag terug naar zijn collega van Justitie. Ik weet niet meer tot wie ik mij moet wenden. Dan kan toch niet.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over «de nucleaire veiligheid, inzonderheid de veiligheid van de werknemers in Tihange, en het onderzoek van het Telerad-systeem» (nr. 2-206)

De voorzitter. – De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken, antwoordt.

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Mijn vragen hebben betrekking op de nucleaire veiligheid. Mijn eerste vraag betreft de veiligheid van de werknemers te Tihange, mijn tweede de Telerad-audit. Het hele probleem bestaat erin dat het probleem van de nucleaire veiligheid niet alleen uw*

vous remercie donc d'essayer de coordonner les différents éléments de réponse.

Êtes-vous informé des derniers éléments de la restructuration du personnel de Tihange? En particulier, le gouvernement a-t-il été informé du fait que le personnel de sécurité, présent sur le site durant la nuit et le week-end, sera ramené de trois unités à une, suite à la réforme NUC 21? Or, tous les accidents nucléaires importants ont toujours été dus à des défaillances du personnel et à un manque d'attention de sa part.

Le gouvernement estime-t-il, dès lors, que cette réduction serait compatible avec son engagement à veiller à ce que l'application de la libéralisation du marché de l'électricité n'ait pas d'effets négatifs sur la sécurité des travailleurs et des populations? Bien entendu, la sécurité des travailleurs constitue la base de la loi. Ici, c'est surtout la base de l'engagement du gouvernement qui nous intéresse. Selon la lettre que M. Deleuze a généreusement distribuée aux organisations syndicales, «le gouvernement décide de veiller à prendre, si nécessaire, les mesures immédiates afin que la libéralisation du secteur de l'électricité aille de pair avec le degré actuel de protection et de sécurité des travailleurs.» Or, la première décision vise à passer de trois unités à une durant les périodes critiques où la sécurité de la centrale ne dépend donc plus que d'une personne. Par conséquent, l'engagement du gouvernement n'est pas suivi d'effet.

A propos de Télérad et de la qualité des contrôles, en réponse à ma question du 2 février 2000, vous avez annoncé qu'un audit devait être réalisé pour la fin du premier semestre 2000, «de manière à permettre au gouvernement de prendre les mesures nécessaires à la modernisation de ce système pour le mois de juillet 2000». Où en est l'audit? Qui le fait? Où en sont les mesures proposées?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Dans le cadre de son programme NUC 21, Electrabel envisage notamment de réorganiser son personnel sur le site de manière à mieux répartir la charge de travail. C'est ainsi qu'une équipe de quart comprendra, dans le domaine de la chimie/radioprotection, un agent de radioprotection-chimiste par unité, soit trois pour le site de Tihange. Un quatrième agent RP-chimiste sera en plus affecté à l'ensemble du site. Cette modification n'entraîne pas de réduction du personnel, les autres agents précédemment affectés à ces tâches étant réaffectés à des missions de jour. Cette organisation est en cours de discussion avec l'organisme agréé, l'AVN. Elle respecte les spécifications techniques imposées par l'arrêté royal d'autorisation. L'organisation générale du plan NUC 21 a été exposée aux autorités au cours d'une première réunion de présentation en juillet 1999, ainsi qu'à la Commission de contact de mars dernier.

Etant donné qu'il ne s'agit pas d'une réduction de personnel mais plutôt d'une redistribution partielle de celui-ci vers les périodes les plus sollicitées, il est évident que cette réorganisation n'entraîne pas d'effets négatifs sur la sécurité des travailleurs et de la population. En outre, il faut noter que cette réorganisation n'est pas une conséquence directe de la libéralisation du marché de l'électricité.

En ce qui concerne Télérad, le marché portant sur l'audit a été attribué le 4 juillet dernier, date de la notification du marché à

bevoegdheid is. U zal wellicht trachten de verschillende elementen van antwoord te combineren. Waarvoor mijn dank.

Werd u ingelicht over de jongste personeelsherstructurering te Tihange? Weet de regering dat met toepassing van de NUC 21-hervorming het veiligheidspersoneel op de site 's nachts en gedurende het weekeinde van drie personen tot één zal worden terruggebracht? Nochtans zijn alle nucleaire ongevallen steeds te wijten aan tekortkomingen en onoplettendheid van het personeel.

Acht de regering deze personeelsvermindering verenigbaar met haar belofte dat de liberalisering van de elektriciteitsmarkt geen negatieve gevolgen zou hebben voor de veiligheid van de werknemers en van de bevolking? De veiligheid van de werknemers vormt natuurlijk de basis van de wet, maar hier zijn we vooral geïnteresseerd in de belofte van de regering. Volgens de brief die de heer Deleuze in syndicale kringen heeft rondgestrooid, "beslist de regering om indien nodig onmiddellijk de vereiste maatregelen te nemen opdat de huidige graad van bescherming en veiligheid van de werknemers zou behouden blijven bij de liberalisering van de elektriciteitssector". Bij de eerste beslissing wordt het aantal personen dat in de kritieke periodes aanwezig is, gereduceerd van drie tot één. Het engagement van de regering haalt dus niets uit.

Op mijn vraag van 2 februari 2000 over Telerad en over de kwaliteit van de controles heeft de minister geantwoord dat er een audit moest worden uitgevoerd tegen het einde van het eerste semester van 2000 "zodat de regering in de maand juli 2000 de vereiste maatregelen kan nemen voor de modernisering van het systeem". Hoever staat het met de audit? Wie voert hem uit? Hoever staat het met de voorgestelde maatregelen?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *In het kader van het NUC 21-programma overweegt Electrabel het personeel op de site te herorganiseren zodat de werklast beter wordt verdeeld. In de chemo-radioprotectie zal een wachtploeg bestaan uit één agent scheikunde-radioprotectie per eenheid. Dit betekent dat er drie zullen zijn voor de site te Tihange. Een vierde agent met dezelfde kwalificatie houdt toezicht op de site in haar geheel. Deze wijziging brengt geen personeelsvermindering met zich want de agenten die vroeger deze taken waarnamen, hebben nu opdrachten in de dagploeg gekregen. Deze organisatie, die in overeenstemming is met het vergunningsbesluit, wordt thans besproken met AVN, het erkend organisme. De algemene organisatie van het NUC 21-plan werd aan de autoriteiten voorgesteld in juli 1999. Ze werd in maar 2000 ook uiteengezet in de Contactcommissie.*

Aangezien het niet om een personeelsvermindering gaat, maar om een gedeeltelijke herschikking naar de drukste periodes, heeft deze reorganisatie geen negatieve weerslag op de veiligheid van de werknemers en de bevolking. Ik moet er ook op wijzen dat deze reorganisatie geen rechtstreeks gevolg is van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt.

De Telerad-audit werd op 4 juli toegewezen aan de uitgekozen firma. De oorspronkelijke termijn voor de toekenning van deze opdracht werd verlengd om de wet op de overheidsopdrachten scrupuleus te respecteren en om de

la firme sélectionnée. Le processus d'attribution de ce marché a nécessité un délai supplémentaire par rapport à celui qui était initialement prévu afin de respecter scrupuleusement la loi sur les marchés publics et atteindre l'objectif auquel nous étions, vous comme moi, très attachés, à savoir la désignation d'une firme parfaitement indépendante. Mais vous savez que, lorsque certains sont exclus, ils disposent de possibilités de recours, ce qui retarde les procédures d'attribution. Une première rencontre entre les fonctionnaires de l'AFCN et les représentants de la firme a eu lieu ce 12 juillet.

L'audit sera effectué par la firme Pricewaterhouse Coopers. Les autres firmes en lice n'ont pas été retenues, soit parce que leur candidature s'est révélée irrecevable au regard des dispositions légales en matière de marchés publics, soit par suite de leur classement.

Il est prématuré à ce stade de l'audit de répondre à votre question relative aux mesures proposées. Un premier rapport intermédiaire est planifié pour le 31 août. Le deuxième rapport est attendu pour le 22 septembre et le rapport final pour le 13 octobre. Nous avons certes pris un peu de retard mais je crois qu'il était préférable d'être certain que le rapport serait parfaitement compétent et indépendant.

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Pour ce qui concerne Télérad, je me permettrai de revenir sur le sujet à la rentrée, si rien de négatif ne se passe d'ici là.

Par contre, pour la sécurité, vous avez confirmé ce que je craignais : il ne devrait plus y avoir trois agents de sécurité dans chaque unité mais un seul. Des neuf agents de sécurité il n'en resterait donc que trois, plus un dans une autre fonction. Ce n'est pas conforme aux engagements du gouvernement. Je ne puis que suggérer au secrétaire d'État compétent de veiller à ce que ce paragraphe de la notification du gouvernement soit vraiment mis en œuvre au moment de l'examen du plan NUC 21. Tout cela crée beaucoup d'insécurité parmi le personnel de la Centrale. J'aimerais que vous y soyez attentif ; en effet, le texte qu'on vous a présenté ne fait que confirmer la baisse de l'encadrement. Ce n'est pas sans intérêt pour la sécurité car un agent inattentif peut toujours être aidé par ses collègues s'il en a.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – J'attirerai l'attention du secrétaire d'État sur vos préoccupations.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur sur «la réforme des polices» (n° 2-215)

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Nous ne pouvions pas laisser se terminer cette session du Sénat sans vous poser une série de questions sur la réforme des polices.

La commission de l'Intérieur a décidé de se réunir dès la rentrée pour discuter du vote informatisé et de la manière dont son contrôle peut être effectué. Le second point qu'elle abordera sera celui de la réforme des polices.

La presse a souligné qu'un syndicat important, sinon du personnel de certaines polices mais bien du personnel des

opdracht aan een volkomen onafhankelijke firma toe te kennen. Wie uit de boot valt, kan echter beroep aantekenen en dan willen de toekenningsprocedures wel eens vertraging oplopen. De ambtenaren van de AFCN en de vertegenwoordigers van de firma hebben elkaar op 12 juli voor de eerste maal ontmoet.

De audit zal worden uitgevoerd door de firma Pricewaterhouse-Coopers. De andere firma's die hebben meegedongen, kwamen niet in aanmerking, hetzij omdat hun kandidaatstelling in het licht van de wettelijke bepalingen inzake overheidsopdrachten onontvankelijk was, hetzij door hun plaats in de rangschikking.

In dit stadium van de audit is het voorbarig om te antwoorden op uw vraag betreffende de voorgestelde maatregelen. Een eerste tussentijds verslag is aangekondigd tegen 31 augustus. Het tweede verslag wordt verwacht tegen 22 september en het eindverslag tegen 13 oktober. Wij hebben enige vertraging opgelopen, maar we wilden er zeker van zijn dat een degelijk en objectief verslag zou worden uitgebracht.

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – Ik zal zo vrij zijn op de zaak Telerad terug te komen na het reces, als er intussen tenminste niets ongelukkigis voorvalt.

Inzake de veiligheid bevestigt u echter mijn vrees: er zullen niet langer drie veiligheidsagenten zijn voor elke eenheid, maar slechts één. Van de negen veiligheidsagenten blijven er dus maar drie over plus één in een andere functie. Dat strookt niet met de verbintenissen van de regering. Ik kan de bevoegde staatssecretaris enkel suggereren om erop toe te zien dat deze paragraaf van de notificatie van de regering wordt uitgevoerd bij het onderzoek van het NUC 21-plan. Er is onrust bij het personeel van de centrale. Dat de omkadering wordt verminderd, kan gevolgen hebben voor de veiligheid. Wie verstrooid is, kan hulp krijgen van een collega, als die er tenminste is.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – Ik zal de aandacht van de staatsecretaris vestigen op uw bekommernissen.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de politiehervorming» (nr. 2-215)

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – De commissie voor Binnenlandse Zaken zal bij het begin van het parlementair jaar de bespreking van de politiehervorming aanvangen.

Volgens de pers zou een belangrijke overkoepelende politievakbond weigeren het akkoord over de statuten goed te keuren. Hoe zal u daarop reageren? Wat zijn de gevolgen van een weigering voor de voortzetting van de onderhandelingen over het statuut?

Het statuut voor het administratief en logistiek personeel

polices en général, a manifesté sa décision de refuser l'accord que vous lui soumettiez en ce qui concerne les statuts. Comment avez-vous l'intention de traiter ce refus ? Quand le syndicat SNP GD avait adopté la même attitude, tout fut perturbé ? Aujourd'hui, traitera-t-on de la même manière ce refus ou le tiendra-t-on pour quantité négligeable ? Quelle importance y accordez-vous pour la poursuite de la négociations traitant du statut ?

Le statut prévu pour le personnel administratif et logistique – CALOG – constitue la raison principale du refus de signer l'accord. Soutenez-vous les formules d'uniformisation telles qu'elles sont proposées par le ministre Van den Bossche, avec un examen pour tout le monde même pour ceux qui sont déjà lauréats d'examens ?

Ce statut semble avoir été négligé et calqué sur celui qui résultera de la future réforme de la Fonction publique avec des échelles de barèmes très basses. On risque d'appauvrir les effectifs CALOG actuels de la gendarmerie.

Ces membres estimeront sans doute la proposition trop faible et se tourneront vers un autre employeur. Si l'on considère le personnel administratif des polices communales, qui ont un statut d'administration communale, le statut CALOG proposé par la réforme est tellement bas et comparativement tellement peu intéressant que ces personnes voudront rester dans le cadre communal ou aller dans n'importe quel autre service mais refuseront d'entrer dans la police. Le responsable communal pourra soit les remercier si l'on n'a pas besoin d'eux dans d'autres services communaux, soit les garder et recruter du personnel qui acceptera le statut inférieur du personnel CALOG de la police locale. De toute façon, pour l'administration communale, cela signifie un budget supplémentaire et l'obligation de remercier des personnes et d'en engager d'autres qui auront un statut inférieur.

Cela va à l'encontre de l'efficacité car, pour disposer d'une bonne police de proximité, il convient d'avoir plus de personnel administratif déchargeant les policiers de toute une série de tâches de manière à leur permettre d'être sur le terrain.

Je vous rappelle d'ailleurs, monsieur le ministre, que l'augmentation du nombre de policiers sur le terrain est une obligation relevant de l'accord gouvernemental. Notre commission n'a pas encore commencé à chiffrer les éléments mais le jour où la réforme de la police sera mise en œuvre, nous étudierons combien de policiers supplémentaires seront nécessaires dans les différents corps travaillant sur le terrain.

Une petite phrase de cet accord gouvernemental dit bien ce qu'elle veut dire mais aujourd'hui, c'est l'inverse qui se produit. En effet, depuis que la négociation pratique sur la réforme a commencé, vous diminuez en fait le nombre d'agents sur le terrain et, par ailleurs, le statut que l'on prépare pour le personnel du CALOG va prolonger cet effet étant donné que le personnel administratif n'aura aucun intérêt à entrer dans ce type de système.

Quoi que vous répondiez aux syndicats concernés, dites à M. Van Den Bossche qu'il commet une lourde erreur d'appréciation quant à l'équilibre qu'il faut veiller à instaurer dans cette réforme de la police. Ce qui est en préparation sur ce point n'est pas conforme à l'accord Octopus qui prévoyait un plus grand nombre de policiers sur le terrain et du

betekent het belangrijkste struikelblok. Staat u achter de door minister Van den Bossche voorgestelde gelijkschakeling met een examen voor iedereen, ook voor vroegere laureaten?

Aan dit statuut werd blijkbaar geen aandacht geschonken. Men neemt het statuut over dat uit de hervorming van het openbaar ambt zal komen en zeer lage barema's hanteert. Hierdoor dreigt een afkalving van het huidige CALOG-personeelsbestand van de rijkswacht.

Deze leden zullen het voorstel ongetwijfeld te zwak vinden en naar een andere werkgever stappen. Vergeleken met het administratief personeel van de gemeentepolitie, is het voorgestelde CALOG-statuut dermate oninteressant dat de betrokkenen voor een gemeentedienst zullen opteren en zullen weigeren bij de politie te blijven. De gemeentelijke overheid kan hen ofwel ontslaan ofwel in dienst houden en personeel recruteren dat het CALOG-statuut van de lokale politie aanvaardt. In elk geval zal dit voor de gemeentelijke overheid budgettaire gevolgen hebben.

De eerste-lijns politie dreigt hierdoor aan doeltreffendheid in te boeten, vermits het administratief personeel minder taken op zich zal kunnen nemen en de politie minder op het terrein aanwezig zal kunnen zijn.

Het regeerakkoord voorziet in een verhoging van het aantal politieagenten op het terrein. Op het ogenblik dat de politiehervorming ingaat, zullen we nagaan hoeveel bijkomende politieagenten op het terrein nodig zullen zijn.

We stellen inderdaad vast dat vanaf het ogenblik dat de onderhandelingen over de hervorming begonnen zijn, het aantal agenten op het terrein stelselmatig afneemt en dat het statuut, dat voor het CALOG-personeel in voorbereiding is, dit nog zal versterken.

Wat u de betrokken vakbonden ook zal antwoorden, de heer Van den Bossche moet weten dat hij een grote inschattingsfout maakt in verband met het evenwicht dat bij de politiehervorming moet worden nagestreefd. Wat nu wordt voorbereid stemt niet overeen met het Octopus-akkoord, dat meer politieagenten op het terrein wilde en bijkomend personeel voor administratieve taken, onder meer voor de informatieverwerking.

De politieagenten van de APSD zouden onbewust de informatie kunnen filteren. Het is alleszins duidelijk dat de gemeenten meer geld nodig zullen hebben. Ik neem aan dat u de budgettaire weerslag van deze hervorming op de gemeentebegroting al heeft berekend. Het belangrijke debat over de gevolgen van de hervormingen op de gemeentebegrotingen dat in het najaar moet plaatsvinden, start dus onder een slecht gesternte.

We weten niet hoe het burgerlijk personeel van de gemeentepolitie zal worden behandeld. Het CALOG-statuut betekent voor hen een verlies van 50.000 tot 60.000 frank per jaar. Zal u het verschil bijleggen? Zo ja, onder welke voorwaarden?

Het akkoord wijkt op een tweede punt af van het Octopus-akkoord. Het voorziet namelijk in twee snelheden wat betreft de pensioenleeftijd. Het Octopusakkoord wilde één en hetzelfde statuut voor alle politieambtenaren. De lagere rijkswachtofficiëren kunnen op pensioen met 54, de basis- en middenkaders met 56 en de hogere officieren met 60 jaar.

personnel sans compétences policières pour assurer des tâches administratives, notamment pour le traitement de l'information.

On risque aussi de voir des policiers du SGAP exercer inconsciemment un filtre de l'information. Les zones de police seront obligées soit d'engager du personnel à leurs frais, soit de récupérer du personnel policier pour exercer des fonctions administratives. D'une façon ou de l'autre, les communes devront dégager un budget supplémentaire.

Dès lors, pour nous, il est clair que ce point important est très mal engagé. Je suppose que vous n'avez pas chiffré les répercussions d'une telle réforme du CALOG sur les budgets communaux mais je pense qu'elles seront considérables et que le débat clé sur l'importance de toutes les réformes pour les budgets communaux et qui doit se poursuivre à la rentrée commence assez mal.

Nous ne savons pas comment sera traité le personnel civil des polices communales. C'est un fameux point d'interrogation. Si on lui impose ce statut du CALOG, il ne pourra pas l'accepter car cela représentera une perte de l'ordre de 50.000 à 60.000 francs par an. Combleriez-vous la différence ? Si oui, dans quelles conditions ?

Deuxième élément important de distorsion : l'accord à deux vitesses en ce qui concerne l'âge de la pension. L'accord Octopus voulait un seul et même statut pour tous les fonctionnaires de police. Or, les officiers subalternes de la gendarmerie partiront à la retraite à l'âge de 54 ans, les cadres de base et moyens à 56 ans et les officiers supérieurs à 60 ans. Pour la police communale et la police judiciaire, l'âge de la retraite du cadre moyen sera de 58 ans et de 60 ans pour le cadre officier. Les chiffres parlent d'eux-mêmes. Dans cette matière, comptez-vous établir un cadre évolutif permettant une harmonisation et, si oui, dans quel délai ?

Bon nombre d'éléments font encore l'objet de dissociations en fonction des différents corps d'origine. Je m'abstiendrai d'aborder les questions d'ordre technique bien que nous savons à quel point elles motivent le personnel. L'effort accompli en matière statutaire est considérable même s'il a été impossible de satisfaire tout le monde. Le personnel des polices communales est encore très calme mais il risque de connaître un réveil douloureux. Nous tentons de faire valoir l'intérêt global de la réforme par rapport aux désagréments qu'elle présente. Quand nous avons conclu l'accord Octopus, il était pratiquement admis que les recours à la clause de sauvegarde permettant de solliciter le bénéfice du montant dont on disposait avant la réforme seraient exceptionnels. Il semble aujourd'hui que la situation se présente différemment. Il serait donc opportun de savoir combien de personnes auront intérêt à recourir à cette clause de sauvegarde.

Est-il vrai que les négociateurs mandatés par le ministre, faisant fi d'un élément fondamental de l'accord Octopus visant à encourager la présence des femmes dans la police, ont brutalement négligé le congé d'allaitement pour les femmes policières ?

Il est évident que cette question fait partie de notre préoccupation d'aboutir à une représentation des femmes à tous les niveaux hiérarchiques de la police. Jadis, M. Fayat, ministre des Affaires étrangères, avait introduit un nombre considérable de néerlandophones à tous les grades du corps

Voor de gemeentepolitie en de gerechtelijke politie zal de pensioenleeftijd van een middenkader 58 jaar zijn en voor het officierenkader 60 jaar. Zal u het kader laten evolueren naar een harmonisatie en zo ja, binnen welke termijn?

Voor heel wat elementen wordt er nog een onderscheid gemaakt al naargelang het corps van oorsprong. Ik zal de technische problemen niet aansnijden, al weten wij hoe zeer zij het personeel gaande houden. Op het vlak van het statuut werd een enorme inspanning geleverd ook al was het onmogelijk om iedereen tevreden te stellen. Het personeel van de gemeentepolitie is nog kalm, maar het ontwaken zou wel eens pijnlijk kunnen zijn. Wij proberen het globaal belang van de hervorming te laten primeren op de ongemakken die ze veroorzaakt. Bij het sluiten van het Octopusakkoord was men het er nagenoeg over eens dat slechts in uitzonderlijk geval een beroep zou worden gedaan op de vrijwaringsclausule krachtens de welke men aanspraak kan maken op de voordelen waarvan men voor de hervorming genoot. Vandaag dient de situatie zich anders aan. Het zou dus opportuun zijn te weten hoeveel personen er belang bij hebben hun toevlucht te nemen tot deze vrijwaringsclausule.

Is het waar dat de onderhandelaars die door de minister werden gemandateerd, hun laars lappen aan een fundamenteel element in het Octopusakkoord, met name het aanmoedigen van de vrouwelijke aanwezigheid bij de politie en aldus het borstvoedingsverlof voor vrouwelijke politieagenten brutaal verwaarlozen?

Wij zijn hierover bezorgd want wij wensen de vrouwelijke aanwezigheid op alle hiërarchische niveaus verwezenlijkt zien. Destijds heeft de heer Fayat, toenmalig minister van Buitenlandse Zaken, inspanningen gedaan om een aanzienlijk aantal Nederlandstaligen op alle niveaus van het diplomatiek corps te introduceren. Ik vind dat de minister zich door de "Fayat-boys" moet laten inspireren om volgend jaar een operatie "Dusquesne-girls" op te zetten. Ik hoop dat er minstens één vrouw zal worden aangesteld op een van de vijf algemene directies. Ik nodig de minister dus uit om een one shotoperatie voor te bereiden voor alle hiërarchische niveaus.

Het rapport dat wij voorbereiden voor na het parlementair reces zal hoofdzakelijk technische beschouwingen bevatten.

Om de politie operationeler te maken, is het verhogen van de effectieven op het terrein de enige oplossing. De ontwikkeling van de territoriale brigades blijft mij dus zorgen baren. Vooral toen duidelijk werd dat de hervorming niet in het voordeel van de generale staf van de rijkswacht zou uitvallen, zorgde de terugval van het personeel bij de territoriale brigades voor heel wat vragen. De woordenkramerie over de "eerstelijns-politie-zorg" en over "het dubbelen van de wijkagenten door een rijkswachter" werd van tafel geveegd.

Eerst werd de personeelsformatie bevroren, daarna werd ze gereduceerd. Tijdens EURO 2000 was de reductie drastisch. Van zodra de compensatieverloven voor EURO 2000 zijn opgenomen, zou het brigadepersoneel opnieuw tot het oude niveau worden aangevuld. Kan de minister aangeven op welk ogenblik de brigades op hun vroeger niveau zullen worden gebracht zodat de besluiten van de regeringsbesprekingen van april van dit jaar kunnen worden uitgevoerd en de territoriale brigades de cijfers aan de lokale afdelingen kunnen doorgeven?

diplomatique par le biais d'une opération spéciale. Je suis convaincue que le ministre devrait s'inspirer du précédent « Fayat boys » pour mettre sur pied une opération « Duquesne girls » l'année prochaine. J'espère qu'une femme, au moins, sera désignée à un poste au sein d'une des cinq directions générales. Le contraire serait plus que critiquable. Quoi qu'il en soit, une présence significative à tous les grades serait appréciable. Je vous invite donc, monsieur le ministre, à prévoir une opération *one shot*, coup de poing, destinée à introduire des femmes à tous les échelons de la hiérarchie sur la base de la jurisprudence.

Le rapport que nous préparerons à la rentrée évoquera une série de considérations d'ordre technique indépendamment du CALOG, du problème des pensions ou de l'absence de mesure concrète encourageant la promotion des femmes et leur évolution au sein du cadre.

Un autre point continue de m'interpeller. Il s'agit de l'évolution des brigades territoriales, étant entendu que la seule façon de rendre la police opérationnelle consiste à renforcer les effectifs présents sur le terrain. Le déclin du personnel des brigades territoriales a soulevé maintes questions dès lors qu'il est apparu que la réforme ne se terminerai pas au bénéfice de l'état-major de la gendarmerie. Soudain, les discours sur « oui oui, nous faisons de la police de proximité, oui oui nous allons même doubler les agents de quartier par les gendarmes » ont été balayés. Le personnel a, dans un premier temps, été gelé avant d'être réduit dans une série de brigades. Cette réduction est devenue drastique lors de l'Euro 2000. Il a été promis de réinstaller le personnel des brigades à leur niveau antérieur après récupération des congés liés à l'Euro 2000. Le ministre peut-il préciser à quel moment les brigades retrouveront un niveau normal autorisant l'application de la délibération du gouvernement du mois d'avril de cette année à propos des chiffres qui doivent être transférés vers les locales à partir des brigades territoriales ?

Pourriez-vous préciser les mesures que vous entendez prendre pour les membres du personnel des BIA ? De nombreuses questions subsistent en effet quant à leur statut : de quel cadre relèveront-ils ? Comment les mesures seront-elles orchestrées ?

Enfin, pourriez-vous obtenir du ministre de la Fonction publique qu'il participe aux réunions du Comité compétent car, me dit-on, la plupart du temps, les promesses que vous faites très aimablement d'un cœur que l'on sait généreux, sont balayées d'un revers de la main, pour ne pas dire grossièrement, par votre collègue de la Fonction publique et une série d'interlocuteurs commencent dès lors à douter de la mise en œuvre réelle d'un certain nombre d'aspects de ces matières ?

Il serait peut-être également opportun de rappeler au ministre de la Fonction publique l'importance du respect des procédures syndicales.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Je remercie Mme Lizin de me donner l'occasion de parler, une nouvelle fois, de la réforme des polices avant les vacances parlementaires. Elle me comble de bonheur et d'aise !

J'ai effectivement clôturé des négociations syndicales le 1er juillet dernier, à propos du statut du personnel de la police intégrée, des cadres opérationnel, administratif et logistique.

Zou u de maatregelen kunnen preciseren die u voor de personeelsleden van de BIA denkt te nemen? Er blijven heel wat vragen in verband met hun statuut onbeantwoord. Onder welk kader zullen zij ressorteren?

Zou u van de minister van Openbaar Ambt kunnen bekomen dat hij deelneemt aan de vergaderingen van het bevoegd Comité, want de gulle beloften die u beiden in koor doet, worden door de minister van Openbaar Ambt in één handbeweging van tafel geveegd. Sommige gesprekspartners beginnen dus de twijfelen aan de verwezenlijking van die beloftes.

Misschien is het ook nuttig er de minister van Openbaar Ambt aan te herinneren dat het niet zonder belang is de syndicale procedures te respecteren.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Ik dank mevrouw Lizin voor de gelegenheid die zij me biedt om het vóór het parlementair reces nog eens over de politiehervorming te hebben.*

De syndicale onderhandelingen over het personeelstatuut voor de geïntegreerde politie, het operationeel, het administratief en het logistiek kader heb ik op 1 juli

Les cinq organisations syndicales représentatives avec lesquelles j'ai négocié s'étaient engagées à défendre auprès de leur base les textes faisant l'objet des négociations. Le 5 juillet dernier, quatre de ces organisations syndicales ont signé un protocole d'accord. Seule la CGSP n'a pu marquer son accord. Je le déplore car j'avais pu constater, tout au long des négociations qui ont précédé cette heureuse conclusion, que cette organisation syndicale faisait preuve d'une attitude très constructive. En tout cas, en ce qui concerne ce que j'ai négocié personnellement, c'est - à - dire l'ensemble du statut, à l'exception du CALOG, je me réjouis des apports de la CGSP sur le plan des décisions prises. Il n'en demeure pas moins que le protocole en question a été signé par les quatre autres syndicats, ce qui me laisse supposer que les textes concernés sont soutenus par une large majorité du personnel. Dès lors, je poursuivrai l'élaboration et l'exécution des statuts sur la base de ces textes et il n'est pas impossible - c'est en tout cas ce que j'espère - que la CGSP finisse par s'y rallier lorsqu'à la rentrée, nous nous remettrons à la table des négociations pour discuter, en particulier, du statut du personnel administratif et logistique qui, jusqu'à présent, a essentiellement été négocié par mon collègue Van den Bossche à qui, madame Lizin, je ferai part de votre espoir et de votre souhait de le voir aussi attentif que moi au respect des droits syndicaux.

Il est vrai que le statut prévu pour le personnel du CALOG constitue la raison principale du refus de la CGSP de signer l'accord. Cependant, la CGSP avait reconnu les avancées importantes qui avaient été réalisées pour le personnel opérationnel.

En ce qui concerne le personnel du CALOG, les textes soumis aux syndicats ne comportaient que des lignes de force. Quant aux échelles barémiques, il a été convenu de les élaborer à partir de celles qui vont être négociées à la fin de cette année pour l'ensemble du personnel de la fonction publique. Je ne saisis pas très bien ce que vous entendez dans le texte écrit de votre demande d'explications par « propositions d'uniformisation avancées par le ministre J. Vande Lanotte ».

Mme Anne-Marie Lizin (PS). - Par le ministre Van den Bossche.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. - S'il faut entendre par là l'élaboration d'un statut unique, alors, madame, ma réponse est sans conteste affirmative car telle est la loi, en ce compris le statut pécuniaire.

En période transitoire, des clauses de sauvegarde sont prévues afin que personne ne perçoive une rémunération inférieure à celle qu'il avait dans son ancien statut.

Quant aux répercussions engendrées pour les budgets communaux, je répète que le gouvernement s'est engagé à supporter le surcoût de la réforme à concurrence d'une enveloppe de huit milliards. Le surcoût des négociations statutaires qui viennent de se clôturer ne dépasse pas ce montant.

Le personnel civil en service auprès des polices communales fait, soit partie du cadre administratif et logistique de la police communale - mais ceci reste très exceptionnel -, soit partie du personnel de l'administration communale occupé à temps plein ou non au sein de la police communale. Dans le premier cas, l'article 235, alinéa 2 de la loi du 7 décembre 1998,

jongstleden afgesloten. De vijf vakbondsorganisaties die aan de onderhandelingen hebben deelgenomen, hadden zich ertoe verbonden de teksten ten overstaan van hun achterban te verdedigen. Op 5 juli hebben vier van de vijf organisaties het protocolakkoord ondertekend. Alleen de ACOD heeft zich niet achter het akkoord geschaard, hoewel zij gedurende het hele verloop van de onderhandelingen positief had meegewerkt. Voor wat betreft de onderhandelingen die ik persoonlijk heb gevoerd, met name over het statuut met uitzondering van het CALOG-statuut, heb ik mij verheugd over de bijdrage van de ACOD.

Met de steun van vier organisaties beschik ik wellicht over een voldoende grote meerderheid om het statuut verder uit te werken en toe te passen op grond van de beschikbare teksten.

Na het parlementair reces zullen we opnieuw onderhandelen over het statuut voor het administratief en logistiek personeel. Die onderhandelingen werden totnogtoe hoofdzakelijk door collega Van den Bossche gevoerd, bij wie ik er zal op aandringen even veel aandacht op te brengen voor de syndicale rechten als ik zelf.

Vooraf het statuut voor het personeel van het CALOG was het struikelblok voor de ACOD, alhoewel zij had toegegeven dat er voor het operationeel personeel een doorbraak was.

De teksten over het CALOG bevatten enkel krachtlijnen; de baremaschalen zullen worden uitgewerkt op basis van de te onderhandelen barema's voor al het personeel van het openbaar ambt.

Ik begrijp niet goed wat u in de geschreven tekst van uw vraag bedoelt met "de uniformiseringsvoorstellen van minister Vande Lanotte".

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). - Door minister Van den Bossche.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. - *Als u daarmee het uitwerken van een eenheidsstatuut bedoelt, dan kan ik dat bevestigen, mevrouw, want de wet schrijft dat voor, het geldelijk statuut inclusief.*

In de overgangperiode gelden vrijwaringsclausules zodat niemand minder verdient dan in het oude statuut.

Voor de weerslag op de gemeentebegrotingen kan een beroep worden gedaan op de enveloppe van acht miljard waarin de regering heeft voorzien voor de meerkost. De meerkost van de statutaire onderhandelingen die zopas werden afgesloten, overstijgt dat bedrag niet.

Het burgerpersoneel bij de gemeentepolitie maakt hetzij deel uit van het administratief en logistiek personeel van de gemeentepolitie, hetzij van het administratief personeel van de gemeente dat al dan niet voltijds bij de gemeentepolitie wordt ingezet. In het eerste geval bepaalt de tweede alinea van artikel 235 van de wet van 7 december 1998 dat het personeel van rechtswege bij het lokale politiekorps wordt

dispose que ce personnel passe de plein droit dans le corps de police locale.

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – C'est bien là le problème, monsieur le ministre. Cette mesure, prévue par le ministre Van den Bossche, entraînerait une perte de 50 à 60.000 francs par an pour le personnel concerné.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – En tout cas, dans les lignes de force qui ont été approuvées, des clauses de sauvegarde ont été prévues.

Dans le second cas, l'alinéa 3 du même article dispose que le personnel a la faculté de passer dans le corps de police locale. Dans la mesure où, semble-t-il, nombre de ces membres du personnel sont des contractuels, je crois que la perspective de pouvoir accéder à un statut sera de nature à en inciter bon nombre à faire le pas. Par ailleurs, les clauses de sauvegarde dont je viens de parler sont élaborées de manière telle que personne ne perde rien et je crois donc qu'il n'y aura pas beaucoup de problèmes.

La seule dérogation existante en matière d'âge d'admission à la pension de retraite concerne des gendarmes qui pourront prétendre à une pension volontaire, à partir de leur âge de mise à la pension. Il s'agit toutefois du simple maintien d'un droit acquis.

Le congé d'allaitement pourra être pris à titre de congé parental, conformément aux dispositions qui valent pour l'ensemble de la fonction publique.

L'Euro 2000 étant terminé, les brigades territoriales de gendarmerie devraient retrouver, à très bref délai, leurs effectifs antérieurs. Des inquiétudes seraient injustifiées en ce qui concerne le transfert du personnel des brigades de gendarmerie, les chiffres ayant été définis au moment des accords Octopus et ne dépendant pas des fluctuations conjoncturelles que ces brigades peuvent connaître.

Enfin, j'ai récemment décidé, de concert avec mon collègue de la Justice, que les BIA feraient partie des services judiciaires déconcentrés et relèveraient donc du secteur judiciaire.

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Disons d'emblée que le débat sur le budget n'est clos ni pour mon groupe ni pour la commission de l'Intérieur, puisque nous n'en disposons pas encore. Mais, d'un point de vue politique, il ne serait pas normal – heureusement, vous nous dites que ce n'est pas le cas – que tout le budget prévu pour la réforme soit consacré à l'harmonisation statutaire. Ce n'était pas l'intention initiale. Des dotations pour les villes ont été prévues ainsi que d'autres éléments qui doivent permettre aux polices locales de fonctionner non seulement la première année mais aussi régulièrement. Une dotation régulière au budget des zones de police doit être assurée. Il serait donc judicieux de garder une poire pour la soif, une poire que l'on espère suffisante, car une des clés de la réussite réside dans des moyens adéquats. Si l'on veut faire échouer la réforme, on accordera des dotations très faibles, ce qui entraînera un démarrage très difficile dans les locales.

Par ailleurs, le CALOG est précisément un domaine où l'on voit poindre un risque de très mauvais démarrage.

Que fait M. Van den Bossche ? En résumé, il dit aux

ingedeeld.

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Dat is nu precies het probleem, want deze maatregel brengt voor het betrokken personeel een loonverlies op jaarbasis van 50 à 60.000 frank met zich.*

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *De vrijwaringsclausules maken deel uit van de krachtlijnen die werden goedgekeurd.*

In het tweede geval, bepaalt de derde alinea van het derde artikel dat het personeel over de mogelijkheid beschikt om over te stappen naar het lokale politiekorps. Aangezien het dikwijls om contractueel gemeentepersoneel gaat, denk ik dat een groot aantal mensen geneigd zullen zijn de stap te zetten naar een statutaire functie.

Alleen voor rijkswachters die vrijwillig op pensioen gaan, bestaat er een afwijking voor de pensioengerechtigde leeftijd. Het gaat nochtans enkel over het behoud van een verworven recht.

Het borstvoedingsverlof zal onder de vorm van ouderschapsverlof worden opgenomen, overeenkomstig de bepalingen die gelden voor het openbaar ambt.

Nu de EURO 2000 is afgelopen, zal de personeelssterkte van de territoriale brigades zeer binnenkort terug op peil komen.

De ongerustheid over het transfer van personeel uit de rijkswachtbrigades is ongegrond, omdat de cijfers werden vastgelegd in het Octopusakkoord en dus niet afhankelijk zijn van conjuncturele schommelingen.

Onlangs heb ik samen met mijn collega van Justitie beslist dat het personeel van de BIA deel zal uitmaken van de gerechtelijke gedecentraliseerde diensten en dus onder de gerechtelijke sector ressorteren.

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Noch mijn fractie, noch de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden beschouwen de begrotingsdiscussie als afgesloten, aangezien wij nog niet over de begroting beschikken. Uit politiek oogpunt zou het echter niet normaal zijn dat het volledige budget uitgetrokken voor de politiehervorming wordt opgeslorpt door de statutaire harmonisering. Gelukkig deelt u ons mede dat dit niet het geval is, het was trouwens niet onze initiële bedoeling.*

Voor de steden werd er onder andere voorzien in dotaties om de werking van de lokale politie in de loop van het eerste jaar en tevens op regelmatige basis te garanderen. Ook voor de politiezones moet in een regelmatige dotatie worden voorzien.

Het ware dus verstandig een appeltje voor de dorst te bewaren, want voldoende middelen vormen de sleutel voor succes. Wie de hervorming wil doen mislukken, moet beknibbelen op de dotaties. Een slechte start is dan verzekerd.

De CALOG is nu net zo een domein waarop een slechte start dreigt.

membres du personnel du CALOG, qu'il considère comme du personnel de seconde zone dans l'affaire, qu'ils doivent tous repasser un examen. Certes, ces personnes n'ont pas de hautes qualifications, mais cette exigence vise tous ceux qui feront partie du CALOG de la police locale. Tout le monde devra donc passer un examen, y compris ceux qui, aujourd'hui, occupent par exemple un poste de commis dans la commune, dans la ville concernée. Sans doute la commune ou la ville n'avait-elle pas besoin de ces personnes, puisqu'elle les avaient affectées à la police, qui peut les employer. Si ces gens-là passent un examen pour faire partie du CALOG de la police locale, ils vont perdre de 50 à 60.000. C'est impensable. Si la ville les récupère, il sont alors à charge de son budget, et il ne reste personne pour le CALOG, à l'exception de nouveaux, qu'on devra aussi payer.

Donc, au total, les communes sont roulées dans cette opération du ministre de la fonction publique qui, de plus, est vraiment incorrecte, compte tenu des grands privilèges de statut pour le personnel opérationnel de police et la façon incroyablement négligente dont on a traité les acquis du personnel administratif et logistique. On peut considérer qu'il s'agit de petit personnel mais c'est ce personnel-là fait « tourner la baraque » dans de nombreux cas, c'est ce personnel qui décroche le téléphone et l'on sait que, dans la police, c'est la fonction psychologiquement la plus importante.

Il est bien entendu que nous n'accepterons pas que cette affaire du CALOG se passe comme cela, en disant : tant pis, le syndicat, en l'occurrence la CGSP qui a soutenu le CALOG, n'a pas signé l'accord et donc on continue. Vous n'êtes pas le premier responsable, monsieur le ministre, mais c'est sur vous que les conséquences du comportement de M. Van den Bossche retomberont. Aussi je ne puis que vous inciter à lui apprendre la politesse, à lui apprendre le respect des règles syndicales et, sur le fond, à revoir la position à l'égard du CALOG, position qui est insoutenable dans la gestion des polices locales.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Je ne manquerai pas, madame, de transmettre vos souhaits à M. Van den Bossche.

Je dois vous dire que le souhait du ministre de la Fonction publique de voir respecter une certaine harmonisation dans le cadre de l'ensemble des personnels civils à l'échelon fédéral me paraît une préoccupation légitime.

Je confirme que, dans le même temps, il faut garantir les droits acquis du personnel en place.

J'étais présent aux négociations lorsqu'on a parlé de cette épreuve. Il s'agit d'un examen fonctionnel, d'une vérification de l'adaptation à la fonction, et le ministre a dit que normalement, pour ceux qui ont vraiment exercé cette fonction, il ne devrait y avoir aucun problème.

Pour le surplus, madame Lizin, je sais que vous êtes une parlementaire attentive et zélée. Cependant, on ne peut tout lire. J'ai déjà eu l'occasion de m'exprimer longuement sur l'ensemble des moyens qui devront être mis à la disposition des communes dans le cadre de la réforme des polices. Il y a, en effet, les conséquences statutaires et les conséquences du transfert du personnel de la gendarmerie vers les polices locales, non seulement en termes de traitement mais

Wat doet minister Van den Bossche? Hij vraagt aan het personeel van het CALOG, dat hij als tweederangspersoneel beschouwt, om opnieuw een examen af te leggen. Iedereen moet dus een examen afleggen, ook zij die bode zijn bij de gemeente. De stad of de gemeente had wellicht geen nood aan dat personeel en stond het af aan de politie. Als die mensen slagen voor het examen, verliezen ze 50 à 60.000 frank per jaar.

Als de steden ze opnieuw in hun formatie opnemen, dan zijn ze ten laste van hun begroting en blijft er niemand over voor het CALOG, behalve nieuwe rekruten.

Niet alleen de gemeenten worden via deze operatie door de minister gerold, deze operatie is bovendien echt onrechtvaardig in het licht van de grote privileges die aan het operationeel worden verleend, en van de ongehoorde achteloosheid waarmee de verworven rechten van het administratief en logistiek personeel worden behandeld.

Men mag dat personeel dan als laag personeel beschouwen, zij houden de boel vaak draaiend; zo nemen zij bijvoorbeeld de telefoon op en bij de politie is dat psychologisch gesproken de belangrijkste functie.

We zullen de zaak van het CALOG niet zo maar laten passeren.

Mijnheer de minister, u bent niet de eerste verantwoordelijke, maar de potten die minister Van den Bossche breekt, zullen wel op uw hoofd vallen. Ik kan u alleen maar aanzetten om hem enige beleefdheid bij te brengen, hem te leren de syndicale regels te respecteren en zijn standpunt over het CALOG ten gronde te herbekijken want het is onhoudbaar voor het beheer van de lokale polities.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Ik zal uw wensen laten worden aan minister Van den Bossche.*

De wens van de minister van Openbaar Ambt om het statuut van al het burgerpersoneel op federaal niveau te harmoniseren lijkt me legitiem.

Tevens dienen de verworven rechten van het personeel dat in dienst is, te worden gewaarborgd.

Het examen dient enkel om na te gaan of men zich heeft aangepast aan zijn nieuwe functie. Voor wie de functie heeft waargenomen, rijst er geen enkel probleem.

Mevrouw Lizin, ik weet dat u een aandachtig en ijverige verkozen bent. U kunt evenwel niet alles lezen. Reeds meermaals heb ik toelichting verstrekt over al de middelen die de gemeenten voor de politiehervorming moeten ontvangen. Ik denk aan de statutaire gevolgen en aan de gevolgen van het transfer van rijkswachters naar de lokale politie, niet alleen voor de lonen, maar ook voor de huisvesting en de uitrusting. Ik denk ook aan middelen die vandaag al worden ingezet, maar waarvan de inzet dient te worden geoptimaliseerd.

Naar aanleiding van deze politiehervorming moeten

également en termes d'hébergement ou d'équipement, sans oublier la mobilisation d'un certain nombre de moyens qui existent à l'heure actuelle et qui devraient être utilisés probablement de manière plus optimale mais aussi plus juste. A l'occasion de cette réforme des polices, il faut contraindre les communes qui n'ont pas fait leur devoir en matière de sécurité, notamment en ce qui concerne les effectifs, de le faire, tout en accordant un bonus, une prime – je ne sais quel mot utiliser – aux communes qui ont consenti un effort particulier en matière de sécurité, effort qui risque de bénéficier à d'autres communes se retrouvant dans une même zone mais qui n'ont pas nécessairement accompli un travail comparable. Si le principe est clair à identifier, la technique à mettre en œuvre est beaucoup plus compliquée. A la rentrée, une fois en possession des propositions des groupes de travail concernés, j'aurai l'occasion de m'expliquer plus largement à cet égard. Je suis bien sûr attentif à votre préoccupation. Si vous deviez me dire, madame, que vous ne continuerez plus à être attentive à l'évolution de choses, je croirais alors que les rivières remontent vers la source !

– **L'incident est clos.**

**Demande d'explications de
M. Michiel Maertens au ministre de
l'Économie et de la Recherche scientifique
sur «l'application de l'article 10 de la loi du
5 août 1991 relative au commerce d'armes,
plus particulièrement en ce qui concerne
les compétences en matière de poursuites»
(n° 2-204)**

M. Michiel Maertens (AGALEV). – Comme je l'ai déjà souligné à d'autres occasions, le problème du trafic des armes est l'un des plus graves auxquels nous sommes confrontés.

Le ministre de la Justice a déclaré qu'il déposerait un projet de loi. De plus, la directive européenne 91/477 doit encore être transposée en droit belge. Entre-temps, la Belgique, surtout Ostende, continue d'être la plaque tournante du commerce illégal des armes, notamment en raison de problèmes de compétences. Si la détection et la constatation des faits de commerce illégal d'armes sont de la compétence de divers services, seule la douane peut engager des poursuites. D'ailleurs elle seule est compétente pour intervenir en cas d'importation, d'exportation ou de transit d'armes. Cependant, depuis l'ouverture des frontières en 1993, il n'est plus question, sur le plan juridique intra-communautaire, d'opérations d'importation, d'exportation ou de transit. De ce fait, la douane ne peut plus intervenir en cas d'infraction au plan intra-communautaire.

Récemment, les départements de la Justice et de l'Intérieur ainsi que les magistrats nationaux ont fait diverses suggestions. Si entre-temps, la douane semble remettre en cause cette impossibilité d'intervenir, cela ne modifie toutefois pas l'attitude du ministre des Affaires économiques. Depuis la directive de 1991, aucune proposition n'a plus été formulée par les autorités belges, à l'exception des mesures en préparation chez le ministre de la Justice.

J'aimerais donc que le ministre m'explique pour quelles

gemeenten die hun plicht op het vlak van veiligheid niet zijn nagekomen, onder andere inzake personeelssterkte, worden verplicht dit wel te doen, terwijl de gemeenten die op dat vlak bijzondere inspanningen hebben gedaan, daarvoor moeten worden beloofd, al gebeurt het dat die inspanningen ten goede komen van gemeenten die niet noodzakelijk een vergelijkbare inspanning hebben geleverd. Het principe is duidelijk, maar de technische uitwerking is bijzonder gecompliceerd.

Na het parlementair reces, van zodra de voorstellen van de werkgroepen in mijn bezit zijn, zal ik hierover meer omstandige uitleg geven.

Mevrouw, als uw aandacht voor deze dingen mocht verflauwen, dan zou ik denken dat de wereld op zijn kop staat.

– **Het incident is gesloten.**

**Vraag om uitleg van
de heer Michiel Maertens aan de minister
van Economie en Wetenschappelijk
Onderzoek over «de toepassing van artikel
10 van de wet van 5 augustus 1991 op de
wapenhandel, en meer in het bijzonder
voor wat de vervolgingsbevoegdheid
betreft» (nr. 2-204)**

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Ik heb het hier bij andere gelegenheden al gezegd: wapentrafiëk is een van de grootste problemen die we kennen. Ik heb ook al verwezen naar project 26 van het federaal veiligheids- en detentieplan. Pas nog waren we er getuige van hoe twee ministers elkaar de zwarte piet toeschoven. Ik hoop dat dit vandaag niet weer gebeurt.

De minister van Justitie heeft verklaard dat hij een wetsontwerp zou indienen. Ook de Europese richtlijn 91/477 moet nog volledig in Belgisch recht worden omgezet. Dat laatste schept het grootste probleem, al heeft dat eigenlijk niet meteen een grote invloed op mijn vraag.

Intussen blijft België, en vooral Oostende, de draaischijf van de illegale wapenhandel, omdat bepaalde bevoegdheidsdiscussies blijven aanslepen, aangezien de Europese richtlijn 91/477 niet in Belgisch recht is omgezet. Zo is er artikel 10 van de wet van 5 augustus 1991, dat voor de vervolgingsbevoegdheid uitdrukkelijk verwijst naar de algemene wet inzake douane en accijnzen, die deze bevoegdheid exclusief aan de douane toekent. Voor de opsporing en vaststelling van feiten bij illegale wapenhandel mogen alle traditioneel bevoegde diensten instaan, maar vervolging mag enkel door de douane worden ingesteld. Alleen deze is immers bevoegd op te treden wanneer we te maken hebben met in-, uit- of doorvoer van wapens. Sinds de creatie van de interne markt en de openstelling van de grenzen in 1993 is er intracommunautair juridisch gezien echter geen sprake meer van dergelijke in-, uit- of doorvoer.

raisons la douane semble donner suite aux suggestions d'intervention avancées par différents départements, contrairement aux ministres précédents, voire actuels. Quelles sont les options politiques du ministre à ce sujet ?

M. Charles Picqué, ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique. – *Notre société est en effet confrontée au problème important du commerce des armes. La Belgique est intervenue à plusieurs reprises sur le plan législatif pour réglementer cette activité et pour lutter contre le commerce des armes.*

La directive à laquelle il est fait référence n'a trait qu'au contrôle sur l'achat et la possession d'armes. Cette directive a en effet été transposée en droit belge par la loi d'août 1991 et l'arrêté d'application de mars 1993. La Commission européenne a d'ailleurs reconnu que la transposition était complète et suffisante.

Pendant des années, notre législation n'a donné lieu à aucun problème à la douane. L'instauration du marché unique n'a suscité aucune difficulté en matière d'infraction à l'exportation intra-communautaire. La douane se basait sur l'article 10 de la loi du 5 août 1991. J'ai été informé de la modification d'interprétation. Les services de douane pensaient que les exportations intra-communautaires ne pouvaient donner lieu à aucune poursuite.

Les douanes reviennent cependant sur cette interprétation et le problème semble résolu. Afin d'éviter que l'interprétation restrictive ne l'emporte à nouveau, j'ai donné ordre à mes services il y a deux semaines de constituer une task force pour analyser ce problème spécifique et pour proposer si nécessaire des modifications de la loi.

Ce problème me tient en tout cas à cœur.

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *La task force permettra peut-être d'apporter rapidement de la clarté. La semaine dernière, le ministre de la Justice affirmait encore que la directive européenne n'était pas tout à fait transposée en droit belge. J'entends maintenant qu'elle l'est. Je demanderai des explications au ministre de la Justice sur cette contradiction.*

La situation est déjà un peu plus claire : il ne s'agit plus d'une partie de ping-pong mais plutôt d'un puzzle.

– **L'incident est clos.**

De douane kan derhalve niet meer optreden tegen inbreuken op intracommunautair vlak.

Het departement van Justitie, de nationaal magistraten en het departement Binnenlandse Zaken hebben in het nabije verleden suggesties gedaan. Hoewel de douane intussen schijnt te zijn teruggekomen van zijn standpunt dat ze niet kunnen optreden, blijft dit zonder gevolg bij de minister van Economische Zaken en hebben de Belgische autoriteiten sinds de richtlijn van 1991 in deze materie ook geen voorstellen meer geformuleerd, met uitzondering van wat er bij de minister van Justitie op stapel staat.

Graag kreeg ik van de minister dan ook een gedetailleerd antwoord op volgende vragen. Waarom schijnt de douane wel gevolg te geven aan de suggesties van de verschillende departementen om op te treden, maar de vorige ministers – en misschien ook de huidige – niet? Welke beleidsopties heeft de minister op dit punt genomen?

De heer Charles Picqué, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek. – *Onze maatschappij wordt inderdaad met de ernstige problematiek van de wapenhandel geconfronteerd. België heeft trouwens meermaals op wetgevend vlak ingegrepen om deze activiteit te reglementeren en de wapenhandel te bestrijden.*

De richtlijn waarnaar werd verwezen, heeft enkel betrekking op het toezicht op aankoop en bezit van wapens. Deze richtlijn werd inderdaad in het Belgisch recht omgezet bij de wet van augustus 1991, met uitvoeringsbesluit van maart 1993. De Europese Commissie heeft trouwens erkend dat de omzetting volledig en voldoende was.

Gedurende vele jaren heeft onze wetgeving nooit voor problemen bij de douane gezorgd. De invoering van de eenheidsmarkt bracht geen moeilijkheden met zich op het vlak van de inbreuken op de intracommunautaire uitvoer. De douane baseerde zich op artikel 10 van de wet van 5 augustus 1991. Ik werd uiteraard op de hoogte gebracht van de gewijzigde interpretatie. De diensten van de douane waren van mening dat de intracommunautaire uitvoer geen aanleiding kon geven tot vervolging.

De douane komt evenwel terug op die interpretatie. Daarmee lijkt het probleem opgelost. Om te vermijden dat deze beperkende interpretatie weer de bovenhand haalt, gaf ik twee weken geleden mijn diensten de opdracht een task force op te richten om dit specifieke probleem te onderzoeken en, indien nodig, wetswijzigingen voor te stellen.

Ik neem deze problematiek in elk geval ter harte.

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – *De task force zal wellicht snel duidelijkheid scheppen. Vorige week beweerde de minister van Justitie nog dat de Europese richtlijn niet helemaal in Belgisch recht was omgezet. Nu hoor ik dat dit wel het geval is. Ik zal de minister van Justitie uitleg vragen over deze tegenstrijdigheid.*

De situatie is al iets duidelijker: het is geen pingpongspel meer, maar een puzzeltje.

– **Het incident is gesloten.**

**Demande d'explications de
M. Michiel Maertens au ministre des
Finances et au ministre de l'Économie et de
la Recherche scientifique sur «la mise sur
le marché de produits et services par
certaines ASBL et leur taxation» (n° 2-205)**

M. Michiel Maertens (AGALEV). – M. Detienne a déjà évoqué ce problème à la Chambre en 1997 mais rien ne semble avoir changé depuis.

Lorsqu'une asbl fournit des services ou des marchandises à ses membres, que ceux-ci lui paient une cotisation et qu'il existe un lien direct entre ces cotisations et ces livraisons ou services, ceux-ci constituent la contrepartie d'opérations imposables et sont donc en principe taxables.

L'article 44 §2 du code de la TVA, basé sur une directive européenne, prévoit une exemption pour les asbl à « finalité sociale ». A la dernière phrase de cet article, on lit cependant que le Roi peut imposer des conditions supplémentaires aux fins d'éviter des distorsions de concurrence. La loi est claire mais on peut se demander si les arrêtés royaux définissent assez précisément en quoi consistent ces distorsions de concurrence.

A la Chambre, le ministre a réclamé un cas concret. Or l'ISI et la Justice connaissent des cas qui concernent des cercles nautiques de la côte. Certains d'entre eux dont le chiffre d'affaires atteint plusieurs milliards exercent les mêmes activités que des sociétés commerciales sans devoir acquitter 21% de TVA. Les sociétés commerciales sont lésées : les ports de plaisance sont construits et entretenus par les autorités locales et régionales, aux frais de la collectivité. De plus, les cercles nautiques, dont l'objectif est soi-disant social ou sportif, s'adjugent le monopole des emplacements de mouillage. Les milliards générés par ce business sont entre les mains de particuliers ; ceux-ci échappent totalement à la TVA dont sont aussi exemptées la plupart des activités de ces clubs. La concurrence déloyale se double d'une vente couplée. Il est temps de mettre fin à ce scandale.

Pouvez-vous nous dire, monsieur le ministre, si vous êtes au courant de la situation et dans l'affirmative, quand et comment vous comptez y remédier dans le cadre de la législation actuelle ? Qu'ont donné les investigations effectuées par l'ISI ? Des PV ont-ils été dressés et qu'en a-t-il résulté ? L'inspection économique a-t-elle examiné cette question, quelles sont ses conclusions et quelle suite y a-t-on donné ? Avez-vous déjà pris contact avec le ministre de la Justice pour voir si la composition des asbl concernées satisfait aux prescriptions légales et si oui, quel en est le résultat ? Les stratégies fiscales de ces asbl reposent-elles vraiment sur une base légale et sinon, comment les a-t-on contrecarrées ? Avez-vous l'intention de modifier la réglementation TVA dans le cadre des actuels projets de loi ?

**Vraag om uitleg van
de heer Michiel Maertens aan de minister
van Financiën en aan de minister van
Economie en Wetenschappelijk Onderzoek
over «het in de handel brengen van
producten en diensten door bepaalde
VZW's en de contributies daarop» (nr.
2-205)**

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Eind 1997 stelde Kamerlid Detienne over deze problematiek reeds een vraag, maar tot op vandaag blijkt de aangehaalde situatie niet veranderd te zijn.

Wanneer een vzw diensten verstrekt of goederen levert aan haar leden en zij daarvoor van hen een lidgeld ontvangt, en wanneer er een rechtstreeks verband bestaat tussen deze leveringen of diensten en de genoemde lidgelden, vormen deze leveringen of diensten geheel of gedeeltelijk de tegenprestatie van belastbare handelingen en moeten ze in principe aan de belastingen onderworpen worden.

Daarop zijn, zoals de minister in zijn antwoord aan de heer Detienne heeft gemeld, nochtans een aantal uitzonderingen en wel in toepassing van artikel 44 paragraaf 2, 11° van het BTW-wetboek, als het gaat om vzw's met een zogenaamd sociaal doel.

De laatste zin van het artikel, waar de minister naar verwees, vermeldt nochtans: "De Koning kan, ter voorkoming van concurrentievervalsing, de vrijstelling afhankelijk maken van aanvullende voorwaarden". Deze passage verwijst naar de EU-richtlijn van 17 mei 1977 over de BTW, waar in artikel 13 A.1.1. ook wordt gezegd: "Op voorwaarde dat deze vrijstelling geen aanleiding geeft tot concurrentievervalsing."

De wet is wel duidelijk, maar de vraag moet worden gesteld of de koninklijke besluiten inderdaad niet alleen onvoldoende duidelijk omschrijven wat die concurrentievervalsing precies is, maar ook of de economische inspectie terzake in het verleden voldoende is opgetreden en wat de resultaten daarvan waren.

De minister besloot immers zijn antwoord aan Kamerlid Detienne met de vraag naar concrete gevallen en identiteiten. Welnu, bij de BBI en bij Justitie zijn een aantal gevallen bekend, specifiek uit de sector van de jachtclubs aan de kust, die duidelijk bij deze problematiek thuishoren en dringend om een oplossing vragen.

Heel wat jachtclubs aan de kust zijn grote vzw's met een miljardenomzet die net dezelfde activiteiten uitvoeren als handelsvennootschappen, maar dan zonder de BTW van 21% te hoeven betalen. Zij houden zich bijvoorbeeld bezig met het uit het water lichten, het te water laten, het afstomen van scheepsrompen en vooral het verhuren van ligplaatsen. De vrijstelling van BTW is niet de enige vorm van concurrentievervalsing ten nadele van de privé-sector. Deze kent immers nog een aantal wettelijke opgelegde verplichtingen zoals die inzake de TBT, de olielozing, het vuilnis, de bodemstalen en andere wetsbepalingen waaraan de vzw's de hele tijd ontsnappen. Dat is een tweede illegaal voordeel.

Daarbovenop komt nog een aantal extralegale concurrentievervalsende situaties, die de handelsvennootschappen nog meer in de hoek duwen. De jachthavens worden immers gebouwd, onderhouden en uitgebaat door de regionale en lokale overheden, op kosten van de burger. Zij verhuren de ligplaatsen aan de vzw's door, door middel van concessies of uitbatingvergunningen, maar nooit door middel van openbare aanbestedingen. De handelsvennootschappen kunnen zich nooit kandidaat stellen voor het huren of uitbaten van de jachthaveninfrastructuur.

Omdat ze zogezegd een sociaal of sportief doel nastreven, wat in de realiteit al lang *big* toerismebusiness is geworden voor mensen die zich de luxe van een boot kunnen veroorloven, beschikken de jachtclubs over een monopolie inzake ligplaatsen en houden ze de privé-sector er totaal, maar dan ook totaal buiten. Wie geen lid is van een club kan immers nooit over een ligplaats beschikken. Een voorlopige ligplaats bekomen kan natuurlijk altijd wel, maar voor de vaste ligplaatsen bestaan er lange wachtlijsten. Je bent moreel verplicht het jaarlijks onderhoud te laten uitvoeren door werknemers van de club, zoniet verlies je je plaats op de wachtlijst voor het bekomen van een vaste plaats.

Daarenboven blijken de meeste van deze vzw-clubs, die krachtens artikel 10 van de wet van 1921 jaarlijks een ledenlijst moeten bekendmaken, slechts over een drietal werkende leden te beschikken: zichzelf en een tweetal nv's die verantwoordelijk zijn voor de commerciële verrichtingen van de club. De duizenden booteigenaars zijn niet-werkende leden en de handelsvennootschappen die in de sector actief zijn, kunnen niet eens lid worden en ook nooit over een eigen ligplaats beschikken, omdat ze daarvan wettelijk uitgesloten zijn. Het zou trouwens al te kras zijn wanneer een privé-firma lid moet worden van de club om dan het werk dat ze zelf professioneel uitvoert, door werknemers van de club te moeten laten uitvoeren.

De besteding van de miljardenfondsen van deze *big* toerismebusiness zit derhalve in de handen van enkelingen die bovendien aan elke BTW-heffing ontsnappen. Ik noem zoiets een schande. De commerciële vrijheid wordt op deze manier sterk beperkt, aangezien de clubs voor een groot aantal activiteiten BTW-vrijstelling krijgen. Er is echter niet alleen sprake van concurrentievervalsing, maar ook van koppelverkoop. Aan deze situatie moet zowel juridisch als commercieel dringend een einde worden gesteld.

Hieromtrent ontving ik van de minister graag een antwoord op volgende vragen.

Is deze problematiek bij de minister bekend en zo ja, binnen welke termijn en met welke maatregelen denkt hij deze in het kader van de bestaande wetgeving aan te pakken?

Ik vernam graag of de BBI deze problematiek reeds heeft onderzocht. Welke zijn de conclusies van dat onderzoek en welk gevolg werd gegeven aan de eventueel ter zake opgemaakte pv's?

In hoeverre heeft de Economische Inspectie deze problematiek onderzocht, welke conclusies heeft ze getrokken en welk gevolg werd daaraan gegeven?

In hoever werd reeds met de minister van Justitie contact opgenomen om te onderzoeken of de samenstelling van

M. Charles Picqué, ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique. – *M. Reynders est au courant du problème soulevé par M. Maertens. L'ISI poursuit ses investigations à propos des asbl. D'autres secteurs sont d'ailleurs concernés. L'ISI a déjà transmis certaines informations à l'administration de la fiscalité des entreprises et des revenus.*

Le cas échéant, l'administration fiscale proposera de modifier la législation. L'enquête n'étant pas terminée, je ne puis me prononcer sur la suite des événements. Toutefois, des mesures seront prises pour que soient par exemple soumises à la TVA les asbl visant la promotion des sports nautiques.

L'article 44 du code TVA dispose notamment que les prestations de services fournies par les exploitants d'installations sportives aux personnes qui y pratiquent une activité sportive sont exemptées de TVA lorsque ces organismes ne poursuivent pas un but lucratif et que les recettes qu'ils retirent des activités servent exclusivement à en couvrir les frais. Toutefois, l'exemption ne s'étend pas à la mise à disposition d'embarcadères et d'infrastructures destinées aux yachts et aux bateaux de plaisance.

Les problèmes de TVA ne sont pas du ressort de l'inspection économique mais du ministère des Finances. L'inspection économique n'a pas été saisie de plaintes relatives à une concurrence déloyale liée au fait que certaines activités nautiques sont exemptées de TVA. Ces problèmes de concurrence déloyale auxquels je m'intéresse naturellement seront résolus lorsque le ministre des Finances décidera que toutes les activités citées sont soumises à la TVA.

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Je remercie le ministre pour sa réponse détaillée et j'espère qu'il remédiera rapidement à cette situation. Il n'est pas facile de distinguer les véritables clubs sportifs à finalité sociale des cercles nautiques commerciaux. A Nieuport, par exemple, le club nautique de la Force aérienne, très élitiste, utilise des infrastructures publiques et fait travailler des militaires. Ce*

bedoelde vzw's beantwoordt aan de wettelijke voorschriften. Zijn er misschien al resultaten te melden?

In hoever berusten de fiscale strategieën van deze vzw's op een wettelijke basis en zoniet, op welke wijze werd daartegen reeds opgetreden?

Is de minister van plan om in het kader van de huidige wetsontwerpen mogelijkheden uit te werken om de huidige vzw- en BTW-regeling te wijzigen?

De heer Charles Picqué, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek. – *Minister Reynders heeft mij gevraagd te melden dat de fiscale administratie op de hoogte is van de problematiek die de heer Maertens beschrijft. Momenteel zijn er bij de Bijzondere Belastinginspectie nog onderzoeken lopende van de vzw's. Deze hebben ook betrekking op andere sectoren dan degene waarover de heer Maertens sprak. De bevindingen van de Bijzondere Belastinginspectie werden reeds gedeeltelijk voor verder onderzoek overgemaakt aan de centrale diensten van de Administratie van ondernemings- en inkomensfiscaliteit. Indien nodig zal de fiscale administratie voorstellen voorleggen om de wetgeving te wijzigen. Aangezien het onderzoek nog aan de gang is, kan ik mij nog niet uitspreken over besluiten en eventuele gevolgen.*

Ik kan evenwel nu reeds meedelen dat snel alle nodige maatregelen zullen worden getroffen om de BTW te heffen voor gevallen die reeds in een vorige vraag, van maart 2000, werden beschreven. Het gaat om vzw's die de bevordering van de watersport als doel hebben, die cursussen geven, een ruimte aan de aanlegsteigers ter beschikking stellen, boten uit het water halen, boten in een loods opbergen en boten weer te water laten.

Artikel 44 van het BTW-wetboek bepaalt dat de diensten verstrekt door exploitanten van sportinrichtingen en inrichtingen voor lichamelijke opvoeding aan personen die een sportactiviteit beoefenen vrijgesteld zijn van BTW, voor zover deze exploitanten geen winstoogmerk hebben en zij de ontvangsten uitsluitend gebruiken om de kosten van deze inrichtingen te dekken. De vrijstelling gaat evenwel niet zover dat zij ook betrekking heeft op het ter beschikking stellen van aanlegplaatsen en van de infrastructuur voor motorjachten en plezierboten.

De economische inspectie behandelt geen enkel probleem dat verband houdt met de BTW. Deze kwestie valt immers onder de bevoegdheid van het ministerie van Financiën. Voor zover ik weet heeft de economische inspectie geen enkele klacht ontvangen over eventuele concurrentievervalsing die het gevolg zijn van een BTW-vrijstelling voor bepaalde activiteiten van watersport. Uiteraard heb ik belangstelling voor eventuele problemen inzake concurrentievervalsing. Ik zal ervoor zorgen dat deze zullen worden weggewerkt na de beslissing van de minister van Financiën om al de aangehaalde activiteiten aan de BTW te onderwerpen.

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – *Ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. Het geeft hoop dat er snel een einde komt aan de situatie waarover ik sprak.*

Het blijft moeilijk om het onderscheid te maken tussen de echte sportclubs, die een sociaal doel hebben, en de commerciële jachtclubs. In Nieuwpoort bijvoorbeeld is er de

genre de club doit faire l'objet d'une enquête en matière de concurrence déloyale.

M. Charles Picqué, ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique. – *C'est au Conseil de la concurrence qu'il appartient de poursuivre les investigations en la matière.*

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Ce conseil prétend examiner la situation depuis des années mais rien n'en sort.*

– **L'incident est clos.**

**Demande d'explications de
M. Vincent Van Quickenborne au premier ministre et au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration sur «la diminution des charges administratives» (n° 2-176)**

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Dès le départ, le gouvernement fédéral s'est fait fort de diminuer systématiquement les charges administratives pour les citoyens, les entreprises et les services publics.*

Mme Léonard, commissaire chargée de la simplification administrative, a présenté en janvier dernier son travail à la commission des Finances du Sénat et au Conseil des ministres. Depuis lors, le silence entoure à nouveau ces projets de simplification. Pourquoi ne font-ils pas l'objet d'une meilleure communication ? Serait-ce parce que les réalisations concrètes ne donnent pas satisfaction ?

Le temps presse car le gouvernement fédéral s'est engagé dans son accord de gouvernement : « Le gouvernement fédéral diminuera de 10%, au cours des deux années à venir, la charge administrative des citoyens et des entreprises pour réduire d'un quart l'ensemble des formalités et obligations d'ici la fin de la législature. Pour contrôler ces objectifs quantitatifs, le gouvernement mettra en place des instruments de mesure. Dans la foulée, le gouvernement s'attellera à développer et à introduire des directives générales en vue d'une normalisation et d'une simplification ».

Le 19 mai dernier, votre commissaire a rendu publiques neuf mesures de simplification administrative des entreprises. Elles diffèrent étonnamment peu de celles présentées en janvier. J'ai l'impression que le travail avance peu.

Je suppose que vous avez entendu la déclaration du premier ministre sur VTM.

zogenaamde watersportclub van de luchtmacht. Het gaat om een jachtclub bedoeld voor militairen. Deze jachtclub is zeer elitair en maakt gebruik van infrastructuur en personeel van de overheid, met name het leger. De club begeeft zich op glad ijs daar zij zozeggd een overheidsinstelling is. Het is belangrijk om de jachtclubs aan een ernstig onderzoek te onderwerpen wat betreft de concurrentievervalsing.

De heer Charles Picqué, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek. – Ik meen dat de Raad voor de mededinging bevoegd is om deze toestand verder te onderzoeken.

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – De Raad voor de mededinging is van deze toestand op de hoogte. De Raad zegt al jaren dat hij de zaak onderzoekt, maar er komt geen schot in.

– **Het incident is gesloten.**

**Vraag om uitleg van
de heer Vincent Van Quickenborne aan de eerste minister en aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen over «de vermindering van de administratieve lasten» (nr. 2-176)**

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – De federale regering heeft zich van bij het begin sterk gemaakt de administratieve lasten voor burgers, bedrijven en overheidsdiensten systematisch te verminderen. Dit is noodzakelijk. Het VBO berekende dat die last voor de bedrijven niet minder dan 200 miljard frank per jaar bedraagt. Het Federaal Planbureau berekende onlangs nog dat de lasten op het vlak van fiscaliteit, werkgelegenheid en milieu, in 1998 de bedrijven liefst 199 miljard frank hebben gekost

De regering heeft een ambitieus plan uitgewerkt en heeft mevrouw André-Léonard aangesteld tot regeringscommissaris belast met de administratieve vereenvoudiging. Op 26 januari jongstleden stelde mevrouw Léonard het werk dat ze tot dan had geleverd, in exclusiviteit voor in de commissie voor de Financiën van de Senaat. De dag daarop werd een en ander voorgelegd aan de ministerraad. Het wel bijzondere statuut van regeringscommissaris verhindert mij haar rechtstreeks aan te spreken en met haar in debat te treden. Daarom richt ik mij tot de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen.

Sindsdien is het opnieuw opvallend stil geworden rond de plannen voor deze vereenvoudiging. Intussen hebben verschillende overheidsbedrijven grootse plannen voor een grondige hervorming om de dienstverlening aan de burger te verbeteren. De onlangs aangekondigde plannen omtrent De Post spreken voor zich. Waarom wordt er zo weinig gecommuniceerd over de plannen voor de administratieve vereenvoudiging? Is het omdat de concrete realisaties wat tegenvallen? Mocht er daadwerkelijk iets gebeuren, dan zou het vermoedelijk toch ook worden meegedeeld.

Volgens de regeringscommissaris ziet het werkschema er als volgt uit: "De eerste taak is het opsporen en identificeren van elke administratieve logheid. Eens de diagnose gesteld, komt het erop aan de oplossingen te bepalen en de

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *Je travaille. Je n'ai pas le temps de regarder la télévision.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Je n'ai pas vu non plus l'émission, mais je lis le Standaard, tout comme vous. Un article y rapporte l'interview télévisée de M. Verhofstadt qui reconnaît humblement l'échec de la commissaire.*

Les charges administratives auraient dû diminuer de 10% au 1er juillet 2000. Qu'en est-il après un an de simplification administrative ? Pouvez-vous nous donner un chiffre ? Pouvez-vous énumérer les instruments permettant de contrôler les objectifs quantitatifs ? Y a-t-il eu concertation avec les entités fédérées ?

Pouvez-vous nous commenter la concrétisation des propositions suivantes déjà perceptibles par les citoyens et les entreprises ? D'abord, où en est-on dans l'amélioration de la lisibilité des textes législatifs ? La deuxième proposition consiste en l'utilisation par les institutions de sécurité sociale des données exigées abusivement. Où en est la déclaration TVA électronique ? Et la création d'un guichet unique pour les entreprises ?

Un site internet devait permettre aux PME d'avoir accès aux données du Commerce extérieur. J'ai constaté que ce site ne

vereenvoudigingen in te leiden. Dit gebeurt door dossiers samen te stellen, contacten te leggen en werkgroepen op te richten waarin alle betrokken beslissingsniveaus verenigd zijn. Dan volgt de periode van coördinatie, zowel voor de maatregelen ingeleid door de regeringscommissaris, als voor deze ingeleid door de andere ministeries. Tenslotte moeten de werkzaamheden tot op het einde opgevolgd worden, tot een oplossing gevonden is voor de administratieve last (een verlichting ervan of zijn afschaffing).”

De tijd dringt want de federale regering heeft zich in haar regeerprogramma geëngageerd: “De federale regering zal dan ook tijdens de volgende twee jaar de administratieve last voor burgers en ondernemingen met tien procent doen dalen, om het geheel aan formaliteiten en verplichtingen tegen het einde van de regeerperiode met een kwart te verminderen. Om deze kwantitatieve doelstellingen te kunnen controleren, zal de regering meetinstrumenten uitbouwen. Hierbij aansluitend zal de regering werk maken van de ontwikkeling en invoering van algemene richtlijnen voor een behoorlijke en vereenvoudigde normering.”

Op 19 mei jongstleden maakte uw regeringscommissaris negen maatregelen inzake administratieve vereenvoudiging voor de ondernemingen bekend die op korte termijn verwezenlijkt moeten worden. Opvallend daarbij is dat ze weinig verschillen van de voorstellen die werden besproken in eerder genoemde commissie en dat ze uitblinken in algemeenheid.

De indruk ontstaat dat er weinig grondig en concreet werk is verricht. Ik wil hier geen polemiek voeren om de polemiek. Ik wil er gewoonweg voor zorgen dat de beloofde administratieve verlichting er effectief komt.

De minister zal de verklaring van de eerste minister op VTM ook wel hebben gehoord.

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Ik werk. Ik heb geen tijd om naar de televisie te kijken.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik heb de uitzending ook niet gezien, maar ik lees *De Standaard*. U leest die krant en de artikelen van Guy Tegenbos ook. Ik citeer uit een van zijn artikelen: “Voor de administratieve vereenvoudiging - een vermindering van de administratieve last met 25% - werd een regeringscommissaris ingehuurd die voor de *quick wins* moet zorgen. Maar die heeft er al zoveel van gebakken dat premier Verhofstadt zondag op VTM ootmoedig de mislukking erkende en zei dat die fase wordt overgeslagen en dat meteen de stap naar het *e-government* wordt gezet: de inschakeling van de informatica in het contact tussen bestuur en burger.”

In het zomerinterview met Guy Verhofstadt in *Humo* geeft de premier toe dat de administratieve hervorming niet opgeschoten is. Dat is zijn grootste teleurstelling van het voorbije jaar. Ik hoop dan ook dat we daar samen iets kunnen aan doen.

Mijn eerste vraag heeft betrekking op de timing die in het regeerakkoord is opgenomen. De administratieve lasten zouden tegen 1 juli 2000 met 10% moeten dalen. Wat is de balans na een jaar administratieve vereenvoudiging? Kan de

fonctionnait pas.

L'usage de recommandés devrait diminuer dans les relations entre les citoyens et l'administration.

Quels sont les projets concrets en matière de paiement électronique au sein de l'administration ? Qu'ont fait les fonctionnaires chargés de la simplification jusqu'à présent ?

On a récemment annoncé qu'un portail unique serait créé. Ce portail donnera-t-il accès aux sites web des administrations tant fédérales que flamande, wallonne, française et germanophone ? Quelle est l'estimation du budget ? Qui développera le site ? Y a-t-il déjà eu concertation avec les Communautés et les Régions ? Comment les efforts informatiques sont-ils coordonnés ? Qui donne les instructions au nouveau responsable informatique ?

minister ons al een cijfer geven? Tegen 2001 zal hij dat wel moeten doen.

Kunt u de meetinstrumenten opsommen om kwantitatieve doelstellingen te controleren? We hebben destijds in de commissie dezelfde vraag gesteld, maar er werd op geantwoord dat alles nog in onderzoek was. Er is op dat vlak echter niet veel gebeurd. Is er samenspraak geweest met de deelstaten?

Kan de minister toelichting geven bij de concrete realisaties van de volgende voorstellen die, zoals aangekondigd op de website van de commissaris, aan de ministerraad werden voorgelegd? Met concrete realisaties bedoel ik degenen die vandaag reeds een concrete impact hebben op de relatie tussen de overheid en de burger en die door de burgers en ondernemingen effectief worden gevoeld.

Een eerste voorstel is de verbetering van de leesbaarheid van wetteksten. Daarbij denk ik aan de wet op de "startbanenplannen". Ik kan er nu ook de sociale programmawet aan toevoegen. De minister heeft wellicht al vernomen dat daarin twee keer hetzelfde artikel staat. Ze bevat bovendien enkele artikelen met een verschillende datum van inwerkingtreding. We zullen morgen zien of de Senaat deze wet mag amenderen met het oog op een betere leesbaarheid. Het Bureau zal daarover beslissen. Hoever staat het met de verbetering van de leesbaarheid?

Het tweede voorstel is het gebruik door de sociale-zekerheidsinstellingen van de gegevens die ze overmatig hebben opgevraagd.

Een derde belangrijk denkspoor dat zou worden gevolgd, heeft betrekking op de elektronische BTW-aangifte. Ik moet toegeven dat daar al concrete plannen voor waren, maar wat is de stand van zaken?

Een vierde voorstel is de oprichting van een enig loket voor bedrijven. Onder meer in Nederland werd gestart met drie pilotprojecten voor het oprichten van een startersloket. Wat is de situatie in België?

Een volgend voorstel is de toegang voor de KMO's tot de gegevens van Buitenlandse Handel. Op 26 januari beloofde de regeringscommissaris in de commissie voor de Financiën dat er een internetsite zou komen. Ik heb die site getest en vastgesteld dat de demoversie op de website niet werkt. Er wordt verwezen naar de persoonlijke site van de heer Bernard Helman: users.swing.be/bernard.helman/index.html. Werkt die Bernard Helman in het kabinet? Van *users* en *swing* kan men gratis gebruik maken, wat wel sympathiek is, maar misschien was de *fgov*-site, waar veel overheidsdiensten gebruik van maken, wel beter geweest.

Een volgend voorstel heeft betrekking op de beperking van het gebruik van het aangetekend schrijven tussen de burgers en de administratie. De particulieren zouden ook hulp krijgen bij administratieve procedures.

Er is sprake van het gebruik van moderne betaalmiddelen voor de financiële verrichtingen binnen de administratie. Ik heb ooit vragen gesteld over de problematiek van de betalingen via het Internet en over het gebruik van *e-commerce* door de kabinetten. Staatssecretaris Boutmans verklaarde dat zijn departement nog steeds niet over een betaalkaart beschikt en dus nog geen gebruik kan maken van

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *Moi.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Une meilleure coordination des initiatives prises en matière d'informatique permettrait peut-être de rattraper notre retard. J'ai confiance en vos initiatives et j'espère que les autres ministres sont prêts à les soutenir.*

Le site web de la commissaire permet au citoyen de faire des propositions. Combien y a-t-il eu de réactions ? Comment ont-elles été traitées ? Ne faudrait-il pas fusionner le cabinet de la commissaire, qui compte dix personnes, et le service Simplification administrative, de quinze personnes ? Une structure unique dépendant directement du premier ministre faciliterait la coordination.

Monsieur le ministre, j'avoue que vous avez déjà pris de nombreuses initiatives. Parfois, vous mériteriez le titre de « vice-premier ministre » qu'un lapsus m'a fait vous attribuer.

de moderne betaalmiddelen. Misschien is dat inmiddels verholpen. Ik had alleszins graag vernomen welke concrete plannen er zijn aangaande de moderne betaalmiddelen.

Tot slot wil ik het hebben over de vereenvoudiging van de inschrijving voor overheidsopdrachten en het uniek identificatienummer voor de ondernemingen.

Wat hebben de "vereenvoudigingsambtenaren" tot nog toe verwezenlijkt? Wat werd er besproken op de werkvergadering met de regeringscommissaris?

Onlangs werd de oprichting van een unieke portaalsite aangekondigd. Ik juich dit initiatief toe en verwijs naar gelijkaardige initiatieven in Singapore en Londen. De portaalsite zal een cruciale rol vervullen bij de administratieve vereenvoudiging en de betere werking van de overheid ten aanzien van burgers en bedrijven. Is het de bedoeling een site te creëren van waaruit alle overheidsdiensten, dus zowel de federale als de Vlaamse, de Waalse, de Franstalige en de Duitstalige administraties kunnen worden geraadpleegd. Wat is het geraamde budget? Wie zal de site ontwikkelen? Is er terzake reeds overlegd met de gemeenschappen en de gewesten?

Zowel de eerste minister als de minister van Ambtenarenzaken, de regeringscommissaris en de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven spreken over een *portal* voor overheidssites. Hoe worden de ICT-inspanningen gecoördineerd? Wie geeft de instructies aan de nieuwe ICT-manager?

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – *Dat doe ik.*

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Vorige week heb ik minister Daems ondervraagd over initiatieven op het vlak van ICT. Volgens hem doen de initiatieven die op dit vlak worden genomen, denken aan cowboys die in het wilde weg schieten. Eerst is er minister Onkelinx, die het over vorming heeft, hoewel dit een gemeenschapaangelegenheid is. Vervolgens doen zowel u, mijnheer de minister, als uw collega's Picqué en Daems hun duit in het zakje. Een beetje meer coördinatie ware toch wenselijk om onze achterstand op het vlak van ICT en *e-government* in te halen. Het verwondert u wellicht, maar ik heb vertrouwen in uw initiatieven. Ik hoop dat de andere ministers bereid zijn uw initiatieven te ondersteunen.*

Via de website van de regeringscommissaris kan de burger zelf voorstellen doen tot administratieve vereenvoudiging. Hoeveel reacties werden er reeds ontvangen? Op welke manier werden ze verwerkt?

De verklaringen van de eerste minister op VTM, in *Humo* en in *De Standaard* maken een heroriëntering van de rol van de regeringscommissaris noodzakelijk. Er blijft immers een fundamentele kritiek op de dubbele structuur. Enerzijds is er een regeringscommissaris met een kabinet van tien medewerkers, anderzijds werd een dienst Administratieve Vereenvoudiging opgericht met vijftien medewerkers. Deze duale structuur bemoeilijkt een eenduidige coördinatie van het proces van administratieve vereenvoudiging. Op basis van de *best practices* van de buurlanden lijkt het dan ook aan te bevelen de coördinatie onder te brengen bij één centraal goed

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *En ce qui concerne l'objectif de la diminution de 10% des charges administratives, je répondrai qu'on doit lire la déclaration gouvernementale comme la Bible. Autrement dit, une simplification acceptable doit être mise en chantier d'ici la date annoncée. La commissaire a préparé une sorte d'inventaire qu'elle présentera demain au Conseil des ministres. Elle contient la liste de ce qui a déjà été réalisé. Ce n'est bien entendu pas une percée définitive.*

Il existe peu d'instruments de mesure permettant de contrôler les progrès. L'Europe effectue des comparaisons et des classements. Les Pays-Bas ont partiellement développé une méthode toutefois fort coûteuse. Nous recherchons un procédé fonctionnel. Grâce à la méthode qui sera proposée demain au conseil des ministres, on peut calculer la diminution des charges dans un dossier particulier, mais pas dans l'ensemble de l'administration. Toutes les parties concernées ont donné leur accord pour l'utilisation de ce système.

De grands efforts doivent être accomplis afin de rendre plus claires les informations qui émanent de l'administration. Aujourd'hui, les formulaires que celle-ci adresse aux citoyens sont souvent totalement imbuables. On s'est déjà attaqué au problème de la lisibilité des formulaires destinés aux citoyens et aux entreprises. Il existe dans ce domaine un projet grâce auquel, chaque mois, dix formulaires sont améliorés.

Quant à l'utilisation par la Sécurité sociale des données dont elle dispose, une proposition sera faite demain. Elle prévoit que les données de l'administration peuvent être réclamées par différents services internes. La mise en place de ce guichet administratif, qui ne devrait pas avoir lieu avant six mois, implique que le parlement devra discuter du registre d'État et devra modifier une approche souvent crispée de la protection de la vie privée. Avec la déclaration électronique de la TVA, nous abordons la question de l'e-government. Le manager ICT travaille sous mon autorité mais puisque les technologies modernes de communication concernent la téléphonie, une concertation avec mon collègue Daems est nécessaire. Le projet a déjà fait des progrès mais je refuse de donner un calendrier. La déclaration électronique de la TVA sera définie comme une des priorités. Pour l'instant, l'administration concernée travaille afin que cette déclaration électronique devienne une réalité dès le premier

werkend apparaat dat onder de rechtstreekse bevoegdheid valt van de eerste minister. Een duidelijk mandaat en engagement van een sterke premier zijn cruciaal om de administratieve vereenvoudiging grondig aan te pakken.

Mijnheer de minister, ik doe deze suggestie omdat ik, samen met talrijke ondernemingen en burgers die een goed werkende overheid wensen, bezorgd ben over de goede afloop van dit dossier. Ik geef toe dat u op dit vlak al heel wat initiatieven hebt genomen. Ik verwijs onder meer naar de enquête, die heel wat reacties heeft uitgelokt. Ze betekent alleszins een stimulans voor de voortzetting van de politiek van openheid ten aanzien van de burger.

Ik heb u daarnet per vergissing aangesproken als "mijnheer de vice-eerste minister". Hoewel dit uiteraard een vergissing was, vind ik toch dat u die titel soms verdient.

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Op de eerste en naar zijn mening belangrijkste vraag in verband met de fameuze timing van de vooropgestelde doelstelling de administratieve lasten met 10% te verminderen, moet ik de heer Van Quickenborne antwoorden dat men het regeerakkoord moet lezen zoals men de bijbel leest. Het betreft een beeldspraak om te zeggen dat er tegen die datum een behoorlijke vereenvoudiging op gang moet zijn gebracht.

De regeringscommissaris heeft voor de ministerraad van morgen een soort inventaris opgesteld over wat in alle departementen gebeurd is. Daarin zitten naast initiatieven van de regeringscommissaris ook heel wat zaken die de minister die voor deze aangelegenheden bevoegd is heeft gerealiseerd. Er is duidelijk op verschillende vlakken een inspanning gedaan, al gaat het niet altijd om even belangrijke zaken.

Het is natuurlijk nog niet de definitieve doorbraak; die kan pas verwacht worden met de intrede van *e – government*.

Er bestaan zeer weinig meetinstrumenten om dit te controleren. Op Europees vlak is er een soort meetinstrumentarium waarbij men voornamelijk vergelijkt en een rangschikking maakt. In Nederland is een methodiek gedeeltelijk ontwikkeld, die vrij duur is en waarvan de kostprijs nu al boven de 100 miljoen ligt. Wij hebben gezocht naar een methodiek die bruikbaar is. Aan de hand van de methodiek die morgen aan de ministerraad wordt voorgesteld, kan men in een concreet dossier de lastenvermindering in kaart brengen. Het gaat dus telkens over een bepaald dossier; het is geen instrument om de administratieve lasten in hun geheel te meten. Over dit meetinstrument is een akkoord tot stand gekomen met het VBO en UNIZO. De betrokken partijen zijn wat dat betreft dus akkoord om de metingen op die manier te doen.

De derde vraag betreft de leesbaarheid, niet zozeer van de wetteksten maar vooral van de communicatie die van de administratie uitgaat.

Als de fiscus meedeelt dat hij je terugbetaalt, moet je op zijn minst lang school hebben gelopen en zeer klaar wakker zijn om dat te begrijpen. Je bent maar zeker als je het geld op je rekening krijgt. De formulieren die de overheid aan de burger voorlegt, zijn soms totaal ongenietbaar. Er werden grote inspanningen gedaan wat dit betreft. Ik denk bijvoorbeeld aan

janvier 2001. J'espère que la certification sera au point à ce moment-là. Le projet de loi relatif à cette matière contient un certain nombre d'erreurs et j'ai proposé des amendements au ministre des Affaires économiques. Toutefois, je n'ai pas besoin de ce projet car une directive européenne me permet de lancer un système de certification. Bien entendu, il faudra tenir compte du problème de l'analphabétisme. Un chapitre de la note sur l'e-gouvernement que je présenterai à la rentrée au gouvernement y est consacré.

Par ailleurs, de nombreux constructeurs ont abordé la dernière phase de développement d'un device. Il faut d'abord se pencher sur son coût et sur le tarif de son utilisation, pour l'instant encore relativement élevé. Cette discussion a aussi un impact sur le portefeuille de mon collègue Daems puisque certaines licences devront être attribuées. Pour celles qui concernent les UTMC, il existe deux options. Soit on octroie ces licences aux plus offrants, soit on établit une sorte de cahier des charges et on obtient un prix moindre. Cette seconde solution permet aux pouvoirs publics d'exercer une influence sur les prix réclamés aux consommateurs. Les deux options sont appliquées dans différents pays européens. Nous devons déterminer laquelle est la meilleure pour la Belgique.

La correspondance entre l'administration et le citoyen au moyen de lettres signées devra être limitée. Dès que le citoyen disposera d'une signature électronique certifiée, ce problème disparaîtra. L'administration devra adapter tous les textes dans lesquels une lettre signée est réclamée à charge de preuve.

Par ailleurs, un projet pilote sera mis en place en 2001 afin d'aider le citoyen à accomplir les différentes démarches administratives. Le Conseil des ministres a reçu des propositions concernant les moyens de paiement modernes. Il a aussi adopté, le 14 juillet, un projet simplifiant la procédure des marchés publics. Désormais, seule l'entreprise qui obtiendra l'adjudication devra fournir les documents nécessaires.

Pour la création d'un portail unique sur internet, je pense que le nombre ne joue aucun rôle. Des portails flamand, wallon, gantois ou bruxellois peuvent exister mais ils doivent suivre la même méthode, de manière à ce que le citoyen atteigne directement le service dont il a besoin.

Le budget prévu n'englobe pas le back office. Un portail ou un PKE exigent en effet un sérieux investissement car une grande partie de l'administration n'est toujours pas informatisée.

Bien entendu, la simplification ne se limite pas à l'installation d'une commissaire du gouvernement. Le plan Copernic aura des conséquences sur le process engineering. Les technologies de communication modernes offrent d'énormes possibilités de simplification, mais ceci n'est pas entièrement de la compétence de la commissaire. Ce n'est pas facile pour elle de remplir le rôle qui lui a été attribué.

de Rijksdienst voor Kinderbijslagen waar een extern bureau werd ingehuurd en inzake leesbaarheid van formulieren heel wat vooruitgang werd geboekt. De horizontale besturen moeten ertoe worden aangespoord de dienst voor de leesbaarheid te consulteren.

In een eerste fase wordt dus de leesbaarheid van de wetteksten nog niet aangepakt, wel de formulieren voor burgers en bedrijven waarvoor een project loopt dat elke maand de leesbaarheid van tien probleemformulieren aanzienlijk verbetert.

Voor wat het gebruik door de sociale zekerheid betreft van gegevens die reeds in haar bezit zijn, zal morgen een voorstel waarin tien processen zijn opgenomen, door de regering worden besproken. Volgens dit voorstel zullen gegevens, die binnen de administratie aanwezig zijn, intern door de verschillende diensten kunnen worden opgevraagd. De uitvoeringstermijn bedraagt minstens 6 maanden. Dit administratief loket impliceert dat het parlement in de komende maanden de discussie over het rijksregister zal moeten opengooien en de soms krampachtige privacy-benadering zal moeten wijzigen.

Met de elektronische BTW-aangifte belanden we bij de problematiek van het *e-gouvernement*. De ICT-manager staat onder mijn bevoegdheid. Vermits ICT verband houdt met telefonie, is overleg met het departement van collega Daems noodzakelijk. Het project is ver gevorderd maar over een timing wil ik nu niets kwijt. Er zal een onderscheid worden gemaakt tussen een technische verantwoordelijkheid, het ICT-management, en de inhoudelijke verantwoordelijkheid, want er moet ook voor een *back office* worden gezorgd. Bepaalde processen zullen als prioritair worden aangeduid. Zo zal de elektronische BTW-aangifte één van de eerste processen zijn, die in aanmerking komen. Momenteel is de bevoegde administratie de implementatie van het principe aan het uitwerken zodat deze elektronische aangifte met ingang van 1 januari 2001 een feit zal zijn. Ik hoop dat de certificering op dat ogenblik rond is. Het terzake ingediende wetsontwerp is op een aantal punten fout. Ik heb de minister van Economische Zaken dan ook een aantal amendementen voorgesteld. Maar in feite heb ik dit wetsontwerp niet nodig, vermits er een Europese richtlijn bestaat, op grond waarvan ik een certificatiesysteem kan lanceren. Ook de particuliere sector is overigens in dat verband vragende partij.

De elektronische BTW-aangifte zal dus een van de eerste toepassingen van *e-gouvernement* zijn.

Hiervoor is de heer Frank Robben verantwoordelijk, die tevens instaat voor de kruispuntdatabank van de sociale zekerheid. Het tweespan Verhulst-Robben zal dit proces volledig leiden. De juridische assistentie zal worden geleverd door professor Dumortier van de KUL, die zich dagelijks op Europees vlak met dergelijke zaken bezighoudt.

Natuurlijk maken mijn collega's hierover opmerkingen. Uit de vraag van de heer Van Quickenborne maak ik op dat collega Onkelinx heeft gesproken over een dreigend nieuw analfabetisme en over een nieuwe dualiteit in de maatschappij. Dit is inderdaad een zeer belangrijk probleem. In de gedetailleerde nota over de *e-gouvernement*, die ik na het reces aan de regering zal voorleggen, zal ik een hoofdstuk wijden aan het probleem van die drempel en dat dreigend

analfabetisme. De samenleving kan dit niet aanvaarden. Er zullen dus, zowel op het vlak van de hardware als op dat van de software, inspanningen moeten worden gedaan.

Dit brengt ons terug bij de *device*-discussie. Heel wat constructeurs zitten in de laatste fase van de ontwikkeling van een *device* of hebben er al een op de markt. Een eerste punt is dus de prijs van het *device*. Daaraan verbonden is het tarief voor het gebruik. De huidige tarieven zijn nog altijd relatief hoog. Deze discussie heeft ook een weerslag op de portefeuille van collega Daems omdat bepaalde licenties zullen worden toegekend. Voor de UMTC-licenties, die nu op de markt zullen komen, zijn er twee opties. Ofwel worden de licenties aan de hoogste bidders toegekend, ofwel wordt een soort lastenboek opgesteld waarin een aantal criteria naar voren wordt geschoven en waarbij de overheid een lagere prijs ontvangt. Het voordeel van dit laatste systeem is dat de overheid meer invloed kan uitoefenen op de prijs die aan de gebruiker wordt aangerekend, wat niet onbelangrijk is. Deze twee opties werden in verschillende Europese landen toegepast. We moeten nagaan wat het beste voor België is.

Ten tweede moet de angst voor informatica, die nog bij een groot deel van de bevolking aanwezig is, wordt weggenomen. Hierbij is de vorming belangrijk. Dit is onbetwistbaar een bevoegdheid van de gemeenschappen. We zullen met hen overleggen welke inspanningen ze in dit verband willen doen.

Dan kom ik bij het enige loket voor de bedrijven. Eenmaal het *e-government* is geïnstalleerd, moeten verschillende opties worden uitgewerkt. Iemand die een bedrijf opstart, kan dan de startersoptie kiezen waarbij hij onmiddellijk naar de juiste diensten wordt geleid. Dit behoort tot de eerste fase van het *e-government*. Ik verwijs in dit verband naar het Nederlandse startersloket.

Vervolgens is er de beperking van het gebruik van aangetekende brieven tussen de burger en de administratie. Zodra de burger over een gecertificeerde elektronische handtekening beschikt, is dit probleem van de baan. De aangetekende brief heeft dan geen zin meer omdat er niet langer problemen zijn met betrekking tot de bewijslast. De administratie zal alle teksten waarin een aangetekende brief als bewijslast wordt vereist, moeten aanpassen.

Wat betreft de hulp aan particulieren bij het vervullen van administratieve stappen denkt de commissaris aan een proefproject in 2001. Ik kan hierover vandaag echter geen uitsluitsel geven.

De ministerraad heeft al enkele concrete voorstellen ontvangen met betrekking tot de moderne betaalmiddelen. De minister van Financiën is bevoegd om terzake algemene maatregelen te treffen.

De ministerraad heeft op 14 juli een voorstel met betrekking tot de overheidsopdrachten goedgekeurd waarbij de procedure werd vereenvoudigd. De verklaring op eer blijft de basis ter vervanging van verschillende administratieve documenten. Alleen de firma die de gunning krijgt, zou alsnog de nodige bewijsdocumenten moeten leveren, en niet langer elke firma die aan de gunning deelneemt.

Dat is de essentie van de vereenvoudiging.

Met betrekking tot het uniek identificatienummer van ondernemingen werd een inventaris opgemaakt van de

identificatiebehoefte van de diverse administraties en zal een concreet voorstel worden uitgewerkt.

Ik doe opmerken dat bij de bespreking over de elektronische handtekening in de Kamer van volksvertegenwoordigers een merkwaardige discussie is ontstaan over de zogenaamde moeilijkheden voor de rechtspersonen. Ik begrijp het probleem echter niet. De huidige toestand hoeft niet te worden gewijzigd. Rechtspersonen worden nu immers ook vertegenwoordigd door fysieke personen. In deze discussie, die men verkeerdelijk is aangegaan, dreigt men dan ook vast te lopen, wat ik niet graag zou hebben, omdat dit alles zal vertragen.

De commissaris deelt me mee dat vereenvoudigingsambtenaren hebben meegewerkt aan de inzameling van basisgegevens, zoals de identificatiebehoefte, de inventaris van de gerealiseerde vereenvoudigingen – wat overigens morgen in de regering wordt besproken – en de mogelijkheid tot afschaffing van de aangetekende zending.

Wat de oprichting van een unieke portaalsite betreft, doe ik opmerken dat het aantal geen rol speelt. Voor mij mag er gerust een Vlaamse, Waalse, Gentse of Brusselse portaalsite zijn. Belangrijker is dat de burger bij de juiste overheidsdienst belandt, zodat hij niet eerst moet opzoeken wie bevoegd is. Als hierover een akkoord kan worden gesloten met gewesten en gemeenschappen, waarbij de steden eveneens betrokken zullen moeten worden, hoeft de burger zich geen zorgen meer te maken over de bevoegdheidsverdeling na deze stap van de staatshervorming. Dat bedoelen we met een unieke portaalsite. Er hoeft niet één portaal te zijn, maar daarentegen één methodiek, waardoor men op de juiste plaats terecht komt als men een van de portalen van de overheid virtueel binnenwandelt.

Wat het geraamde budget betreft, wijs ik erop dat ook de *back office* hierbij moet worden gerekend. Een portaal of een PKE vereisen inderdaad een investering, maar het op niveau brengen en uitbouwen van de *back office* zal miljarden kosten, aangezien grote delen van de administratie nog steeds niet geïnformatiseerd zijn.

In september zal overleg worden gepleegd met de gemeenschappen en de gewesten. De ICT-inspanningen worden gecoördineerd door de ICT-manager, die rechtstreeks onder mijn bevoegdheid ressorteert.

De regeringscommissaris deelt me ook mee dat het aantal reacties via de website waar de burger of ondernemer zelf voorstellen kan doen, zich beperkt tot enkele tientallen. Met andere woorden, ze heeft niet al te veel fanmail gekregen. Indien ze één administratie betreffen, worden ze aan de betrokken dienst doorgestuurd. Indien meerdere departementen in het spel zijn, coördineert de regeringscommissaris het initiatief.

Er is inderdaad een probleem geweest met de DAV, waardoor we hebben moeten ingrijpen. Hij werd rechtstreeks onder de bevoegdheid van de regeringscommissaris geplaatst om hem meer te aligneren. Deze probleemsituatie wordt nu dus geleidelijk aan rechtgezet.

Natuurlijk houdt de vereenvoudiging meer in dan de aanstelling van een regeringscommissaris. De heer Van Quickenborne verwijst naar het Copernicus-plan, dat uiteraard

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Le ministre considère l'accord gouvernemental comme une Bible, mais je lui signale que peu de gens croient encore à la Bible dans notre pays.*

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *On ne doit pas croire en l'accord gouvernemental, on doit le lire.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *J'espère que la plupart des objectifs de l'accord gouvernemental ne connaîtront pas une fin biblique. Ce texte contient des promesses et des chiffres. Je suppose qu'en juillet 1999, on en a beaucoup discuté et qu'on entend les respecter.*

Les réponses du ministre sont claires et concrètes. Ses intentions sont ambitieuses. Mais il peut constater avec moi que la nécessité d'une simplification administrative peut être résolue par l'implémentation d'un bon plan relatif à l'e-government. Reste alors à déterminer s'il ne serait pas plus intéressant de réorienter la mission de Mme André-Léonard et de lui confier la responsabilité de l'e-government.

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *Je n'y pense absolument pas. Je m'en chargerai moi-même car il s'agit aussi d'un sujet assez technocratique.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Mme André ne doit pas nécessairement remplir cette fonction. D'autres candidats ambitieux souhaitent certainement devenir commissaires du gouvernement. Le développement de l'e-government semble en tout cas plus important que la simplification administrative. Je retiens de la réponse du ministre que les initiatives spécifiques de Mme Léonard se limitent à un inventaire. Nous restons donc sur notre faim.*

J'en viens au nœud du problème. La Chambre a décidé de distinguer la signature automatique de l'autorité de certification. Un projet de loi a été déposé mais la directive européenne constitue une base juridique suffisante pour

ook gevolgen zal hebben voor de *proces engineering*, wat zal gebeuren onmiddellijk na het in functie treden van het nieuwe management. Het ICT-gebeuren heeft trouwens een enorme impact en biedt enorme mogelijkheden inzake vereenvoudiging, wat de regeringscommissaris niet volledig onder haar bevoegdheid of controle heeft. Het is dan ook niet gemakkelijk voor de regeringscommissaris om de rol te vervullen die haar is toebedeeld, maar geleidelijk aan komt alles op gang. Ik herhaal dat het meer omvat dan *process engineering* en ook meer verregaande resultaten zal boeken dan wat de regeringscommissaris alleen kan bereiken.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik neem akte dat de minister het regeerakkoord als een bijbel beschouwt. Bitter weinig mensen in ons land geloven echter nog in de bijbel.

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Men moet niet geloven in het regeerakkoord, men moet het lezen.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Steeds minder mensen praktiseren. Ik hoop dat de meeste zaken van het regeerakkoord geen bijbels einde zullen kennen. Het regeerakkoord doet nog andere beloftes – de minister maakt er een beetje een bocht omheen – en bevat ook concrete cijfers. Ik kan me voorstellen dat men in de warme julimaand van 1999 heeft gediscussieerd over de vraag of het regeerakkoord een cijfer moest bevatten of niet en dat men uiteindelijk besliste het erin te zetten, al was het maar om het streefdoel te kennen. Ik wil de minister niet vastpinnen op dat ene cijfer, maar als men iets 'becijfert' is het wel belangrijk ten minste in de buurt ervan uit te komen. Ik stel echter vast dat er op dat vlak nog niet veel is gebeurd. Ik hoor wel dat voor bepaalde concrete dossiers iets wordt gedaan en dat ziet er in elk geval goed uit.

De antwoorden van de minister blinken uit in duidelijkheid, dat geef ik toe. Zijn antwoorden zijn concreet en zijn plannen ambitieus. Tegelijkertijd moet hij met mij toch vaststellen dat de noodzaak van een administratieve vereenvoudiging grotendeels kan worden opgelost door het implementeren van een goed *e-government*-plan. Opnieuw rijst dan de vraag of het niet interessanter is de opdracht van mevrouw André-Léonard te heroriënteren en haar verantwoordelijk te maken voor *e-government*.

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Daar denk ik in geen geval aan. Ik zal dit zelf op me nemen, want dit is ook een vrij technocratisch onderwerp.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik wil ook niet zeggen dat mevrouw André noodzakelijk de functie moet vervullen. Er zijn ongetwijfeld nog andere ambitieuze kandidaten die regeringscommissaris willen worden. In elk geval lijkt het uitwerken van een *e-government* me een iets belangrijker opdracht dan de administratieve vereenvoudiging. Het is maar een suggestie.

Uit het antwoord van de minister maak ik in elk geval op dat de specifieke initiatieven van mevrouw André-Léonard niet veel verder gaan dan een inventaris. Dat laat ons op onze honger.

développer l'une et l'autre. Il importe que la loi règle au plus vite cette autorité. Je m'inquiète du prix à payer pour de tels certificats.

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *Les certificats d'identité pourraient être gratuits, à condition que nous convertissions les cartes d'identité en ce sens. Par contre, nous devons continuer à faire payer les certificats attestant de la qualité des personnes. Ceux-ci viendraient s'ajouter aux cartes d'identité.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Cela me paraît être une piste de réflexion intéressante.*

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *Bien entendu, nous ne pouvons pas transformer toutes les cartes d'identité en deux mois. Nous devons développer un système transitoire. Nous devrions cependant pouvoir aboutir à une smart card qui remplacerait la carte d'identité.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Et au moyen de laquelle ont pourrait aussi payer ?*

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *C'est en effet une possibilité. Reste à déterminer les informations qui figureront sur cette carte. Je sais que Banksys est intéressé par le système.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Je suis absolument d'accord avec les propos du ministre relatifs à l'analphabétisme.*

J'ai aussi posé cette question, la semaine dernière, au ministre des Télécommunications, à l'occasion de ma demande d'explications relative aux UTMS. Or, j'ai lu aujourd'hui dans le journal que Rotschild, la banque d'affaires qui assiste le ministre Daems dans ce dossier, considère que ce ne sont que des sornettes.

Nous devons organiser une sorte de concours de beauté en mettant l'accent sur la qualité et sur le service universel beaucoup plus que sur les prix. En effet, seules les personnes bénéficiant de revenus élevés peuvent se permettre un UTMS.

M. Daems est probablement en train de digérer ce dossier. Après avoir plaidé uniquement pour une vente aux enchères, il considère maintenant qu'il doit commencer par un petit concours de beauté. J'espère qu'avec l'aide du ministre Van

Ik kom nu tot de kern van de zaak. De Kamer heeft de elektronische handeling en de certificatie-autoriteit van elkaar losgekoppeld. Er wordt terzake een ontwerp ingediend. De bestaande Europese richtlijn is voor mij een voldoende juridische basis om een en ander inderdaad te ontwikkelen. Het is belangrijk dat we zo snel mogelijk die certificatie-autoriteiten wettelijk regelen. Ik ben enorm bekommerd om de prijs die voor dergelijke certificaten wordt betaald. Voor een authenticiteitscertificaat tel je toch al snel per jaar 20 euro neer.

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – We zouden er bijvoorbeeld aan kunnen denken de certificatie van de identiteit gratis te maken, indien we de identiteitskaart in die zin converteren. Een hoedanigheidscertificaat moeten we dan wel blijven aanrekenen. Een hoedanigheidscertificaat kan bijvoorbeeld aangeven dat ik gerechtigd ben te tekenen namens een bedrijf of administratie ten belope van 5 miljoen. Dit certificaat komt dan bovenop mijn identiteitscertificaat. Het lijkt me logisch dat we voor hoedanigheidscertificaten geld blijven vragen, zoals nu, maar dat we identiteitscertificaten gratis maken.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Dat lijkt me een interessant denkspoor.

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Natuurlijk kunnen we alle identiteitskaarten in twee maanden tijd niet vervangen en moeten we een tussensysteem uitwerken. Uiteindelijk zouden we echter moeten komen tot één *smart card* die je identiteitskaart is.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Waarmee men dan ook kan betalen?

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Dat is inderdaad een mogelijkheid. De vraag zal zijn welke informatie er allemaal op die kaart wordt aangebracht en hoeveel ruimte er wordt gelaten voor andere informatie. Ik weet dat Banksys de oefening al maakt en geïnteresseerd is om in dat systeem in te stappen. Banksys is trouwens al ver geëvolueerd en heeft een zeer vergaand beveiligingssysteem.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik kan het helemaal eens zijn met wat de minister zei over het analfabetisme. Als ik even uithaalde naar minister Onkelinx, dan was dat alleen omdat ze op het terrein van de vorming grootse plannen pleegt te maken...

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Misschien is dat gewoon een oude liefde.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Inzake het analfabetisme vind ik de opmerkingen van de minister zeer terecht. Deze kwestie heb ik vorige week ook al aangekaart tijdens mijn vraag om uitleg aan de minister van Telecommunicatie over de UMTS. Ik las vandaag nog in de krant dat Rotschild, de zakenbank die minister Daems in dat dossier bijstaat, dat allemaal flauwekul vindt, aangezien de hoge prijzen toch niet doorgerekend worden aan de consument.

den Bossche, nous réussirons à faire passer la qualité avant le prix.

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *Nous devons approfondir cette question, y compris au sein du gouvernement. Peut-être devons-nous développer un système hybride ? La qualité, l'accessibilité et la tarification sont des éléments importants mais ce serait folie de ne pas tenir compte du prix. Si on tire les prix à la hausse en créant une situation de surenchère, les entreprises concernées devront déboursier davantage. Le prix réclamé aux utilisateurs sera donc plus élevé. C'est une aubaine pour le trésor public mais je préfère une rentrée d'argent moindre et une plus grande accessibilité.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Concernant les UTMS, j'espère que la proposition relative au service universel dans le domaine de la mobilophonie garantira à chacun l'accès à un paquet de services minimum, notamment lorsqu'il s'agit d'accéder à l'e-government grâce au téléphone.*

Mijn bekommernis is dezelfde als die van minister Van den Bossche. We moeten gaan naar een soort beauty contest, met nadruk op de kwaliteit en op universele dienstverlening, veeleer dan op de prijzen. Wie kan zich immers een UMTS veroorloven? Dat zijn toch allemaal mensen met een zeer hoog inkomen. De digitale dualisering zou nog veel groter kunnen zijn.

Minister Daems is dat dossier blijkbaar nog aan het verteren. In het begin pleitte hij alleen voor een veiling, nu ziet hij al in dat het moet beginnen met een kleine beauty contest om uiteindelijk uit te lopen in een veiling. Ik hoop dat ik met de steun van minister Van den Bossche nog een stap verder zal geraken en dat we erin slagen om kwaliteit boven de prijs te zetten. Als we die boodschap aan de markt kunnen meegeven, betekent dat een enorme verbetering.

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Ik kan de redenering van de heer Van Quickenborne helemaal volgen. We moeten die kwestie nog verder uitdiepen, ook binnen de regering. Misschien moeten we een hybride systeem ontwikkelen, dat tussen de twee in hangt. De kwaliteit, de bereikbaarheid en de tarifiëring zijn daarvan belangrijke elementen. Natuurlijk is het dwaas te denken dat die niet in de prijs zullen worden doorgerekend. Als je echter de prijs tot een maximum opdrijft door een opbodsituatie te creëren, dan kan je als overheid wel miljarden binnenhalen, maar die komen niet uit de hemel gevallen, die moeten door de betrokken bedrijven worden betaald. Die moeten bovendien de nodige investeringen doen om die producten te rendabiliseren. Ik vrees dat in een land als België dat niet zonder gevolg zal blijven voor de prijzen en dat dit dan weer in het nadeel zal uitdraaien van de meest kwetsbare groepen. Aangezien die altijd al minst toegang hebben tot de wereld van de informatica, zullen zij bij deze hogere tarieven helemaal uit de boot vallen, ook al biedt je hen de devices nog gratis aan. Vanuit deze bekommernis moeten we de twee aspecten heel goed tegen mekaar afwegen. Voor de schatkist is het natuurlijk een leuke meevaller wanneer die vijftig à zestig miljard kunt opstrijken waarmee je de schuldenlast kunt verminderen. Dat is leuk, maar persoonlijk kies ik toch voor wat minder inkomsten met een grotere bereikbaarheid van het hele e-gebeuren.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Wat betreft de UMTS verwacht ik dat het voorstel inzake de universele dienstverlening voor de mobilofonie een belangrijk element wordt: iedereen moet het toegangsrecht hebben tot een beperkt dienstenpakket, zeker wanneer het bijvoorbeeld gaat om e-government via de telefoon.

Ik sluit af met de algemene bemerking dat ik de initiatieven van de minister inzake e-government met veel belangstelling volg en tegemoet zie. Blijkbaar is hij ook bereid tot een debat in het parlement. Er zijn verschillende collega's senatoren die daar echt aan willen meewerken, die internet en ICT als heel belangrijke zaken zien. Vele andere collega's zijn op het ogenblik misschien veel minder geïnteresseerd, maar ook zij zullen daar over vijf jaar in meegetrokken worden, omdat iedereen daar dan over zal spreken.

De minister neemt in deze kwestie nu al het voortouw. Ik wens hem daarvoor van harte proficiat.

– L'incident est clos.

**Demande d'explications de
Mme Iris Van Riet à la ministre de la
Protection de la consommation, de la Santé
publique et de l'Environnement sur
«l'élaboration d'une stratégie efficace pour
l'identification et la lutte contre les
substances suspectées d'influer sur le
système hormonal des hommes et des
animaux» (n° 2-212)**

Mme Iris Van Riet (VLD). – Un projet de rapport de la commission de l'environnement, de la santé publique et de la politique des consommateurs du Parlement européen estime préoccupante la présence dans l'environnement de substances influant sur le système hormonal. Il préconise de prendre des mesures immédiatement au nom du principe de précaution.

La Commission européenne prévoit d'établir la liste des substances suspectes avant la fin 2000. Le Parlement européen s'inquiète de la recrudescence de certains cancers ainsi que de l'augmentation de la stérilité. Il apparaît de plus en plus clairement que ces problèmes sont liés à l'environnement. Ces substances se retrouveraient dans l'eau potable via les eaux de surface.

La ministre confirme-t-elle la gravité de la situation ? Où en est la lutte contre ces substances dans notre pays ? A-t-on l'intention d'appliquer le principe de précaution ? Dans l'affirmative, quelles mesures envisage-t-on ?

– Het incident is gesloten.

**Vraag om uitleg van mevrouw Iris Van Riet
aan de minister van Consumentenzaken,
Volksgezondheid en Leefmilieu over «het
uitstippelen van een doeltreffende strategie
voor de identificatie en de aanpak van
stoffen waarvan vermoed wordt dat ze de
hormoonhuishouding van mensen en in het
wild levende dieren ontregelen» (nr. 2-212)**

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – In een ontwerpverslag van de commissie Milieubeheer, Volksgezondheid en Consumentenbeleid over de mededeling van de Europese Commissie aan de Raad en het Europees parlement wordt gesteld dat de aanwezigheid van hormoonontregelende stoffen in ons leefmilieu verontrustend is. De situatie lijkt ernstiger te zijn dan algemeen wordt aangenomen.

In het ontwerpverslag staat onomwonden het volgende: "De (mogelijke) gevolgen van hormoonontregelaars voor gezondheid en voortplantingsvermogen van mens en dier zijn schrikbarend. Hoewel onze kennis onvolledig is, zijn er niettemin zo veel aanwijzingen dat er effecten optreden en dat er samenhangen bestaan, dat hier en nu iets moet worden gedaan".

In het ontwerpverslag wordt aangedrongen op onmiddellijke maatregelen op basis van het voorzorgsbeginsel.

In zijn ontwerpresolutie steunt het Europees parlement de strategie van de Commissie om voor eind 2000 een lijst op te stellen van stoffen waarvoor het vermoeden bestaat dat zij de hormoonhuishouding ontregelen en verzoekt het de Commissie de op deze lijst voorkomende stoffen te identificeren waartegen op basis van het voorzorgsbeginsel moet worden opgetreden zonder verdere tests af te wachten.

Het Europees Parlement is sterk verontrust over het toenemend aantal gevallen van borstkanker en kankers van de voortplantingsorganen, over lagere spermaconcentraties en andere ziekten die in verband kunnen worden gebracht met stoffen die de hormoonhuishouding ontregelen.

In ons land worden zowat 15% van alle paren met problemen van onvruchtbaarheid geconfronteerd. Dat is tweemaal zoveel als ongeveer 20 jaar geleden.

De hypothese dat die verschijnselen een milieugebonden oorzaak hebben, wordt steeds verder onderbouwd door wetenschappers, zowel op Vlaams als mondiaal niveau.

Een tweetal jaren geleden werd in het Vlaams Parlement een debat gehouden en een resolutie aangenomen omtrent deze problematiek. Toen reeds werd aangedrongen op maatregelen.

Onderzoekers van de Endocrine Modulator Research in Gent - een consortium van verschillende laboratoria - komen tot volgend besluit: "Epidemiologie en allerlei proefondervindelijk onderzoek suggereren dat er iets fout gaat in de relatie tussen het chemisch vervuilde milieu en het hormoonevenwicht van mens en dier. Uit overwegingen van zorgvuldigheid moeten maatregelen worden genomen om blootstelling aan verdachte stoffen zoveel mogelijk te

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Le problème des substances influant sur le système hormonal n'est connu officiellement que depuis 1991. Ces substances attaquent le système reproducteur des animaux et des humains. Leurs effets se font déjà sentir à de très faibles concentrations. Ces substances peuvent en outre, en se combinant, renforcer leur action.*

Les données relatives à la concentration de certaines de ces substances dans nos cours d'eau sont plutôt rassurantes. Mais ces substances peuvent déjà être actives à des concentrations non détectables.

La résolution du Parlement européen est très importante. La Belgique devra apporter sa contribution aux différents niveaux de pouvoir. Malgré les réticences de l'industrie chimique, nous devons prendre dès maintenant les mesures qui s'imposent.

vermijden”.

Het is niet uitgesloten dat de hormoonontregelende stoffen via het oppervlaktewater en de winning van drinkwater uit het oppervlaktewater in het drinkwater terecht komen. Gelukkig is er nog geen reden tot paniek, maar er moet toch dringend een doeltreffende strategie worden uitgestippeld voor de stoffen die de hormoonhuishouding van mensen en in het wild levende dieren kunnen ontregelen.

Bevestigt de minister de ernst van de situatie?

Hoever staat ons land met het terugdringen van deze ontregelende stoffen?

Is het de bedoeling het voorzorgsbeginsel in deze materie toe te passen en zo ja, aan welke maatregelen wordt gedacht?

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Het probleem van de hormoonversturende stoffen is pas vrij recent bekendgeraakt. In 1991, een historisch jaar op dat vlak, was er de *wingspread declaration* in de Verenigde Staten. Een aantal experts erkenden daarbij het bestaan van hormoonversturende stoffen, aanvankelijk alleen in de dierenwereld, later ook bij de mens.

Hun vaststellingen zijn onrustwekkend. Een aantal stoffen gaan zich gedragen als pseudo-oestrogenen waardoor de hormonenhuishouding en de voortplantingsfuncties van dieren en mensen worden aangetast. Effecten op milieu en gezondheid treden op bij zeer lage concentraties, zelfs bij concentraties die ver beneden de wettelijke normen liggen, die overigens zijn afgestemd op de vraag of stoffen kankerverwekkend zijn. Niemand had ooit gedacht dat heel lage concentraties een effect op de hormonenhuishouding zouden kunnen hebben. Een andere belangrijke vaststelling betreft het synergetische effect of het gevolg van samenwerking van stoffen. Dat synergetisch effect waarbij stoffen elkaars werking versterken of vermenigvuldigen, is niet te voorspellen. De meest onrustwekkende vaststelling betreft de pre- en postnatale effecten, zowel bij dieren als bij mensen. Eén dosis van een gevaarlijke stof kan fataal zijn voor de ontwikkeling van een foetus.

Door het effect van lage dosissen moeten we ons denken rond chemische hygiëne en milieuhygiëne herzien. Dat probleem heeft al aandacht gekregen in de Wereldgezondheidsorganisatie, het Europees parlement en het Vlaams parlement, maar er zijn nog maar weinig concrete gevolgen aan gegeven. Mevrouw Van Riet heeft al gewezen op de aanwezigheid van de versturende stoffen in het water. In gesprekken over deze problematiek met professor Comhaire van de Universiteit Gent wees hij mij op het “cynische” effect van bepaalde stoffen in wasmiddelen. Zo wordt alkylfenolpolyetoxilaat door de werking van zuiveringsinstallaties afgebroken en omgezet in kankerverwekkende benzenen en monylfenolen. Deze monylfenolen zouden bovendien hormoonversturend werken. De vraag is dan ook in welke concentraties deze stoffen in onze waterlopen aanwezig zijn. Het is juist dat we hun aanwezigheid in het water enigszins moeten relativeren. De gegevens betreffende de aanwezigheid van monylfenolen en andere chloorhoudende pesticiden met endocriene effecten in het drinkwater, in het water waaruit drinkwater wordt gewonnen en in het oppervlaktewater in het algemeen, zijn tamelijk geruststellend. Anderzijds hebben deze stoffen al een

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Nous ne pouvons nous contenter d'une approche à long terme. Ce problème nécessite une réaction à court terme. Il convient en outre de l'aborder au niveau international, ce qui ne signifie pas que nous ne puissions pas prendre de mesures en Belgique.*

Le Conseil de l'environnement du 30 mars a décidé de traiter cette problématique dans le cadre de l'OCDE et des Nations unies. Nous n'attendons pas les résultats qui n'arriveront que dans quelques années. Nous élaborons une liste tenant compte de l'interaction des substances.

La Belgique préside avec le Danemark une commission chargée de trouver une solution pour la dioxine et le furane.

Nous informons également la population. À ce sujet, j'ai diffusé avec Mme Dua un communiqué de presse qui, outre une liste des substances n'apparaissant pas dans l'eau potable, mentionnait les initiatives prévues aux niveaux fédéral et international. Cette dernière information n'a malheureusement été relatée de manière exacte que par quelques journaux.

J'en arrive aux mesures à prendre. Il est nécessaire de mieux réglementer, voire d'interdire certaines substances. Si par exemple les peintures ne contiennent plus de TBT en 2003, ce sera grâce au gouvernement actuel.

L'Italie est en train de développer des méthodes permettant de mieux connaître les effets indirects de ces substances.

On distingue généralement l'analyse de risque, qui consiste à mesurer le danger intrinsèque d'une substance, et la maîtrise de risque, consistant à imposer des mesures limitant le risque reconnu. La première phase doit mieux tenir compte des interactions ainsi que des effets à long terme et à faible dose. L'industrie fait pression pour saper le principe de précaution. Il ne faut pas empêcher le progrès, mais il faut pouvoir intervenir si l'on constate l'existence de risques.

La Belgique joue un rôle de précurseur au plan international. Nous soutenons par exemple l'éviction progressive de ces substances dangereuses auprès de l'OSPAR ; nous avons plaidé pour une réglementation sévère au niveau du PNUE concernant les produits organiques persistants.

Notre savoir-faire en matière de dioxine et de furane est en outre reconnu au niveau international.

invloed bij zeer lage concentraties, die dikwijls beneden de detectielimiet liggen. Daarom moet dit probleem op de voet worden gevolgd. De resolutie die hierover in het Europees parlement is aangenomen, is heel belangrijk. In de resolutie wordt gesteld dat er verder onderzoek moet gebeuren. België zal op de verschillende bestuurlijke niveaus daartoe zijn bijdrage moeten leveren. Als we echter nagenoeg zeker zijn van de hormoonverstorende effecten, dan is het niet nodig om bijkomende tests te wachten om maatregelen te nemen. Natuurlijk dringt de chemische industrie aan op verder onderzoek in de hoop de definitieve conclusies daarmee uit te stellen. Er worden nu ongeveer 560 stoffen op Europees niveau gescreend. Van een aantal van deze stoffen weten we zo goed als zeker dat er een risico bestaat. Voor die stoffen moeten we dan ook durven optreden.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Voor deze ernstige problematiek kunnen we ons niet tevreden stellen met een aanpak op lange termijn. Ook op korte termijn moeten er oplossingen komen. Mensen kunnen immers op allerlei manieren met deze hormoonontregelende stoffen in contact komen: via de voeding, via directe blootstelling in werksituaties, via sommige kunststoffen zoals verven enzovoort.

Het gaat om een manifest grensoverschrijdend probleem dat uiteraard op internationaal niveau moet worden aangepakt. Daarmee bedoel ik niet dat we in België geen maatregelen kunnen nemen. Om resultaten te boeken is er echter wel een internationale aanpak nodig.

De Milieuraad van 30 maart heeft een reeks duidelijke opdrachten gegeven aan de Europese Commissie. Zo werd de opdracht gegeven om bijkomend onderzoek te verrichten inzake detectie. Er werd immers vastgesteld dat sommige detectiemethodes die aanvankelijk als afdoend werden beschouwd, eigenlijk onvoldoende scherp registreren. Daar werd eveneens afgesproken om de problematiek niet alleen Europees aan te pakken, maar ook in het kader van de OESO en van de VN.

Er moeten zeker maatregelen komen op korte termijn. Er wordt dus niet gewacht worden op onderzoeksresultaten die pas over enkele jaren beschikbaar zullen zijn.

Er wordt gewerkt aan het opstellen van een lijst van alle stoffen die als hormoonontregelend moeten worden beschouwd. Aanvankelijk was het onderzoek te veel geconcentreerd op bepaalde groepen van producten en werd te weinig rekening gehouden met de synergie tussen bepaalde producten.

Op Europees niveau lopen er momenteel 16 onderzoeksprojecten, goed voor een bedrag van 11 miljoen euro. Eind 2000 moet daarover uitsluitsel worden gegeven.

Voor de internationale coördinatie heeft de Europese Unie contacten gelegd met de OESO en de VN om afspraken te maken over deze stoffen.

In juni 1998 heeft de United Nations Economic Commission for Europe een protocol geëist inzake de persistente organische verontreinigende stoffen, de zogenaamde POP's, dat door de Europese Unie werd ondertekend. De Europese Unie heeft voorts geëist dat daarrond verder zou worden

On ne constate actuellement pas de traces de substances influant sur le système hormonal dans l'eau potable. Nous subissons aujourd'hui les conséquences des exceptions à la norme qui ont été accordées avant 1996.

Il convient de poursuivre les efforts à tous les niveaux de pouvoir.

gewerkt in het kader van de UNEP.

In het kader van het OSPAR-verdrag met betrekking tot de bescherming van het mariene milieu in de noordoostelijke Atlantische oceaan werden ook afspraken gemaakt over een aantal maatregelen met betrekking tot voornoemde stoffen.

Op grond van onze ervaring van vorig jaar met de dioxine en het furaan heeft België samen met Denemarken het covoorzitterschap gekregen van een commissie die een oplossing moet zoeken voor deze twee stoffen.

Voorts werden er op Europees niveau afspraken gemaakt over de voorlichting van de bevolking. Voorlichting betekent niet wegstoppen alsof er geen probleem is, maar wel de stand van zaken duidelijk aangeven en uitleggen waaraan wordt gewerkt en waar men wil uitkomen. In dat verband heb ik het betreurd dat de persmededeling die ik samen met minister Dua heb verspreid, onvolledig is weergegeven. In die mededeling hebben we niet alleen gezegd welke stoffen gelukkig niet in het drinkwater voorkomen, maar ook welke initiatieven op federaal en internationaal vlak worden gepland. Die werden gewoon onvermeld gelaten, alsof het probleem van het drinkwater het enige was.

Slechts enkele kranten hebben onze mededeling juist weergegeven.

Ik kom dan bij de beleidsmaatregelen. Sommige verdachte stoffen zijn al aan een regelgeving onderworpen, maar niet noodzakelijk aan regels die met de hormoonverstorende werking te maken hebben. We vinden het alleszins noodzakelijk bepaalde stoffen op korte, middellange en lange termijn beter te reglementeren of misschien zelfs te verbieden. Ik verwijs naar het verbod op het gebruik van TBT in verven, een zaak waarin België als klein land het voortouw heeft genomen. We zijn daarin gevolgd door de Internationale Maritieme Organisatie en later door verschillende grote landen in de Europese Milieuraad. Als TBT vanaf 2003 niet meer in verven zal voorkomen, dan is dat dankzij de huidige Belgische regering.

Bepaalde stoffen hebben soms indirecte effecten die op korte termijn niet waarneembaar zijn. Deze indirecte gevaren moeten duidelijker in beeld worden gebracht. Hierbij speelt het gebrek aan kennis een grote rol. Er worden thans in een hoog tempo onderzoekmethododes ontwikkeld. Ik benadruk hier de rol van Italië dat een methodologie ontwikkelt om de indirecte gevaren beter in kaart te brengen. Traditioneel maakt men voor de gevaarlijke stoffen een onderscheid tussen de risicoanalyse en de risicobeheersing. In de risicobeoordelingsfase beoordeelt men via bepaalde methododes het gevaar van een stof door zijn intrinsieke of mogelijke intrinsieke eigenschappen. In de fase van de risicobeheersing worden dan maatregelen opgelegd om het erkende risico te beperken.

We zijn van oordeel dat er in de fase van de risicobeoordeling nogal wat lacunes zijn die dringend moeten worden weggewerkt en dat de risicobeoordeling moet worden herzien. Er moet meer rekening worden gehouden met de synergetische effecten, de effecten op lange termijn en de effecten bij lage dosissen. We hebben in de Europese Unie in verband hiermee enkele maanden geleden nog een hard gevecht moeten leveren. Er bestaat daar een enorme druk om het voorzorgsprincipe uit te hollen. Sommigen willen zelfs

maar een beperking opleggen als de schadelijke gevolgen voor honderd procent bewezen zijn. De industrie is een felle tegenstander van het voorzorgsprincipe en tal van groepen die bij die industrie aanleunen, pleiten bij de politici voor een verzwakking van het voorzorgsprincipe. Een te maximalistisch ingevuld voorzorgsprincipe kan niets meer mogelijk maken, maar als anderzijds ernstige gevolgen voor de gezondheid waargenomen zijn, moet het voorzorgsprincipe kunnen spelen. In de conclusies van de Milieuraad heeft België aangedrongen op een correcte invulling van het voorzorgsprincipe. We hebben gesteld dat vernieuwing en vooruitgang niet mogen worden uitgesloten, maar ook dat bij de vaststelling van bepaalde risico's een beperking moet kunnen worden opgelegd.

België vervult een voortrekkersrol op de verschillende internationale fora. Ik verwijs niet enkel naar de Europese instellingen, maar naar de rol die we spelen in de Internationale Maritieme Organisatie en binnen OSPAR, waar we het uitfaseerbeleid van die gevaarlijke stoffen ondersteunen. Het uitfaseren van een aantal chemische stoffen is volop aan de orde. Op dat vlak zullen er ongetwijfeld beslissingen worden genomen.

Bij de onderhandelingen over het verdrag op POP's – persistente organische producten – heeft België een belangrijke inbreng gehad en hebben we gepleit voor een stringente regelgeving op het niveau van het UNEP of United Nations Environment Program.

We hebben bovendien een internationaal erkende knowhow opgebouwd in verband met dioxines en furanen. Op het Belgisch niveau zijn momenteel al heel wat hormoonontregelaars gereguleerd of verboden. Zo zijn onder meer Aldrin, Chlordane, Endrin en Toxafeen niet meer toegelaten in fytofarmaceutische producten.

De heer Malcorps heeft de jongste jaren verscheidene vragen gesteld over de kwaliteit van het drinkwater. Op het ogenblik kunnen er geen sporen worden geconstateerd van hormoonontregelaars in drinkwater. Volledigheidshalve wil ik hieraan toevoegen dat er vóór 1996 herhaaldelijk uitzonderingen op de bestaande norm werden aangevraagd omdat het water na de zuivering nog te veel vervuulende elementen bevatte. Op dit vlak plukken we nu al de vruchten van het terughoudende beleid inzake toegelaten stoffen. Anderzijds wordt het drinkwater onderworpen aan strenge controles op de aanwezigheid van hormoonontregelaars. De inspanningen op dit vlak moeten worden voortgezet, zowel op gewestelijk en federaal als op internationaal niveau. Zeeën en lucht zijn immers niet aan landsgrenzen gebonden. Zelfs het regenwater bevat schadelijke stoffen ingevolge de achtergrondvervuiling in de lucht.

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – Ik dank de minister voor haar degelijk en grondig antwoord.

Ik stel met genoegen vast dat de regering zich er niet toe beperkt hier en daar wat bij te schaven, maar dat ze deze belangrijke problematiek op een gecoördineerde en geïntegreerde manier aanpakt.

Een scenario-rapport van MIRA-2000 vermeldt duidelijk dat het met de huidige methodes van waterzuivering niet mogelijk is de hormoonontregelaars op doeltreffende wijze te verwijderen of onschadelijk te maken. Dat probleem moet dus

Mme Iris Van Riet (VLD). – *Je me réjouis de l'approche coordonnée et intégrée du gouvernement.*

On ne peut actuellement neutraliser les substances en question. Il faut donc suivre ce problème de près.

Je me félicite que des mesures soient prises pour informer la population, notamment au moyen de l'étiquetage.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le problème aigu du sida» (n° 2-207)

Mme Sabine de Bethune (CVP). – Récemment, ONUSIDA, le programme de lutte contre le sida des Nations unies soulignait dans son rapport Report on the global HIV/Aids epidemic, les ravages que le sida fera encore à l'avenir.

Dans la préface du rapport, le Professeur Peter Piot indique que le sida est sans aucun doute à la base d'une énorme crise de développement et représente même dans certains pays un problème de sécurité. Il s'agit d'une des plus grandes épidémies jamais connues.

Je poserai aussi une question au secrétaire d'État Boutmans pour qu'il fasse le point de la situation de l'épidémie en Afrique mais je pense qu'il convient aussi d'évoquer la situation dans notre pays. Le virus n'épargne pas les pays riches et le rapport d'ONUSIDA nous met en garde contre l'autosatisfaction. Il souligne qu'au début de l'épidémie, lorsque des services d'information et de prévention furent mis à la disposition de la population, il y eut une forte diminution des comportements à risque et des rapports sexuels non protégés dans de nombreux pays. Il semble cependant que maintenant, il y ait une recrudescence de ces comportements, que l'existence de meilleures thérapies ait un impact négatif sur le sens des responsabilités et que l'usage du préservatif soit en diminution.

Les chiffres publiés par le service d'épidémiologie de l'Institut scientifique de Santé publique sont très inquiétants surtout quant au nombre de séropositifs.

Le rapport comporte aussi des chiffres positifs. Le nombre de cas de sida diminue depuis 1992. C'est dû aux nouvelles thérapies administrées aux séropositifs. Il est positif que le nombre de cas de transmissions de la maladie de la mère à l'enfant continue à diminuer. Cela prouve le succès des actions de prévention et montre que le traitement des mères séropositives est efficace.

C'est l'augmentation significative du nombre des séropositifs ces deux à trois dernières années qui m'inquiète le plus. Les raisons en sont peut-être évidentes : la diminution de la mortalité et l'amélioration des médicaments qui retarde le déclenchement de la maladie. Une nouvelle génération apparaît qui est peut-être moins sensibilisée car elle a l'impression que la maladie est devenue curable et donc moins mortelle.

van dichtbij gevolgd worden.

Het verheugt mij dat er maatregelen zullen worden genomen om de bevolking op een degelijke manier voor te lichten. Een resolutie van het Europees Parlement dringt aan op een soort etikettering. Kan een dergelijke maatregel worden overwogen voor producten die hormoonontregelende stoffen bevatten, zodat de bevolking wordt ingelicht over de mogelijke gevolgen ervan?

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de acute aidsproblematiek» (nr. 2-207)

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Onlangs waarschuwde UNAIDS, het aidsprogramma van de Verenigde Naties in het Report on the global HIV/Aids epidemic van juni 2000 voor de "ravage" die aids nog zal aanrichten. In de voorbije dagen vond eveneens de internationale aidsconferentie plaats in Durban, Zuid-Afrika. In het voorwoord bij het rapport onderstreept professor Peter Piot dat aids vandaag zonder twijfel een enorme ontwikkelingscrisis veroorzaakt en in sommige delen van de wereld zelfs een veiligheidscrisis. Aids zou één van de grootste epidemieën ooit geworden zijn.

Ik zal straks ook een vraag stellen aan staatsecretaris Boutmans om de aidsepidemie in Afrika aan te kaarten, maar ik vind het ook gepast om stil te staan bij de evolutie van de ziekte in eigen land. Immers, ook de rijkere landen blijven niet gespaard van het aidsvirus. Het Report on the global HIV/Aids epidemic waarschuwde dan ook voor zelfgenoegzaamheid. Het UNAIDS-rapport onderstreept dat bij het begin van de epidemie, toen informatie- en preventiediensten ter beschikking werden gesteld voor de meerderheid van de bevolking, het risicogedrag en de onbeschermd seksuele contacten fors afnamen in meerdere landen en dat het aanbod van advies inzake reproductieve gezondheidszorg, aids en preventiediensten toenam. Maar vandaag zouden er tekenen zijn dat het risicogedrag opnieuw toeneemt en dat het bestaan van betere therapieën de eigen verantwoordelijkheidszin inzake het condoomgebruik sterk doet afnemen.

Ik heb de voorbije dagen onder andere het laatste semestriële rapport gelezen van het Wetenschappelijk instituut van volksgezondheid, dienst Epidemiologie, dat de toestand schetst in december 1999. De daarin gepubliceerde cijfers zijn eerder onrustwekkend, vooral wat het aantal HIV-infecties betreft. Tussen 1993 en 1997 daalde het aantal infecties gestaag, maar sinds 1997 stijgt het aantal HIV-infecties in ons land. In 1997 waren er 58 nieuwe infecties per maand; in 1999 zijn er dat 66. Dit betekent dus een toename van 15%, wat toch niet min is.

In dat rapport zitten ook een aantal positieve cijfers, met name over het aantal aidsgevallen, dat sinds 1992 in belangrijke mate afneemt. Dat is uiteraard te wijten aan de nieuwe therapieën voor HIV-geïnfecteerden, waardoor de evolutie van de ziekte wordt uitgesteld. Het is zeer positief dat het

Je voudrais tout d'abord savoir quelles initiatives le gouvernement fédéral envisage pour endiguer l'épidémie dans notre propre pays.

La ministre peut-elle nous donner une évolution chiffrée de la maladie et une vue d'ensemble des modifications des comportements à risque ?

Peut-elle nous informer sur les politiques de prévention spécifiques menées à l'égard des différents groupes cibles, à savoir les hétérosexuels, les homosexuels, les toxicomanes, hommes et femmes ?

Il ressort des chiffres que la moitié des hommes contractent le virus à la suite de rapports homosexuels tandis que trois quarts des femmes le contractent à la suite de rapports hétérosexuels. Quelles initiatives prend-on à l'égard des jeunes ?

Je sais que la prévention relève des communautés mais la coopération entre le niveau fédéral et les communautés est essentielle. L'augmentation du nombre de séropositifs doit inciter le gouvernement fédéral à prendre des initiatives et à se concerter avec les communautés pour voir dans quelle mesure les comportements à risques pèsent sur cette évolution et comment inverser cette tendance qui se manifeste dans tous les pays industrialisés.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Il n'existe qu'une seule méthode efficace pour lutter contre le sida : la prévention. Les chiffres que vous citez au sujet de l'évolution concrète sont exacts. En 1999, pour la seconde année consécutive, nous avons observé une augmentation. Jusque-là, nous avons constaté de faibles augmentations et diminutions. C'est pourquoi nous n'avons pas réagi. Il s'agit désormais d'une augmentation de 15% en deux ans. On peut donc parler d'une tendance. Les causes de cette augmentation sont déjà connues. Grâce aux cocktails de médicaments et à la médication améliorée, la qualité de vie des malades du sida s'est sensiblement accrue. Puisque le risque est moindre, on assiste malheureusement à un changement des comportements. Nous supposons que c'est le cas ici aussi.*

L'Institut scientifique de Santé publique ne travaille pas seulement pour le pouvoir fédéral, mais aussi pour les régions et les communautés. Ces dernières financent partiellement des programmes. Les données sont donc aussi communiquées aux régions et aux communautés qui sont

aantal aidsbesmettingen van moeder op kind blijft dalen. Dit is een weerspiegeling van de geslaagde preventieacties en wijst erop dat de behandeling van seropositieve moeders effectief is.

Wat mij vooral verontrust, is dat het aantal HIV-infecties de voorbije twee, drie jaar beduidend toeneemt. De redenen hiervoor liggen wellicht voor de hand: de daling van de mortaliteit, de betere medicatie waardoor de ziekte zich veel later manifesteert. Er dient zich een nieuwe generatie aan, die wellicht minder gesensibiliseerd is voor de problematiek, onder meer omdat ze de indruk heeft dat de ziekte geneeslijk en dus minder dodelijk geworden is. De gestadige stijging van het aantal HIV-infecties is dus duidelijk een beleidsvraagstuk geworden.

Daarom had ik graag om te beginnen vernomen welke beleidsinitiatieven de federale regering dit jaar neemt om de aidsepideemie in eigen land in te dijken.

Kan de minister vervolgens een cijfermatig overzicht van de evolutie van de ziekte geven, alsook een overzicht van de wijzigingen in het risicogedrag? Heeft de minister een beeld van het risicogedrag in eigen land?

Kan de minister ten slotte toelichten hoe een specifiek preventief beleid wordt gevoerd ten aanzien van de verschillende doelgroepen, met name heteroseksuelen, homoseksuelen en injecterende drugsverslaafden, mannen en vrouwen? Uit de cijfers blijkt immers dat de helft van de mannen een infectie oploopt via homoseksuele contacten, maar drievierde van de vrouwen via heteroseksuele contacten. Welke initiatieven worden genomen voor de jongeren?

Ik weet dat de gezondheidspreventie een gemeenschapsbevoegdheid is. Maar samenwerking tussen het federale en het gemeenschapsniveau is essentieel. De gestadig toename van het aantal HIV-infecties noopt het federale niveau toch tot initiatieven en tot overleg met de gemeenschappen over de vraag hoe men op het risicogedrag kan wegen en de trend, die volgens UNAIDS in alle industrielanden kan worden vastgesteld, om te buigen. Het ogenblik is dan ook aangebroken om de Aidsproblematiek in eigen land meer van nabij te bestuderen.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Mevrouw de Bethune gaf zelf al aan dat ze zich met haar eerste en derde vraag op het terrein van de gemeenschappen begaf. Er is immers maar één efficiënte methode om aids tegen te gaan, namelijk ervoor zorgen dat men het niet krijgt, dus preventie.*

Als een bepaalde trend de kop opsteekt, plegen de ministers van Volksgezondheid en van Sociale Zaken natuurlijk overleg met hun collega's van de gemeenschappen en de gewesten.

De cijfers die mevrouw de Bethune in haar tweede vraag over de concrete evolutie aanhaalt, kloppen. In 1999 hebben we voor het tweede opeenvolgende jaar een stijging vastgesteld. In 1998 hebben we niet gereageerd omdat er nu eenmaal altijd lichte stijgingen en dalingen zijn. Als er twee opeenvolgende jaren een stijging wordt vastgesteld, kan over een beginnende trend worden gesproken. Het gaat om een toename met 15% in twee jaar tijd.

De redenen voor deze stijging werden reeds aangehaald. Door de geneesmiddelencocktail en de verbeterde medicatie is de

compétentes pour la prévention. Le sida figurera d'ailleurs certainement à l'ordre du jour de la prochaine réunion des ministres de la Santé publique qui se tiendra en septembre. Dans ce dossier, il n'est pas question d'un financement, mais l'augmentation du nombre d'infections HIV nous pousse à agir.

L'ambassade belge à Genève s'investit énormément dans des contacts entre les instances politiques belges et l'Organisation mondiale de la Santé, notamment les représentants africains qui peuvent ainsi nous indiquer les problèmes qu'ils combattent. Ce n'est pas un hasard si notre coopération au développement en matière de sida est fortement axée sur l'Afrique, où l'évolution est nettement plus catastrophique que dans d'autres continents. Cela ne signifie pas que nous ne devons pas poursuivre notre action partout.

Mme Sabine de Bethune (CVP). – *Je note que la ministre inscrira cette question à l'ordre du jour de la concertation entre les ministres de la Santé. Je l'encourage à inciter les communautés à donner une nouvelle impulsion à la politique de prévention en la matière.*

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Il ne m'est juridiquement pas possible de donner une impulsion à la politique pour laquelle un autre niveau de*

levenskwaliteit voor aidslijders aanzienlijk verbeterd en wordt de dood uitgesteld. Zodra het risico als kleiner wordt ingeschat, krijgt men jammer genoeg een wijziging in het gedrag. Wij vermoeden dat dit ook hier het geval is.

Het WIV is een wetenschappelijke instelling die niet alleen voor de federale overheid, maar ook voor de gewesten en de gemeenschappen werkt. Deze laatste financiers bepaalde programma's gedeeltelijk. De gegevens komen dus niet alleen op het federale ministerie van Volksgezondheid toe; ze worden ook bezorgd aan de gewesten en de gemeenschappen, die voor de preventie instaan. Aangezien ik de vraag van mevrouw de Bethune gisteren pas heb ontvangen, heb ik geen tijd gehad om alle collega's in de gewesten en de gemeenschappen te vragen of ze een analyse hebben gemaakt van de evolutie van het risicogedrag bij de verschillende groepen.

Een aantal maanden geleden heeft mevrouw de Bethune mij vragen in verband met borstkanker gesteld. Ik heb toen geantwoord dat ik ook hierover met de gemeenschappen overleg pleeg. Ondertussen hebben we een financiële regeling uitgewerkt. Welnu, ook aids zal zeker op de agenda staan van de volgende vergadering van de ministers van Volksgezondheid in september, al was het maar om over een aanpak te overleggen.

In dit dossier is er in tegenstelling tot het dossier van borstkanker geen vraag voor een financiering, maar het is duidelijk dat de stijging van het aantal HIV-infecties ons tot actie aanzet.

Collega Boutmans zal antwoorden op de vragen met betrekking tot de wereldwijde problematiek. De vertegenwoordigers van Volksgezondheid en Ontwikkelingssamenwerking hebben telkens contact met Peter Piot wanneer in Genève vergaderingen plaatsvinden in het kader van de Wereldgezondheidsorganisatie. Hij is de drijvende kracht van UNAIDS en heeft terzake duidelijk een wereldwijde reputatie.

De Belgische ambassade in Genève investeert enorm in de contacten tussen de Belgische politieke instanties en de Wereldgezondheidsorganisatie, meer bepaald de Afrikaanse vertegenwoordigers, zodat we van hen kunnen vernemen met welke problemen ze worstelen. Het is dan ook geen toeval dat de aanpak en de steun van de Belgische ontwikkelingssamenwerking inzake aidsproblematiek sterk georiënteerd zijn op Afrika, waar de evolutie veel catastrofaler is dan in de andere continenten, wat evenwel niet betekent dat niet overal verder zal moeten worden gewerkt.

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Ik noteer dat de minister deze aangelegenheid op de agenda zal plaatsen van het overleg tussen de ministers van Volksgezondheid, dat in september eerstkomend zal plaatsvinden.

Ik moedig haar aan de gemeenschappen aan te sporen het preventiebeleid terzake een nieuwe impuls te geven. Ik kijk nu reeds uit naar de conclusies die uit het overleg zullen voortvloeien.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – In het kader van de bevoegdheidsverdeling is het juridisch niet mogelijk impulsen te geven aan het beleid van een ander bevoegdheidsniveau.

pouvoir est compétent. Des concertations spontanées ont toutefois lieu.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «la souffrance infligée aux animaux à l'occasion de transports sur une longue distance» (n° 2-211)

Mme Sabine de Bethune (CVP). – L'organisation de protection des animaux GAIA a récemment publié un rapport sur les souffrances endurées par le bétail lors des transports sur de longues distances. Ce rapport justifie pourquoi une meilleure réglementation et un contrôle doivent être mis en place. De plus, la Commission européenne fera bientôt rapport sur la directive relative aux transports au sein de l'Union.

Quelles sont les priorités de la ministre afin de rendre le statut légal des animaux conforme au protocole de l'Union européenne qui est entré en vigueur en 1999 et qui concerne le transport d'animaux vivants sur de longues distances ?

La ministre peut-elle confirmer que le commissaire Byrne entend entamer une procédure contre la Belgique pour non-respect de la directive existante ? Si oui, de quelles infractions s'agit-il et quelles mesures la ministre prendra-t-elle pour faire respecter cette directive ?

La ministre peut-elle s'engager à adopter, au nom de la Belgique, un rôle directeur afin de convaincre nos collègues européens de supprimer les transports d'animaux sur de longues distances et de les remplacer par le commerce de la viande ?

Quelle position la Belgique adoptera-t-elle dans ce dossier ? La ministre a-t-elle l'intention de profiter de la présidence belge de l'Union pour prendre une initiative en la matière et faire progresser la législation européenne ?

Zoals ook met de problematiek rond borstkanker gebeurde, werd evenwel spontaan overeengekomen overleg te plegen. Impulsen geven gaat evenwel te ver.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het dierenleed bij vervoer over lange afstanden» (nr. 2-211)

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Het spijt me dat deze vraag vanavond opnieuw aan de agenda staat. Ik vernam immers daarnet dat ze veertien dagen geleden reeds aan de orde kwam, wat evenwel aan mijn aandacht is ontsnapt, waarvoor mijn verontschuldiging. Misschien viel de voorbije dagen echter een interessante evolutie te noteren waarvan de minister ons nu op de hoogte kan brengen.

Onlangs werd door de dierenrechtenorganisatie GAIA een nieuw rapport uitgebracht over het dierenleed bij vervoer over lange afstanden van levend vee. Dit rapport is schrijnend en motiveert waarom betere regelgeving en controle zou moeten worden uitgewerkt inzake de transporten over lange afstanden van levende dieren.

Binnenkort moet de Europese Commissie verslag uitbrengen over de transportrichtlijn van de Europese Unie, wat niet enkel tot een evaluatie, maar eventueel ook tot een bijsturing van deze richtlijn kan leiden.

Daarom had ik van de minister graag vernomen welke haar beleidsprioriteiten zijn om het wettelijk statuut van dieren als welzijnsgevoelige wezens – dit is Europese terminologie – conform het EU-protocol dat in 1999 van kracht werd, in te vullen en hoe zij deze wil realiseren wat het vervoer van levende dieren over lange afstanden betreft.

Kan de minister bevestigen dat Europees commissaris Byrne heeft laten weten een procedure op te starten tegen België, wegens niet-naleving van de bestaande richtlijn ter bescherming van dieren tijdens het vervoer door alle lidstaten? Zo ja, over welke inbreuken gaat het en welke maatregelen zal zij nemen om een betere naleving van deze richtlijn in ons land af te dwingen?

Kan de minister zich ertoe engageren om namens België een leidinggevende positie aan te nemen om de Europese partners te overtuigen van een beleidsverandering, waarbij het transport over lange afstanden van levende dieren wordt afgeschaft en vervangen door handel in vlees?

Welk standpunt neemt België in met betrekking tot deze problematiek, rekening houdend met het naderend Belgisch voorzitterschap? Hoewel dit nog niet voor de onmiddellijke toekomst is, gaan er aan het voorzitterschap toch maanden voorbereiding vooraf. Heeft de minister de intentie om in het kader van het Belgisch voorzitterschap het voortouw te nemen met betrekking tot welzijnsgevoelige wezens en de Europese wetgeving terzake opnieuw een stap vooruit te helpen?

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Le groupe Agalev soutient entièrement le point de vue de Mme de Béthune. Peut-être le moment est-il venu de relancer les travaux du groupe de travail sur le bien-être des animaux qui fut actif durant la législature 1991-1995 ? Ce groupe a jadis fourni de l'excellent travail, pas seulement dans la préparation des modifications de la loi relative au bien-être des animaux mais aussi pour plusieurs autres dossiers. Un groupe de travail mixte Sénat-Chambre pourrait à nouveau être créé.*

Un projet de loi a récemment été examiné à la Chambre. Cela prouve l'intérêt du Parlement pour une question telle que celle-ci. Je me réjouis du soutien du CVP ainsi que de l'ajout, par le gouvernement, d'une mission « bien-être des animaux » aux compétences de la ministre de la Santé publique et de l'environnement. Pour mener à bien cette mission, elle a cependant besoin de suffisamment de personnel. Or, il semble que cela ne soit pas le cas, tant au sein de l'administration que sur le terrain. Une augmentation du budget serait donc la bienvenue. En tous cas, le groupe Agalev déposera toutes les propositions nécessaires pour mettre des moyens suffisants à la disposition de la ministre.

Quand le protocole de transfert de personnel et de moyens, entre le ministère de l'Agriculture et celui de l'Environnement, pour assurer la politique du bien-être des animaux, sera-t-il signé ? Dans quelle mesure a-t-il déjà été appliqué ? Quels seront les moyens et quel sera le nombre de personnes mobilisés dans les prochaines années afin de mener à bien les missions concernant le bien-être des animaux ?

Le souhait de Mme de Béthune de remplacer le transport d'animaux vivants par celui de carcasses va plus loin que la promesse de la ministre de demander au commissaire Byrne d'examiner une limitation du transport de bétail. Au Parlement européen, il n'existe plus aucun obstacle à la suppression totale de ce transport puisque les Verts, le groupe socialiste et le PPE la soutiennent.

Selon la ministre, 25 procès-verbaux ont été dressés l'année dernière. De quelles espèces animales s'agissait-il et sur quels axes ces contrôles ont-ils été effectués ? De quelles infractions s'agissait-il ? Quel était le montant de la transaction minimale et combien de dossiers ont abouti devant un tribunal ? La ministre a-t-elle rédigé un rapport à l'attention de la Commission européenne ? Quel en est le contenu ?

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Ik feliciteer collega de Bethune en dank haar voor de aandacht die zij en haar fractie schenken aan dit onderwerp. Ik dank ze ook voor de standpunten die ze innemen en die de Agalev-fractie volledig onderschijft. Het maatschappelijk draagvlak voor dierenrechten en dierenwelzijn wordt daardoor alweer een stuk breder.

Wellicht is het ogenblik aangebroken om de werkgroep Dierenwelzijn, die in de Senaat in de legislatuur 1991-1995 werkzaam was, opnieuw op te starten. Deze werkgroep leverde destijds degelijk werk, niet alleen bij de voorbereiding van de wijziging van de wet op het dierenwelzijn, maar ook in verscheidene andere dossiers. Een gemengde werkgroep Kamer-Senaat zou opnieuw kunnen worden opgestart, ook al blijven concrete dossiers in verband met dierenrechten de hoofdbedoeling en is dit vooral een taak van de Senaat.

Voor dierenleed bij transporten was er de voorbije weken een bijzondere belangstelling. Op 13 juni laatstleden hebben vier fracties het onderwerp in de Kamer besproken en op 6 juli heb ik het zelf hier in de Senaat uitvoerig behandeld. De parlementaire aandacht is dus heel groot en het probleem kan daardoor in al zijn facetten duidelijk beter worden besproken. Niet alleen de steun van de CVP verheugt mij. Ik ben ook blij dat de regering aan het pakket van de minister van Volksgezondheid en Leefmilieu de specifieke opdracht "dierenwelzijn" heeft toegevoegd. Om deze opdracht behoorlijk te kunnen uitvoeren, heeft ze echter voldoende mensen en middelen nodig. Op 6 juli is gebleken dat niet alleen in de administratie, maar ook op het terrein, waar de dierentransporten moeten worden gecontroleerd, het nu beschikbare aantal mensen veel te laag is. Het probleem is uiteraard de verhoging van het budget. Ik ben erover verheugd dat de minister van Begroting aanwezig is. Misschien kan hij de minister van Volksgezondheid en Leefmilieu steunen. In elk geval zal de Agalev-fractie de nodige voorstellen indienen om voldoende middelen ter beschikking te stellen, zodat meer personeel voor deze controletaak kan worden ingezet.

Daarnaast vraag ik heel concreet dat alle partijen die zich voor dierenwelzijn inzetten, samen met ons rond de tafel gaan zitten. Ik zou het ook op prijs stellen als de minister en haar kabinet geregeld aan de werkzaamheden zouden deelnemen.

Ik heb nog enkele concrete vragen voor de minister.

Wanneer werd het protocol tot overdracht van mensen en middelen voor dierenwelzijn tussen Landbouw en Leefmilieu ondertekend? In hoeverre werd het reeds uitgevoerd? Hoeveel middelen en mensen worden in de komende jaren vrijgemaakt om de opdrachten inzake dierenwelzijn naar behoren uit te voeren? De minister van Begroting zal waarschijnlijk blij zijn al een idee te hebben van wat er bij de begrotingsaanpassing in september op til zal zijn.

De vraag van mevrouw de Bethune om het transport van levende dieren over lange afstanden volledig te vervangen door een transport van karkassen gaat verder dan de belofte van de minister van 6 juli om de heer Byrne te vragen het beperken van dergelijke transporten te onderzoeken. Aangezien naast de Groenen en de SP-fractie in het Europees Parlement vermoedelijk ook de EVP-fractie in de richting van een volledige afschaffing denkt, is er waarschijnlijk geen

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Aux termes de la loi, les animaux ne sont pas des produits mais des êtres vivants qui ont droit à un certain bien-être. La législation en la matière est toutefois incomplète.

A la suite d'un contrôle, la Belgique a reçu un avertissement de la Commission européenne, plusieurs manquements ayant été constatés ; entre-temps, notre législation a été adaptée mais il reste des difficultés quant à l'exécution des contrôles. Tous les intéressés ont reçu une note de service détaillée leur enjoignant de procéder à des contrôles minutieux ; plus de 11.000 contrôles ont d'ailleurs eu lieu.

Je voudrais également souligner le manque d'effectifs des services de contrôle. Je demanderai 20 à 30 millions de crédits supplémentaires pour le budget 2001. Je compte d'ailleurs sur le soutien du ministre du Budget ici présent.

Grâce à la création de l'Agence pour la sécurité de la chaîne alimentaire, nous pourrons procéder à un certain nombre de contrôles intégrés. Son futur administrateur délégué recevra des directives spécifiques à ce sujet.

Lors du dernier Conseil agricole, la Belgique a adopté une position – dont GAIA a été informée – qui est dans la ligne des questions qui nous ont été posées à propos du transport d'animaux sur longue distance.

Pour répondre à M. Maertens, mon cabinet ne voit aucun inconvénient à participer à un groupe de travail visant à améliorer le bien-être des animaux.

Il demeure cependant des incertitudes quant au transfert de personnel et de moyens.

Je voudrais par ailleurs souligner que l'agriculture est une matière pour laquelle le parlement européen ne dispose pas du moindre pouvoir de codécision. Sans une majorité au Conseil agricole, rien ne peut donc bouger.

Cela ne doit pas nous empêcher de prendre des initiatives. En réponse à notre lettre, le commissaire Byrne nous a annoncé la création d'un groupe de travail spécifique qui sera chargé de tous les problèmes relatifs à l'application des directives en matière de transports d'animaux sur longue distance, d'inventorier les problèmes et de proposer des solutions. Il est resté très vague sur la question d'une limitation ou d'une interdiction de ce type de transport.

Par ailleurs, j'ai obtenu des informations sur les fameux PV. Toutes les infractions ont été constatées lors de contrôles routiers. La plupart concernaient le non-respect de l'obligation d'identification et d'enregistrement des animaux. Les verbalisants ne sont pas informés des suites données par

enkel beletsel meer om de heer Byrne te verzoeken om niet de beperking, maar de volledige afschaffing te bestuderen. Een duwtje in die richting van de EVP kan helpen om de zaak te activeren.

Op 6 juli meldde de minister dat er vorig jaar 25 processen-verbaal werden opgemaakt. Over welke diersoorten ging het daarbij en op welke assen vonden de controles plaats? Om welke overtredingen ging het? Hoeveel liepen er uit op een minnelijke schikking en hoeveel kwamen er voor de rechtbank? Heeft de minister daarover een rapport opgemaakt voor de Europese Commissie en wat was de inhoud ervan?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – In de wet van augustus 1986 is bepaald dat dieren geen producten zijn, maar wezens die recht hebben op een bepaalde vorm van welzijn. De omzetting van de verschillende Europese richtlijnen in Belgisch recht is vervat in de wet op het dierenwelzijn van augustus 1986. De wetgeving was evenwel onvolledig.

België kreeg inderdaad een aanmaning van de Europese Commissie die vooral te maken heeft met het controlerapport dat in 1998 werd opgesteld. Alle landen van de Europese Unie kregen bezoek van de EU-controlemissie. Daarbij werden in België verschillende overtredingen vastgesteld. De inbreuken zijn van allerlei aard: sommige slaan op het ontbreken van de nodige wetgeving, andere op een onvoldoende toepassing van de bestaande wetgeving. Intussen is onze wetgeving aangepast, maar we blijven kampen met moeilijkheden met betrekking tot de uitvoering van de controles.

Dit voorjaar reeds werd een stringente uitgebreide dienstnota gestuurd aan alle betrokkenen om de nodige controles nauwgezet uit te voeren. Wie mijn antwoorden in de Kamer in verband met deze problematiek erop naleest, zal zien dat er meer dan 11.000 controles hebben plaatsgevonden.

Ik dien echter ook te vermelden dat de controlediensten onderbemand zijn. Op 6 juli heb ik in de Senaat aangekondigd dat ik voor de begroting van 2001 bijkomende kredieten zal aanvragen. Het gaat niet om spectaculaire bedragen: het gaat om 20 à 30 miljoen frank. Ik reken daarvoor op de steun van de minister van Begroting die hier overigens aanwezig is.

De oprichting van het Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen geeft ons de kans om een aantal controles geïntegreerd te laten verlopen. De afgevaardigd bestuurder, die midden augustus zijn werkzaamheden aanvat, zal specifieke richtlijnen krijgen.

Ik kan mededelen dat België wat het transport van dieren over lange afstand betreft op de laatste Landbouwwraad een houding heeft aangenomen die volledig in de lijn ligt van de vragen die hier werden gesteld. Samen met Zweden, Denemarken en Finland hebben we de beste positie verwoord. De dierenrechtenorganisatie GAIA is hiervan op de hoogte.

Aan de heer Maertens kan ik mededelen dat er vanuit mijn kabinet geen enkel probleem is om deel te nemen aan een werkgroep ter verbetering van dierenwelzijn.

Er is nog geen volledige duidelijkheid over de overdracht van personeel en middelen. We zitten immers in een maratonoperatie: de regionalisering, de oprichting van het Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en de

le tribunal.

afbakening van de plaats van dierenwelzijn.

Inzake de concrete vragen over het Europees beslissingsniveau en of er in het Europees parlement, gelet op de echo's van de CVP-fractie, op het ogenblik geen meerderheid kan worden gevonden rond meer stringente eisen inzake het dierentransport, vestig ik er de aandacht op dat uitgerekend landbouw een materie vormt waarover het Europees parlement niet het minste medebeslissingsrecht heeft. Landbouw valt niet onder het terrein van de *codecision*. Zonder een meerderheid in de Landbouwwraad kom je bijgevolg nergens. Ook de Europese commissie kan niet doorgaan op de aanbevelingen van het Europees parlement. Ik herinner mij trouwens dat het parlement tijdens de grote debatten over dierentransport die we tijdens de legislatuur 1994-1999 voerden, veel verder ging dan de Europese Commissie kon gaan, namelijk tot datgene waarvoor ze toelating had gekregen van de Landbouwwraad.

Dat wil niet zeggen dat we geen verdere pogingen moeten blijven ondernemen. Op 14 juni hebben we een antwoord gekregen op onze brief aan commissaris Byrne, waarin hij de oprichting van een speciale werkgroep, een *Standing Veterinary Committee*, aankondigt, die alle problemen inzake de toepassing van richtlijnen inzake langeafstandtransport van dieren zal opvolgen. Deze werkgroep zal ten behoeve van het parlement en van de Landbouwwraad voor het komende najaar een inventaris opmaken van de problemen, de antwoorden van de landbouwsector vergaren en voorstellen uitwerken.

Op de vraag of het mogelijk zal zijn het langeafstandstransport te beperken of radicaal te verbieden, houdt de commissaris zich helemaal op de vlakte. Uit ingewonnen informatie kan ik alleen maar concluderen dat de landbouweconomische effecten van die aard zijn dat we een ban op korte termijn niet zullen bereiken. Voor een verdere beperking kan en moet de druk geleidelijk aan worden opgevoerd.

Inzake de fameuze pv's heb ik concrete informatie kunnen krijgen. Het gaat om in totaal veertien gevallen van runder-, vier van varkens-, drie van schapen- en twee van paardentransport en om twee gevallen waarbij het vervoermiddel zelf niet in orde was.

Alle inbreuken werden vastgesteld bij wegcontroles: vijf in Namen, zes in Luik, in Vlaams Brabant ook zes, in Henegouwen één, in Oost-Vlaanderen vijf en in West-Vlaanderen eveneens één. De meeste overtredingen, namelijk elf, betroffen het niet naleven van de identificatie- en de registratieplicht, zeven betroffen overbelading, vier ongeschiktheid van dieren voor vervoer, twee ongeschiktheid van het vervoermiddel zelf en één vervoer van paarden zonder halster.

Volgens mijn informatie worden de verbalisanten niet ingelicht over het gevolg dat de rechtbank aan hun pv geeft. Wat betreft de twee overtredingen bij internationaal vervoer werd de bevoegde overheid van het land van verzending per brief op de hoogte gebracht. De EG-commissie ontving het jaarverslag van onze administratie over 1999, met inbegrip van alle details over het toezicht van de naleving van de Europese richtlijnen en met vermelding van het aantal uitgevoerde controles, het aantal uitgeschreven pv's en het aantal keren dat aflading of terugzending werd opgelegd.

Mme Sabine de Bethune (CVP). – *Je relève que vous vous êtes engagée à ce que la Belgique adopte une position de pointe en la matière en Europe. Je propose que le Sénat suive de près ce problème.*

A mon collègue Maertens, je dirai que mon groupe est prêt à s'engager pour les droits des animaux ; il nous reste à trouver les voies appropriées. Les conditions de vie de nombreux animaux sont en effet indignes d'une société humaniste non seulement en Belgique mais dans tout le monde industrialisé.

– **L'incident est clos.**

(La séance, suspendue à 19 h 35, est reprise à 20 h.)

Demande d'explications de M. Michel Barbeaux au ministre des Affaires sociales et des Pensions et au ministre des Finances sur «la nécessité d'augmenter le financement public de la recherche scientifique en Belgique par un allègement des charges fédérales» (n° 2-210)

M. le président. – M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, répondra.

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Ik ga niet in op al de technische gegevens. Ik zal eerst de parlementaire documentatie over het vorige debat over dit onderwerp grondig lezen. Ik neem er nota van dat de minister duidelijk heeft gezegd dat België zich engageert om een *leading position* rond dit thema in te nemen in Europa. De minister deed ook opmerken dat België samen met Denemarken, Zweden en Finland een vooruitstrevend standpunt heeft ingenomen op de laatste Raad van Ministers van de Europese Unie. Ik neem aan dat dit de trend is van haar beleid. Ik stel voor dat we deze problematiek blijven volgen en dat wij hem in de Senaat onder de loep nemen.

Aan collega Maertens wil ik zeggen dat onze fractie vanzelfsprekend bereid is om rond dierenrechten te werken. De te volgen weg moet worden afgesproken. De leefsituatie van veel dieren, niet enkel in België maar overal in de geïndustrialiseerde wereld, is door toedoen van de mens, een humanistische samenleving onwaardig. Dat de CVP hierin haar verantwoordelijkheid wil opnemen, is evident. Het past een waardenpartij om zich daarvoor te engageren.

Hoewel het er inhoudelijk niets mee te maken heeft, wil ik toch even benadrukken, ook ter attentie van de Agalev-fractie, dat ik in november vorig jaar het voortouw heb genomen in het organiseren van een debat over kinderrechten. Wij hebben ons samen ingezet om daarrond in de Senaat tijdens het voorbije jaar te werken. Ons doel werd in de voorbije maanden niet geconcretiseerd. Ik heb dat vandaag ook in het Bureau van de Senaat aan de orde gebracht. De concretisering van de kinderrechten moet één van de eerste punten zijn waarrond we in de volgende legislatuur werken. Het ene sluit het andere niet uit, ik koppel de dossiers niet aan elkaar, ik leg er alleen de nadruk op dat de we ook vanuit de oppositie constructief willen werken aan maatschappelijke thema's. Ik doe een beroep op de meerderheid om zich daarbij aan te sluiten. Als senatoren kunnen wij een autonome positie innemen en bepaalde belangrijke thema's grondig behandelen, los van de agenda van de meerderheid en van de regering. Dat is één van de voordelen van het werk in de Senaat. Ik hoop dat er een geest van samenwerking zal zijn in het volgende parlementaire jaar. Ik richt hiertoe een warme oproep zowel tot de Agalev-fractie als tot de andere aanwezige fracties.

– **Het incident is gesloten.**

(De vergadering wordt geschorst om 19.35 uur. Ze wordt hervat om 20 uur.)

Vraag om uitleg van de heer Michel Barbeaux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen en aan de minister van Financiën over «de noodzaak om de overheidsfinanciering van het wetenschappelijk onderzoek in België te verhogen door een verlaging van de federale lasten» (nr. 2-210)

De voorzitter. – De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, antwoordt.

M. Michel Barbeaux (PSC). – Le 6 juillet dernier, l'ASBL « Objectif recherche – Focus Research », association belge bilingue de promotion de la recherche scientifique, organisait une rencontre entre les parlementaires et les chercheurs des diverses universités francophones du pays.

Le sous-financement de la recherche scientifique en Belgique y a été particulièrement souligné, avec les conséquences que cela implique sur l'instabilité de la carrière des chercheurs, le sous-équipement ou la vétusté des laboratoires universitaires, la fuite des cerveaux, etc.

Selon les statistiques qui nous ont été fournies et qui datent de 1996, la Belgique occupe la neuvième position en Europe, pour la part de PIB consacrée au financement public de la recherche scientifique ; cette part est de 0,63%, pour une moyenne européenne de 0,83%. La Suède est à 1,16%, la France à 1,11%, suivies de la Finlande, de l'Allemagne, du Royaume Uni, du Danemark, des Pays-Bas et de l'Autriche et enfin de la Belgique. Je rappelle qu'il s'agit uniquement des moyens publics auxquels il faut ajouter les moyens privés.

Quant on sait l'importance de la recherche pour le développement économique et social d'une société, il importe que la Belgique rattrape son retard. Il n'est pas bon non plus que les chercheurs de nos universités soient trop dépendants des entreprises privées pour compléter le financement public de la recherche, sous peine d'orienter trop exclusivement celle-ci vers une recherche appliquée de court terme, ce qui est généralement l'objectif des entreprises.

Le financement de la recherche universitaire dépend essentiellement des Communautés et l'on connaît leurs problèmes de financement.

Dans l'attente des décisions politiques annoncées à ce sujet, outre l'affectation de crédits à la politique scientifique ou aux divers départements en matière de crédits scientifiques, l'État fédéral peut encourager la recherche, par exemple, en diminuant les charges des équipes scientifiques. C'est une des pistes évoquées par les chercheurs que nous avons rencontrés.

Deux pistes pourraient être envisagées pour diminuer ces charges qui relèvent de la compétence fédérale. Il s'agirait, d'une part, dans le cadre des dérogations autorisées par l'Union européenne, de diminuer le taux de TVA sur le matériel, l'équipement utilisé par les universités ou les équipes indépendantes de recherche : un taux de 6% au lieu de 21% procurerait 15% de moyens complémentaires pour les crédits d'équipements, ce qui serait le bienvenu, quand on sait que le FNRS ne procure généralement que 50% des crédits nécessaires aux achats d'équipement.

Une autre piste consisterait à envisager une diminution sélective des cotisations patronales de sécurité sociale pour les membres des équipes de recherche universitaires et/ou indépendantes.

Actuellement, vu la faiblesse des moyens publics pour financer la recherche, les équipes de recherche sont souvent obligées de se tourner vers l'industrie privée pour trouver les financements nécessaires.

L'industrie pharmaceutique en particulier est une grande pourvoyeuse de fonds destinés à la recherche, mais le corollaire de cette situation est une certaine perte

De heer Michel Barbeaux (PSC). – Op 6 juli organiseerde de VZW “Objectif recherche- Focus Research”, een tweetalige Belgische vereniging ter bevordering van het wetenschappelijk onderzoek, een ontmoeting tussen parlementsliden en onderzoekers van verschillende Franstalige universiteiten. De nadruk werd gelegd op het gebrek aan financiering van het wetenschappelijk onderzoek in België, met als gevolg een onstabiele loopbaan voor de onderzoekers, slechte of verouderde labs, hersenvlucht enzovoort.

Volgens statistieken uit 1996 bekleedt België de negende plaats in Europa, als men het gedeelte van het BNP voor openbare financiering van wetenschappelijk onderzoek als criterium gebruikt. Het gaat om 0,63%, tegenover een Europees gemiddelde van 0,83%. Voor Zweden bedraagt dit 1,16%, voor Frankrijk 1,11%. Deze landen worden gevolgd door Finland, Duitsland, Groot-Brittannië, Denemarken, Nederland, Oostenrijk en België. Daarbij moeten de privé-middelen worden gevoegd.

Gelet op het belang van het onderzoek voor de economische en sociale ontwikkeling moet België zijn achterstand inlopen. Onze onderzoekers aan de universiteiten mogen niet te sterk afhankelijk worden van privé-ondernemingen omdat deze het onderzoek te sterk op de korte termijn dreigen af te stemmen. De financiering van het universitair onderzoek hangt voornamelijk af van de gemeenschappen. Hun financiële problemen zijn bekend. In afwachting van de aangekondigde politieke beslissingen kan de federale Staat het onderzoek aanmoedigen door de lasten van de wetenschappelijke equipes te verminderen. Dat kan op twee manieren. Enerzijds is binnen de door de EU toegestane afwijkingen een vermindering van de BTW op materiaal, uitrusting en onafhankelijke onderzoeksequipes mogelijk. Dat zou 15% meer uitrustingsmiddelen kunnen opleveren, terwijl het NFWO nu slechts 50% van de kredieten aanbrengt. Anderzijds is een vermindering van de werkgeversbijdragen voor het onderzoekspersoneel mogelijk. Gezien de beperkte publieke middelen zijn de onderzoekers dikwijls verplicht om bij de privé-industrie de nodige financiering te vinden. De farmaceutische industrie is een belangrijke leverancier, maar dit zorgt voor afhankelijkheid van de wetenschapsmensen tegenover deze sector. Het aandeel van de geneesmiddelen in de gezondheidszorg en de hoeveelheid geneesmiddelen die op de markt wordt gebracht, rechtvaardigen de noodzaak van een meer onafhankelijk onderzoek tegenover de grote industriële groepen. Maar dat betekent ook een verhoging van de middelen van de Staat voor het onderzoek. De twee middelen die ik aanhaalde lijken me een goede oplossing om de financiering te verbeteren. Hoe staat de regering tegenover deze voorstellen?

d'indépendance des scientifiques face à cette industrie.

L'influence des médicaments dans les dépenses de soins de santé et les difficultés de contrôler le volume des médicaments mis sur le marché, justifient la nécessité d'une recherche plus indépendante face à ces grands groupes industriels. Mais cela peut aussi signifier une augmentation des moyens que l'État accorde à la recherche.

Les deux propositions de diminution de charges que je viens d'évoquer, à savoir une diminution des taux de TVA sur les achats d'équipements et une diminution des cotisations patronales de sécurité sociale sur le traitement des chercheurs, me semblent constituer une bonne piste pour améliorer ce financement.

Je voudrais savoir comment le gouvernement accueille ces propositions.

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale. – Je voudrais souligner qu'en matière de recherche scientifique, il existe de grandes divergences entre les communautés, selon les priorités qu'elles ont choisies. Dans l'une des communautés, les crédits pour l'enseignement ont peu évolué, à l'inverse des crédits pour la recherche scientifique, tandis que dans l'autre communauté, les crédits pour l'enseignement ont augmenté nettement plus que ceux destinés à la recherche. Il convient de réfléchir à ces choix, compte tenu de l'importance de la recherche fondamentale pour le développement de la société.

Au niveau fédéral, les crédits sont en légère augmentation. Si globalement, la responsabilité est d'ordre communautaire, il existe des possibilités au niveau fédéral.

En ce qui concerne la TVA, la directive européenne 92/77/CEE a clairement précisé qu'à dater de janvier 1993, outre un taux normal de TVA d'au moins 15% – il est plus élevé en Belgique – on peut appliquer un ou deux taux réduits, mais uniquement à des biens et des services énumérés dans la liste exhaustive jointe en annexe H à cette directive.

Le matériel et l'équipement achetés par les universités pour la recherche scientifique ne sont pas repris dans cette liste limitative. Il n'est dès lors pas possible de leur appliquer un taux réduit.

Par ailleurs, la loi du 29 avril 1996 prévoit une réduction des cotisations patronales pour certains employeurs, à la condition qu'ils procèdent à des engagements supplémentaires destinés à la recherche scientifique.

En outre, l'article 21 de la loi du 24 décembre 1999 en vue de la promotion de l'emploi prévoit une prolongation de cette mesure jusqu'au 31 décembre 2001. Cette date peut cependant être modifiée par un arrêté royal délibéré en conseil des ministres.

Les employeurs pouvant bénéficier de cette réduction sont les universités et les établissements d'enseignement y assimilés, les établissements scientifiques gérés par l'État fédéral, les communautés ou les régions ou par la Commission communautaires commune ainsi que les établissements et institutions agréés ou subventionnés par l'État, par les communautés ou les régions ou par la Commission communautaire commune. Bon nombre d'institutions entrent

De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie. – Op het vlak van het wetenschappelijk onderzoek bestaan er grote verschillen tussen de gemeenschappen. In de ene gemeenschap zijn de kredieten voor onderwijs weinig geëvolueerd in tegenstelling tot de kredieten voor onderzoek. In de andere gemeenschap zijn de kredieten voor onderwijs duidelijker toegenomen dan voor onderzoek. We moeten over die keuzen nadenken, rekening houdend met het belang van het fundamenteel onderzoek voor de ontwikkeling van de samenleving. De federale kredieten stijgen lichtjes. De verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenschappen, maar het federale niveau heeft bepaalde mogelijkheden.

De Europese verordening 92/77/EEG stelt duidelijk dat vanaf januari 1993 één of twee verlaagde BTW-tarieven mogen worden toegepast, maar enkel voor goederen en diensten die in de exhaustieve lijst in bijlage H zijn opgenomen.

Materiaal en uitrusting die door universiteiten voor wetenschappelijk onderzoek wordt gekocht zijn niet in deze lijst opgenomen.

De wet van 29 april 1996 voorziet in een verlaging van de werkgeversbijdragen voor bepaalde werkgevers op voorwaarde dat zij aanvullende wervingen doen voor het wetenschappelijk onderzoek. Artikel 21 van de wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid voorziet in een verlenging van deze maatregel tot 31 december 2001. Deze datum kan worden gewijzigd bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. De universiteiten en de daarmee verbonden onderwijsinstellingen, de wetenschappelijke instellingen van de federale Staat, de gemeenschappen en gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie evenals de door de Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie erkende of gesubsidieerde instellingen kunnen dit voordeel genieten.

De werknemers moeten onderzoekers zijn. Buiten het feit werkloos te zijn is er geen andere vereiste. Wel moeten de werknemers worden geworven in het kader van een overeenkomst met de ministers van Sociale Zaken en Wetenschappelijk Onderzoek. Zij moeten wel een netto aanvulling vormen op het aantal onderzoekers.

Wij willen dat de vermindering van de werkgeversbijdragen

donc en considération pour bénéficier de cette mesure.

Quant aux travailleurs concernés, il s'agit des chercheurs. Il n'y a pas d'autres exigences comme le fait d'être chômeur. Cependant, il doit s'agir de travailleurs engagés dans le cadre d'une convention avec les ministres des Affaires sociales et de la Politique scientifique et qui sont affectés à des activités de recherche scientifique. Ils doivent représenter un engagement net supplémentaire du nombre de travailleurs affectés à des activités de recherche scientifique.

La diminution des charges patronales doit impliquer de nouveaux engagements. C'est le but que nous avons fixé.

L'administration de mon collègue M. Vandebroucke est en train de préparer un nouveau projet d'arrêté royal, en exécution de l'article 22 de la loi du 24 décembre 1999, qui prévoit la possibilité de conclure de nouvelles conventions avec les ministres des Affaires sociales et de la Politique scientifique, dans la période du 1er janvier 2000 jusqu'au 31 décembre 2001, d'une durée maximale de deux ans. La réduction consiste en une exonération des cotisations patronales pour de nombreux secteurs que je ne citerai pas. Une réduction des cotisations patronales de sécurité sociale assez substantielle est donc déjà prévue.

Nous faisons ce qui est possible, à l'instar du Maribel social : diminution des charges avec obligation d'engagements supplémentaires. Cela ne modifie en rien notre position sur le plan européen. On l'oublie trop souvent : il faut accroître l'importance de la recherche fondamentale, appliquée ou non, dans tous les types d'enseignement. La recherche sera en effet déterminante à l'avenir, tant sur le plan économique que social.

M. Michel Barbeaux (PSC). – Je remercie M. le ministre de ses réponses. Je rejoins totalement les conclusions qu'il a émises, notamment vis-à-vis de la recherche fondamentale. Je pense que le système parallèle au Maribel est une bonne solution. Je suppose qu'il s'adresse à l'ensemble des chercheurs existants. Il me paraît toutefois logique que le fruit de la diminution des cotisations de sécurité sociale soit utilisé pour l'engagement de chercheurs dans les institutions concernées par cette diminution.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de M. Michel Barbeaux au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «l'application de la franchise sociale à un couple de chômeurs cohabitants» (n° 2-209)

M. le Président. - M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, répondra au nom de M. Frank Vandebroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions.

M. Michel Barbeaux (PSC). – Je voudrais attirer l'attention du ministre sur une situation discriminatoire, me semble-t-il, en matière de franchise sociale concernant le remboursement des soins de santé.

ook nieuwe indienstnemingen impliceert. Collega Vandebroucke bereidt een nieuw koninklijk besluit voor ter uitvoering van artikel 22 van de wet van 24 december 1999. Deze wet maakt het mogelijk nieuwe overeenkomsten met een maximumduur van twee jaar af te sluiten met de ministers van Sociale Zaken en van Wetenschappelijk Onderzoek in de periode van 1 januari 2000 tot 31 december 2001. De vermindering bestaat uit een vrijstelling van werkgeversbijdragen voor verschillende sectoren. Er is dus reeds in een substantiële vermindering van de werkgeversbijdragen voorzien.

Wij doen al het mogelijke en dit naar het voorbeeld van de sociale Maribel, namelijk vermindering van de lasten in ruil voor bijkomende indienstnemingen. Dat verandert onze positie op Europees vlak niet. Men vergeet al te dikwijls dat het fundamenteel onderzoek in alle types van onderwijs moet worden aangemoedigd. Onderzoek is van doorslaggevend belang voor de toekomst, zowel op het economische als op het sociale vlak.

De heer Michel Barbeaux (PSC). – *Ik ben het helemaal eens met de minister, met name wat het fundamenteel onderzoek betreft. Een systeem zoals Maribel lijkt me een goede oplossing. Ik vermoed dat de minister het had over alle onderzoekers. Het lijkt me echter logisch dat de vermindering van sociale lasten zou worden gebruikt om onderzoekers te werven in de instellingen waarvoor de vermindering geldt.*

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van de heer Michel Barbeaux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de toepassing van de sociale franchise op samenwonende werklozen» (nr. 2-209)

De voorzitter. - De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, antwoordt namens de heer Frank Vandebroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen.

De heer Michel Barbeaux (PSC). – *Ik wijs de minister op een discriminatie inzake de franchise bij de terugbetaling van gezondheidszorg. Beide leden van een koppel, al dan niet gehuwd, worden voor de uitkering van werkloosheidsvergoedingen beschouwd als samenwonenden.*

Deux personnes vivant en couple, mariées ou non, sont toutes deux sans emploi, chômeuses indemnisées mais considérées comme cohabitantes pour l'attribution des allocations de chômage. Il n'y a donc pas de chef de famille.

De cette qualité de « cohabitants » découle l'impossibilité pour ces deux personnes de bénéficier de la franchise sociale en matière de remboursement de soins de santé puisque, selon l'article 2 de l'arrêté royal du 3 novembre 1993, cette mesure est réservée notamment aux personnes sans emploi depuis six mois au moins et qui ont droit à une allocation de chômage en qualité de travailleurs salariés chômeurs avec charge de famille ou en qualité d'isolés. Rien n'est prévu pour les cohabitants.

Cette situation n'est-elle pas discriminatoire pour des personnes qui se voient reconnaître individuellement le droit à une allocation de chômage, mais dont le montant total d'allocation est inférieur à celui auquel le ménage aurait eu droit en vertu d'une allocation de chômage octroyée au taux ménage ?

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale. – L'arrêté royal du 3 novembre 1993 portant exécution de l'article 37 de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994 reconnaît le droit à la franchise sociale aux personnes qui ont, depuis six mois au moins, la qualité de chômeur complet au sens de la réglementation relative au chômage et aux personnes qui sont à leur charge. Cette disposition concerne uniquement les chômeurs qui ont, au sens de cette dernière réglementation, la qualité de travailleur ayant charge de famille ou d'isolé.

Lorsque le mécanisme de la franchise sociale a été introduit, il a été réservé en priorité aux chefs de famille et aux isolés, c'est-à-dire aux chômeurs qui n'ont pour toute ressource du ménage qu'une seule allocation de chômage. Les chômeurs cohabitants ne sont, par définition, pas inclus dans cette catégorie.

Je puis toutefois vous dire que l'ordre du jour du Comité de l'Assurance de l'INAMI du lundi 24 juillet 2000 comprend, à ma demande, un projet de modification de l'arrêté royal du 8 août 1997 fixant les conditions de revenus et les conditions relatives à l'ouverture, au maintien et au retrait du droit à l'intervention majorée de l'assurance visées à l'article 37, §1er, de la loi relative coordonnée susvisée.

Ce projet prévoit d'étendre le bénéfice de l'intervention majorée de l'assurance soins de santé aux chômeurs âgés de longue durée qui sont cohabitants au sens de la réglementation relative au chômage et dont les revenus ne dépassent pas les plafonds prévus.

De la sorte, cette catégorie de chômeurs pourrait bénéficier également de la franchise sociale comme c'est le cas pour tous les bénéficiaires de l'intervention majorée. Ceci permettra de remédier en partie aux situations que vous avez décrites.

M. Michel Barbeaux (PSC). – On peut se réjouir de la proposition qui sera faite pour les chômeurs âgés. Malheureusement, pour les autres cette mesure ne résoudra pas le problème. Par ailleurs, il existe une discrimination entre deux cohabitants mariés et deux isolés qui ont pourtant les mêmes revenus. Les deux isolés bénéficient de la franchise

Er is dus geen gezinshoofd. Als samenwonenden kunnen deze personen de franchise bij terugbetaling van gezondheidszorg niet genieten. Volgens artikel 2 van het koninklijk besluit van 3 november 1993 geldt die maatregel immers alleen voor personen die minstens zes maanden werkloos zijn en die recht hebben op een werkloosheidsvergoeding als gezinshoofd of als alleenstaande. Voor samenwonenden is niets bepaald. Is deze situatie niet discriminerend voor personen die individueel recht hebben op een werkloosheidsvergoeding maar waarvan het samengevoegd bedrag lager is dan een gezinsuitkering?

De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie. – *Het koninklijk besluit van 3 november 1993 houdende uitvoering van artikel 37 van de gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen erkent het recht op de sociale franchise voor personen die sinds zes maanden volledig werkloos zijn volgens de werkloosheidsreglementering en aan de personen die ten hunne laste zijn. Deze bepaling geldt enkel voor werklozen die de hoedanigheid van werknemer hebben en gezinshoofd of alleenstaande zijn. De franchise werd enkel voor deze personen ingevoerd, omdat zij slechts over één gezinsinkomen beschikken. Samenwonenden horen daar dus niet bij. Het Verzekeringscomité van het RIZIV zal echter op mijn verzoek op 24 juli 2000 een ontwerp tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 augustus 1997 behandelen. Dat besluit stelt de inkomensvoorwaarden en de voorwaarden voor de opening, het behoud en het verlies van het recht op een verhoogde tussenkomst vast, conform artikel 37, §1 van de vermelde gecoördineerde wet. Dat ontwerp wil de verhoogde tussenkomst inzake gezondheidszorg verlenen aan oudere langdurig werklozen die samenwonend zijn volgens de werkloosheidsreglementering en waarvan de inkomsten de vastgestelde maxima niet overschrijden. Derhalve zal deze categorie werklozen de sociale franchise eveneens kunnen genieten zoals dat het geval is voor allen die van de verhoogde tussenkomst kunnen genieten. Op die manier wordt het door u aangekaarte probleem gedeeltelijk verholpen.*

De heer Michel Barbeaux (PSC). – *Ik verheug me over het voorstel voor de oudere werklozen. Spijtig genoeg zal deze maatregel voor de anderen niets oplossen. Er bestaat trouwens ook een discriminatie tussen twee gehuwde samenwonenden en twee alleenstaanden, hoewel zij dezelfde inkomsten hebben. De twee alleenstaanden genieten de*

sociale alors que les deux cohabitants, parce que cohabitants et mariés par exemple, n'en profitent pas. Dès le moment où les revenus des deux cohabitants ne dépassent pas le plafond prévu par la franchise sociale, il serait logique qu'ils puissent aussi bénéficier de cette franchise. En effet, si leurs revenus n'atteignent pas le plafond, c'est parce qu'ils sont relativement faibles. J'estime donc qu'il y aurait lieu d'examiner la possibilité d'étendre la mesure aux chômeurs cohabitants. On supprimerait ainsi la discrimination qu'ils subissent.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de M. Frans Lozie au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale sur «les séquelles des problèmes de l'AGCD pour ceux qui ont abordé la problématique» (n° 2-186)

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Voici quelques années, un inspecteur des Finances a révélé une série de pratiques douteuses de l'AGCD à l'époque.*

Une commission de suivi a été créée à la Chambre, sous la présidence de M. Dirk Van der Maelen. Les recommandations de celle-ci sont à la base d'une réforme complète de l'AGCD qui n'est pas encore terminée à l'heure actuelle. On peut parler de révolution à l'administration de l'AGCD de l'époque.

L'information révélée par ce fonctionnaire était donc plus que pertinente et tant le gouvernement que le parlement y ont donné la suite voulue.

L'intéressé a récemment signalé, par une lettre ouverte à M. Van der Maelen et au ministre Vande Lanotte, que sa hiérarchie et une série de collègues lui avaient tenu rigueur de sa démarche du passé.

En février 1998, l'intéressé a appris que, par arrêté ministériel du 2 avril 1995, il était accrédité auprès des services de M. Urbain, ministre du Commerce extérieur à l'époque. Il a donc appris cette accréditation trois ans après les faits.

Son accréditation auprès des services de M. Derycke, ministre des Affaires étrangères à l'époque a été retirée à partir du 15 janvier 1996 et communiquée en 1998. Son accréditation à l'AGCD a été retirée à partir du 1er avril 1997 et communiquée en février 1998. C'est une curieuse façon d'agir.

Fin 1999, il a appris par arrêté ministériel du 15 janvier 1996 qu'il était accrédité auprès des services de M. Pinxten, ministre des PME à l'époque. Il n'a jamais reçu copie de la lettre qui aurait dû l'informer de l'existence de cet arrêté.

Actuellement, par arrêté ministériel du 12 janvier 1996, entré en vigueur le 15 janvier 1996, il est accrédité auprès des services de M. Vandenbroucke, ministre des Pensions. Selon l'intéressé, il s'agit d'une accréditation vide de sens car sa charge est sans intérêt. Il estime ces pratiques administratives déplorables.

Comment les fonctionnaires qui dénoncent des situations

sociale franchise, terwijl dat niet het geval is voor de samenwonenden. Het zou logisch zijn dat ook de samenwonenden die franchise kunnen genieten zolang hun inkomen het plafond niet overschrijdt. De uitbreiding van de maatregel tot samenwonende werklozen moet dus worden overwogen, zodat ze niet langer worden gediscrimineerd.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van de heer Frans Lozie aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over «de naweeën van de ABOS-problemen voor hen die de problematiek aankaarten» (nr. 2-186)

De heer Frans Lozie (AGALEV). – *Het concrete probleem dat ik wens aan te snijden, geeft aanleiding tot een meer algemene reflectie over de mogelijk gevolgen waaraan klokkenluiders zich blootstellen als zij uit hoofde van hun beroepsactiviteiten bepaalde wantoestanden aan het licht brengen.*

Een inspecteur van Financiën bracht enkele jaren geleden een aantal onfrisse praktijken van het toenmalige ABOS aan het licht. Uiteindelijk werd hieromtrent in de Kamer een opvolgingscommissie opgericht onder het voorzitterschap van de heer Dirk Van der Maelen. De aanbevelingen van deze opvolgingscommissie lagen aan de basis van een volledige hervorming van het ABOS, een herstructurering die tot op vandaag nog steeds niet voltooid is. Men mag wel spreken van een revolutie bij de toenmalige ABOS-administratie.

De informatie die door deze ambtenaar werd aangebracht, was dus meer dan terecht. De feiten hebben dit aangetoond en zowel regering als parlement hebben hieraan het nodige gevolg gegeven.

Recent heeft betrokkene via een open brief aan zowel de heer Van der Maelen als aan zijn bevoegde minister Vande Lanotte laten weten dat zijn demarche uit het verleden hem zwaar wordt aangerekend door zijn hiërarchische overste en een aantal collega's.

Inspecteurs van Financiën worden uit hoofde van hun functie meestal tijdelijk geaccrediteerd bij andere diensten. In februari 1998 vernam betrokkene toevallig dat hij per ministerieel besluit van 2 april 1995 werd geaccrediteerd bij de diensten van de heer Urbain, de toenmalige minister van Buitenlandse Handel. Betrokkene vernam zijn accreditatie bij een andere dienst dus drie jaar na de feiten.

Zijn accreditatie bij de diensten van de heer Derycke, de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken, werd ingetrokken per 15 januari 1996 en meegedeeld in 1998. Zijn accreditatie bij het ABOS werd ingetrokken per 1 april 1997 en meegedeeld in februari 1998. Dit kan op zijn minst een eigenaardige manier van werken worden genoemd.

Eind 1999 vernam de betrokkene dat hij per ministerieel besluit van 15 januari 1996 geaccrediteerd werd bij de

intolérables peuvent-ils être protégés contre les représailles de leur hiérarchie ?

Êtes-vous au courant des problèmes susmentionnés, monsieur le ministre, et quelles mesures concrètes avez-vous prises ? Envisagez-vous plus particulièrement des mesures de protection pour les fonctionnaires de l'Inspection des Finances ?

Quelles garanties y a-t-il que ces fonctionnaires accrédités à un autre service aient voix au chapitre et soient au moins immédiatement mis au courant de leur affectation ? Il est inadmissible qu'un fonctionnaire constate tout à coup qu'il travaille dans un autre service.

Une enquête a-t-elle été ouverte au sujet des intimidations d'un ou plusieurs fonctionnaires à la suite de l'affaire de l'AGCD ?

Profitez-vous de la réforme annoncée de l'administration fédérale pour donner un statut suffisamment protecteur à vos inspecteurs ? En plus du droit de parole qui doit être garanti aux fonctionnaires, certainement quand ils dénoncent en âme et conscience des situations intolérables, il est indispensable de prendre des mesures spécifiques pour les inspecteurs des Finances.

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale.
– M. Lozie m'interroge sur le statut et la protection des inspecteurs des finances.

Le statut de l'inspecteur des finances est l'un des plus protecteurs.

Les fonctionnaires sont nommés à titre définitif. Ils perçoivent une rémunération attractive et bénéficient de la carrière plane. Ils ne sont donc pas tributaires de promotions mais

diensten van de heer Pinxten, de toenmalige minister van KMO's. Ondanks herhaaldelijk verzoek ontving de betrokkene nooit kopie van de brief die hem op de hoogte had moeten brengen van dit ministerieel besluit. Men kan zich dus afvragen of die brief ooit heeft bestaan.

Op dit ogenblik is betrokkene per ministerieel besluit van 12 januari 1996 en met ingang van 15 januari 1996 geaccrediteerd bij de diensten van de heer Vandenbroucke, minister van Pensioenen. Ook deze accreditatie vernam hij pas veel later. Het gaat volgens de betrokkene zelf overigens om een zinledige accreditatie, vermits zijn opdracht geen enkele zin heeft. Bijkomend werd de betrokkene belast met de responsabilisering van de sociale parastatalen, een opdracht die bij hem al even zinloos overkomt. De betrokken ambtenaar voelt deze administratieve praktijken aan als schrijnend.

De vraag luidt dus op welke wijze klokkenluiders kunnen worden beschermd tegen de represailles van hun hiërarchische overheid. Met klokkenluiders bedoel ik ambtenaren die wantoestanden naar buiten brengen en zodoende een aantal collega's in verlegenheid brengen.

Vooralspiekers van Financiën kunnen met vermeende wantoestanden worden geconfronteerd. Bent u op de hoogte van de hierboven geciteerde problemen en welke concrete maatregelen hebt u hieromtrent reeds genomen?

Overweegt u specifiek voor de ambtenaren van de inspectie van Financiën beschermingsmaatregelen om te voorkomen dat klokkenluiders in hun werk en carrière worden benadeeld? Ik denk in dat verband vooral aan de inspecteurs die in allerlei departementen worden geaccrediteerd en daar vaak zaken vaststellen die niet door de beugel kunnen.

Welke sluitende garanties zijn er opdat ambtenaren die naar een andere dienst geaccrediteerd worden, hierin volle inspraak krijgen en hiervan ten minste onmiddellijk op de hoogte worden gesteld? Het kan niet dat een ambtenaar plots vaststelt dat hij in een andere dienst werkt.

Wordt er een onderzoek ingesteld naar de vermeende intimidatie van een of meerdere ambtenaren ten gevolge van de ABOS-affaire?

De grondige hervorming van de federale administratie is een prioriteit van deze regering. Maakt u van deze aangekondigde hervorming gebruik om uw inspecteurs een voldoende beschermend statuut te geven? Naast het algemene principe dat het spreekrecht van de ambtenaren moet kunnen worden gegarandeerd, zeker wanneer zij in eer en geweten bepaalde wantoestanden aanklagen, is er immers nood aan een specifieke beschermingsmaatregel voor de inspecteurs van Financiën.

De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie. – We weten allen over wie het hier gaat. De heer Lozie stelt mij vragen over het statuut en de bescherming van de inspecteurs van financiën.

Het statuut van de inspecteur van financiën is een van de meest beschermde statuten. Ik verklaar mij nader.

Deze ambtenaren zijn vast benoemd. Ze hebben een aantrekkelijk loon en een vlakke loopbaan. Ze zijn dus niet

accèdent automatiquement aux catégories supérieures.

L'avis d'un inspecteur des finances ne peut en aucun cas être modifié. Le ministre peut juste décider de ne pas le suivre.

Le règlement disciplinaire prévoit certaines garanties, même si je dois reconnaître que le statut des inspecteurs des finances n'est pas encore tout à fait achevé.

Je voudrais enfin aborder la question de l'accréditation. L'appréciation de cette matière spécifique pose problème. La personne concernée a une triple mission à remplir dans le secteur social. Elle émet des avis sur les pensions du secteur public. Elle est également commissaire du gouvernement dans l'un des principaux parastataux, l'ONEm. Elle a enfin été chargée de rédiger des notes et de réaliser des études sur la responsabilisation des parastataux sociaux.

En tant que responsable politique, je précise que je considère ces trois missions comme extrêmement importantes. Je dois toutefois constater que l'intéressé n'est pas de cet avis. Une telle attitude est inadmissible.

Un inspecteur des finances ne doit pas attendre d'y être invité pour formuler un avis. L'intéressé aurait donc parfaitement pu me remettre son avis, même s'il n'y est pas tenu et si je ne lui ai pas demandé. Je regrette qu'il juge cette fonction sans importance.

Je ne souhaite pas m'étendre sur le passé car je ne suis pas responsable des décisions de mes prédécesseurs.

Le ministre des Affaires sociales étudie depuis plusieurs mois la problématique de la responsabilisation.

Les trois missions dont est chargé l'intéressé sont en fait trop importantes pour être confiées à une seule personne. L'attitude de l'intéressé me gêne car il jouit d'un statut indépendant lui assurant une grande autonomie et lui offrant beaucoup de garanties. Il implique, par ailleurs, que les missions confiées par le ministre du Budget soient exercées avec le sérieux et le sens de l'initiative nécessaires, d'autant que la rémunération est tout à fait correcte.

Le ministre Van den Bossche a déjà annoncé des mesures visant à protéger les personnes qui dénoncent des abus. Ces mesures de protection s'appliqueront à tous, y compris aux inspecteurs des finances. Chaque fonctionnaire doit toutefois accepter de respecter des considérations politiques.

afhankelijk van een of andere promotie, maar komen automatisch in hogere categorieën terecht. Een inspecteur wordt dus automatisch inspecteur-generaal. Deze elementen bieden al een stevige garantie voor zijn loopbaan.

Het advies van een inspecteur van Financiën kan onder geen enkel beding worden gewijzigd. In tegenstelling tot het parket, waar de regel geldt dat "la plume est serve et la parole est libre", is voor de inspecteurs van financiën "la parole libre". Geen enkele instantie in de hiërarchie van Financiën kan de opdracht geven een advies te wijzigen. De minister of ministers kunnen eventueel beslissen het advies niet te volgen.

Het tuchtreglement voorziet in een aantal garanties, al moet ik toegeven dat het statuut van de inspecteurs van Financiën nog niet volledig is uitgewerkt.

Ten slotte wil ik het hebben over de accreditatie. Bij de beoordeling van deze specifieke aangelegenheid is het op dit vlak dat het schoentje wringt. De betrokken persoon heeft een drievoudige taak in de sociale sector. In de eerste plaats verstrekt hij advies over de pensioenen in de openbare sector. Dit is geen geringe taak, die soms aanleiding kan geven tot hoog oplopende emoties. Voorts is hij de regeringscommissaris van een van de grootste parastatalen, namelijk de RVA. Ten slotte heeft hij de opdracht gekregen nota's te schrijven en studiewerk te verrichten over de responsabilisering van de sociale parastatalen.

Als politieke verantwoordelijke verklaar ik uitdrukkelijk dat ik deze drie taken uitermate belangrijk vind. Tot mijn spijt moet ik vaststellen dat de betrokkene hierover een andere mening is toegedaan. Deze houding is onaanvaardbaar. Ik ben degene die moet uitmaken of deze taken al dan niet belangrijk zijn. Het is niet correct openlijk te verklaren dat dit werk niet de moeite loont. Het benieuwt mij te weten wat de publieke opinie hiervan denkt.

Een inspecteur van Financiën hoeft niet te wachten op een vraag om advies. Heel wat inspecteurs brengen advies uit zonder dat hierom wordt verzocht. Sommige inspecteurs van Financiën hebben adviezen geformuleerd aangaande de politiehervorming, bijvoorbeeld over de pensioenproblematiek van de politiehervorming. Hoewel ik de betrokkene hierom niet had verzocht en hij hiertoe niet verplicht is, had hij net zo goed zijn advies kunnen verlenen. Het stoort mij dat hij dit werk onbelangrijk acht.

Ik heb geen zin uit te weiden over het verleden omdat ik niet verantwoordelijk ben voor de beslissingen die door mijn voorgangers werden genomen.

De minister van Sociale Zaken is reeds maanden bezig met de problematiek van de responsabilisering. Bovendien kan men niet beweren dat de openbare pensioenen niet belangrijk zijn of dat de functie van regeringscommissaris van de RVA te verwaarlozen is. In feite zijn deze drie taken te omvangrijk voor een enkele persoon, op voorwaarde dat ze met enthousiasme en toewijding worden uitgevoerd. Ik herhaal dat ik het op dit vlak niet eens ben met de betrokkene. Dit stoort mij omdat het gaat om een onafhankelijk statuut met een grote autonomie en veel garanties. Het impliceert anderzijds dat de opdrachten die de minister van Begroting geeft, met de nodige ernst en zin voor initiatief worden uitgeoefend,

M. Frans Lozie (AGALEV). – *Je remercie le ministre pour sa réponse. Les précisions qu'il a apportées sur le statut et les prérogatives des inspecteurs sont intéressantes. Je voudrais insister pour que le règlement disciplinaire soit achevé le plus rapidement possible. C'est important pour les relations de l'intéressé avec sa hiérarchie.*

Je constate par ailleurs qu'il existe une divergence de vues sur l'appréciation qualitative de la mission de l'intéressé. J'espère qu'un dialogue direct pourra s'instaurer.

– **L'incident est clos.**

**Demande d'explications de
M. Jean-François Istasse au vice-premier
ministre et ministre des Affaires étrangères
et au secrétaire d'État à la Coopération au
développement sur «l'Union internationale
pour l'étude scientifique de la population
(UIESP)» (n° 2-218)**

M. Jean-François Istasse (PS). – La question dont traite cette demande d'explications pourrait sembler de minime importance. Pourtant, il pourrait en résulter un certain dommage pour notre pays.

L'Union internationale pour l'étude scientifique de la population (UIESP) regroupe des spécialistes en population de très haut niveau, issus de toutes les régions du globe. C'est l'unique organisme mondial de ce niveau. L'Union fait partie du système des Nations unies.

Les congrès généraux, les commissions scientifiques, les groupes de travail et les séminaires que l'UIESP organise, abordent des sujets variés tels que la structure de la population par âge et les politiques publiques, le sida dont on a parlé aujourd'hui, la fécondité et la planification familiale, la démographie anthropologique, le genre et la population, la démographie historique, la longévité et la santé, la santé génésique, la pauvreté, les nouvelles menaces en matière de santé, les migrations forcées, l'enseignement de la démographie, l'urbanisation, la basse fécondité, la biologie des populations, bref des congrès qui donnent lieu à des communications scientifiques de très haut niveau qui

aangepast aan een statuut dat zeker niet slecht wordt vergoed.

Minister Van den Bossche heeft reeds aangekondigd dat wij maatregelen zullen nemen om personen te beschermen die misbruiken aan het licht brengen. Deze beschermingsmaatregelen zullen voor iedereen gelden, dus ook voor de inspecteurs van Financiën. Anderzijds moet elke ambtenaar aanvaarden dat politieke overwegingen moeten worden gerespecteerd.

De heer Frans Lozie (AGALEV). – Ik dank de minister voor het antwoord. Het spreekt vanzelf dat de verduidelijkingen rond het statuut en de prerogatieven van de inspecteurs interessant zijn. Ik wil er uiteraard op aandringen dat het tuchtreglement zo snel mogelijk zou worden afgewerkt. Dat is niet onbelangrijk, vooral omdat in de relaties tussen de betrokkene en zijn hiërarchie de kleine lettertjes van het tuchtreglement vrij belangrijk zijn. Indien een hiërarchisch overste een stok zoekt om iemand te slaan, kan dit vaak via de tuchtprocedure of de mogelijkheid tot evaluatie via verslagen.

Ten tweede stel ik vast dat er een meningsverschil is over de kwalitatieve inschatting van de opdracht van de betrokkene. Ik hoop dat men daar tot een rechtstreeks gesprek kan komen, zoals dat in elk normaal bedrijf of normale administratie zo zou moeten zijn, teneinde betrokkene niet alleen objectief een volwaardige activiteit te geven, maar hem subjectief ook het gevoel te geven dat hij voor het werk waarvoor hij aangesteld is, geapprecieerd kan worden.

– **Het incident is gesloten.**

**Vraag om uitleg van
de heer Jean-François Istasse aan de
vice-eerste minister en minister van
Buitenlandse Zaken en aan de
staatssecretaris voor
Ontwikkelingssamenwerking over «de
Internationale Unie voor wetenschappelijk
bevolkingsonderzoek (UIESP)» (nr. 2-218)**

De heer Jean-François Istasse (PS). – *Het voorwerp van mijn vraag lijkt misschien van minder groot belang, maar toch kan het mogelijke nadelige gevolgen hebben voor ons land.*

Bij de Internationale Unie voor wetenschappelijk bevolkingsonderzoek (UIESP) zijn bevolkingsdeskundigen uit alle regio's van de wereld actief. De UIESP is de enige organisatie ter wereld die zich op dat niveau met die problematiek bezighoudt en is aangesloten bij de Verenigde Naties.

De algemene vergaderingen, wetenschappelijke commissies, werkgroepen en seminars van de UIESP behandelen diverse onderwerpen inzake bevolking en demografie die aanleiding geven tot publicaties van hoog niveau die door de Universiteit van Oxford worden uitgegeven.

De UIESP werkt samen met andere VN-organisaties en onderhoudt contacten met het IAB, de WGO, de FAO, het UNPD, Unicef, de Wereldbank, de CISS. Ze heeft ook contacten met diverse niet-gouvernementele organisaties, universiteiten, nationale en regionale instituten.

intéressent tous les spécialistes de démographie. Tous ces sujets sont publiés dans une collection de haute qualité aux presses de l'Université d'Oxford.

L'UIESP travaille en collaboration avec le FNUAP, l'UNAIDS, centre d'excellence, la division « population » des Nations unies et développe des contacts permanents avec le BIT, l'OMS, la FAO, le PNUD, l'Unicef, la Banque mondiale, le CISS. Elle a encore d'autres liens avec divers organismes non gouvernementaux, *The population council*, l'IPPS et de nombreux centres, universités et instituts nationaux et régionaux.

Depuis 1962, cette organisation a établi son siège permanent à Liège. L'UIESP est ainsi la seule organisation internationale relevant des Nations unies à être implantée en Wallonie.

Jusqu'en 1998, elle a bénéficié de la part de l'AGCD d'une subvention régulière d'environ 3 millions de francs. Ce subsidie avait été interrompu une première fois en 1991 par M. Eric De Rycke mais fut rétabli en 1992. Cependant en 1998, votre prédécesseur au secrétariat d'État à la Coopération au développement, M. Réginald Moreels, a suspendu cette subvention qui n'a plus été reconduite depuis.

C'est cette subvention qui a posé problème.

Une seconde subvention fédérale était versée à cet organisme. Elle émanait du service du premier ministre, Affaires scientifiques, techniques et culturelles, rue de la Science à Bruxelles. Il s'agissait en fait d'une ancienne subvention émanant du ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche scientifique jusqu'à sa communautarisation, et ensuite de l'administration des Affaires communautaires et des établissements scientifiques de l'État, services du premier ministre, programmation de la politique scientifique. Ce deuxième subsidie variait, selon les années, entre 350.000 et 500.000 francs ; il représentait donc en moyenne 400.000 francs par an. Il est resté inchangé depuis les années 80 et je pense qu'il a encore été versé récemment.

Cette organisation internationale a été confrontée à de graves difficultés financières, même si une grande partie de son budget – important puisqu'il s'élève à dix millions de dollars – vient de ses recettes propres. Elle dépend également de subventions publiques et notamment de celle de l'État belge. La suspension du principal subsidie de trois millions de l'AGCD a été pour elle un événement majeur qui l'a amenée à s'interroger sur un éventuel déménagement vers l'étranger. L'UIESP, l'Union internationale pour l'étude scientifique de la population, s'est vue contrainte, malgré elle d'après les témoignages que j'ai eus, de transférer son siège permanent à Paris, après deux années de réflexion et d'attente d'un geste positif de la Belgique, ce qui m'amène à cette tribune.

L'importance et la qualité de l'étude de la population par cette institution sont reconnues dans le monde entier. Ses travaux ont une importance cruciale pour les pays en développement en raison des sujets abordés. De nombreux pays souhaitent accueillir sur leur propre territoire cette organisation que nous avons quelque peu dédaignée. Il faut savoir que le gouvernement français et le gouvernement autrichien ont fait une surenchère pour obtenir le siège social de cette organisation et lui ont offert des subventions sans commune mesure avec celle antérieurement accordée par l'AGCD. C'est finalement la France qui l'a emporté. Le prochain siège

De zetel van de UIESP is sedert 1962 gevestigd te Luik; de UIESP is dus de enige VN-organisatie op Waalse bodem.

Tot 1998 kreeg de UIESP geregeld een subsidie van 3 miljoen frank. Die werd in 1991 een eerste keer door de heer De Rycke opgeschort en in 1992 weer toegekend. In 1998 werd de subsidie evenwel door uw voorganger Moreels geschrapt.

De organisatie kreeg ook nog een tweede federale subsidie van de diensten van de Eerste minister. Het betrof een subsidie van het ministerie van Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek, nadien van de diensten van de Eerste minister voor de programmatie van het wetenschapsbeleid die jaarlijks gemiddeld 400.000 frank bedroeg.

De UIESP heeft te kampen gehad met ernstige financiële problemen, ook al haalt ze een groot deel van haar middelen – de begroting bedraagt 10 miljoen dollar – uit eigen inkomsten. De schrapping van de ABOS-subsidie van 3 miljoen frank deed de organisatie een verhuizing overwegen. Twee jaar lang werd er binnen de organisatie over deze vraag gediscussieerd. Zowel de Franse als de Oostenrijkse regering wilden de organisatie op hun grondgebied huisvesten. Uiteindelijk heeft Frankrijk het gehaald.

In het Bulletin van de UIESP van mei 2000 staat dan ook te lezen dat de beslissing werd genomen om na 38 jaar verblijf in België en in Wallonië de zetel over te plaatsen naar Parijs. De reden hiervoor is duidelijk: de Belgische regering heeft de subsidie voor de financiering van de werking van de zetel niet kunnen voortzetten, terwijl de Unie van de Franse regering en van het INED geregeld steun ontving. De UIESP zal voortaan gebruik kunnen maken van de moderne kantoren van de INED te Parijs.

De organisatie wijst er wel op dat de beslissing om te verhuizen moeilijk lag, daar de meeste huidige personeelsleden dit niet wensten. Daarom zocht de raad herhaaldelijk naar oplossingen voor een betere financiering en belastte een comité van drie eminente leden ermee de verschillende opties te onderzoeken.

Het comité meende dat de vestiging in Parijs op lange termijn gunstig zou zijn voor de Unie. De Raad besliste dan ook in november 1999 dit advies te volgen, tenzij de Belgische regering haar subsidie in de daaropvolgende maanden opnieuw zou toekennen. Het bulletin van de UIESP bevestigt de verhuizing naar Parijs aangezien de stappen bij de Belgische regering tot niets hebben geleid.

Dit incident schaadt het internationale imago van België. Het was verstandiger geweest de door het ABOS toegekende en door staatssecretaris Moreels nadien geschorste steun opnieuw in te voeren om deze wereldberoemde instelling op ons grondgebied te houden. De verhuizing van de instelling is des te betreurenswaardiger daar tien bedienden hun werk verliezen. Het economisch voordeel voor de streek bedroeg trouwens tienmaal meer dan de bijdrage die België gaf.

Dat geen steun gegeven wordt aan een instelling van de Verenigde Naties lijkt mij volledig in strijd met de wil van de federale regering om het imago van België te verbeteren en ons land een rol van betekenis te laten spelen op internationaal gebied.

Ik meen dus dat de verhuizing van de zetel van deze

de cette association sera fixé à Paris.

Le bulletin du mois de mai 2000 publié par cette association reprend les rétroactes et les motivations de cette décision : « A l'issue de plus de deux années de réflexion et de discussions, la décision vient d'être prise de transférer le siège de l'Union à Paris à la fin de cette année. Le siège regagnera donc la ville où l'Union a été créée en 1928, reconstituée après la seconde guerre mondiale et où elle s'est établie à deux reprises, de 1937 à 1949 et de 1957 à 1962. »

Cette association internationale s'est d'abord fixée à Baltimore, de 1928 à 1931 ; ensuite à Londres, de 1931 à 1937 ; puis à Washington, de 1949 à 1957 ; enfin à Liège, de 1962 à 2000. Il y a donc 38 ans d'histoire belge et wallonne pour cette association internationale.

Dans un paragraphe suivant, l'association dit encore : « Ce déménagement est principalement motivé par des questions financières. Le gouvernement belge n'a malheureusement pu reconduire sa subvention qui contribuait au fonctionnement du siège alors que le gouvernement français et l'INED offraient à l'Union un soutien régulier. L'Union occupera des bureaux modernes et fonctionnels dans les nouveaux bâtiments de l'INED, bien situés, à Paris. Un accord est intervenu qui garantit une totale indépendance administrative et intellectuelle tout en permettant à l'Union de bénéficier d'infrastructures de l'INED. »

L'association écrit elle-même que la décision de déplacer le siège après 38 années passées à Liège ne fut pas facile, compte tenu notamment du fait que la plupart des membres actuels du personnel ne souhaitaient pas s'expatrier. Le conseil aborda le sujet lors de sa première réunion en février 1998 et envisagea plusieurs options qui permettraient à l'Union de fonctionner sur des bases financières plus solides. Lors de sa réunion de décembre 1998, le conseil étudia plusieurs propositions concrètes et désigna un comité de trois membres éminents qui furent chargés d'examiner les différentes options et qui consultèrent les offres de Paris et de Vienne.

Le comité émit l'opinion que l'installation à Paris serait, à long terme, bénéfique à l'Union. Le paragraphe fatal suit. Le conseil décida en novembre 1999 de se ranger à cet avis à moins que le gouvernement belge ne rétablisse sa subvention dans les mois suivants. Ce bulletin de l'UIESP affirme que les démarches auprès du gouvernement belge n'ayant pas abouti, le transfert à Paris fut confirmé.

Cet incident, peut-être mineur, nuit à l'image internationale de la Belgique. Il eut été plus judicieux de rétablir l'aide octroyée par l'AGCD et suspendue ensuite par le secrétaire d'État Moreels de façon à conserver cette institution mondialement reconnue sur notre territoire. Je pense en outre que la Région wallonne et la Communauté française auraient elles aussi pu faire un geste, d'ailleurs sollicité. Je serai donc probablement amené à intervenir à la tribune des assemblées en cause pour demander des explications quant à ce refus. Le transfert de cette institution est d'autant plus regrettable qu'il provoque le licenciement de dix employés. Par ailleurs, les retombées économiques locales s'élevaient à au moins dix fois le montant de la contribution versée précédemment par la Belgique.

L'absence de tout soutien à une organisation émanant des

internationale instelling nadelig is voor ons. De beslissing is genomen, wij kunnen niets meer doen. Toch zal ik bijzonder waakzaam blijven voor de lessen die de federale regering hieruit trekt.

Nations unies m'apparaît en totale contradiction avec la volonté du gouvernement fédéral de restaurer l'image de la Belgique et lui rendre une place de choix dans le concert international.

Une ASBL, actuellement en liquidation, s'était créée à Liège dans le but de soutenir l'Union. Ses membres se sont réunis le 20 juin dernier pour constater la cessation des activités de l'organisation.

En conclusion, j'estime que cette délocalisation nous porte préjudice. Nous déplorons le départ d'une association internationale qui avait son siège chez nous, à Liège. Son objet était particulièrement intéressant puisqu'il englobait divers sujets très importants, la démographie notamment, au moment où le nombre d'êtres humains sur la planète va franchir la barre des cinq milliards et où toutes les régions du globe se penchent sur les problèmes démographiques et leur cortège de conséquences. La décision est prise, il est désormais trop tard pour agir. Je serai néanmoins attentif aux conclusions tirées par le gouvernement fédéral à l'issue de cette affaire.

M. Eddy Boutmans, secrétaire d'État à la Coopération au développement. – Il faut savoir que c'est par la loi du 25 mai 1999 relative à la coopération internationale que le financement des organisations internationales actives dans le domaine de la coopération au développement a été réglé. Cette loi prévoit, en son article 9, le principe de concentration de la coopération multilatérale sur une vingtaine d'organisations et en définit les critères en termes assez généraux : compatibilité avec les objectifs généraux de la coopération belge ; conformité des domaines d'activités avec les secteurs et thèmes prioritaires de la coopération belge ; l'organisation internationale doit avoir une approche planifiée permettant l'évaluation des actions réalisées avec l'apport de la Belgique et les contributions de la coopération multilatérale doivent être cohérentes avec celles d'autres acteurs en vue d'en maximaliser les effets. La loi nous oblige à dresser une liste des organisations internationales que nous allons financer. C'est ce que nous avons fait au mois d'avril dernier.

Il n'était pas possible de retenir toutes les organisations ayant obtenu par le passé des appuis financiers très souvent limités. Parmi les choix que nous avons effectués, certains sont spécifiquement liés à des priorités politiques, mais nous avons essentiellement retenu des associations qui jouent un rôle de catalyseur dans leur domaine. Par exemple, nous avons estimé que le Fonds des Nations unies pour la population, le FNUAP, était le partenaire le plus adéquat comparé à d'autres organisations qui ont aussi, dans leurs objectifs, des aspects de politique de population, comme l'Organisation mondiale de la santé, l'Unifem et d'autres.

La première chose dont j'ai eu connaissance au sujet de l'UIESP, après que mon prédécesseur ait décidé de ne pas poursuivre l'octroi des subventions en 1999, est une lettre du 24 février où l'organisation dont je ne conteste ni le sérieux ni la compétence, mais dans un style qui aurait pu être plus adéquat, me met plus ou moins en demeure de décider très vite d'une subvention et dit : « Nous avons en principe décidé de déplacer notre siège. Nous avons reçu une offre du gouvernement français et du gouvernement autrichien » – argument loin d'être convaincant dans les circonstances actuelles – « et notre conseil a décidé d'accepter l'une de ces

De heer Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. – De financiering van de internationale organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking wordt geregeld door de wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking. Artikel 9 van die wet bepaalt dat de multilaterale samenwerking zich richt op een twintigtal internationale organisaties en legt de criteria ervan vast in algemene bewoordingen: overeenstemming met de algemene doelstellingen van de Belgische ontwikkelingssamenwerking, overeenstemming van de actiedomeinen met de prioritaire sectoren of thema's van de Belgische ontwikkelingssamenwerking, werken volgens een planmatige aanpak zodat een evaluatie kan worden gemaakt van de aanwending van de bijdragen van België en coherentie van de bijdragen van de multilaterale samenwerking met de steun van andere sectoren om het effect ervan te maximaliseren. De wet verplicht ons een lijst op te stellen van de internationale organisaties die wij willen financieren. Dat hebben wij in april laatstleden ook gedaan.

Het was niet mogelijk alle organisaties in aanmerking te nemen die vroeger steun kregen. Wij hebben ons bij onze keuze laten leiden door politieke prioriteiten, maar wij hebben vooral gekozen voor instellingen die op hun domein als katalysator optreden.

Op 24 februari heb ik van de UIESP een brief gekregen waarin ik werd aangespoord om zeer snel een beslissing te nemen over het toekennen van subsidies. De instelling had namelijk van Frankrijk en Oostenrijk een aanbod gekregen, maar zou haar zetel in België laten als ze van ons land een vergelijkbare subsidie kreeg. Aangezien wij vóór 31 maart een beslissing moesten nemen, konden we het dossier niet ten gronde onderzoeken. Ik heb de door de wet opgelegde criteria opgesomd. De zetel van een instelling zou wel een criterium kunnen zijn. Van de internationale instellingen die wij steunen heeft er echter geen enkele haar zetel in België. Het is dus geen doorslaggevend criterium.

De kwaliteit en de relevantie van de acties van de organisatie zouden dus het belangrijkste criterium moeten zijn.

deux offres en marquant sa préférence pour la France. »
L'organisation précise par ailleurs que si les autorités belges lui octroyaient une subvention comparable, le siège resterait en Belgique. Nous devons prendre une décision à ce sujet avant le 31 mars. J'ai énuméré les critères fixés par la loi. Il n'était donc pas possible d'examiner le dossier en profondeur dans le délai. Le siège d'une organisation pourrait certes constituer un critère d'appréciation. Cependant, parmi toutes les organisations internationales que nous appuyons et que la loi nous demande de soutenir, très peu, voire aucune, n'ont leur siège en Belgique. Ce n'est donc pas un critère prépondérant.

La qualité et surtout la pertinence de l'action de l'organisation en question, par rapport au développement, devraient être le critère fondamental.

Comme vous l'avez souligné, monsieur Istasse, il est sans doute trop tard pour réfléchir à l'opportunité de prendre une décision dans un sens positif, décision qui, de toute façon, aurait dû se baser sur d'autres possibilités de subvention puisque la liste des organisations multilatérales a été fixée et qu'il convient de faire preuve d'une certaine continuité.

Je souhaite encore exprimer un doute. Vous m'apprenez que l'organisation dispose d'un budget d'environ 10 millions de dollars, soit plus de 400 millions de francs. Les subsides d'environ 9 millions de francs belges offerts par la France ont-ils vraiment constitué un élément prépondérant, quand on pense au coût d'un tel déménagement et au niveau des loyers à Paris ? Je ne peux pas faire les comptes de cette organisation, mais j'ai une impression d'exagération.

En tout cas, l'UIESP m'avait imposé un délai trop restrictif. Je pense que nous n'avons pas de reproches à nous faire, tout en considérant que cette organisation mérite sans doute d'être soutenue par l'un ou l'autre niveau de l'administration belge. A-t-elle déjà son siège à Paris ou encore à Liège ? On n'obtient plus de réponse au téléphone ; je suppose donc que le déménagement a eu lieu. C'est donc peut-être le gouvernement français qui devrait entrer en ligne.

Je souligne, sans aucune connotation négative ou agressive, que les relations entre une organisation qui souhaite être subventionnée par un gouvernement et l'administration en place auraient pu être un peu différentes.

M. Jean-François Istasse (PS). – Je remercie le ministre de sa réponse. Je pense effectivement qu'il est trop tard pour agir par rapport à cette délocalisation que je trouve regrettable.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur «le problème aigu du sida en Afrique» (n° 2-208)

Mme Sabine de Bethune (CVP). – *J'ose espérer que l'intérêt limité des sénateurs ce soir n'est pas le reflet des efforts qu'ils sont disposés à consentir ces prochaines années pour lutter contre le sida en Afrique et dans d'autres contrées de la*

Zoals de heer Istasse zei, is het nu te laat om nog een gunstige beslissing te nemen. Die beslissing had trouwens op andere subsidiemogelijkheden moeten steunen, want de lijst van de multilaterale organisaties is vastgesteld en we moeten ons daaraan houden.

De heer Istasse zei ook dat de organisatie over een begroting van meer dan 400 miljoen frank beschikt. Ik vraag mij dan ook af of de door Frankrijk beloofde subsidie van ongeveer 9 miljoen frank van doorslaggevende aard was, gelet op de kosten voor een verhuizing en de hoge huurprijzen in Frankrijk.

De UIESP heeft mij in ieder geval een te korte termijn opgelegd. Wij moeten ons niets verwijten.

Zonder enig oordeel te willen uitspreken, meen ik toch dat een organisatie die subsidies van een regering wil krijgen een andere houding zou moeten aannemen.

De heer Jean-François Istasse (PS). – *Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik denk inderdaad dat het te laat is om nog iets te doen tegen de verhuizing, die ik toch betreurenswaardig vind.*

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de acute aidsproblematiek in Afrika» (nr. 2-208)

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Ik hoop dat de geringe belangstelling van de senatoren vanavond niet evenredig is met de inspanningen die ze in komende maanden en jaren willen leveren in de strijd tegen aids in Afrika en in

planète.

Ces derniers jours, cette question fut à l'avant-plan de l'actualité en raison de l'organisation, à Durban, de la conférence internationale sur le sida. Selon Peter Piot, responsable du programme des Nations Unies de lutte contre le sida, il faudrait immédiatement 126 milliards pour prendre les mesures élémentaires de prévention du sida en Afrique. Il ne parle pas des médicaments contre le sida, qui ne sont pour ainsi dire pas à la portée des pays en voie de développement. Dans notre pays, la situation est inverse : si le nombre de séropositifs a augmenté ces deux dernières années de 15%, le nombre de cas de sida est en diminution grâce à l'utilisation de médicaments efficaces que nous pouvons nous payer. Le Président Mbeki a déclaré qu'en matière de sida, la première cause de mortalité est la pauvreté et nous savons que c'est exact, même s'il sème le doute sur l'origine réelle de la maladie.

Récemment, l'organisation ONUSIDA a lancé un cri d'alarme face aux ravages que le sida provoquerait dans le Sud. Dans seize pays d'Afrique noire, plus de 10% de la population entre 15 et 49 ans est porteuse du virus du sida. En 1999, 5,4 millions de personnes furent contaminées dont 620000 enfants de moins de 15 ans. Le nombre de personnes contaminées est passé en Afrique de 24,5 millions à 34,3 millions, dont 1,3 millions d'enfants. On estime que dans seize pays d'Afrique, un tiers à la moitié des enfants de 15 ans mourront du sida.

Ces chiffres sont effrayants. Il est décourageant de constater que le bilan de la lutte contre la maladie est négatif sur toute la ligne. La situation ne s'est pas améliorée en dix ans, au contraire. On n'enregistre un succès limité que dans un petit nombre de pays.

Pour mettre fin à l'extension exponentielle du sida il faudrait, selon Peter Piot, prendre les mesures suivantes : annuler la dette des pays les plus pauvres, changer les mentalités et ne plus faire un tabou du sida, avoir la volonté politique de mettre le problème à l'ordre du jour, exercer une pression internationale sur les gouvernements qui le minimisent et prévoir des actions de sensibilisation notamment sur l'emploi du préservatif.

Dans sa note de politique générale, le Secrétaire d'État reconnaît le problème. Il a indiqué qu'il s'agissait d'une de ses priorités. Il est aussi question d'une note de stratégie. Il est positif que l'importance du problème soit reconnue dans la note fédérale de politique générale. Où en est-on ?

Il est décevant de constater que les médias en ont appris très peu ces derniers jours sur les efforts concrets que la Belgique fera. Ceci contraste avec ce qui se passe dans d'autres pays, mais peut-être s'agit-il d'un problème de communication.

La France consacrerait un budget annuel de 100 millions de francs français à la lutte contre le sida dans les pays en voie de développement. Elle procéderait aussi à des annulations de dettes pour un montant de 8 milliards d'euros. Cette mesure sera liée à des programmes d'enseignement dans le domaine de la santé. En outre la France et l'Afrique du sud signeront un contrat de coopération pour un programme de prévention « mère-enfant ».

J'espère que le secrétaire d'État pourra nous dire quels

autres delen van de wereld.

De voorbije dagen was de problematiek intensief aan de orde naar aanleiding van de internationale aidsconferentie die in het Zuid-Afrikaanse Durban op 9 juli 2000 van start ging. Volgens Peter Piot, hoofd van het VN-programma tegen aids, UNAIDS, is er meteen 126 miljard nodig voor de meest elementaire maatregelen inzake aidspreventie in Afrika. Hij heeft het dan nog niet over aidsmedicatie, want die is in ontwikkelingslanden nauwelijks betaalbaar. Dit in tegenstelling tot ons land bijvoorbeeld, waar, ofschoon het aantal HIV-geïnfecteerden de jongste twee jaar met 15% is toegenomen, het aantal zieken bestendig afneemt, dit dankzij een efficiënte medicatie die wij wel kunnen betalen. President Mbeki verklaarde dat de grootste doder inzake aids de armoede is en hoewel hij daarmee twijfel zaait over de echte oorzaak van de ziekte, weten we allemaal dat dit juist is.

Onlangs waarschuwde UNAIDS voor de ravage die aids in het Zuiden zal aanrichten. Uit het *Report on the global HIVAids epidemic* van juni 2000 blijkt dat in 16 landen in zwart Afrika meer dan een tiende van de bevolking tussen 15 en 49 jaar drager is van het aidsvirus. In 1999 werden 5,4 miljoen mensen besmet, waarvan 620 000 kinderen jonger dan 15 jaar. Het totaal aantal met aids besmette mensen is opgelopen tot 34,3 miljoen mensen, waarvan 24,5 miljoen in Afrika en waaronder 1,3 miljoen kinderen. Vorig jaar stierven 2,8 miljoen mensen aan deze verschrikkelijke ziekte, waarvan opnieuw een half miljoen kinderen. Bovendien zal in niet minder dan zestien Afrikaanse naties een derde tot de helft van de 15-jarigen aan aids overlijden.

Dit zijn verschrikkelijke cijfers. Dokter Piot maakt gewag van de grootste epidemie ooit. Het is dan ook ontmoedigend te moeten vaststellen dat de balans in verband met de aanpak van de ziekte over de hele lijn negatief is. De situatie is de jongste tien jaar niet verbeterd, integendeel. Alleen in een klein aantal landen is sprake van een beperkt succes.

De belangrijkste hefboomen om de exponentiële toename van aids een halt toe te roepen zijn volgens Peter Piot: de kwijtschelding van de schulden van de armste landen, het doorbreken van het aidstaboe en een mentaliteitswijziging, de politieke wil om het probleem aan te kaarten, internationale druk uitoefenen op regeringen die het probleem niet onder ogen zien, en condoomcampagnes en sensibiliseringsacties.

De staatssecretaris erkent het probleem in zijn beleidsnota. Hij verwijst er uitdrukkelijk naar en hij heeft een aantal maanden geleden duidelijk aangegeven dat dit een van de prioriteiten van zijn beleid is. Ik kan mij terugvinden in de toon waarin de nota is opgesteld. Er is ook sprake van een strategienota die in uitvoering van de beleidsnota wordt genomen". Wat is de stand van zaken in verband met deze nota? Het is alleszins positief dat het belang van dit probleem in de federale beleidsnota wordt onderstreept.

Toch is het teleurstellend dat we de afgelopen dagen in de media nauwelijks hebben vernomen welke concrete inspanningen België zal doen. Dit staat in scherp contrast met de berichten uit andere landen, maar misschien gaat het hier om een communicatieprobleem. In *Le Monde* van 12 juli 2000 las ik dat de Franse staatssecretaris voor Gezondheid, Dominique Gillot, te Durban heeft verklaard dat Frankrijk jaarlijks 100 miljoen Franse frank zal besteden aan de strijd

efforts la Belgique envisage de faire pour lutter contre cette épidémie importante qui ne cesse de s'étendre. Les Nations unies ainsi que d'autres organisations soulignent que de gros efforts financiers doivent être consentis. Je suppose qu'ils ont raison à moins que le secrétaire d'État ne parvienne à me convaincre du contraire.

Comment la Belgique compte-t-elle améliorer son action sur le terrain ? Comment la Belgique va-t-elle contribuer à la lutte contre le sida en Afrique ? Un budget a-t-il été prévu en 2000 ? Qu'en est-il pour 2001 ? Quels sont les projets concrets et les stratégies envisagées ? Comment va-t-on concrétiser et financer l'approche globale du problème du sida qui est évoquée dans la note de politique générale ? La Belgique accordera-t-elle l'attention nécessaire à la problématique du sida à l'occasion de ses actions bilatérales et multilatérales de coopération ? Va-t-elle exercer les pressions nécessaires sur les gouvernements concernés pour qu'ils s'attellent à ce problème ? Quelle place est réservée à cette question dans les stratégies générales de développement des pays du Sud ?

Comment notre pays va-t-il renforcer sa contribution à Onusida et sa collaboration avec les ONG et les firmes pharmaceutiques ? Comment concevoir un partenariat incitant les différents acteurs à prendre leurs responsabilités : autorités, multinationales, employeurs, syndicats, enseignement, acteurs sociaux, mouvements féminins... ? Comment les intégrer dans notre stratégie de coopération au développement ?

Quelles initiatives spécifiques le secrétaire d'État compte-t-il prendre à l'égard des femmes et des enfants ? Je fais référence à la conférence Pékin +5 qui s'est tenue à New York et où une importante délégation du Sénat était présente.

Le groupe cible des femmes de la lutte contre le sida était un des points essentiels de l'agenda. Dans différents passages du document de base, on renvoie à cette problématique. La position des femmes dans la problématique du sida est un des nouveaux points forts dans le combat international pour les droits des femmes.

L'émancipation féminine va aussi de pair avec l'égalité des droits des femmes non seulement sexuels et de reproduction mais aussi sur le plan économique.

Permettez-moi aussi de faire un lien avec la dimension du genre dans la politique du secrétaire d'État. Nous ne disposons toujours pas du rapport de Pékin.

tegen HIV en aids in de ontwikkelingslanden. Ook zal het op bilaterale basis voor een bedrag van 8 miljard euro aan schulden kwijtschelden. Deze kwijtschelding zal aan gezondheidsonderwijsprogramma's worden gekoppeld. Bovendien zullen Frankrijk en Zuid-Afrika een samenwerkingscontract sluiten voor een preventieprogramma "moeder-kind" op basis van Nevirapine.

Hopelijk kan de staatssecretaris mij vertellen welke inspanningen België in dit verband zal doen. Het gaat om een grote epidemie die nog steeds uitbreidt. Vertegenwoordigers van UNAIDS en andere organisaties zeggen dat hiertegenover een grote budgettaire inspanning moet staan. Ik neem aan dat ze gelijk hebben, tenzij de staatssecretaris mij van het tegendeel kan overtuigen.

Ten eerste, hoe zal België zijn inspanningen op het terrein opdrijven?

Ten tweede, welke inspanningen zal België doen om bij te dragen tot de strijd tegen aids in Afrika? Werd hiervoor in het budget voor 2000 een apart bedrag vastgelegd? Hoe zit het met de begroting voor 2001?

Ten derde, wat zijn de concrete projecten en strategieën? Hoe zal de holistische benadering van het HIV-probleem, die in de beleidsnota werd benadrukt, concreet worden ingevuld en gefinancierd?

Ten vierde, zal België bij zijn bilaterale en multilaterale samenwerking de nodige aandacht besteden aan de aidsproblematiek? Zal het de nodige druk uitoefenen op de betrokken regeringen om dit probleem aan te pakken? Wat is de plaats van dit probleem in de algemene ontwikkelingsstrategieën ten aanzien van de landen in het zuiden?

Ten vijfde, hoe zal België zijn samenwerking met UNAIDS versterken en concreet uitwerken?

Ten zesde, hoe zal België zijn samenwerking met andere NGO's en farmaceutische en andere bedrijven invullen? Hoe zal het "partnership" worden uitgewerkt? Dit begrip kent de jongste maanden en jaren een opmars. De strategie bestaat erin alle partners op het terrein op hun verantwoordelijkheid te wijzen: de overheden, de multinationals, de werkgevers, de vakbonden, het onderwijs, sociale actoren, de vrouwenbeweging, enzovoort. Hoe zullen ze in het kader van onze ontwikkelingssamenwerking worden ingeschakeld, zodat de sensibilisatie en het doorbreken van het aidstaboe alle lagen van de bevolking bereikt?

Ten zevende, welke specifieke initiatieven zal de staatssecretaris nemen voor vrouwen en kinderen? Ik verwijs in dit verband naar de Peking+5-conferentie die in New York heeft plaatsgevonden en waarop een uitgebreide delegatie van de Senaat aanwezig was.

De doelgroep vrouwen bij de bestrijding van aids was een van de hoofdpunten van de agenda. In verschillende passages van het platformdocument wordt immers naar die problematiek verwezen: in het hoofdstuk vrouwen en gezondheid, als in het hoofdstuk over het kind/meisje en in het hoofdstuk met betrekking tot de seksuele reproductieve rechten van vrouwen. De positie van de vrouwen in de aidsproblematiek is een van de nieuwe sterke punten in de internationale strijd

M. Eddy Boutmans, secrétaire d'État à la Coopération au développement. – Il vient d'être envoyé.

Mme Sabine de Bethune (CVP). – J'espère que nous en débattons de manière approfondie dès la rentrée parlementaire.

L'émancipation des femmes exige des efforts budgétaires. Je plaide dès à présent pour des rapports clairs sur tous les projets en la matière financés par la Coopération au développement. Je crains en effet que ceux-ci soient trop peu nombreux. Au cours du débat de ce matin relatif à la traite des êtres humains, certains orateurs ont mis en évidence l'importance de la place de la femme dans la coopération au développement.

Dans quelle mesure la problématique de la contamination des enfants par les mères séropositives est-elle intégrée dans la politique menée ? Fera-t-elle partie d'actions que nous financerons ? Notre pays prendra-t-il des initiatives en ce sens, comme l'a fait la France ? Que pense le ministre de l'offre de la firme pharmaceutique Boehringer Ingelheim de mettre gratuitement le médicament Nevirapine à la disposition des pays en voie de développement pendant cinq ans ? L'efficacité de ce médicament ou d'un autre similaire est frappante sur le plan de la prévention.

Je termine par la problématique de la remise de dettes. Mme Thijs et De Schamphelaere avaient déposé une résolution au début de la session pour inciter davantage à prendre des mesures sur ce point. Notre pays doit s'engager davantage en la matière. Jusqu'où iront nos efforts ? Quels engagements le secrétaire d'État a-t-il pris ou compte-t-il prendre ?

Comment le gouvernement peut-il actualiser sa position d'avant-garde en matière de remise de dettes des pays lourdement endettés ? Comment peut-il annuler totalement les dettes bilatérales sans porter préjudice à d'autres initiatives en matière de coopération internationale ?

Le secrétaire d'État peut-il faire un inventaire des créances des pouvoirs publics et autres institutions sur les pays lourdement endettés ; peut-il procéder à une évaluation ? Peut-il donner des détails sur le rachat de la dette du Ducroire par la direction générale de la coopération internationale et, si le prix payé semble trop élevé, peut-il avancer les négociations prévues en 2001 sur la contribution de la coopération internationale à l'assainissement de

voor vrouwenrechten.

Als ik de internationale pers goed gelezen heb, was dit ook het geval in Durban, waar ook sterk het accent werd gelegd op de rol van de vrouwen; vrouwen en meisjes zullen moeten worden geëmancipeerd, *empowered*. Het gaat niet alleen om seksuele en reproductieve rechten, maar om volledig gelijke rechten van vrouwen, ook op economisch vlak. Emancipatie op het ene terrein is immers onlosmakelijk gelinkt aan emancipatie op de andere terreinen. Hoe kan men seksueel autonoom en geëmancipeerd zijn als men economisch afhankelijk is van de partner, echtgenoot of persoon met wie men samenleeft?

Sta me toe ook een link te leggen naar de genderdimensie in het beleid van de staatssecretaris. We beschikken nog steeds niet over het Pekingrapport.

De heer Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. – Dat is onderweg.

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Alleszins zullen we het dit parlementair jaar niet meer kunnen bespreken. Ik hoop evenwel hierover in het begin van het volgend parlementair jaar een grondig debat te kunnen houden.

Vrouwen *empoweren* zal een rode draad moeten zijn op alle terreinen van het beleid en vereist de nodige budgettaire inspanningen. Ik wil hierover niet te lang uitweiden – hierop kunnen we na de zomer terugkomen –, maar niettemin pleit ik nu reeds voor duidelijke vrouweneffectrapporten van alle projecten die door Ontwikkelingssamenwerking worden gefinancierd. We moeten telkens nagaan hoe de vrouwen worden betrokken en of specifieke vrouwenprojecten kansen krijgen. Ik vrees immers dat dit nog steeds een veel te klein onderdeel vormt van ons totaal ontwikkelingsprogramma en dat ook op dit vlak onze inspanningen drastisch zullen moeten worden opgevoerd. Ik verwijs in dit verband overigens ook naar het debat van vanochtend over de mensenhandel, waarbij een aantal sprekers hebben gewezen op het belang van de plaats van de vrouw in de ontwikkelingsamenwerking.

Sta me toe ook nog een ander aspect te benadrukken, namelijk de positie van de moeders die seropositief of HIV-geïnfecteerd zijn, en de mogelijke overbrenging van de ziekte op hun kind of baby. In welke mate is deze problematiek in het beleid ingebouwd? Zal hij deel uitmaken van acties die we zullen financieren? Zoals ik daarnet reeds opmerkte, zet Frankrijk in dit verband een project op met Zuid-Afrika. Heeft ons land plannen in die zin? Wat denkt de minister overigens van het aanbod van het farmaceutisch bedrijf Boehringer Ingelheim om het geneesmiddel Nevirapine vijf jaar lang gratis ter beschikking te stellen van ontwikkelingslanden? Ik meen begrepen te hebben dat UNAIDS daar voorzichtig op reageert, maar dat professor Piot dit aanbod toch een grote hoop noemt voor vele miljoenen vrouwen. Alleszins is het indrukwekkend vast te stellen hoeveel gevallen met het tijdig en gepast toedienen van dit of een gelijkaardig geneesmiddel kan worden voorkomen. Dat baby's door de HIV-infectie en later door aids worden getroffen, is immers een van vreselijkste problemen in de context van de aidsepidemie.

Ik eindig met de problematiek van de schuldkwijtschelding. Ik verwijs hierbij naar een resolutie die mijn collega's Erica Thijs en Mia De Schamphelaere in het begin van het

l'Office du Ducroire ?

Peut-il fait appel au secteur bancaire pour qu'il annule ses créances sur les pays très endettés ?

Peut-il veiller à ce que les moyens libérés par la remise de dettes soient investis dans la lutte contre la pauvreté et dans le développement durable ?

Peut-il inciter les autres pays à collaborer dans cette direction ?

Que peut faire notre pays, petit mais riche, pour aborder cette énorme problématique internationale ?

M. Eddy Boutmans, secrétaire d'État à la Coopération au développement. – *Je remercie Mme de Bethune pour ses préoccupations, que je partage à tous égards. Je veux d'abord réagir à propos de la conférence de Durban. Mon collaborateur, le Dr Van der Roost, qui y a assisté, m'en a donné un écho tout à fait positif.*

Les médias ont surtout parlé de la controverse au sujet des déclarations du président Mbeki, mais il s'agissait d'une conférence beaucoup plus large et plus constructive, dont la devise était « brisez le silence ». J'ai appris qu'à la suite de cette conférence, un large débat de société a commencé en Afrique du Sud. L'intérêt des médias, mais aussi de la population, était très important ; il n'était plus question de

parlementaire jaar hebben ingediend en waarin ze onder andere verwijzen naar Jubilee 2000 en naar een aantal vooruitstrevende standpunten die op het einde van de vorige regeerperiode werden ingenomen om een grotere aanzet te geven tot schuldkwijtschelding. Ons land heeft op dit punt ook een aantal engagementen aangegaan, maar het spreekt vanzelf dat we daarin nog veel verder moeten gaan. In de loop van het voorbije jaar hebben we van de staatssecretaris en van minister Reynders signalen opgevangen dat België bereid is onder bepaalde voorwaarden met schuldkwijtschelding in te stemmen. Hoe ver zal onze inspanning gaan? Welke engagementen heeft de staatssecretaris genomen of wil hij nemen?

Hoe kan de regering haar vooruitstrevende standpunten inzake schuldverlichting voor landen met een zware schuldenlast actualiseren? Hoe kan ze meer bepaald een volledige kwijtschelding van de bilaterale schulden bewerkstellingen zonder dat dit ten koste gaat van andere initiatieven inzake internationale samenwerking?

Kan de staatssecretaris een volledige en transparante inventaris maken van de schuldvorderingen van de overheid en aanverwante instellingen op landen met een zware schuldenlast, met inschatting van hun reële waarde?

Kan hij de opkoop van de Delcredereschuld door het DGIS transparanter maken en, indien blijkt dat de opkoopprijs te hoog is, de in 2001 geplande onderhandelingen over de bijdrage van internationale samenwerking tot de gezondmaking van de Delcredere dienst vervroegen?

Kan hij een oproep doen aan de commerciële banksector om zijn vorderingen op arme landen met een hoge schuld kwijt te schelden?

Kan hij ervoor zorgen dat de middelen die door schuldkwijtschelding vrijkomen, werkelijk geïnvesteerd worden in armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling, bijvoorbeeld door een soort van contracten?

Kan hij dit engagement ook internationaal onder de aandacht brengen en met andere landen in die richting samenwerken?

Ik besef dat ik heel veel zaken ter sprake heb gebracht. In neem aan dat de staatssecretaris niet op alles in detail kan antwoorden, maar wel krachtlijnen kan geven en ten minste kan zorgen voor een inzicht in de concrete invulling van het engagement dat we aangaan, nu de problematiek de voorbije dagen in Zuid-Afrika aan bod is gekomen. Wat kunnen wij, als klein, maar rijk land, doen om deze enorme internationale problematiek aan te pakken?

De heer Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking. – Ik dank mevrouw de Bethune voor haar bezorgdheid, die ik in alle opzichten deel. Om praktische redenen – ik kreeg zonet nog een telefoontje – zal ik het iets korter houden dan ik van plan was.

Ik wil eerst even ingaan op de conferentie in Durban, waarop een van mijn medewerkers, dokter Van der Roost, aanwezig was. Hij heeft me van deze conferentie een positief beeld gegeven. Onze media hadden het vooral over de controverse rond de uitlatingen van president Mbeki, maar eigenlijk was het een veel ruimere en meer opbouwende conferentie met als motto "breek de stilte". Naar mij wordt meegedeeld is alvast in Zuid-Afrika naar aanleiding van deze conferentie inderdaad

tabous. Dans son discours de clôture, Nelson Mandela a demandé un engagement politique pour la prévention et la lutte contre le sida.

J'estime, comme Mme de Bethune, que le président Mbeki s'est malheureusement immiscé dans une discussion scientifique, qui doit être menée non par des politiciens mais par des représentants du monde scientifique. Dans le débat politique, il a toutefois posé les bonnes questions.

Dans les pays en développement, le sida est un problème de pauvreté. Peter Piot a dit dans un discours que le sida était une maladie des pauvres. En Europe, le phénomène est peut-être moins marqué, mais c'est indiscutablement le cas à l'échelle mondiale.

Malgré la controverse, le gouvernement sud-africain commence – et c'est une bonne nouvelle – à s'occuper sérieusement du problème du sida. Quelle est la meilleure approche ? On ne peut mener une bonne politique en matière de sida en l'absence d'une bonne politique de santé et d'éducation. La volonté et les décisions politiques ne suffisent pas, il faut aussi des moyens. Or, beaucoup de pays en développement en manquent.

L'approche du sida en tant que problème de santé spécifique est un défi scientifique – la recherche d'un vaccin –, mais aussi un défi économique – amener les producteurs de médicaments à proposer des médicaments à des prix abordables.

On s'est rendu compte durant la conférence que la Belgique jouissait d'une excellente réputation. L'International Centre for Reproductive Health de l'université de Gand et l'Institut des maladies tropicales d'Anvers sont très présents dans le domaine de la prévention et de la lutte contre le sida. Ils accordent une attention particulière aux centres qui s'occupent des femmes et des enfants, mais aussi des prostituées.

L'une de mes premières actions depuis ma prestation de serment a été de prendre contact avec le docteur Piot. J'ai également participé à New York au Partenariat Against Aids in Africa organisé dans le cadre d'ONUSIDA, où j'étais d'ailleurs le seul membre d'un gouvernement européen.

Le grand message était que pour qu'une politique de lutte contre le sida soit efficace, en Afrique ou ailleurs, il faut que les autorités nationales prennent leurs responsabilités et qu'elles mènent une campagne nationale de prévention et conçoivent un plan de lutte. La communauté internationale peut et doit aussi les soutenir.

Il faut agir sur l'éducation en général, sur l'enseignement – de préférence dès le niveau primaire – en incluant des leçons d'éducation sexuelle et d'éducation à l'hygiène et veiller à l'éducation des adultes ainsi qu'à la situation spécifique des femmes. Dans certains pays, certaines conceptions de la femme et de la sexualité font obstacle aux actions de lutte contre le sida.

Il faut favoriser le secteur des soins de santé car une bonne prévention du sida est impossible sans de bons soins de santé de base. La première responsabilité incombe donc aux autorités du pays mais les autres acteurs doivent intervenir de manière coordonnée. Si les ONG ont un rôle important, elles ne peuvent cependant mener une politique coordonnée de

een zeer breed maatschappelijk debat losgebarsten. Er was een massale belangstelling van de media, maar ook van de straat; van taboes was er duidelijk geen sprake meer. In zijn slottoespraak heeft Nelson Mandela in zeer duidelijke bewoordingen een algemeen politiek engagement voor aidspreventie en -bestrijding gevraagd.

Mevrouw de Bethune heeft al in grote lijnen aangegeven wat zij vindt van het beeld dat president Mbeki heeft geschapen. Ik ben het daarmee eens. Naar mijn overtuiging heeft hij zich ietwat ongelukkig gemengd in een wetenschappelijke discussie, die niet door politici, maar door wetenschappers beslecht moet worden. In het politiek debat stelde hij echter wel de juiste dilemma's aan de orde en wierp hij de juiste politieke vragen op.

In ontwikkelingslanden is aids een specifiek ontwikkelingsprobleem, een armoedeprobleem. Ik herinner me een toespraak van Peter Piot waarin hij zei dat aids een ziekte is van de armen. In Europa is dat misschien minder het geval, maar op wereldschaal is dat zeker zo. Op dat moment hadden we nog geen zicht op de dramatiek van de ontwikkeling, maar de cijfers zijn apocalyptisch.

Het goede nieuws is dat de Zuid-Afrikaanse regering, ondanks de controverse, toch ernstige aanzetten geven tot een goede aanpak van de aids problematiek. De vraag blijft echter: wat is de beste aanpak? Men kan geen goed aidsbeleid ontwikkelen als men geen goed algemeen gezondheidsbeleid kan ontwikkelen of als er geen goed educatiebeleid of een goed algemeen sociaal beleid is. In de eerste plaats zijn daar niet alleen politieke wil en politieke besluiten voor nodig, maar ook middelen. Vele ontwikkelingslanden ontbreekt het aan middelen, soms aan inzicht en zeer vaak ook aan politieke wil.

Het aidsprobleem is zeer ruim. Het oplossen van de toenemende kloof tussen arm en rijk in de wereld blijft de opdracht van de eenentwintigste eeuw. De aanpak van de aidsproblematiek als een specifiek gezondheidsprobleem blijft een wetenschappelijke uitdaging – het zoeken naar een vaccin –, maar ook een economische uitdaging – de medicijnproducenten ertoe brengen betaalbare medicijnen ter beschikking te stellen.

Een van de frappantste vaststellingen tijdens de conferentie was dat België goed staat aangeschreven. Het *International Centre for Reproductive Health* van de Gentse universiteit en het Instituut voor tropische geneeskunde van Antwerpen, de thuisbasis van dokter Piot, zijn sterk aanwezig op het gebied van aidspreventie en -bestrijding en dat met een op de vrouw gerichte aanpak. Ze besteden specifieke aandacht in het actieonderzoek naar moeder- en kindzorg, onder meer naar vrouwensentra voor prostituees. Dat maakt bepaalde zaken ook beter bespreekbaar.

Het internationaal onderzoek naar microbiociden of virusdodende middelen die door de vrouw kunnen worden aangebracht wordt door het Instituut voor tropische geneeskunde gecoördineerd. Onlangs bleek dat men misschien op een verkeerd spoor zat, maar dat heeft men nu eenmaal met wetenschappelijk onderzoek. Niet alles wat men onderzoekt, leidt ook tot een positief resultaat. De aandacht is er in ieder geval.

We besteden aandacht aan de aidsaanpak. Een van de eerste

lutte contre le sida sans l'intervention d'un gouvernement.

C'est pourquoi il est impossible de résumer en quelques mots la réponse à la question complexe de Mme de Bethune.

Quant au budget prévu, je dirai que nous avons dépensé ces dernières années approximativement 140 millions de francs par an, mais ce chiffre est très relatif. Dans certains pays, nous soutenons en effet les soins de santé, dont des actions de prévention contre les affections sexuellement transmissibles. Dans ces cas, le budget ne figure pas dans le cadre de la lutte contre le sida mais bien dans celui de l'aide aux soins de santé, bien qu'il s'agisse clairement d'une action de prévention du sida.

Nous avons décidé de porter de 60 à 70 millions le montant de notre contribution à ONUSIDA. Je suis favorable à ce que ce montant soit encore augmenté à l'avenir pour autant que le budget nous le permette.

Nous accordons aussi un budget complémentaire à l'Institut de médecine tropicale d'Anvers pour la lutte contre le sida et j'ai donné mon accord, il y a quelques jours, à l'octroi de 6 millions de francs pour un programme spécifique de lutte contre le sida au Congo.

Nous menons donc une série d'actions comportant des aspects de lutte contre le sida dans de nombreux pays. Il s'agit aussi bien de programmes d'ONG que d'actions bilatérales. C'est avec plaisir que je vous fais part de la liste de ces pays : le Burundi, le Rwanda, le Kenya, l'Afrique du sud, la République démocratique du Congo, le Niger, la Côte d'Ivoire, le Burkina Faso, le Sénégal, la Tanzanie et le Maroc.

Nous avons demandé à l'Institut de médecine tropicale de réaliser une étude sur le rôle que la Belgique peut jouer dans le cadre d'une politique globale de lutte contre le sida. Un rapport intermédiaire est attendu pour la fin de cette année. Notre politique tiendra compte de ce rapport. Je suis persuadé que cette problématique ne sera malheureusement pas encore résolue dans les prochaines années.

Je ne dispose pas d'un budget séparé pour le sida. Il est certes possible de distinguer certains postes du budget spécifiquement consacrés au sida, mais si nous considérons que la politique de lutte contre le sida doit être une politique globale, intégrée dans la coopération au développement avec divers pays, nous ne pouvons considérer séparément le budget prévu pour le sida. Notre attention pour ce problème ne se relâchera toutefois pas.

Notre politique répond à l'action et aux demandes des gouvernements locaux. Il s'agit là également d'un facteur important : nous pouvons influencer la coopération bilatérale mais nous ne sommes pas seuls à décider. Notre politique dépend aussi des projets que les organisations non gouvernementales nous demandent de subventionner. Nous encourageons celles-ci à s'intéresser à la problématique du sida.

Je pense qu'à l'avenir, les chiffres seront encore plus dramatiques dans le domaine économique et social. Nous savons déjà que dans certains pays, la mortalité infantile croîtra considérablement, que l'espérance de vie diminuera de manière dramatique, que les chiffres de production et le

dingen die ik sinds mijn eedaflegging heb gedaan, was contact opnemen met dokter Piot. Ik ben overigens ook naar de conferentie in New York geweest, naar *the Partnership Against Aids in Africa*, georganiseerd in het kader van UNAIDS. Ik was daar trouwens als enig Europees regeringslid.

De grote boodschap was daar dat een aidspolitiek in Afrika of om het even waar maar efficiënt kan zijn als de nationale autoriteiten hun verantwoordelijkheid op zich nemen en een nationaal aidspreventie- en bestrijdingsplan uitwerken. Dan kan en moet de internationale gemeenschap dat ook ondersteunen. De eerste verantwoordelijkheid ligt echter ondubbelzinnig daar.

Dat houdt in: inwerken op de opvoeding in het algemeen, uiteraard in het onderwijs, bij voorkeur al vanaf het lager onderwijs met op zeer jonge leeftijd seksuele voorlichting en hygiënische voorlichting, vervolgens ook volwasseneneducatie en, tenslotte, aandacht voor de specifieke positie van de vrouw, voor de genderrelaties. In een aantal landen heersen immers opvattingen over seksualiteit en over de vrouw die de bestrijding van aids tegenwerken.

Er moet aandacht zijn voor gezondheidszorg in het algemeen, want een goede aidspreventie en een goede aidsverzorging bestaat niet zonder een goede basisgezondheidszorg. De eerste verantwoordelijkheid voor dit alles ligt dus bij de regering, bij de autoriteiten van het land zelf.

De andere actoren moeten daar dan op inspelen om tot een gecoördineerde aanpak te komen. Hoe belangrijk de rol van niet-gouvernementele organisaties ook is, nooit zullen ze in een bepaald land een consequente aidspolitiek kunnen waarmaken als die alleen het werk van NGO's is. Er moet een regering zijn die dat in handen neemt.

Dat is ook de reden waarom het antwoord op de vraag van mevrouw De Bethune complex is en onmogelijk in een paar woorden samen te vatten. Ik zou het bedrag kunnen vermelden dat de Belgische regering in het kader van de ontwikkelingssamenwerking aan de aidsbestrijding besteedt. Volgens onze, partiële, statistische gegevens bedroeg het budget dat we de voorbije jaren aan aids hebben uitgegeven, ongeveer 140 miljoen per jaar. Dit schommelt een beetje en bovendien stemt het uitgavenjaar niet altijd overeen met het jaar waarin de beslissing daartoe is genomen, noch met het jaar waarin dit geld op het terrein echt gebruikt wordt. Aangenomen dat het budget rond de 140 miljoen ligt, voeg ik daar onmiddellijk aan toe dat dit uitermate relatief is. In vele landen steunen we bijvoorbeeld de basisgezondheidszorg en als daar, zoals het hoort en door ons bevorderd wordt, aandacht geschonken wordt aan specifieke preventie en begeleiding inzake seksueel overdraagbare aandoeningen en aids, dan is dat in de statistieken niet terug te vinden als aidsbestrijding, maar als algemene gezondheidszorg. Toch gaat het hier duidelijk om een bijdrage aan de aidspreventie.

Wij hebben beslist de bijdrage aan UNAIDS dit jaar op te trekken van zestig tot zeventig miljoen. Ik sluit me helemaal aan bij de wens om dat bedrag de komende jaren nog aanzienlijk te verhogen, ook al moeten we nog nagaan wat de budgettaire mogelijkheden daarvoor zijn. Daarnaast schenken we ook een aanvullend budget aan het Instituut voor

potentiel économique seront gravement atteints.

Si les pays en voie de développement ont la volonté sociale et politique de s'attaquer à l'épidémie, la situation est certes dramatique mais pas désespérée. Une solution peut encore être trouvée. Nous devons tous être prêts à y contribuer.

Le traitement médicamenteux est un problème délicat. Même si les médicaments deviennent nettement moins coûteux, la plupart des pays d'Afrique seront confrontés à des choix éthiques dramatiques. Il faudra en effet encore longtemps avant qu'ils ne disposent de moyens suffisants pour permettre le traitement médicamenteux de tous les patients atteints du sida. C'est pourquoi, dans le contexte économique actuel, on opte en général pour le traitement des maladies opportunistes, et ce uniquement dans les régions bénéficiant de soins de santé valables.

Il existe un consensus pour administrer des médicaments freinant le développement du sida aux femmes enceintes proches de l'accouchement. Certains dilemmes se posent. Premièrement, cela n'est possible que là où les soins de santé le permettent. Il faut donc d'abord veiller à ce qu'il en soit ainsi. Deuxièmement, un problème se pose lorsque les femmes enceintes ne sont pas suivies, car souvent ces femmes ignorent qu'elles ont le sida. Troisièmement, peut-on traiter ces femmes pour quelques jours ou quelques semaines afin de sauver leur enfant et ensuite les abandonner à leur sort ? Il s'agit d'un choix éthique difficile.

Quatrièmement, si ces femmes ne sont plus traitées après leur accouchement, les enfants deviennent rapidement orphelins. À Durban, nous estimions tous qu'il fallait offrir au moins aux enfants des chances raisonnables de survie, mais le problème de la pauvreté se pose alors. Qui s'occupera de ces enfants : la famille élargie ou les pouvoirs publics ? En ont-ils les moyens ? Quel que soit le choix, nous devons être prêts à y apporter notre soutien.

Tropische Geneeskunde van Antwerpen voor aidsbestrijding en enkele dagen geleden heb ik nog een specifiek aidsprogramma voor Congo ondertekend ten belope van, naar ik meen, zes miljoen frank.

We hebben dus een hele reeks programma's met een aidscomponent lopen in een hele reeks landen. Dat kunnen zowel NGO-programma's zijn als multinationale of bilaterale programma's. Om een idee te geven van waar onze aandacht in de eerste plaats naar uitgaat, geef ik met plezier de lijst van landen: Burundi, Rwanda, Kenia, Zuid-Afrikaanse Republiek, Democratische Republiek Congo, Niger, Ivoorkust, Burkina Faso, Senegal, Tanzania en Marokko.

In alle delegaties, gemengde commissies of andere, waar ik zelf aanwezig ben, breng ik dit onderwerp ter sprake indien het enigszins zinvol is.

We hebben aan het Instituut voor tropische geneeskunde gevraagd om een beleidsvoorbereidend onderzoek te doen naar de mogelijke rol van België in een integraal holistisch aidsbeleid. Tegen het einde van dit jaar verwachten we hierover een tussentijds rapport. We zullen ongetwijfeld ons beleid op dat rapport afstemmen.

Ik ben er ook van overtuigd dat we in de komende jaren helaas nog niet van deze problematiek verlost zullen zijn. We zullen onze inspanningen, samen met de partnerlanden en met alle andere organisaties, multilaterale, NGO's en andere, moeten blijven richten op dit probleem.

Ik heb geen afzonderlijk aidsbudget. De redenen hiervoor heb ik zonet aangehaald. In het budget kunnen wel bepaalde zaken die specifiek met aids te maken hebben, worden afgezonderd. Als we er echter van uitgaat dat het aidsbeleid een totaalbeleid moet zijn, ingebed in de ontwikkelingssamenwerking met diverse landen, kunnen we het aidsbudget niet afzonderen. Er zijn wel budgettaire posten die specifiek aids betreffen, maar er is niet één bepaalde aidsbegrotingspost. De aandacht voor dat onderwerp zal in ieder geval zeker niet verslappen.

Ons beleid speelt in op wat de regeringen ter plaatse doen en op wat ze ons vragen samen met hen te doen. Dat is ook een belangrijke factor: bilaterale samenwerking kunnen we wel beïnvloeden, maar we beslissen er niet alleen over. Ons beleid hangt ook af van wat de niet-gouvernementele sector als aanvullende activiteiten ons ter subsidiëring aanbiedt. We moedigen de NGO's zeker aan om aandacht te hebben voor de aidsproblematiek. Ik meen dat ze er ook aandacht voor hebben. Ik kan echter slechts subsidiëren wat mij ter subsidiëring wordt aangeboden.

Ten slotte meen ik dat we in de toekomst nog dramatischer cijfers gaan krijgen op economisch en sociaal gebied. Nu al weten we dat in een aantal landen de kindersterfte aanzienlijk zal toenemen, de levensverwachting aanzienlijk zal afnemen, het productiecijfer en het economisch potentieel aanzienlijk zal worden aangetast. Grote groepen mensen zullen wegvallen of armlastig worden in de actieve leeftijd. In sommige landen zullen grote groepen van de bevolking nog uitsluitend bestaan uit kinderen, dikwijls wezen, en uit bejaarden die aan de epidemie ontsnapt zijn. We zullen dus zeer erge toestanden meemaken. Als in de ontwikkelingslanden zelf de maatschappelijke en politieke wil aanwezig is om de epidemie ter harte te nemen, dan is de

Mme Sabine de Bethune (CVP). – *J'invite le secrétaire d'État à rendre sa politique plus visible. Les gens doivent savoir que la lutte contre le sida constitue une priorité et que les autorités fédérales font de gros efforts dans ce domaine.*

Il faut généraliser la lutte contre le sida dans toutes les politiques. Lorsque des microcrédits sont octroyés à de petits projets économiques ou agricoles développés par des ONG, un surplus financier pourrait être prévu si une action contre le sida est couplée à ces projets. Cette approche peut-elle être généralisée ?

Le secrétaire d'Etat a souligné l'expérience de notre pays en la matière et a mis l'accent sur la prévention. Je ne sais pas si notre budget nous le permet mais, vu notre compétence dans ce domaine, la lutte contre le sida pourrait devenir un des axes principaux de notre politique de coopération. J'espère que nous aurons l'occasion de poursuivre cette discussion ultérieurement.

toestand wel dramatisch, maar niet hopeloos en kan ze opnieuw worden rechtgetrokken. We moeten met zijn allen bereid zijn om daaraan deel te nemen.

De behandeling met medicijnen is een moeilijk probleem. Zelfs als de medicijnen aanzienlijk goedkoper worden, op welke manier dan ook, zullen in de meeste Afrikaanse landen dramatische ethische keuzes moeten worden gemaakt. Het zal immers nog zeer lang duren voor er voldoende middelen zijn om alle aidspatiënten met medicijnen te behandelen. Daarom kiest men over het algemeen, zeker in de huidige economische omstandigheden op het vlak van de specifieke aidsmedicijnen en wetende dat aids niet genezen, maar alleen afgeremd kan worden, eerder voor een behandeling van de opportunistische ziekten, en dan nog enkel in de regio's en gebieden waar een ernstige gezondheidszorg is. Zo is het opvangen van patiënten met tuberculose, een veel voorkomende ziekte die sneller optreedt door het aidsvirus, een belangrijke bijdrage tot de volksgezondheid.

Daarnaast bestaat er een consensus over het toedienen van aidsremmende middelen aan zwangere vrouwen rond het tijdstip van de bevalling. Hier treden ook een aantal dilemma's op: Ten eerste kan men dit slechts toepassen waar de gezondheidszorg het mogelijk maakt. Daar moet men dus eerst voor zorgen. Ten tweede rijst er een probleem als de vrouwen niet worden begeleid, want dikwijls heeft men te maken met vrouwen die niet weten dat ze aids hebben. Ten derde, kan men de vrouwen dan voor enkele dagen of weken behandelen om hun kind te redden, maar hen daarna aan hun lot overlaten? Dat is geen geringe ethische keuze.

Ten vierde, als die vrouwen na de bevalling niet verder worden behandeld, worden de kinderen binnen de kortste tijd wees. In Durban werd men het erover eens dat minstens de kinderen behoorlijke levenskansen moeten krijgen, maar dan komt natuurlijk het armoedeprobleem om de hoek kijken. Wie zal er immers zorgen voor de wezen? Is dat de uitgebreide familie? Beschikt zij over de nodige middelen? Of is dat de overheid en heeft zij de nodige middelen? De keuze schijnt men over het algemeen toch te willen maken. Waar die keuze gemaakt wordt, moeten wij bereid zijn ze mede te ondersteunen.

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – De staatssecretaris heeft de complexiteit van de problematiek genoegzaam toegelicht en bevestigd dat hij de vaste wil heeft hierrond efficiënt te werken.

Ik nodig hem uit zijn beleid ook zichtbaar te maken. De mensen moeten weten dat de strijd tegen aids een prioriteit is van het beleid, zij moeten weten welke inspanning de federale overheid zich hiervoor getroost en waarom zij dat doet.

Er zijn nog andere hefboomen om de strijd tegen aids te mainstreamen. Wanneer er bijvoorbeeld voor kleine economische- of landbouwprojecten van NGO's microkredieten worden verstrekt, zou er ook in een financieel surplus kunnen worden voorzien als aan die economische- of landbouwprojecten een aidsactie wordt gekoppeld. Dit zou een multiplicatoreffect kunnen bewerkstelligen. In sommige landen wordt er al op die manier gewerkt en sommige projecten die door ons worden gefinancierd, voldoen reeds aan deze voorwaarde. Kan die aanpak niet worden veralgemeend?

– **L'incident est clos.**

M. le président. – L'ordre du jour de la présente séance est ainsi épuisé.

Les prochaines séances auront lieu le jeudi 20 juillet 2000 à 10 h, à 14 h et à 19 h.

(La séance est levée à 21 h 45.)

Excusés

Mme De Schamphelaere, à l'étranger, Mme Staveaux-Van Steenberge, pour des raisons personnelles, M. Wille, en mission à l'étranger, et M. Vandenbroeke, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– **Pris pour information.**

De staatssecretaris heeft gewezen op de grote expertise die ter zake in ons land bestaat, met name in Antwerpen en in Gent. De inbreng van onze experts werd in Durban trouwens ten zeerste gewaardeerd.

De staatssecretaris heeft zelf een beroep gedaan op Antwerpen voor beleidsvoorbereidend werk met het oog op aidspreventie. Misschien kan de strijd tegen aids één van de speerpunten worden van het Belgisch ontwikkelingsbeleid.

Ik weet niet of dat mogelijk is binnen het bestek van de begroting van een klein land als het onze. Er moeten alleszins prioriteiten worden vastgelegd. Vooral gezien onze grote deskundigheid lijkt mij de voorgestelde prioriteit een aangewezen keuze.

Ik hoop dat deze discussie later kan worden verdergezet.

– **Het incident is gesloten.**

De voorzitter. – De agenda van deze vergadering is afgewerkt.

De volgende vergaderingen vinden plaats donderdag 20 juli 2000 om 10 uur, om 14 uur en om 19 uur.

(De vergadering wordt gesloten om 21.45 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw De Schamphelaere, in het buitenland, mevrouw Staveaux-Van Steenberge, om persoonlijke redenen, de heer Wille, met opdracht in het buitenland, en de heer Vandenbroeke, wegens andere plichten.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**